Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 44

ARCHIWUM HERMANA DIAMANDA

24. Materiały w sprawie reformy prawa wyborczego –1915 (144)

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Дид 24

06.

Дмд 24

Діаманд Г. Проект реформи виборчого права для Львова.
Автограф — арк. 1-9, також 102-111.

Ашкенази Т. (Aszkenase T.). Проект реформи виборчого права для Львова. Машинопис, арк. 11-18.

Проект організації самодопомоги жителів Львова у боротьбі проти зловживань у торгівлі продуктами і товарами щоденного користування. Склограф — арк. 18-20.

„Ordynacja wyborcza dla gminy królewskiego stołecznego miasta Lwowa" („Виборче право для громади королівського столичного міста Львова") — проект, невід. автора. Машинопис, б.р. — арк. 21-29.

[Основні засади] проекту реформи, [складеного] Нейманом — (Neumann). ~~Тех~~ Склограф. — арк. 40.

Статистичні матеріали про населення Львова, складені Г. Діамандом. [Не раніше 1911]. Склограф — арк. 36-39; чорн. автограф Діаманда — арк. 53-56.

„Lwów w cyfrach" — відбитка з журналу, 1914, N 1, 2. (Статист. дані про насел. і господарство Львова). — арк. 49-52.

Оцінка проекту Ашкенази. Автограф Г. Діаманда — арк. 70.

Виписки з виборчого права міст Європи — арк. 71-101.

Інформація про загальні збори жителів Львова, що відбулися 11/XI 1917 в справі відновлення гмінного самоврядування, та виклад резолюції цих зборів. [Не раніше листоп. 1917, Львів]. Копія — арк. 120-121.

Статистичні дані про устрій найбільших держав світу. [1914]. Друки, м. нім. — арк. 143.

„Statut krol. stołecznego miasta Lwowa" — брошура 1896 р. вид. ~~Львів~~ зі штампом б-ки Г. Діаманда. арк. 144.

Г. Діаманд

Проект реформи виборчого права для Львова

Автограф, м. пол.

Obowiązek Rady która nie wyszła z zaufania ludności jest większy aniżeli takiej której ludność oddała władzę

Bezrobocie jest skutkiem ale i przyczyną powszechnego kryzysu gospodarczego, zbliżającego się do ogólnej klęski. To koło błędne powinien przeciąć rząd.

Ustawa nakłada na zarząd gminy obowiązek pieczy gospodarczej nad ludnością.

Prezydent Maluch Brzozowski w mowie programowej przyznał, że rozpasany centralizm przyczynia się do zwiększenia nędzy Lwowa. Zapoznanie znaczenia prosperyzacji miast kresowych dla państwa i jego konsolidacji.

Ludność musi dostać pracę albo pomoc wystarczającą do utrzymania przy życiu głów rodzin i rodzin, ochrony przed zniszczeniem zdrowia i wychowania i wykształcenia potomstwa na pożytecznych obywateli.

Sroba podatkowa która wyciska z ludności zasoby i środki obrotowe, celem osiągnięcia nadwyżek podatkowych wywołuje zastój gospodarczy i zanik możności świadczenia dalszych podatków. Metoda spuszczania krwi gospodarstwu wywołuje anemję i bezsiłę.

Diamanda

Projekt reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

§ 1.

Prawo wybierania radnych miejskich mają wszystkie osoby liczące ponad 20 lat bez różnicy płci o ile mieszkają więcej niż rok we Lwowie i dalszymi postanowieniami niniejszej ordynacyi od prawa wyborczego nie są wykluczone.

Czynne ~~Bierne~~ prawo wyborcze

§ 2.

Wszystkie osoby mające prawo wybierania ~~mają~~ są zarazem wybieralnemi; o ile ukończyły 24 rok życia i wykażą się świadectwem co najmniej ukończonej szkoły ludowej, albo też wykształceniem odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

Bierne prawo wyborcze

§ 3.

~~Wyłączeni z czynnego prawa~~ Nie mogą wybierać, ani być wybranymi: oficerzy, duchowni wojskowi, gażyści bez rangi i żołnierze należący do siły zbrojnej, względnie do żandarmeryi o ile osoby te pozostają stale lub czasowo w czynnej służbie, wliczając także tych którzy czasowo są na urlopie,

Wyjęci z pod czynnego i biernego prawa wyborczego (wojskowi)

§ 4.

Wyjęci z biernego prawa wyborczego.

Wybranym być nie mogą:
a. urzędnicy sił zbrojnej, pozostający w stałej, lub czasowej czynnej służbie.
b. urzędnicy przełożonej władzy policyjnej i urzędujący w gminie władzy policyjnej.
c. urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu, dopóki nie zostaną zatwierdzone rachunki przez nich w skutek stosunku służbowego złożone.
d. osoby mające spór sądowy z gminą
e. dłużnicy gminy w których należytości zalegają
f. dzierżawcy realności i dochodów gminnych,
g. osoby pozostające z gminą bądź osobiście, bądź jako członkowie spółek, administracyj, lub reprezentanci przedsiębiorstw, w stosunkach prawnopryzwatnych, jako przedsiębiorcy, dostawcy lub tp.

Ograniczenia co do czynności tak z § 3, jak i następnego nie dotyczy jednak tych osób do sił zbrojnej należących, które w czasie rozpisywania pozostają w czynnej służbie jedynie w skutek swego obowiązku do brania ćwiczeń wojskowych (służbowych)

3

§5.

Wykluczeni od prawa wyborczego

Od prawa wyboru i wybieralności, są wykluczone:
a osoby pozostające pod kuratelą,
b osoby pobierające zapomogi jako ubodzy z funduszów publicznych, lub które zapomogi takie pobierały w roku bezpośrednio poprzedzającym wybory, lub które w ogóle są ciężarem dobroczynności publicznej.

Nie należy jednak, o ile chodzi o prawo wyborcze uważać za zapomogi lub za akt dobroczynności publicznej zapomóg z kas chorych, ubezpieczeń zawodowych, rent z zakładów ubezpieczeń od wypadków, rent udzielanych na starość, na wypadek niezdolności do pracy, bezrobocia, bezpłatnego utrzymania w szpitalach publicznych, uwolnienia od czynszu, obdarzania środkami do nauki, lub stypendyami, ani wreszcie zapomóg w razie ogólnej nędzy, ~~oraz~~
c osoby do których majątku otwarto konkurs i to aż do ukończenia tego konkursu
d osoby skazane na karę za zbrodnię, lub przekroczenie popełnione z chciwości
e osoby skazane przez sąd za jeden z występków przeciw przepisom o ochronie własności wyborów, jeżeli tego czyn

dopuściły się przy wyborach do Izby posłów Rady Państwa, do Sejmu Krajowego, lub Rady gminnej.

f utrata prawa wyborczego ustaje z chwilą ustania skutków prawnych zasądzenia

g osoby pozostające pod dozorem policyjnym, policyjno sanitarnym, lub oddane do domu pracy przymusowej aż do upływu trzech lat po ustaniu tego stosunku

h osoby którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi, dopóki ten stan trwa, a najmniej trzy lata od chwili sądowego zarządzenia i osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo i to na przeciąg trzech lat od chwili ukończenia ostatniej kary

§ 6

Okres wyborczy

Wybory do Rady miejskiej odbywać się będą co trzy lata w jednym ciele wyborczem wybierającym 100 radnych

§ 7

Spis wyborców

Magistrat sporządzi spis wyborców i wyłoży go do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem, dostatecznie obszernem i jasnem, w urzędzie gminnym najpóźniej trzy tygodnie po rozpisaniu wyboru. Spisy sporządzone alfabetycznie, wedle lokalów wyborczych, mają zawierać: imię i nazwisko,

zatrudnienie i bliższy adres Rządzego wyborcy. Spisy te pozostaną magistratu wydawać będzie na żądanie wyborcom po cenie kosztów nie wyższej jednak nad 20 K. za egzemplarz.

Wyłożenie spisów ma być ogłoszone w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic

§ 8

Reklamacye przeciw liście wyborczej ma prawo wnieść na rzecz prezydenta miasta lub jego zastępcy każda osoba do wyborów uprawniona ustnie lub piśmienie i to z powodu wciągnięcia do listy osoby której prawo wyborcze nie przysługuje lub z powodu nie wciągnięcia osoby, której prawo to przysługuje.

Reklamacye

§ 9

Komisya złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy jako przewodniczącego, prezydenta magistratu i trzech radzców przez prezydenta radu krajowego wyznaczonych ma reklamacye załatwić do trzech dni po ich wniesieniu

Komisya reklamacyjna

Czas wniesienia reklamacyi trwa dni 14 od dnia publicznego ogłoszenia zawiadamiającego o wyłożeniu spisu wyborców.

Termin wniesienia reklamacyi.

Przeciw uchwale Komisyi reklamacyjnej nie służy żaden środek prawny.

W ostatnich 14 dniach przed wyborami nie wolno

Termin zmian spisu wyborców.

czynić żądnej zmiany w spisie wyborców.

§ 10

Rozpisanie wyborów

Prezydent miasta rozpisuje wybory i ogłasza czas i miejsce głosowania w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

Ogłoszenie ma zawierać postanowienie że wybory rozpoczynają się o oznaczonym przez prezydenta mieście dniu o godzinie 10 przedpołudniem i trwają bez przerwy do 8 wieczorem.

Termin głosowania ma być ogłoszony na trzy miesiące przed wyznaczonym dniem głosowania.

§ 11.

Listy Kandydatów

W ogłoszeniu rozpisującem wybory zarządzi prezydent miasta stronnictwa względnie ich Komitety wyborcze do zgłoszenia list Kandydatów najpóźniej 14 dni przed wyznaczonym dniem wyborów.

Zgłoszone listy Kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane co najmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczyć tę osobę, która jest uprawnioną do zastępywania wobec władz podpisanego stronnictwa względnie jego Komitetu wyborczego.

Zgłoszone listy Kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie imienia, nazwiska i mieszkania, tak by co do nich nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista Kandydatów musi być oznaczoną nazwą stronnictwa od którego pochodzi względnie takie godłem

lub hasłem tak by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu każda lista zawierać może pełną liczbę stu kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki co do oznaczenia listy kandydatów lub tychże osób prezydent miasta zawezwie ustanowionego zastępcę stronnictwa, względnie komitetu wyborczego do usunięcia zachodzących braków lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wyłączenia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Ogłoszenie listy kandydatów

Każdą w czas zgłoszoną listę kandydatów poda prezydent miasta po jej zgłoszeniu względnie po usunięciu zachodzących braków lub wad do publicznej wiadomości w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

§ 12

Przy głosowaniu wolno pod nieważnością całej karty głosowania oddać głos tylko na jedną ze zgłoszonych list kandydatów z wyraźnem wymienieniem na liście służącej za kartę głosowania miana, względnie godła lub hasła odnośnego stronnictwa czy komitetu wyborczego.

Zmieniać lub kreślić listy kandydatów nie wolno pod rygorem nieważności całej listy

Głosowanie

§ 13

Do urny wrzuca wyborca

listę kandydatów w kopercie nie noszącej żadnego zewnętrznego znamienia, a dostarczonej

Koperty dostarczy magistrat stronnictwom względnie komitetom wyborczym po cenie kosztów w zł 314 żądanej przez nich ilości. Koperty zamówić winne komitety

Lokale wyborcze

Do przeprowadzenia wyborów przeznaczy prezydent miasta taką ilość sal do głosowania, żeby na jedną salę nie przypadło więcej niż 1500 wyborców. Przydział wyborców do poszczególnych sal ma być dokonany tak, by każda sala obejmowała wyborców zamieszkałych w jednej lub w kilku sąsiadujących ulicach. Na salę głosowania przeznaczyć należy lokale położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic.

Na lokala wyborcze mogą być użyte jeno sale z osobnem wejściem i wyjściem, tak by wyborcy wychodząc ze sali nie tamowali drogi wchodzącym.

Komisye wyborcze

W skład komisyi wyborczej która odbierać będzie listy kandydatów i obliczać głosy wejdą: delegat miejski wyznaczony przez Radę Gminną jako przewodniczący, i delegaci każdego ze stronnictw, względnie komitetów wyborczych, które zgłosiły za ważną uznaną listę kandydatów.

Stronnictwa względnie komitety wyborcze delegujące członków do komisyi wyborczych, wyznaczą dla każdego z nich salę w której ma funkcyonować. O ile to by się nie stało wyznaczy salę prezydent miasta, względnie zamianuje członków komisyi w takiej ilości

by wraz z przewodniczącym i delegatami stronnictw w każdej z sal liczyły nie mniej niż 7 członków.

Wraz z przewodniczącym komisyi wyborczej wszyscy jej członkowie muszą znajdować się w liście tego lokalu wyborczego w którym obejmują funkcye członków komisyi.

Stronnictwa, względnie komitety wyborcze które do trzech dni przed rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły u prezydenta miasta swoich delegatów do komisyi wyborczych tracą przez to prawo udziału w tychże komisyach.

Głosowanie odbywa się tajnie.

§ 15.

Ukonstytuowanie komisyi wyborczych.

Komisye wyborcze rozpoczynają o godzinie oznaczonej w ogłoszeniu terminu wyborów swoją funkcyę ukonstytuowaniem się polegającem na odebraniu od funkcyonaryusza magistratu spisu wyborców wraz z przygotowanemi wykazami i listami głosowania. Następnie komisya wybiera ze swego grona protokolującego który spisze protokół wyborczy stwierdzający wnioski komisyi przedłożone, uchwały zapadłe i sposób wykonania tychże uchwał.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekonać się ma komisya wyborcza czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżna. Osoby oddające głos wpisać należy do dwóch egzemplarzy wykazów głosowania. Dwaj członkowie komisyi wpisują do każdego z nich nazwiska głosujących.

Przed oddaniem karty do głosowania, §13 winien zgłaszający się wyborca podać imię swe i nazwisko, zatrudnienie i adres mieszkania. Po sprawdzeniu, że osoba tak opisana znajduje się na liście wyborców ~~przez~~ po stwierdzeniu identyczności przez jednego z członków Komisyi ~~wrzuci wyborca kartę do głosowania do urny~~ lub dwóch świadków osobiście znanych dwom członkom Komisyi, wrzuci wyborca kartę do głosowania do urny.

~~W wykazach głosowania obok nazwiska wybor~~ Wyborca może wykazać swoją identyczność także przez przedłożenie odpowiedniego dokumentu jako to: karty przynależności, paszportu, karty przemysłowej, książki robotniczej lub wojskowej, dyplomu lub podobnego dokumentu. W wykazach głosowania obok nazwiska wyborcy winne być wpisane nazwiska osób, lub dokument stwierdzający jego identyczność.

Pomimo przedłożenia dokumentu zgłaszający się nie będzie dopuszczony do głosowania, jeżeli jeden z członków Komisyi stwierdzi nieidentyczność zgłaszającego się. W takim razie Komisya na podstawie protokołu zatrzymując przedłożony dokument odstąpi sprawę sądowi karnemu celem ścigania usiłującego głosować ~~na podstawie tego dokumentu~~ w myśl ustawy o zabezpieczeniu czystości wyborów z dnia 26 stycznia 1907.

~~Głosowanie~~

Stwierdzenie identyczności

~~protokołu~~ zawierającego nazwisko członka komisyi przeczącego identyczności usiłującego głosować i tegoż ~~ostatniego~~ oświadczenie

§ 16

O oznaczonej w ogłoszeniu, wyznaczającem termin wyborów godzinie należy zamknąć głosowanie. Nie wolno jednak

Zamknięcie głosowania

wykluczyć od głosowania tych wyborców, którzy przed oznaczoną godziną czekają na oddanie swych głosów w lokalu wyborczym lub w braku miejsca w gmachu w którym ten lokal się znajduje lub też bezpośrednio obok lokalu wyborczego.

§ 17.

Skrutynium

Po zakończeniu głosowania co ogłasza przewodniczący komisyi należy zamknąć lokal wyborczy w którym pozostanie jedynie komisya wyborcza. Następnie przewodniczący wybiera z urny kopertę po kopercie i podaje je pojedynczo jednemu z członków komisyi, który koperty otwiera, wyjmuje karty do głosowania, ~~które~~ podając je drugiemu członkowi komisyi, który karty rozkłada i układa wedle nazwisk stronnictw względnie komitetów wyborczych. O ile koperta zawierałaby więcej niż jedną kartę do głosowania, lub po za jedną kartą do głosowania jeszcze inną zawartość, głos oddany w całości jest nieważny.

Protokolujący spisze w protokole pojedynczo powody dla których karty do głosowania zostały uznane za nieważne. Karty te należy numerować i numer w protokole uwidocznić.

§ 18

W każdym lokalu wyborczym stwierdza komisya ilość oddanych ważnych głosów i ilość kart padłych na każde ze stronnictw. Stwierdza dalej zgodność ilości oddanych głosów z wynikiem skrutynium, poczem owiązuje karty do głosowania

i opieczętowuje je. Do wykonania tej czynności przewodniczący wraz z wybranym przez Komisyę protokułanty, aklamacyą i karkami do głosowania udają się do Komisyi głównej, składającej się z przewodniczących i protokułantów wszystkich Komisyi wyborczych. Komisyi głównej przewodniczy prezydent miasta lub jego zastępca.

§ 19

Komisya główna zbiera głosy oddane na listy Kandydatów Rady Miasta ze stanowisk względnie Komisyi wyborczych i ustala stosunek liczby głosów wszystkich na Radzie liczę, do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela ogólną liczbę 100 mandatów na poszczególne listy Kandydatów i tylko osoba umieszczona z Rady listy za wybranego, a to w porządku w którym na liście swego stanowiska względnie swego Komitetu wyborczego figurują. W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 (ilość obrać do najwięcej radnych) a ile razy można się liczbie ułamek w ten sposób ułożą wyborcy w liczbie głosów, które padły na Radę zgłoszone liczbę Kandydatów tylu Kandydatów z Rady listy należy uznać za wybranych. Jeżeli na ilorazie wypada ułamek, to liczba cała z ułamkiem ten przyjmuje się za ilorazu wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą. Jeżeli podzielona liczba głosów które padły na jedną listę Kandydatów pozostaje z powodu wszystkich niezbędnych ułamków Rozwiązkę liczbę mandatów przydziela się po jednym

Komisya Główna

1.6 rachunek:

	Otrzymano głosów
Lista mieszczańska	26.340
" polskiej demokracyi	13.078
" narodowej	11.300
" socyalistyczna	7.280
" ruska	8.762
" żydowska	5.800
Razem oddano głosów	72.560 : 100 = 725'6

Iloraz wyborczy 726

Mandatów otrzymano	zostało resztek głosów lub ułamek ilorazu wyborczego
Lista mieszczańska 36+1	174
" polskiej demokracyi 18	2
" narodowej " 15	10
" socyalistyczna 10	20
" ruska 12	50
" żydowska 7+1	718
" ~~ruska~~	
98+2=100	

98 mandatów wypadło z podzielenia głosów padłych na każdą listę przez iloraz wyborczy. Do jednym mandacie otrzymały stanowiska mieszczańskie i żydowskie ze względu że one miały największą głosów stanowiących ułamek ilorazu wyborczego.

Iloraz wyborczy wypadnie dość ułamkowo natenczas nie uwzględnia się wcale ułamków przy wyznaczeniu liczby radnych wybranych z odnośnej listy Kandydatów

mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka tym listom, przy których nie uwzględnione ułamki pozostały.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch lub więcej listach kandydatów, wybór jego policzony będzie na listę tego stronnictwa względnie komitetu wyborczego który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś na których ten sam kandydat został wybrany nazwisko jego zostanie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list, po nim następujących, nastąpi posunięcie się o jedno miejsce naprzód i w miejsce jego wejdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów.

§ 20

Na wypadek śmierci, ustąpienia, lub utraty mandatu, przez którego z wybranych radnych bądź bezpośrednio po wyborach, bądź w ciągu kadencyi, powoła prezydent miasta w jego miejsce z listy kandydatów tego stronnictwa, względnie komitetu wyborczego, na którego liście ustępujący został wybrany najbliższego z rzędu kandydata.

§ 21.

Wynik wyborów prezydent w ten sposób ogłosi jak ogłosił rozpisanie wyborów.

§ 22

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Od tej chwili tracą moc obowiązujące postanowienia statutu miasta Lwowa niezgodne z przepisami niniejszej ~~komu~~ ustawy.

2. Przykład:

Kandydat ~~X~~. Pafnucki wybrany na listach mieszczańskiej, polskiej demokracyi i demokracyi narodowej. Ze względu że stronnictwo mieszczańskie uzyskało najwięcej ~~głosów~~ mandatów Pafnucki zostaje na tej liście.

Na liście demokracyi polskiej Pafnucki był 15. wybrani dalej ~~zatem~~ z tej list byli 16. A. 17. B, 18. C. dziewiętnasty na tej liście był D. Wobec skreślenia Pafnuckiego, A. staje się A. 15., B. 16., C. 17. a D. osiemnasty, i w ten sposób D. wchodzi do Rady miejskiej. Podobnie na liście narodowo-demokratycznej szesnasty z rzędu kandydat wchodzi wobec skreślenia Pafnuckiego na miejsce piętnastego i jako taki ~~wchodzi~~ staje się członkiem Rady miejskiej.

Uzupełnienie wakansów

Ogłoszenie wyniku wyborów

Т. Ашкеназік
(J. Aszkenase)

Проєкт реформи
виборчого права для м. Львова

Машинопис, м. пол.

P R O J E K T

Reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

opracował

Dr. TOBIASZ A SKENASE.

---- + ----

U S T A W A

zmieniająca statut (A.Ustawę gminną i B.Ordynacyę wyborczą) król.stoł.miasta Lwowa, nadany ustawami z 14. października 1870 L.79 Dz.u.kr., z 11.kwietnia 1896 L.23 Dz.u.kr., z 11.września 1908 L.90 Dz.u.kr. i z dn. 25.maja 1909 L.66 Dz.u.kr.

Zgodnie z uchwałą mojego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

§.1.

Czynne prawo wyborcze w mieście Lwowie przysługiwać ma odtąd:

a) tym wszystkim osobom prawnym, niewłasnowolnym oraz Spółkom majątkowym, którym to prawo przyznanem jest w dotychczas obowiązującej ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa;

b) wszystkim osobom pełnoletnim i własnowolnym płci męskiej, mającym w mieście Lwowie stałe miejsce zamieszkania co najmniej od dwóch lat, o ile nie pobierają wsparcia z funduszów, przeznaczonych na cele publicznej dobroczynności;

c) osobom pełnoletnim i własnowolnym płci żeńskiej, zamieszkałym w mieście Lwowie co najmniej od dwóch lat - o ile przez taki sam okres czasu płacają w gminie jakikolwiek podatek bezpośredni, lub wykonują jakikolwiek urząd publiczny albo też wykażą się świadectwem dojrzałości jednej ze szkół śred-

nich (gimnazyum, szkoły realnej, liceum, albo seminaryum nauczycielskiego), lub świadectwem ukończonej ośmioklasowej szkoły wydziałowej, albo też wykształceniem odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

§ 2.

Wybór do Rady miejskiej odbywać się będzie co sześć lat, zawsze na okres 6-letni - w jednem ciele wyborczem, w którem wybierać będą wszystkie osoby prawne i fizyczne, którym przysługiwać ma czynne prawo wyborcze wedle § 1 niniejszej ustawy.

§ 3.

Każde ciało wyborcze wybiera po 50 radnych. Wybór odbywać się będzie systemem proporcyonalnym, wedle postanowień niniejszej ustawy.

§ 4.

Obieralnemi są wszystkie osoby, którym służy prawo głosowania wedle § 1. lit. b) i c) niniejszej ustawy, o ile ukończyły 30.rok życia.

§ 5.

Postanowienia § 2.lit.a.3, 10 i 11 dotąd obowiązującej ordynacyi wyborczej o wyłączeniu od prawa wybierania i obieralności, mają także zastosowanie do uprawnień wyborczych osób w § 1.lit.b) i c) wymienionych.

Prócz tego wykluczone będą od prawa wybierania i obieralności osoby, karane sądownie, lub pozostające w śledztwie sądowem za przestępstwo przeciw ustawie o lichwie z dnia 28.maja 1881 L.47 Dz.pp., o włóczęgowstwie z dnia 24.maja 1885 L.89 Dz.pp., o naruszenie czystości wyborów z dnia 26.stycznia 1907 L.18 Dz.pp.- dalej za czyny karygodne przeciw obyczajności publicznej, w końcu osoby, pozostające, jako żyjące z nierządu, pod nadzorem policyjno sanitarnym.

Osoby takie odzyskują prawo wyboru i obieralności po upływie lat pięciu po odbyciu kary, względnie po ustaniu nadzoru policyjno-sanitarnego.

§ 6.

Magistrat sporządzi spisy wyborców obu ciał wyborczych i wyłoży je do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem w urzędzie gminnym i we wszystkich komisaryatach dzielnicowych, najpóźniej na trz trzy tygodnie przed rozpisaniem wyboru.-

Spisy mają być sporządzone osobno dla każdej z grup wyborów w § 1. pod a), b), c), wymienionych, w porządku alfabetycznym i zawierać mają imię i nazwisko, zatrudnienie i bliższy adres każdego wyborcy.

Spisy te będą powielone i Magistrat wydawać będzie na żądanie odbitki spisów za cenę własnego kosztu, nie wyższą, jak po 20 K za spis wyborców.

Wyłożehie spisów ma być w gminie ogłoszone, z oznaczeniem 14-dniowego terminu do wnoszenia reklamacyi.

§ 7.

Komisya złożona z Prezydenta miasta lub jego zastępcy, jako przewodniczącego i czterech członków, przez Radę miejską ze swojego grona wybranych, winna załwtić reklamacye w czas wniesione w ciągu 3 dni.

Przeciw uchwale Komisyi służą reklamującemu, jakoteż osobie, która wskutek reklamacyi zostanie ewentualnie wykreśloną z listy wyborców - prawo odwołania się do Rady miejskiej pisemnie w ciągu 3 dni od uwiadomienia.

Rozstrzygnięcie Rady miejskiej nie ulega dalszemu odwołaniu.

W ostatnim tygodniu przed wyborami nie wolno czynić żadnej zmiany w spisie wyborców.

§ 8.

Prezydent miasta rozpisuje wybory i głosi czas i miejsce głosowania - obwieszczeniami na ulicach miasta we wszystkich dzielnicach i co - najmniej w trzech pismach codziennych, we Lwowie wychodzących.

Ogłoszenie terminów głosowania ma być dokonane na 3 tygodnie przed wyznaczonym dniem głosowania.

O terminie wyborów uwiadomi Prezydent miasta polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

§ 9.

W ogłoszeniu wyborów zawezwie Prezydent miasta wyborców do zgłoszenia proponowanych list kandydatów, najpóźniej do 8 dni przed wyznaczo - nym terminem wyborów.

Proponowane listy kandydatów muszą być podpisane co najmniej przez 30 wyborców, i muszą zawierać oznaczenie tej osoby, która jest uprawnioną do zastępywania wobec władz wyborczych podpisanej grupy wyborców (komitetu wyborczego).

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie ich imienia, nazwiska i zatrudnienia, ewentualnie także bliższego adresu, tak, by co do proponowanych osób nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda proponowana lista musi być oznaczona nazwą komitetu wyborczego, od którego pochodzi, lub odpowiedniem godłem albo hasłem w taki sposób, by wszystkie zgłoszone listy wedle tego miana łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu na 100 radnych zgłoszone listy zawierać muszą pełną liczbę 100 proponowanych kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki w oznaczeniu

miana listy kandydatów lub osób kandydatów, należy wezwać ustanowionego zastępcę odnośnej grupy wyborców (komitetu wyborczego), do usunięcia zachodzących braków lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wyłączenia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Każdą w czas zgłoszoną listę kandydatów poda Prezydent miasta zaraz po jej zgłoszeniu, względnie po usunięciu zachodzących braków lub wad, do publicznej wiadomości, obwieszczeniami na ulicach miasta we wszystkich dzielnicach i co najmniej w trzech pismach codziennych, we Lwowie wychodzących.

§ 10.

Przy głosowaniu wolno pod nieważnością całej karty głosowania oddać głos tylko na jedną ze zgłoszonych list kandydatów, z wyraźnem wymienieniem w karcie głosowania nazwy, względnie godła lub hasła odnośnej listy, przyczem wolno głosującemu skreślić najwyżej połowę proponowanych w tej liście kandydatów bądź zupełnie, bądź też zastąpić ich kandydatami z innych list.

Głos oddany kandydatowi, nieumieszczonemu w żadnej ze zgłoszonych list, jest nieważny.

§ 11.

Do przeprowadzenia wyborów przeznaczy Prezydent miasta taką ilość sal głosowania, ażeby na jedną salę nie przypadło więcej, jak 1500 wyborców.

Przydział wyborców do poszczególnych sal ma być dokonanym wedle miejsc zamieszkania, tak, by każda sala obejmowała wyborców, zamieszkałych w jednej, lub w kilku sąsiednich ulicach.

Na sale głosowania przeznaczyć należy w miare

możności lokale, położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic.

W każdej sali odbierać i obliczać będzie karty głosowania Komisya wyborcza, składająca się z delegata miejskiego, jako przewodniczącego i z 6-ciu członków, a mianowicie dwóch radnych i czterych wyborców odnośnej kuryi, nie należących do Rady miejskiej.

Członków Komisyi wyborczej wyznacza Prezydent miasta, przyczem winien uwzględnić przedewszystkiem mieszkańców tych ulic, dla których każda sala jest przeznaczona, oraz propozycye komitetów wyborczych, które zgłosiły listy kandydatów.

& 12.

Głosowanie odbywa się tajnie kartami głosowania, które wyborca sam wkłada do urny wyborczej.

Przed oddaniem karty głosowania winien zgłaszający się wyborca podać swe imię i nazwisko, zatrudnienie i adres mieszkania.

Po sprawdzeniu, że osoba, tak opisana, znajduje się w liście wyborców, należy, o ile zglaszający się nie jest osobiście znany przewodniczącemu Komisyi, stwierdzić jego identyczność.

Identyczność uważa się za stwierdzoną, jeżeli jeden z członków Komisyi, lub dwaj świadkowie, znani osobiście przewodniczącemu Komisyi - oświadczą, że znają osobiście zgłaszającego się wyborcę.

W tym wypadku wpisuje się do odpowiedniej rubryki urzędowego spisu wyborców nazwisko członka Komisyi, względnie świadków, którzy stwierdzili identyczność wyborcy.

Wyborca może wykazać identyczność także przez przedłożenie stosownej legitymacyi jak karty przynależności, książeczki wojskowej, paszportu, książeczki robotniczej, karty przemysłowej, dyplomu,

dekretu urzędowego, lub tym podobnego dokumentu.

Pomimo przedłożenia takiego dokumentu, zgłaszający się nie będzie dopuszczony do głosowania, jeżeli jeden z członków Komisyi lub dwaj świadkowie, znani osobiście przewodniczącemu Komisyi, stwierdzą nieidentyczność zgłaszającego się.

W takim razie należy stwierdzić zaszły fakt protokolarnie, zatrzymać przedłożony dokument i sprawę odstąpić sądowi karnemu.

Kto stwierdza fałszywie identyczność lub nieidentyczność zgłaszającego się do głosowania, odpowiada za to po myśli §.8. ustawy z dnia 26.stycznia 1907.1.18.Dpp. o zabezpieczeniu czystości wyborów.

§.13.

Obliczenie głosów i ustalenie osób, na które padł wybór dokonywa się systemem proporcyonalnym w następujący sposób:

Oblicza się ilość głosów, które oddano na każdą ze zgłoszonych list kandydatów i ustala się stosunek tej liczby głosów uzyskanych na każdą listę, do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela się proporcyonalnie ogólną liczbę stu mandatów na poszczególne listy kandydatów i uznaje się z każdej listy tyleż osób za wybrane.

W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 tj. przez liczbę wybrać się mających radnych, a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tylu kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych, a mianowicie tych

16

z pośród kandydatów odnośnej listy, którzy uzyskali największą ilość głosów.

Jeśli np. oddano 20.000 głosów, a wybiera się 100 radnych, tedy iloraz wyborczy wynosi $\frac{20000}{100}$ = 200 i ta liczba uzyskanych głosów daje zasadniczo tytuł do jednego mandatu radzieckiego.

Jeżeli tedy zgłoszonych było 6 list kandydatów, wówczas z każdej listy uznać należy za wybranych tylu kandydatów, ile razy po 400 (200 2) głosów każda lista otrzymała.

Gdyby więc:

lista A uzyskała 8000 głosów będzie miała $\frac{8000}{200}$ = 40 mandatów

" B " 6000 " będzie miała $\frac{6000}{200}$ = 30 mandatów

" C " 2800 " będzie miała $\frac{2800}{200}$ = 14 mandatów

" D " 1600 " będzie miała $\frac{1600}{200}$ = 8 mandatów

" E " 1200 " będzie miała $\frac{1200}{200}$ = 6 mandatów

" F " 400 " będzie miała $\frac{400}{200}$ = 2 mandaty.

Wszystkie listy, razem 20000 głosów, będą miały łącznie 100 mandatów radzieckich.

Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, tedy przyjmuje się za iloraz wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą.

Jeżeli z podzielenia liczby głosów, które padły na jednę listę kandydatów, przez iloraz wyborczy, wypadnie liczba ułamkowa, natenczas nie uwzględnia się wcale ułamka, przy oznaczeniu liczby radnych, wybranych z odnośnej liczby kandydatów.

Pozostałą z powodu wszystkich nieuwzględnionych ułamków, wolną liczbę mandatów, przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości

17

nieuwzględnionego ułamka, tym listom, przy których pozostały nieuwzględnione ułamki.

Jeżeli wybranym został kandydat, który był proponowany w dwóch lub więcej zgłoszonych listach kandydatów, natenczas wybór jego policzony będzie na poczet tej listy, która uzyskała największą liczbę przyznanych mandatów radzieckich.

We wszystkich wypadkach równości głosów rozstrzyga los.

§ 14.

Komitety wyborcze, które zgłosiły listy kandydatów, mogą zgłosić na piśmie przez swych uprawnionych zastępców do trzech dni przed głosowaniem u Prezydenta miasta, iż zawarły układ zjednoczenia.

W takim wypadku głosy, oddane na listy kandydatów zjednoczonych komitetów, będą liczone łącznie, jak gdyby padły na jedną listę i dla obu list będzie wyznaczona jedna wspólna liczba mandatów radzieckich mianowicie taka, jaka wypadnie z podzielenia ogólnej liczby głosów, która padnie na wszystkie listy, objęte układem zjednoczenia, przez iloraz wyborczy.

Za wybranych będą uznani ci kandydaci list, objętych układem zjednoczenia, którzy uzyskali największą liczbę głosów.

§ 15.

Po obliczeniu przez Komisye wyborcze głosów, oddanych w każdej sali głosowania, zestawią przewodniczący wszystkich Komisyi wyborczych na wspólnem posiedzeniu pod przewodnictwem Prezydenta miasta lub jego zastępcy, wyniki głosowania i ustalą ostateczne wyniki wyborów, poczem Prezydent miasta poda spis wybranych radnych do publicznej wiadomości.

§ 16.

Rada, w ten sposób wybrana, urzęduje przez lat 6, - zaś przewidziane w §.20.Statutu miasta Lwowa

ustąpienie 50 radnych co 3 lata znósi się.

Po upływie sześcioletniej kadencyi lub w razie rozwiązania urzędującej rady, nastąpi wybór nowy 100 radnych wedle postanowień niniejszej ustawy.

§ 17.

Gdyby w ciągu sześcioletniej kadencyi przez śmierć, utratę mandatu, lub dobrowolną rezygnacyę ubyło 15 radnych, natenczas zarządzić należy wybory uzupełniające na wszystkie opróżnione mandaty sposobem, przepisanym w niniejszej ustawie.

§ 18.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Od tej chwili tracą moc wszystkie dotąd obowiązujące postanowienia statutu miasta Lwowa, a więc tak A. ustawy gminnej, jakoteż B. ordynacyi wyborczej, które są niezgodne z przepisami niniejszej ustawy.

§ 19.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych..

Projekt

organizacyi Samopomocy obywatelskiej dla miasta Lwowa do zwalczania nadużyć w obrocie żywnością i artykułami codziennej potrzeby i wywozu środków żywności.

I. „Instytucya "Samopomocy obywatelskiej ma za zadanie przeciwdziałanie lichwie żywnościowej we wszelkich jej objawach i wywozowi środków żywności.

II. Środkami do tego celu wiodącymi są:

1.) Kontrola sprzedawających na targach, w sklepach, magazynach i pracowniach.

2.) Kontrola na dworcach kolejowych i rogatkach miejskich celem przeszkodzenia wywozowi i ułatwienia dowozu środków żywności, a na rogatkach wwozu.

3.) Sprawozdania o spostrzeżonych nadużyciach odnośnym władzom i w myśl instrukcyi celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

4.) Wynalezienie ewentualnie dalszych sposobów celem położenia kresu lichwie żywnościowej.

III. W tym celu miasto podzielone jest na sześć okręgów aprowizacyjnych odpowiadających sześciu okręgom administracyjnym (sześciu komisaryatom dzielnicowym).

W każdym takim okręgu powstaje „Komitet dzielnicowy," w skład którego wchodzą Naczelnik dzielnicowy z dwoma zastępcami i oddanymi mu ochotniczymi organami nadzorczymi w ilości wedle potrzeby danego okręgu.

Wszyscy otrzymują dekret nominacyjny z legi-

tuacya urzędowa. Przewodniczącego, jego zastępcę i członków mianuje Zarząd gminy m. Lwowa na wniosek organizacyi robotniczych, związków urzędników, zrzeszeń konsumentów.

IV. Na czele całej organizacyi miasta stoi „Komitet miejski" w skład którego wchodzą każdy Naczelnik dzielnicowy względnie miejskiej komisyi aprowiz., trzech delegatów miejskiej Rady gospodarczej, zastępca Miejskiego Urzędu gospodarczego, zastępca Dyrekcyi Policyi, zastępca c. i k. wojskowości, Przewodniczący c. k. komisyi badania cen, inspektor żywnościowy m. Lwowa, dwie kobiety zaproponowane przez istniejące związki i zrzeszenia konsumentów a mianowane i zatwierdzone przez Zarząd gm. m. Lwowa.

V. Do zakresu działania Komitetu dzielnicowego należy:
1.) Bezpośrednie współdziałanie w przeprowadzaniu rozkazu jak ustęp II. 1.2.3. i czynienie wniosków Komitetowi miejskiemu" co do reform i nowych sposobów walki z lichwą żywnościową.

VI. Do zakresu działania „Miejskiego Komitetu należeć będzie:
1. Nadzór nad sprawnym funkcyonowaniem Komitetów dzielnicowych.
2.) Uchwalanie na podstawie dostarczonego mu przez Komitety dzielnicowe materyału nowych sposobów zwalczania lichwy wojennej żywnościowej i w artykułach codziennej potrzeby.
3.) Uświadomienie ogółu ludności zapomocą broszur, odczytów ect. o zadaniach instytucyi „Samopomocy obywatelskiej i o obywatelskim społecznym obowiązku popierania tej instytucyi.

VII. Urząd członka samopomocy obywatelskiej jest honorowy i bezpłatny.

VIII. Zarząd miasta poczyni wnioski by członkom Komitetu Samopomocy obywatelskiej przysługiwała ochrona prawna z §. 68. ust. Karnej i o odebraniu od nich przyrzeczenia w ustawie przewidzianego. W tym celu mają być wyposażeni w legitymacye przez Zarząd gminy wystawione.

Instrukcya

dla członków Samopomocy obywatelskiej.

1.) Cel nadzorczej służby.

Celem tej służby jest popierać władze w nadzorze zachowania przepisów w dziale obrotu żywnością i towarów najkonieczniejszej potrzeby przez dobrowolną współpracę czynników obywatelskich.

2.) Zadanie i czynność ochotniczych nadzorczych organów.

Organy te mają baczyć na zachowywanie przepisów aprowizacyjnych i na należyty stan targów, handlów i pracowniach środkami spożywczymi i artykułami najkonieczniejszej potrzeby. Spostrzeżenie swoje, co do niedomagań mają udzielać organom targowym miejskim i policyjnym względnie władzom miejskim targowym i policyjnym.

Zarazem mają członkowie tej organizacyi organa i władze publiczne przez wskazówki i rady popierać celem usunięcia wad i ulepszenia stanu rzeczy.

3.) Udzielenie spostrzeżeń następuje ustnie lub pisemnie skierowane do powyższych organów i władz. Gdy rozchodzi się o szybkie stwierdzenie przekroczenia i usunięcia zła, albo gdy zachodzi obawa zatarcia śladów i potrzeba stwierdzenia istoty czynu, wskazanem jest natychmiastowe osobiste udawanie się w miejsce urzędowania najbliższego organu władzy, względnie urzędu (urzędnika targowego miejskiego, państwowego organu żywnościowego nadzorczego, agenta policyjnego albo żołnierza policyi i t. p.) celem natychmiastowego wkroczenia. W innych wypadkach należy zwrócić się pisemnie do miej. Urzędu gospodarczego.

4.) Forma zgłoszenia:
Pisemne zgłoszenie ma zawierać nazwisko albo oznaczenie przedsiębiorcy, posiadanego miejsce przedsiębiorstwa albo numer ruchomości, ma budki, ławy i t. p. i przedstawienie przewinienia z możliwem podaniem świadków.
W tym celu otrzymają organy ochotniczego na dzór żywnościowego blocziki meldunkowe.
Każdy organ ma swój numer na bloczku.
Pisać ołówkiem wyraźnie, czytelnie przez kalkę.
Jeden egzemplarz odchodzi do władzy, drugi dostaje się Komitetowi nadzorczemu, trzeci pozostaje w ręku donoszącego organu.
Zgłoszenie do władzy ma być własnoręcznie przez donoszącego podpisane.—

Ordynacya wyborcza
dla gminy król. stołecznego miasta Lwowa

Rozdział I.

O prawie wybierania i wybieralności

§. 1. Kurye wyborcze

W celu wyboru radnych miejskich ustanawia się cztery kurje wyborcze:

Pierwszą kurję stanowią organizacye zawodowe. Wybierają one 12 radnych i tak:

Konsystorze obrządku rzymsko-katolickiego, ormiańsko katolickiego i grecko katolickiego wybierają po 1. radnym razem . . . . . 3.—

Senat uniwersytetu i Grono profesorów szkoły politechnicznej po jednym radnym razem . . . . 2.—

Wybór ma nastąpić wedle tych samych norm, co wybór rektora.

Izby 1 handlowa i przemysłowa, 2 adwokacka, 3 notaryalna, 4 inżynierska, 5 kupiecka, 26 rękodzielnicza 7 i lekarska po 1. radnym . . . . razem 7.

cała kurja I. razem radnych . . . . . 12.

Drugą kurję tworzą wyborcy na podstawie dotychczas obowiązującej ordynacyi wyborczej kurya ta wybiera . . . . . radnych 48.

W trzeciej kuryi mają prawo wyborcze

a/. wszystkie osoby prawne, stowarzyszenia i spółki przemysłowe, którym to prawo przysłuża w dotychczas obowiązującej ordynacyi wyborczej §1. n. 3 i 4.

b/. wszystkie osoby pełnoletnie i własnowolne płci męskiej, mające stałe zamieszkanie we Lwowie co najmniej od trzech lat a przynależne do gminy

od pół roku umiejące czytać i pisać po polsku.
Kurya ta wybiera radnych . . . . . 35.

Czwartą kuryę stanowią wszystkie osoby pełnoletnie i własnowolne płci żeńskiej zamieszkałe we Lwowie najmniej od trzech lat, o ile piastują jakikolwiek urząd publiczny lub prowadzą samodzielnie jaki przemysł lub wykonują samodzielnie rzemiosło, lub opłacają podatek uprawniający do głosowania w kuryi drugiej (§. 1. ust 2 a, b, z dotychczasowej ordynacyi) lub wreszcie jeśli się wykażą świadectwem dojrzałości jednej ze szkół średnich lub świadectwem szkoły wydziałowej ośmioklasowej albo też wykształceniem, odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.—

§. 2. Wyjątki

Wyłączeni od prawa wybierania są:

a/. w kuryi drugiej i trzeciej oficerowie w służbie będący, lub na urlopie, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe niższych stopni i szeregowcy w służbie lub na urlopie będący z wyjątkiem rezerwistów i reklamowanych niepowołanych.

b/. we wszystkich kuryach osoby, które jako ubogie pobierają lub pobierały w roku poprzednim wsparcie z funduszów publicznych na cele dobroczynne przeznaczonych.— Nie należą tu jednak osoby pobierające stypendya zapomogi z kasy chorych, renty ubezpieczeniowe którym przyznano uwolnienie od opłaty czesnego, zniżki za bilety jazdy bezpłatne utrzymanie w szpitalu i zaopatrywane akcyą pomocy państwowej w razach powszechnego niedostatku.—

§. 3. Wykluczenie z powodu czynów karygodnych

Postanowienia §. 3. dotychczasowej ordynacyi wyborczej mają też zastosowanie do uprawnień wyborczych osób wszystkich kurcyi

Ponadto są wykluczone od prawa wybierania osoby karane sądownie lub pozostające w śledztwie sądowem na czas trwania śledztwa za przestępstwa ustawy o lichwie z dnia 28 maja 1881 L. 47 Dz.pp., o włóczęgostwie z dnia 24. maja 1885 L. 89 Dz.pp. i o naruszenie czystości wyborów z dnia 24. maja 1907 L. 18 Dz. pp. dalej za czyny karygodne przeciw obyczajności publicznej, w końcu osoby pozostające pod nadzorem policyjno-sanitarnym lub oddane do domu pracy przymusowej. — Osoby takie odzyskują prawo wybierania po upływie lat pięciu po odbyciu kary względnie po ustaniu nadzoru policyjno sanitarnego lub wypuszczenia z domu pracy. dalej wykluczone są osoby, do których majątku ogłoszono konkurs i to aż do ukończenia tego konkursu i osoby które wskutek czynu popełnionego z chęci zysku w drodze dyscyplinarnego postępowania zostały usunięte z urzędu lub ze służby publicznej a to przez trzy lata po ich usunięciu. Wreszcie osoby którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi i osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie za pijaństwo na przeciąg 3 lat od ukończonej ostatniej kary.

§. 4. Wykonanie prawa wybierania

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście

Wyjątki od tego prawidła są następujące

1/. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw

./.

mogą głosować przez pełnomocników

2/. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mają jeśli są w innej gminie osiedlenie, upoważnić w ich imieniu do głosowania zarządcę realności lub Dyrekcyę przedsiębiorstwa.

§. 5, 6, 7 i 8 z wyjątkiem ustępu ostatniego ordynacyi wyborczej pozostają w swej mocy dla kuryi II i III.

§. 5. Obieralność

Obieralnymi na członków rady miejskiej są wszyscy uprawnieni do wybierania (§. 1.) którzy ukończyli 30 rok życia.

Ilość kobiet radnych nie może przenosić liczby 5.

§. 6. Wyjątki

Nie mogą być wybranymi:

a/. urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędującej w gminie rządowej władzy policyjnej

b/. urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich zdawane wskutek stosunku służbowego

c/. osoby mające sądowy spór z gminą

d/. dłużnicy gminy, u których należytości zalegają, co nie odnosi się do podatków gminnych

e/. dzierżawcy realności i dochodów gminnych

f/. dostawcy gminni, o ile kontrakt jest dłuższy, niż na 1. rok.

Rozdział drugi

O przygotowaniu do wyboru

§. 7. Spisy wyborców

Magistrat sporządzi alfabetycznie dokładny

/.

spis wyborców wedle komisyi dla każdej dzielnicy i i kuryi II, III i IV. który ma zawierać imiona, nazwiska adres i zatrudnienie wyborców i wyłoży je do publicznego wglądu w miejscu łatwo dostępnem w urzędzie gminnym i we wszystkich komisaryatach dzielnicowych najpóźniej na 4 tygodnie przed terminem pierwszych wyborów i uwiadomi o tem publiczność plakatami i ogłoszeniami w trzech dziennikach lwowskich z oznaczeniem 10. dniowego czasu do wnoszenia reklamacyj

Spisy te mają być powielone i magistrat wydawać będzie z chwilą ogłoszenia na żądanie komitetom wyborczym, złożonym najmniej z 50. osób odbitki spisów za cenę własnego kosztu, nie wyższą jednak, niż 50 koron za wszystkie spisy.

§. 8. Reklamacye

Komisya złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy, jednego radnego wybranego przez Radę miejską i trzech sędziów wybranych przez Radę miejską z sześciu kandydatów przedstawionych przez prezydyum sądu wyższego we Lwowie winna w przeciągu trzech dni rozstrzygnąć reklamacye przed upływem przepisanego terminu pisemnie do prezydyum miasta wniesione i czynić bezzwłocznie w spisach wyborczych poprawki, przez nie za stosowne uznane. —

Przeciw odmownej uchwale komisyi nie przysłuża reklamującemu prawo odwołania

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych nie wolno przedsiębrać. —

§. 9.

Obwieszczenie terminu wyborów

Prezydent miasta rozpisze wybory przynajmniej na 3. tygodnie przed ich wykonaniem ogłoszeniami na ulicach miasta we wszystkich dzielnicach i w trzech pismach codziennych we Lwowie wychodzących.—

Najprzód mają się odbyć wybory z czwartej kuryi we 2 dni z trzeciej kuryi potem w 2 dni z I. kuryi a w końcu po dalszych 4. dniach wybory drugiej kuryi.—

O terminach wyboru zawiadomi prezydent równocześnie z ogłoszeniem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

§. 10. Listy kandydatów

W ogłoszeniu wyborów zawezwie Prezydent miasta wyborców do zgłoszenia, proponowanych list kandydatów dla kuryi III i IV najpóźniej 8 dni, dla kuryi II. najpóźniej na 4 dni przed wyznaczonym dla tej kuryi terminem wyborów. Komitetom wolno jednak listę wnieść dla dwu lub trzech kuryj.

Proponowane listy kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane co najmniej przez stu wyborców i muszą zawierać oznaczenie tej osoby, która jest uprawnioną do zastępywania wobec władz wyborczych podpisanej grupy wyborców (: komitetu wyborczego).—

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie ich imienia i nazwiska i zatrudnienie ewentualnie także adresu tak, by co do proponowanych osób nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.—

Każda proponowana lista musi być oznaczona nazwą Komitetu wyborczego, od którego pochodzi lub odpowiednem godłem albo hasłem w taki sposób, by wszystkie zgłoszone listy mogły łatwo być odróżnione. – Listy zawierać mogą pełną liczbę kandydatów na mandaty odnośnych kuryj lub też mniej. –

Gdyby zachodziły wady lub braki w oznaczeniu miana listy kandydatów lub osób kandydatów ma Prezydent miasta wezwać ustanowionego zastępcę odnośnej grupy wyborców (: komitetu wyborczego) do usunięcia zachodzących braków lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wyłączenia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Wyłączenie takie może uchwalić tylko komisya reklamacyjna (: §. 8.)

Każdą wczas zgłoszoną listę kandydatów poda Prezydent miasta zaraz po jej zgłoszeniu względnie po usunięciu zachodzących braków lub wad do publicznej wiadomości obwieszczeniami na ulicach.

Rozdział trzeci

O przedsiębraniu wyborów

§. 11. Sale wyborcze

Do przeprowadzenia wyborów przeznaczy prezydent miasta taką ilość sal głosowania, ażeby na jedną salę nie przepadło więcej, niż 1200 wyborców. Sale mają mieć osobne wejście i wyjście i muszą być dość obszerne. –

Przydział wyborców do poszczególnych sal nastąpić ma w ten sposób, aby do jednej sali byli przydzieleni tylko wyborcy z tej samej dzielnicy, dla kobiet wyznaczyć należy osobne sale.

§. 12. Komisye wyborcze

W każdej sali urzęduje osobna komisya wyborcza złożona z jednego radnego i czterech do ośmiu wyborców, mających prawo wybieralności, wyznaczonych przez radę miejską. — Przy tem wyborze członków komisyi należy ile możności uwzględniać także propozycye komitetów wyborczych, które zgłosiły listy kandydatów. — Komisya wybiera przewodniczącego i zastępcę. — Każdemu komitetowi wyborczemu, który zgłosił listę kandydatów a nie jest reprezentowanym w komisyi wolno wyznaczyć jednego widza, który ma prawo przebywać w sali przez cały czas aktu wyborczego. —

§. 13. Jawność, zagajenie wyborów

§. 16. dawnej ordynacyi wyborczej

§. 14. Głosowanie

Głosowanie odbywa się tajnie kartkami głosowania (listami kandydatów) w kopertach, nie noszących żadnego zewnętrznego znamienia. —

Mają one być dostarczone wyborcom przez magistrat w gmachu wyborczym lub też na żądanie komitetom wyborczym za cenę kosztów w żądanej przez nich ilości. — Przy głosowaniu wolno oddać tylko jedną ze zgłoszonych list kandydatów z wyraźnem wypełnieniem nazwy lub jej godła.

Wszelkie kreślenia tej listy są nieważne i uważa się jako niebyłe. — Najpierw głosują członkowie komisyi, potem zgłaszający się wyborcy według kolei zgłaszania się. — Wyborca zgłaszający się powinien przedłożyć kartę legitymacyjną do głosowania,

którą magistrat ma obowiązek doręczyć najdalej do 3 dni przed głosowaniem. – W razie niedoręczenia mogą wyborcy dwa dni przed wyborami i w dniu wyboru podjąć swą kartę legitymacyjną w osobno na to przeznaczonem łatwo dostępnem biurze za udowodnieniem identyczności osoby. Na karcie legitymacyjnej należy podać oprócz imienia i nazwiska, mieszkanie, zajęcie lub urząd wyborcy.

Jeżeli którykolwiek członek komisyi lub widz zakwestyonuje identyczność osoby wyborcy, należy zażądać stwierdzenia jej przez świadków znanych komisyi lub stosownej legitymacyi, paszportu legitymacyi kolejowej z fotografią, książeczki robotniczej, karty przemysłowej, wojskowej dekretu urzędniczego lub podobnego dokumentu. – O tem, czy identyczność osoby została stwierdzoną lub nie, rozstrzygnie komisya wyborcza większością głosów przyczem przewodniczący także głosuje. – W razie równości głosów dopuszcza się wyborcę do głosowania.

Wynik głosowania komisyi, nazwiska kwestyonującego, świadków, względnie dokument wpisuje się do protokołu głosowania w osobnej na to przeznaczonej rubryce.

W razie stwierdzenia nieidentyczności osoby wyborcy należy uwidocznić ten fakt w protokole, zatrzymać przedłożony dokument, zarządzić stwierdzenie identyczności osoby, która usiłowała głosować i sprawę odstąpić sądowi karnemu.

Kto stwierdza fałszywie identyczność lub nieidentyczność zgłaszającego się do głosowania, odpowiada za to po myśli §. 2. ustawy z dnia 26 stycznia 1907 l. 18 Dz. p. p. o zabezpieczeniu czystości wyborów. –

Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący stwierdza, że urna jest pustą.—

Do każdej komisyi ma prezydent miasta wyznaczyć urzędnika magistratu, który funkcyonuje jako protokolant, drugi protokół głosowania prowadzi jeden z członków komisyi.— Podczas głosowania musi być przynajmniej połowę członków komisyi obecną w sali.—

Głosowanie zaczyna się o 10. rano, kończy o godzinie 8mej wieczór, poczem zamyka się lokal. Jednak ci wyborcy, którzy się w zamkniętym lokalu znajdują, mają jeszcze prawo oddania głosu.

Gdy przewodniczący stwierdzi, że wyborca może głosować, wrzuca wyborca kowertę z kartką wyborczą sam do urny.—

§. 15. Zapisywanie głosów

Protokolanci zaznaczą w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, że kartkę oddał. Kartki mają aż do obliczeń głosów pozostać w urnie, do której je wyborcy włożyli.

§. 16. Zamknięcie głosowania, obliczenie głosów.—

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych w zamkniętym już lokalu wyborców przewodniczący komisyi wyborczej ogłosi, że głosowanie jest ukończone poczem w sali wyborczej pozostanie tylko komisya i widzowie. Komisya porówna ilość oddanych kowert z listą głosujących.— Komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości, powstałe z dostrzeżonych może omyłek i przystąpi do odebrania głosów.

Najprzód przewodniczący wyjmować będzie

z kowert po kolei kartki, wymieni nazwę lub godło listy kandydatów i odda ją drugiemu, członkowi komisyi który je układa, wedle list kandydatów.- Protokolarzci zapisują równocześnie na jaką listę kandydatów padł głos.- Wrazie gdyby były w kowercie dwie lub więcej zgłoszonych list kandydatów głos unieważnia się zupełnie, niezgłoszone listy kandydatów uważa się za niebyłe.- Wrazie, gdy w kowercie nie ma żadnej karty głosowanie albo nieważna, głos się unieważnia.

Wynik obliczenia ma być zapisany na liście głosujących, którą przewodniczący i członkowie komisyi podpiszą, poczem przewodniczący wraz z aktami i kartkami głosowania udaje się do komisyi głównej która składa się z przewodniczących wszystkich komisyi, a której przewodniczący prezydent miasta lub jego zastępca.-

§. 17. Ustalenie wybranych

Ustalenie osób, na które padł wybór, dokonywa się systemem proporcyonalnym w następujący sposób.

W komisyi głównej oblicza się ilość wszystkich ważnie głosujących i ilość głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, i ustala się stosunek liczby głosów oddanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.- Liczbę ogólnie oddanych ważnych głosów dzieli się przez ilość wybrać się mających w tej kuryi radnych. Iloraz ten przedstawia liczbę całą i ułamek. Liczbę całą powiększa się o jedność, a ten iloraz oznacza ilość głosów, potrzebną do wyboru jednego radnego. Ile razy ten iloraz mieści się w ilości głosów ważnych oddanych na pewną liczbę, tyle radnych z tej

listy jest wybranych, przyczem ułamków się nie uwzględnia.— Jeżeli suma w ten sposób wybranych radnych jest mniejszą od wybrać się mających z tej kuryi, to tę resztę przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka tym listom, przy których pozostały nieuwzględnione ułamki.—

Gdy się ustali ilość mandatów przypadających na każdą listę kandydatów, uważa się za wybranych tych kandydatów którzy są na pierwszem miejscu listy kandydatów aż do tej liczby, która na tę listę przypada.— Jeżeli w tej liczbie znajdują się już wybrani radnymi w kuryi przedtem głosującej, to nie uwzględnia się tych nazwisk i bierze się z odnośnej listy następnego niewybranego kandydata.—

Jeżeli w ten sposób wybrany zostanie kto dwa lub więcej razy, to uważa się za ważny wybór na tej liście która otrzymała najwięcej głosów, na innych listach to nazwisko się wykreśla a w miejsce tego kandydata wchodzi następny najbliższy niewybrany kandydat tej listy.

Ponieważ liczba kobiet, które mogą być wybrane radnemi jest ograniczoną do pięciu, to w pierwszym rzędzie uważa się za wybrane kobiety, wybrane w czwartej kuryi.— Gdyby w tej kuryi wybrano mniej niż 5 kobiet, to reszta mandatów kobiecych może przypaść kuryi trzeciej, w dalszym ciągu dopiero kuryi drugiej.— Jeżeliby w kuryi III lub II. wybrano więcej kobiet niż jest jeszcze do rozporządzenia mandatów kobiecych, to uważa się za wybrane te kandydatki, które znajdują się na listach mających więcej głosów po jednej z każdej

listy po kolei. W miejsce unieważnionych kandydatek wstępują kandydaci następni tej samej listy.

We wszystkich przypadkach równości rozstrzyga los.—

§. 18.

Zamknięcie czynności wyborczych, ukonstytuowanie się Rady

Wedle tych zasad ustala komisya główna ostateczny wynik wyborów, poczem przedkłada Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkimi dowodami. Prezydent miasta ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska wybranych, których razem o tem zawiadomi.— W razie gdyby kto z wybranych zmarł lub wyboru nie przyjął, powołuje Prezydent miasta w jego miejsce na radnego następnego niewybranego kandydata z tej samej listy kandydatów.

Prezydent zwoła nowo-wybranych radnych i wezwie do ukonstytuowania się Rady miejskiej, które nastąpi pod przewodnictwem dotychczasowego prezydenta, przewodniczącego ukonstytuowanej Rady aż do potwierdzenia wyboru nowego Prezydenta, wyjąwszy wypadek w §. 23 przewidziany.—

§. 19.

Sprawdzanie wyborów, unieważnienie i uzupełnienie wyborów

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyborów i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności poszczególnych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu licząc od dnia ogłoszenia

wyborów mają być do niej wniesione.—

W razie uznania jakiego wyboru za nieważny z powodu że osoba ta nie posiada warunków obieralności lub w razie opróżnienia mandatu z jakiegokolwiek powodu Prezydent miasta ma do dni 14 powołać do rady następnego niewybranego kandydata tej listy na której znajdował się radny ustępujący.

W razie opróżnienia mandatu z kuryi I. wezwać ma do 14 dni prezydent miasta odnośne ciała wyborcze 20 aby do następnych dni 14 dokonało wyboru.

§. 20. Czas trwania kadencyi

Rada w ten sposób wybrana urzęduje przez lat 6, przewidziane w §. 20. Statutu miasta Lwowa ustąpienie 50 radnych co 3 lata znosi się.—

§. 21.

Rada administracyjna chrześciańska

Gdyby między wybranymi członkami Rady miejskiej nie znachodziła się najmniej 80 radnych religii chrześciańskiej, natenczas Prezydent powoła brakującą ilość radnych po kolei po jednemu z tych list kandydatów, które najwięcej z powodu wykreślenia nie chrześcian straciły, o ile w ogóle mają niewybranych kandydatów chrześciańskich.— Gdyby w ten sposób nie uzupełniono liczby do 80 prezydent miasta powoła dalszych radnych po kolei po jednemu z list tych które z powodu wykreślenia nie chrześcian nie straciły, a to po kolei wedle ilości głosów oddanych na listę.—

W ten sposób uzupełnionych 80 radnych chrześciańskich tworzą natenczas chrześciańską Radę administracyjną, do której zakresu działania należą wszystkie sprawy dotyczące tylko chrześcian

./.

15.

§. 22.

Ukończenie ukonstytuowania się.

Po zaprzysiężeniu ważności wyborów nowa Rada miejska przystępuje do wyboru Prezydenta i wice-Prezydentów, a w razie przeciwnym w §. 21. Rada administracyjna obznajmia do wyboru przełożonego.

Dział II.

O wyborze Prezydenta miasta, Wiceprezydentów i delegatów miejskich

§. 23.

Wezwanie do wyboru

Na wezwanie do tymczasowego prezydenta albo na się w oznaczonym czasie w Izbie obrad nowo-obranej Rady miejskiej pod przewodnictwem najstarszego wiekiem radnego do celu wybrania Prezydenta miasta, wiceprezydentów i delegatów miejskich. —

Wezwanie to powinno nastąpić w przeciągu dni od dnia ogłoszenia ważności wyborów nowo-obranej Rady. —

Do wyboru prezydenta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej. —

Radny który, na wezwanie do tego wyboru nie przybył lub też przed tegoż ukończeniem od-dalił się, jeżeli swej nieobecności lub oddalenia się nie usprawiedliwi, o czem rozstrzyga Rada miejska, traci swój mandat.

§. 24.

Kobieta nie może być wybrana Prezydentem miasta

§. 25.

Ważność wyboru. Głosowanie.

Do ważności wyboru Prezydenta konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków Rady miejskiej i bezwzględna większość głosów całej ilości członków Rady.

Głosowanie odbywa się tajnie.

§. 26.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nikt nie otrzymał większości w §. 25 wymaganej, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżeli i przy tem powtórnem głosowaniu nie osiągnie się takiej większości, należy przystąpić do ścisłejszego wyboru między dwoma, przy których rozstrzyga już zwykła większość ważnych głosów.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali najwięcej głosów. Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawiony.

Głos przy trzeciem głosowaniu dany wtenczas, gdy do wyboru nie przedstawionemu jest bezwarunkowym.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

§. 27.

Wybór wiceprezydentów i delegatów miejskich

Po dokonanym wyborze Prezydenta Rada miejska przystąpi do wyboru wiceprezydentów, delegatów miejskich z nastosowaniem systemu

17.

proporcyonalnego analogicznie do §. 14 i 17.—

§. 28.

§. 32. złotyckrasawej ordynacyi

§. 29.

§. 33 - złotyckrasawej ordynacyi.—

Г. Діаманд

Статистичні дані по населенню Львова (для розробки проекту реформи виборчого права)

Tymon Galicya

	bawiący razem	1 i 2	3 i 4	5–9	10 i wiele
1–13	mężczyźni 160, kobiety 157, razem 316	238, 237	475	241, 242	483
14–23	mężczyźni 27, kobiety 40, razem 67	26·6, 39·6	66	17, 25	42
24–33	23, 22, 45	26, 27	53	22, 26	48
34–50	15·7, 15·6, 31	20, 18	38	18, 17	35
51–70	5, 5·8, 10·8	6·2, 6·9	13	6, 6	12
wiek 70	0·6, 1, 1·6	0·7, 1·2	2	0·8, 1·1	2

	razem	1 i 2	3 i 4	5–9	10 i wiele
			3 lata	3 i 4	
razem	473·6	650	312	624	18%
mężczyźni	231·5	318·6	150	305	18%
kobiet	242·0	331·5	160	319	

Dwadzieścia

razem ludność obecnie bez względu na płeć 7,901.613 mężczyźni kobiety
3,838.150 mężczyźni
4,063.307 kobiety

473 650 1,435000 : 7,901 = 18 ~~130000 : 3838 = 3~~
650 318 64500 3·8
312 332 12920
1435000 1300

Mniej niż dwie pięć. 3 lata mieszka 1,435.000

Dwadzieścia

	razem	1 i 2	3 i 4		
			3 lata	3 i 4	
1–13	mężczyźni 22·6, kobiety 22·2, razem 44·8	67·8	37·9	65·8	
14–23	18·9, 29·8, 43·7	39·4	12·3	24·6	
24–33	12·4, 11·2, 23·6	28·8	13·5	27·0	
34–50	5·2, 5·3, 10·5	12·6	6·6	13·3	22·8.000, 482.000
51–70	1·6, 2·6, 4·2	5·0	2·3	4·6	710.000
wiek 70	0·2, 0·4, 0·7	0·8	0·4	0·7	
razem	127·7	155·6	68·1	136·3	17·8%
mężczyźni	61·1	75·3	33·1	66·2	
kobiet	66·6	80·3	35·1	70·2	

482

Dwadzieścia

razem ludność obecnie bez względu na płeć
1,975.000
930.000
1044.000

Mniej jak pięć lat 3 lata mieszka

351.400.

Na podstawie zamknięcia rachunków miejskich za rok 1911:

Dochody z taks wraz z wodociągami (1,488.041) 2,733.712
Podatek na piwo 706.581; wino 59.807; spirytus
695.420; mięso 45.627; grosz czynszowy 1,406.234
odsetki 89; od psów 27.336; od licencyi na muzykę; 149 500
Własne podatki razem 3,090.594
Dodatki do podatków konsumcyjnych 500.000
Dodatki do podatków mieszkaniowych:
do dom. czynsz. 137.309; dodatek na kwaterowe
" " " 196.804; od wolnych lat 71.009 405.122
Podatki mieszkaniowe, konsumcyjne taksy i t. p. 6,729.428 = 89·4% ogól. doch. z podatków

40% podatku zarobkowego w tem
bankowego 768.045
" rentowego 18.659
" od wyższych poborów 13.494
Razem podatków bezpośrednich 800.198 = 10·6% ogólnego dochodu z podatków

podatek bezpośredni 800.198 = 10·6% " " "
K. 7,529.626 ogólny dochód z podatków
K. 6,304.406 pod. kons. taksy, grosz czyn. 84·4% o. d. z p.
K. 405.122 pod. mieszkaniowe 5% ogól. doch. z podat.

1910

33

Ludność obecna 206.113
Stale zamieszkała 203.353
Na 100 obecnych mieszka stale 98.6 %

Ilość ~~mieszkańców~~ obecnych %			przyrost w %	Ilość domów %		przyrost w %
1890	127.943			3.322		
1900	159.877	od 1891-1900	24.96 %	4.409	od 1891-1900	32.72 %
1910	206.113	od 1901-1910	28.92 %	5.395	" 1901-1910	22.36 %
		od 1891-1910	61.14 %		" 1891-1910	62.07 %

Mieszkań 42.292. Na jedno mieszkanie 4.81 osób
Własne mieszkanie posiada 20.48 % mieszkańców

I

		K.
Podatek gruntowy dot. gminne 4%		2.434
" domowo czynszowy d. g. 4% kwater. 4%		359.873
" " 5%		78.367
Gminny pod. czynszowy	Niższemu sprostowany przypis	1,827.274
Pod. powsz. zarobkowy dod. gm. 40%		129.562
" zar. przedsiębiorstw obow. do publ. składania rachunków 40% d. g.		1,413.739
Podrentowy	"	23.285
" od wyższych poborów	"	18.736
		3,851.270

Dodatki gminne do wszystkich podatków niższe 3,209.285
Dodatek kwaterunkowy 213.373 przypis sprostowany

razem 3,422.658
2,265.514
1.157.144

Domowo czynszowy	359.873	3,851.270
5%	78.367	2,265.514
gminny czynsz.	1,827.274	1,585.756
pośredni	2.265.514	
	Banki	1 413.739
	Bezpośredni bez banków	172.017

II

Zamknięcie rachunkowe na 1911.

Taksy ~~1,48~~

i wodociągi (1,488.041) ~~2,218.829~~ 2,733.712

Podatek na piwo	706.581	
" wino	59.807	
" spirytus	695.420	
" mięso	45.627	
" gras czynszowy	1,406.234	
odsetki	89	
" od psów	27.336	
od licencji na muzykę	149.500	
	3,090.594	3,090.594

Podatki mieszkaniowe

4% dom. czynsz.	137.309	
4% " " na kwater.	196.804	
25% od wol. lat	71.009	
	405.122	405.122
		6,229.328

Podatki pośrednie i taksy od podatkowe 500.000

Podatki bezpośrednie

40% podatku zarobk.	768.045	zamożnie
" " rentowego	18.659	
" " od wyż. poborów	13.494	
	800.198	

Dochody z przedsiębiorstw 6,382.254

koszta ubogich 5379618

1002639

Materyały statystyczne do reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa:
ze źródeł urzędowych zestawił Herman Diamand.

Ludność miasta Lwowa.

Ilość mieszkańców

w roku:	1900.	1906	1907.	1908
mieszkańców:	159877.	177996	181016	184.036.
w roku:	1909	1910	1911	
mieszkańców:	187056	206113	211245.	

Podział według płci.

Ludność płci męskiej: 102.625 z tego aktyw. wojsk: 10317
" " żeńskiej: 103488 " cywilnych 92308
cywilnych (mężczyzn i kobiet) 195796.

31 grudnia 1910 stale obecnych 201.344.
czasowo 4.769
czasowo nieobecnych. 2.009.

Podział ludności według wyznania.

wyznania rzymsko-katol: obrz:	103496	o/o.	51·1
" grecko- " "	39.314.	"	19·0
" ormiańska "	165		—
" prawosławnego	560		—
" ewangelickiego	3.088	"	1·5
" mojżeszowego	57 387.	"	27·8.
— bezwyznaniowych	102.		

Podział według języka:

językiem polskim mówi:	172.560	o/o.	85·7.
" ruskim "	21.780	"	10·8
" niemieckim "	5922	"	2·9

Ludność według czasu zamieszkania.

Statystyka państwowa nie podaje szczegółowego zestawienia mieszkańców Lwowa według czasu zamieszkania. Jedynie daty dotyczące są ogłoszone, zresztą kraje sumarycznie są przedstawione. Im większe miasto, im bardziej ześrodkowuje przemysł i handel jakoteż władzę, tem większa jest fluktuacya mieszkańców. Przeciętna pomiędzy statystyką Wiednia a Galicyą da obraz najbliższy prawdzie.

Wiedeń

wiek.	mieszkają mniej niż rok.			mieszkają po nad rok do pełnych dwóch.			ogólna ilość mieszkańców po nad 24 lat		
płci	męska	żeńska	Razem	męska	żeńska	Razem	męska	żeńska	Razem
24–33	12457	11186.	23643	14404	14449	28853	187962	205458	393420
34–50	5221	5.259	10.576	6.686	6963	13649	233530	238765	462295
51–70	1.631	2.608	4.239	2000	2992	4992	113.047	145713	258760
nad 70	250	476.	726	290	571	861	14898	25986	40884
Razem	19.559	19565	39124.	23.380	24975	48355	539.437	616122	1.155.359
%			3·3.			4·2			

Galicya

	płeć			płeć			płeć		
wiek.	męska	żeńska	Razem	męska	żeńska	Razem	męska	żeńska	Razem
24–33	23567.	22273	45840	26573	27289	53862	488902	161696	1.050.598
34–50	15.755	15.633	31388	19959	18875	38834.	700.925	748280	1.449.205
51–70	5.032.	5.831	10.863	6.288	6904	13192	435.434	417085	852.519
nad 70.	638	963	1.601	792	1205	1997	68939	63205	132.144
Razem	44992.	44.700	89692	53.612	54.273	107.885	1.694.200	1.790266	3.484.466
%			2·3			3·1			

We Wiedniu 3·3% ludności mieszka mniej aniżeli rok. (ludności we wieku po nad 24 lat.) więcej aniżeli rok, niewięcej jednak jak dwa lata mieszka 4·2%.

W Galicyi 2·3% mieszka mniej niż rok. 3·1% więcej aniżeli rok. niewięcej jednak aniżeli dwa lata. Jedno i drugie tyczy się ludności pełnoletniej. –

Przeciętna między Galicyą a Wiedniem jako przypuszczalna liczba odpowiadająca stosunkom lwowskim wynosi:

mieszkających mniej niż rok 2·8

mieszkających ponad rok aż do dwóch lat. 3·7

Wśród 97.938 ludności mieszkającej we Lwowie a liczącej ponad 24 lat. –

Mieszkających więcej jak 3 lata w Galicyi jest ~~7~~ 8.2 % razem jak 3 lata 18%

" " " we Wiedniu 81·2 % " " " " 17·8%

2744 mieszka mniej niż rok a
3626 więcej jak rok a nie więcej jak 2 lata.

Ludność Lwowa według wieku.

We wieku od lat 0 do 10 mieszka 39.741 czyli 19·3 %.
" " " . 11 do 20 " 43·805 " 21·5 %
" " " . 0 - 20 " 83.546 " 40·8 %
" " " . 21 - 24 " 24.729 " 12·0 %
" " " . 0 + 24 " 108·275 " 52·8 %.

we wieku od lat 25 do 30 mieszka 23.831 czyli 11·3 %. całej ludności. —

Ilość mieszkańców ponad 20 lat. we Lwowie wyno.. siła 1910 r. 122.567 osób.
ponad 24 lat 93·938 "
ponad 30 lat 69·507 "

Stosunek ilości Kobiet do ilości mężczyzn

jest niestały i nie da się ująć w żadne prawidła.

W Galicyi na 10.000 żyjących równocześnie

	mężczyzn	kobiet	mężczyzn i kobiet razem
od lat 0 do 10	3.116 + 146	2.970	3·041
" " 11 " 20	2.101 — 88	2189	2.146
" " 21 " 30	1.387 — 101	1482	1.433
" " 31 " 40	1.118 — 71	1189	1154
" " 41 " 50	1003 + 8	995	996
" " 51 " 60	701 + 45	656	678
" " 61 " 70	405 + 41	364	384
" " 71 " 80	153 + 20	133	143
" " 81 " 90	21 + 1	20	20
" " 91 i wiecej	1·6 + 1	1·9	1·7.

żyjących razem

Ilość domów mieszkalnych we Lwowie

5.395 z tego niezamieszkałych 38.

Ilość samoistnych partyi wynajmujących mieszkania

42.292.

Na 4.85 mieszkańca czyli prawie na 5 osób wypada we Lwowie jedno samodzielne mieszkanie.

Wykształcenie ludności m. Lwowa według stanu r. 1910.

mieszkańców w wieku ponad lat. 10.

płci	męskiej	żeńskiej	razem
razem ilość umiejących i nie umiejących czytać i pisać	82.628 100 %	83.744 100 %	166.372 100 %.
ilość umiejących czytać i pisać	73452 88·9 %	66.727 79·8 %	140.179 84.3 %
ilość umiejących tylko czytać	851 1·1 %.	2137 2·5 %	2.988 1·7 %.
ilość nieumiejących ani czytać ani pisać	8.325	14.880	23.205
w stosunku do ludności ponad 10 lat liczącej %.	10 %	17·7 %	14 %

% w stosunku do ludności ponad 10 lat liczącej.

W całej Galicyi nieumiejących ani czytać ani pisać ponad 10 lat liczących	mężczyzn 983.490. 36·3 %	Kobiet. 1,283.391 44·7 %	razem. 2,266.881 40·6 %
Nie umiejących ani czytać ani pisać w całej Austryi	mężczyzn 1,505.087.	Kobiet. 1,977.388	razem. 3.483.075
W Czechach	1·6 %.	2·6 %.	2·1 %.

nieumiejących ani pisać ani czytać w stosunku do ludności ponad 10 lat. —

Ordynacye obowiązujące.

uprawnia

z tytułu podatku gruntowego.	domowo-czynszowego Kobiet.	ogółem i razem	% ogółu wyb.
i 5% od domów wolnych od podatków	1206	3572	% 23
podatku zarobkowego	308	2229	% 14
osobisto dochodowego i rentowego	554	3311	% 21
	2068	9112	% 58·8.

z tytułu kwalifikacyi osobistej

				kobiet.	ogółem razem	% ogółu uprz.
% 1·5	obywateli wraz z honorowymi		241	—		
% 0·9	duchownych chrześcijańskich		193	—		
	rabinów		6.	—		
urzędnicy państwowi % 16·8	urzędn: sądowych	453				
	" politycznych	694				
	" skarbowych	785				
	" pocztowych	506.				
	" innych rządowych	159	2597.	—		
nauczyciele % 8·0.	prof: szkół wyższych.	219.				
	" średnich	453				
	" " niższych	573	1245	wtem: Kobiet 283.		
urzędników autonomicznych % 6·7	urzędn: autonom:	561				
	" miejskich	398				
	urzęd: innych zakł: publ:	140	1039	—		
wolne zawody % 7·2	adwokaci i notaryusze	381		—		
	lekarzy i weterynarze	291		12		
	technicy i architekci itp.	79		—		
	aptekarzy	80		4		
	nieczynni wojskowi	132.				
	inne osoby	164	1127			
			6388	153	2367.	9112	58·8 %
41·2 %	ogółem wyborców.					

Wyborców z tytułu podatku . . . 9112 wyn 58·8 % ogóln
" osobis: kwalifikacyi . . 6388 " 41·2 % wyborc:

wśród nich wolna zarobkujących nieurzędników. 8·7 % ogóln wyborców.

z tytułu podatków uporawnianych
Kobiet 2068 z tytułu osob: kwalifik: 299 czyli razem Kobiet.
2367 czyli 15·3 % ogółu wyborców.

Wśród opodatkowanych osoby prawne i współwłasności
mają 1084 czyli. 7 % ogółu wyborców. Razem z kobietami
głosy oddawane przez pełnomocników liczą 3451 czyli
22·3 % ogółu wyborców. W grupie podatku gruntów i t p.
głosy oddane przez pełnomocników.
(Kobiety + osoby prawne i współwłasn) wynoszą 62·7 %

Za pełnomocnikami głosują: zastępcy prawni osób niewłasnowolnych i urzędników zajętych służbowo.

Głosuje osobiście wolno zarobkujących wyborców 7501 czyli 48·3% ogółu wyborców
% 19·2 = 3152 przez pełnomocników.
% 32·5 = 4847 urzędników.
51·7% ogółu wyborców -

od osobiście głosujących należy jeszcze potrącić niemałą ilość niewłasnowolnych (idyotów, umysłowo chorych, pijaków marnotrawców i.t.p. dalej od ilości wolno zarobkujących potrącić znaczną bardzo ilość urzędników kolejowych niemających z innymi wyjątkami prawo głosowania z tytułu osobistej kwalifikacyi.

Wyniki wyborów na podstawie dotychczas obowiązującej ordynacyi wyborczej.

W ostatnich wyborach brało udział 70·7% ogółu wyborców, głosy oddawano na listy 13 większych i kilku mniejszych komitetów wyborczych.

Uzyskali głosów:

Komitet obywatelski	16·7%	Komit: miejsk. urzęd:	6·1%
„ reformy gospod:	12·7%	„ demokr: polskiej	5·0%
„ miejski	1·9%	„ wyborc: ruskich.	4·9%
„ handl: przem:	9·2%	„ mędników	4·4%
„ organ: narod:	9·8%	„ chrześcijańska	2·0%
„ wybor. żyd:	6·7%	„ ludowców	2·0%
		mniejsze komitety razem . .	6·4%

Wybory wydały odrazu wynik pozytywny, gdyż prócz jednego mandatu na peryod 3 letni wszystkie zresztą stolcy przy pierwszem głosowaniu zostały zajęte. —

Projekt

reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa przedstawiony na posiedzeniu Rady miasta dnia 3 stycznia 1911 przez referenta

J. W. P. Neumanna

1. Rada miasta Lwowa składa się ze 100 radnych
2. Kadencya ma trwać 6. lat t. j. wszystkich radnych ma się wybierać co 6. lat.
3. Na podstawie dzisiejszej ordynacyi wybiera się 95. radnych.
4. Dla kobiet znosi się przymus zastępstwa (pełnomocnictwa) będą więc mogły wykonywać prawo wyborcze czynne osobiście lub przez pełnomocnika
5. Karta legitymacyjna ma zawierać tylko numer, imię i nazwisko.
6. Nowo utworzona kurja powszechna ma wybierać 5. radnych. Głosują w niej wszyscy, którzy w pierwszej kurji mają prawo głosu a nadto:

1. Wszystkie osoby fizyczne płci męskiej, mające ukończonych 24. lat życia, umiejące czytać i pisać są 3. lata nieprzerwanie w mieście zamieszkałe i nie są przez ustawy karne wykluczone od prawa wyborczego.
2. Własnowolne kobiety, które ukończyły szkołę średnią t. j. gimnazyum, szkołę realną, lineum, seminaryum nauczycielskie, mają lat 24 i są 3. lata nieprzerwanie w mieście zamieszkałe mogą prawo wyborcze wykonywać osobiście lub przez pełnomocnika. —

Nr. 1.

LWÓW W CYFRACH.

Rok IX.

Léopol en chiffres

Miesięcznik statystyczny. — *Bulletin mensuel de statistique municipale.*

1914. Styczeń — *Janvier* 1914.

Treść: — ***Table des matières:*** I. Stosunki meteorologiczne — *Météorologie.* II. Ruch ludności — *Démographie:* 1. Małżeństwa — *Mariages.* 2. Urodzenia — *Naissances.* 3. a) i b) Skony — *Décès.* III. Choroby zakaźne — *Maladies contagieuses.* IV. Pogotowie ratunkowe — *Poste de secours.* V. Zaopatrzenie miasta w wodę — *Approvisionnement de la ville en eau.* VI. Miejski tramwai elektryczny — *Tramway électrique municipal.* VII. Miejski zakład oświetlenia elektrycznego — *Usine municipale pour l'éclairage électrique.* VIII. Miejski zakład gazowy — *Usine municipale à gaz.* IX. Miejskie biuro pośrednictwa pracy — *Bureau municipal de placement.* X. Pożary — *Incendies.* XI. M. Zakład badania artykułów spożywczych. — *Analyses d'articles de consommation.* XII. Zaopatrzenie miasta w żywność. — *Approvisionnement de la ville:* 1. Przywóz środków żywności w grudniu 1913. — *Introduction des denrées et objets de consommation en Décembre 1913.* 2. Spęd bydła na targowicę — *Introduction du bétail au marché municipal.* 3. Ceny mięsa w hali targowej — *Prix de la viande au marché municipal.* 4. Ceny bydła i trzody chlewnej na targowicy — *Prix du bétail et des porcs au marché municipal.* 5. Ilość sztuk zabitych w rzeźni — *Nombre des animaux tués à l'abattoir municipal.* 6. Wartość przeciętna 1 kg. mięsa — *Prix moyen d'un kg. de viande.* 7. Dowóz mięsa z prowincyi — *Importation de la viande de province.* 8. Ceny mięsa w jatkach, bazarach i na ławach — *Prix de la viande aux boucheries, bazars et étaux.* — XIII. Ceny najważniejszych artykułów żywności — *Prix des principaux objets de consommation.* — XV. Ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny w grudniu 1913. — *Postes, télégraphes et téléphones en Décembre 1913.* — XV. Miejska Kasa oszczędności we Lwowie — *Versements á la caisse d'épargne municipale.* XVI. Ruch przyjezdnych — *Mouvement des voyageurs.* XVII. Dezynfekcye. — *Désinfection.* XVII. Ruch budowlany. — *Permissions de bâtir.* — XIX. Porównanie śmiertelności z chorób zakaźnych we Lwowie, Krakowie, Poznaniu i w Wiedniu w czasie od 4/1 1914 do 31/1 1914 — *Revue comparative de la mortalité par cause de maladies contagieuses à Léopol, Cracovie, Posen et Vienne du 4/1 1914 jusqu' au 31/1 1914.* — XX. Ruch w Kasie chorych m. Lwowa. — *Mouvement dans la Caisse des malades de Léopol.*

I. Stosunki meteorologiczne. — *Météorologie.*

Dzień — *Jours*	Ciśnienie powietrza w mm. *Pression barométrique en mm.* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	Ciepłota powietrza według Celsiusza *Température en degrés centigrades* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	najwyższa *maximum*	najniższa *minimum*	średnia *moyenne*	Wilgotność *Humidité* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	Prężność pary wodnej w mm. *Tens. de la vap. d'eau en mm.* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	Kierunek i szybkość wiatru[2]) *Direction et vitesse du vent*[2]) 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	Zachmurzenie *État du ciel* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9 po południu *après-midi*	Wysokość opadów atmosf. w mm. *Hauteur de la pluie en mm*	Uwagi[1]) *Remarques*[1])
1	739·60	741·46	742·41	—4·0	—4·4	—4·0	—2·7	—5·9	—4·10	83	89	88	2·8	3·0	3·0	SW_0	SSW_0	SSW_0	10	10	10	2·8	Silna mgła od połud.
2	39·72	36·70	32·52	—4·6	—5·6	—6·4	—4·2	—6·8	—5·75	87	88	84	2·8	2·7	2·4	SSW_0	WSW_2	SW_4	10	10	8	—	Mgła popołudniu
3	25·56	24·57	29.96	—2·6	—2·6	—4·2	1·6	—4·8	—3·40	96	96	90	3·6	3·6	3·0	SW_6	WSW_6	W_4	10	10	9	1·3	● kilkakrotnie
4	31·18	28·60	28·40	—2·5	—0·5	0·4	0·7	—3·6	—0·55	92	93	93	3·5	4·1	4·4	W_4	SW_6	WSW_6	10	10	10	0·3	● kilkakrotnie
5	28·31	26·66	25·75	1·4	2·4	2·0	2·7	0·7	1·95	85	81	90	4·3	4·4	4·8	SW_4	SW_3	SSW_6	10	10	3	1·7	● niezn. popoł.
6	23·35	21·26	20·88	—0·3	3·6	1·0	3·6	—0·3	1·32	73	61	71	3·3	3·6	3·5	SSW_2	SSW_3	SSW_1	1	4	9	—	—
7	21·23	23·65	26·41	—0·1	0·6	—2·8	0·6	—2·8	—1·28	87	84	87	4·0	4·0	3·3	W_0	WNW_2	W_1	10	10	5	—	● niezn. przed poł.
8	30·96	33·98	35·21	—3·8	—3·6	—7·0	—2·1	—7·4	—5·35	90	68	72	3·1	2·4	2·1	WNW_2	W_2	WSW_2	10	2	0	0·1	● niezn. w nocy.
9	28·70	22·60	19·23	—6·1	—2·8	—2·1	—2·1	—6·9	—3·28	72	90	84	2·1	3·4	3·3	SW_3	WSW_7	SW_7	9	10	10	0·1	● od południa kilkakr.
10	21·75	23·25	26·26	—5·8	—5·6	—5·9	—3·8	—7·2	—5·80	85	88	85	2·5	2·7	2·5	W_4	W_6	WNW_4	10	10	10	1·1	● kilkakrotnie.
11	30·24	34·09	37·40	—7·4	-10·6	-13·9	—7·3	-13·9	-11·45	80	78	76	2·1	1·6	1·2	NNW_1	NW_2	WNW_2	10	10	10	0·9	● kilkakrotnie.
12	38·85	40·86	42·81	—13·4	-10·9	-11·2	-10·4	-13·4	-11·68	81	78	83	1·3	1·6	1·6	WNW_2	NNW_2	NNW_1	10	10	10	0·8	● kilkakrotnie.
13	43·57	43·81	43·33	-16·2	-13·6	-16·2	-11·7	-17·6	-15·55	77	80	77	1·0	1·3	1·0	NE_0	ENE_1	ENE_0	3	2	0	0·1	—
14	40·65	39·28	37·39	-19·0	-15·4	-15·6	-15·4	-19·1	-16·40	72	74	78	0·8	1·0	1·1	NE_1	NNE_2	NE_0	0	0	0	—	—
15	35·72	35·00	35·65	-16·8	-11·0	-15·4	-10·9	-17·3	-14·65	76	77	78	1·0	1·5	1·1	O	W_0	SW_1	0	9	0	—	—
16	35·30	34·66	32·77	-11·4	—8·3	—9·1	—8·0	-12·8	—9·48	87	87	86	1·7	2·2	2·0	SW_2	SW_2	SW_3	10	9	9	—	Mgła rano.
17	29·67	27·63	27·92	-13·3	—6·0	-11·2	—6·0	-13·6	-10·42	77	77	83	1·3	2·3	1·6	SW_1	SSW_0	NNE_0	2	0	0	—	—
18	29·35	31·37	34·50	—8·2	—4·6	—3·4	—3·4	-10·8	—4·90	93	91	95	2·3	3·0	3·4	O	NNE_1	NNE_1	10	10	10	—	Mgła cały dzień.
19	36·15	35·62	35·44	—4·4	—4·6	—5·7	—3·5	—9·7	—5·10	92	78	79	3·0	2·5	2·4	N_0	SE_2	SE_2	10	10	10	—	Mgła rano.
20	33·85	31·80	31·55	—9·8	-10·7	-10·6	—9·1	-11·4	-10·42	85	81	84	1·9	1·7	1·7	ENE_3	NE_3	ENE_2	10	10	9	—	—
21	30·82	31·17	32·05	-11·4	-10·4	-10·4	—9·9	-11·8	-10·65	90	85	85	1·7	1·8	1·8	NE_2	O	NNW_1	10	9	9	—	Silna mgła rano.
22	32·91	33·15	35·14	—9·5	—7·2	—7·5	—7·2	-11·1	—7·92	97	90	95	2·2	2·4	2·5	WSW_2	WSW_2	W_2	10	10	10	—	● niezn. przed poł.
23	37·67	38·50	39·71	—6·0	—5·4	—4·9	—4·8	—7·6	—5·30	95	81	93	2·8	2·5	3·0	WNW_1	W_2	W_2	10	10	10	—	—
24	40·46	42·05	42·17	—5·0	—4·0	—5·7	—4·0	—6·9	—5·10	86	85	83	2·7	2·9	2·5	WSW_2	W_2	WSW_1	10	10	8	—	—
25	42·72	42·43	41·87	—6·2	—1·8	—4·4	—1·8	—7·4	—4·20	82	69	64	2·4	2·8	2·1	SW_2	SW_2	SW_4	10	9	0	—	—
26	40·32	39·21	37·83	—5·6	—0·2	—4·6	—0·2	—5·7	—3·75	66	64	68	2·0	2·9	2·2	SW_4	SW_4	SW_4	4	4	0	—	—
27	35·08	33·84	33·03	—6·0	—1·2	—1·5	1·2	—6·6	—1·95	63	51	33	1·8	2·5	1·4	SW_1	SW_4	SSW_1	0	0	7	—	—
28	34·62	37·22	39·23	—1·6	—1·4	—0·9	—0·5	—2·8	—1·20	79	86	91	3·2	3·6	3·9	WSW_2	WSW_3	WSW_2	10	10	10	—	● niezn. przed południ.
29	39·78	39·48	38·62	—1·3	1·5	—3·9	1·5	—4·9	—1·90	83	65	70	3·5	3·3	2·4	WSW_1	SSW_1	SSW_2	9	0	4	—	—
30	36·72	37·01	37·51	—5·3	0·3	0·0	0·3	—6·2	—1·25	74	67	77	2·3	3·1	3·5	SSW_3	SW_2	SW_2	4	10	10	—	● niezn. w południe.
31	37.01	36·79	38·33	—0·6	2·6	2·1	2·6	—0·6	1·55	78	65	79	3·4	3·6	4·2	SW_2	SW_4	SW_2	10	10	10	—	—

[1]) ○ = deszcz. ● = śnieg.
[1]) ○ = *pluie.* ● = *neige.*

[2]) S = Południe; E = Wschód; N = Północ; W = Zachód.
[2]) S = *Sud;* E = *Est;* N = *Nord;* W = *Ouest.*

II. Ruch ludności. — *Démographie.*

Ludność średnia roczna / *Population moyenne de l'année* 219.987 — Ogółem małżeństw / *Total général: des mariages* — urodzin / *des naissances* 564 — skonów / *des décès* 423 — bez obcych / *des décès (étrangers exclus)* 367

Cyfra małżeństw / *Taux: des mariages* — urodzin / *de la natalité* 30·72 — śmiertelności ogólnej / *de la mortalité totale* 23·04 — bez obcych / *de la mortalité locale* 20·02

1. Małżeństwa według miesięcy, wyznania i stanu cywilnego. — *Nombre de mariages suivant les mois, la confession et l'état civil.*

Miesiąc *Mois*	Wyznanie — *Confession* rz.-kat. *rom.-cath.*	gr.-kat. *gr.-cath.*	ormiań. *arm.-cath.*	gr.-oryen. *gr.-orthod.*	ewangel. *protest.*	mojżesz. *mosaïque*	inne *autres confessions*	Razem *Ensemble*	Stan cywilny — *Etat civile* obie strony stanu wolnego *garçon avec fille*	obie strony owdowiałe *veuf avec veuve*	Wdowcy z niezamężnemi *veuf avec fille*	Wdowy z bezżennymi *veuve avec garç.*	Razem *Ensemble*
Styczeń — *Janvier*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luty — *Février*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marzec — *Mars*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kwiecień — *Avril*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maj — *Mai*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwiec — *Juin*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lipiec — *Juillet*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sierpień — *Août*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wrzesień — *Septembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Październik — *Octobre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Listopad — *Novembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grudzień — *Décembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

2. Urodzenia. — *Naissances.*

Wyznanie rodziców *Confession des parents*	Żywo urodzeni — *Nés vivants*									Nieżywo urodzeni — *Mort-nés*									Ogółem urodzeń *Total général des naissances*		
	ślubni — *legitimes*			nieślubni *illegitimes*			Ogółem - *Totaux*			ślubni — *legitimes*			nieślubni *illegitimes*			Ogółem - *Totaux*					
	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*
Rzym.-kat. — *Cath.-rom.* . .	101	86	187	29	28	57	130	114	244	5	3	8	3	3	6	8	6	14	138	120	258
Grecko-kat. — *gr.-cath.* . .	37	39	76	18	16	34	55	55	110	4	2	6	2	6	8	6	8	14	61	63	124
Ewangelickie — *Protestante*	2	1	3	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Mojżeszowe — *Mosaïque* . .	46	43	89	38	35	73	84	78	162	5	1	6	7	4	11	12	5	17	96	83	179
Razem — *Ensemble* .	186	169	355	85	79	164	271	248	519	14	6	20	12	13	25	26	19	45	297	267	564

3. *a)* Skony. — *Décès.*

Śmiertelność według przyczyn, wieku, płci i miejsca zamieszkania zmarłych. — *Mortalité selon les causes des décès, l'âge, le sexe et le domicile des décédés.*

| Wiek, płeć i miejsce zamieszkania zmarłych / *Âge, sexe et domicile des décédés* | | 1 Dur brzuszny — *Fièvre typhoïde (Typhus abdominal)* | 2 Dur osutkowy — *Typhus exanthématique* | 3 Zimnica — *Fièvre et cachexie paludéennes* | 4 Ospa — *Variole* | 5 Odra — *Rougeole* | 6 Płonica — *Scarlatine* | 7 Krztusiec — *Coqueluche* | 8 Dławiec i błonica — *Diphtérie et croup* | 9 Influenza — *Grippe* | 10 Cholera azyatycka — *Choléra asiatique* | 11 Cholera swojska — *Choléra nostras* | 12 a) Czerwonka — *Dysenterie* b) Inne choroby epidem.*) — *Autres maladies épidem.**) | 13 Gruźlica płuc — *Tuberculose des poumons* | Gruźlica mózgu i opon mózgowych — *Tuberculose de méninges* | 14 Gruźlica innych organów — *Autres tuberculoses* | 15 Nowotwory — *Cancer et autres tumeurs malignes* | 16 Zapalenie opon mózgowych — *Méningite simple* | 17 Udar i rozmiękczenie mózgu — *Hemorragie et ramollissement du cerveau* | 18 Choroby organiczne serca i narządu krążenia — *Mal. organ. du coeur et de l'appareil circulatoire* | 19 Niezyt oskrzeli — *Bronchite aiguë* | 20 Niezyt oskrzeli chroniczny — *Bronchite chronique* | 21 Zapalenie płuc — *Pneumonie* | 22 Inne choroby dróg oddechowych — *Autres affections de l'appareil respiratoire (Phtisie exceptée)* | 23 Choroby żołąd. — *Affec. de l'estomac (Cancer excepté)* | 24 Niezyt kiszek i żołądka do 2 lat — *Diarrhée et entérite (au dessous de deux ans)* | 25 Zapal. wyrostka robacz. i ślepej kiszki — *Appendicite et typhlite* | 26 Przepuklina i wgląb. jelit — *Hernie, Obstruct. intest.* | 27 Marskość wątroby — *Cirrhose du foie* | 28 Zapalenie nerek — *Néphrite aiguë et mal. de Bright* | 29 Nowotwory nie złośliwe i inne choroby organów płciowych u kobiet — *Tumeurs non cancéreuses et autres affections des organes génitaux de la femme.* | 30 Gorączka połogowa — *Septicémie puerpérale (fièvre, péritonite, phlébite puerpérale)* | 31 Inne choroby ciąży i porodu — *Autres accidents puerpéraux de la grossesse et de l'accouchement* | 32 Rozwój niedostateczny — *Débilité congénitale et vices de conformation* | 33 Uwiąd starczy — *Sénilité* | 34 Śmierć gwałtowna — *Morts violentes (Suicide excepté)* | 35 Samobójstwo — *Suicide* | 36 Inne choroby — *Autres maladies* [1] | 37 Nieznane przyczyny — *Causes inconnues* | 38 Ogółem — *Totaux* |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---

III. Choroby zakaźne. — *Maladies contagieuses.*

Okręg sanitarny *Rayons sanitaires*	Ospa wietrzna *Variolella*	Płonica *Scarlatine*	Odra *Rougeole*	Dyfterya *Diphtérie*	Dur brzuszny *Typhus abdom.*	Dur osutkowy *Typhus exanth.*	Krztusiec *Coqueluche*	Czerwonka *Dysenterie*	Gorączka połogowa *Septicémie puerpér.*	Inne choroby zakaźne *Autres affect.*	Razem *Ensemble*
I.	—	1	—	4	1	—	—	1	—	—	7
II.	—	2	5	2	—	—	—	1	—	—	10
III.	—	7	3	1	1	—	—	—	—	—	12
IV.	—	2	6	2	—	—	—	—	—	—	10
V.	—	9	—	3	1	—	1	—	—	—	14
VI.	—	5	—	2	—	—	3	3	—	—	13
VII.	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Osoby obce i wojsko — *Voygeurs et militaires*	—	2	—	13	5	2	—	—	1	—	23
Ogółem — *Totaux*	—	30	14	28	8	2	4	5	1	—	92

IV. Pogotowie ratunkowe. — *Poste de secours.*

| Styczeń — *Janvier* | w dzień — *jour* | w nocy — *nuit* | razem — *totaux* | Towarzystwo udzieliło pomocy w następujących wypadkach — *L'institution a assisté:* | | |

42

VII. Miejski zakład oświetlenia elektrycznego. — *Usine municipale pour l'éclairage électrique.*

Miesiąc — *Mois*	Ilość załączonych instalacyi *Nombre des jonctions*	Ilość mierników dla *Nombre des compteurs pour* światła *lumière*	motorów *force*	Żarówki *Nombre des lampes à incandescence* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Łukowki *Nombre de lampes à arc* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Motory *Nombre de moteurs* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Przyrządy *Appareils à chauffage* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Kilowatty *Kilovatt* światło *lumière*	motory *force*	razem *totaux*
Stan z d. 31/XII. 1913 *État au*	12.707	12.306	405	209.590	10.479·50	625	382·21	1.030	3.046·29	708	410·23	10.861·71	3.456·52	14.318·23
Przyrost *Accroissement*	356	345	12	4.876	243·80	5	2·64	12	53·05	29	148·21	246·44	201·26	447·70
Ubytek *Diminution*	225	221	5	3.135	156·75	10	5·28	6	17·41	14	2·50	162·03	19·91	181·94
Stan z d. 31/I. 1914 . *État au*	12.838	12.430	412	211.311	10.566·55	620	379·57	1.036	3.081·93	723	555·94	10.946·12	3.637·87	14.583·99

VIII. Miejski zakład gazowy. — *Usine municipale pour la fabrication du gaz.*

Miesiąc — *Mois*		Ogółem gazu — *Total gaz* Ogólny wyrób gazu *Total du gaz produit*	Ogólne oddanie gazu *Total du gaz fourni*	Gaz zużytkowany *Gaz consommé* m³	%	Z tego użyto — *Dont:* dla oświetlenia publicznego *pour l'éclairage des rues* m³	%	dla oświetlenia prywatnego *pour l'éclairage privé* m³	%	dla celów technicz. *pour le chauffage* m³	%	dla motorów *pour la force motrice* m³	%
Styczeń — *Janvier*	1914	946.720	946.026	856.205	90·5	154.677	18·0	354.421	41·4	347·107	40·6	—	—
	1913	865.130	867.390	811.016	93·5	143.425	17·7	381.389	47·0	286.202	35·3	—	—

IX. Miejskie Biuro pośrednictwa pracy — *Bureau municipal de placement (gratuit).*

Klasa zawodu *Profession.*	Zgłoszenia miejsc wolnych *Places offertes* M. *H.*	K. *F.*	Podania o miejsce *Demandes de place* M. *H.*	K. *F.*	Stręczenia *Places procurées* M. *H.*	K. *F.*
Rolnictwo i leśnictwo — *Agriculture et silviculture*	—	—	20	7	4	2
Górnictwo — *Mines*	—	—	—	—	—	—
Hutnictwo — *Usines*	—	—	—	—	—	—
Ogrodnictwo — *Horticulture*	—	—	2	—	—	—
Przemysł w kamieniu, szkle i glinie — *Carrière, verreries et céramique.*	—	—	2	—	1	—
Przemysł metalowy — *Métallurgie.* .	—	—	6	—	3	—
Przemysł maszynowy — *Construction de machines*	—	—	—	—	—	—
Przemysł drzewny — *Industrie de bois*	—	—	4	—	1	—
Przemysł kauczukowy — *Industrie de caoutchouk*	—	—	—	—	—	—
Przemysł skórzany — *Industrie de cuir*	—	—	1	—	—	—
Przemysł przędzalniczy — *Industrie textile*	—	—	—	—	—	—
Przemysł tapicerski — *Tapisseries* .	—	—	—	—	—	—
Do przeniesienia — *á reporter* . .	—	—	35	7	9	2

Klasa zawodu *Profession.*	Zgłoszenia miejsc wolnych *Places offertes* M. *H.*	K. *F.*	Podania o miejsce *Demandes de place* M. *H.*	K. *F.*	Stręczenia *Places procurées* M. *H.*	K. *F.*
Z przeniesienia	—	—	35	7	9	2
Przemysł ubraniowy — *Industrie de l'habit*	—	8	1	25	—	13
Przemysł papierniczy — *Industrie de papier*	—	1	—	—	—	—
Kucharze etc. — *Cuisiniers etc.* . . .	—	—	1	—	—	—
Przemysł gospodni i szynkarski — *Cabarets*	—	1	2	1	—	1
Przemysł chemiczny — *Industrie chimique*	—	—	—	—	—	—
Przemysł budowlany — *Bâtisses* .	—	—	2	—	—	—
Przemysł graficzny i drukarski — *Industrie graphique*	—	—	—	—	—	—
Zawody wspólne różnym przemysłom — *Métiers divers*	—	—	2	—	1	—
Personal kupiecki i handlowy — *Commerce*	—	1	—	6	—	4
Najemnicy dzienni — *Journaliers* . .	5	—	10	—	4	—
Przewoźnictwo — *Cochers*	1	—	8	—	1	—
Służba domowa — *Domestiques* . . .	20	257	95	397	14	223
Zawody wolne — *Métiers libres* . . .	7	7	11	3	2	1
Uczniowie — *Apprentis*	—	—	5	—	1	—
Razem — *Totaux* . . .	33	275	172	439	32	244

X. Pożary. — *Incendies.*

Rodzaj pożaru *Nature des incendies*	Ogólna ilość pożarów *Nombre des incendies*	Podług dzielnic — *Selon les quartiers* I.	II.	III.	IV.	V.	Podmiejskie *Suburbains*	Podług przyczyn — *Selon les causes* Rozmyślne podpalenie *de malveillance*	Eksplozya *Explosion*	Wadliwa konstr. *Installation défectueuse*	Nieostrożność *Imprudence*	Inne przyczyny *Autres causes*	Nieznana przyczyna *Inconnues*	Budynek — *Bâtiment* Frontowy *Frontier*	Oficynowy *Pavillon*	Fabryczny *Fabrique*	Inne budynki *Autres bâtiments*
Dachowy — *Feu de toitures*	5	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	—	5	2	—	1	2
Pokojowy lub piwniczny — *Feu de chambres ou de caves*	10	4	3	1	1	1	—	—	—	4	4	—	2	8	1	—	1
Sufitowy — *Feu de plafonds*	3	—	1	1	—	1	—	—	—	2	—	—	1	2	1	—	—
Kominowy — *Feu de cheminées*	20	1	2	5	3	9	—	1	—	—	—	4	15	18	2	—	—
Inny — *Autres feux*	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
Fałszywe alarmy — *Alarmes fausses*	10	4	3	1	1	1	—	—	—	—	—	5	5	8	1	1	—
Razem — *Ensemble* . .	50	9	12	9	5	12	3	1	—	6	4	10	29	38	5	3	4
Ratowanie ludzi, zwierząt i t. p. — *Sauvetage de personnes et d'animaux*	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1

M. Zakład badania artykułów spożywczych. — *Analyses d'articles de consommation.*

Przedmiot — *Échantillon*	Wykonano analiz *Nombre d'analyses*	Oddano sądowi do ukarania *Remis aux tribunaux*	Przedmiot — *Échantillon*	Wykonano analiz *Nombre d'analyses*	Oddano sądowi do ukarania *Remis aux tribunaux*
Mąka — *Farine*	—	—	Herbata — *Thé*	—	—
Chleb — *Pain*	2	—	Kawa — *Café*	—	—
Drożdże — *Levains*	1	1	Soki i syropy — *Jus et sirops*	--	—
Masło — *Beurre*	19	—	Ocet — *Vinaigre*	1	1
Bryndza — *Fromageon*	2	1	Wino — *Vin*	4	—
Tłuszcze — *Graisses*	49	—	Piwo — *Bière*	—	—
Mleko pełne — *Lait non écrémé*	69	15	Wódka — *Eaux de vie*	10	4
Mleko zbierane — *Lait écrémé*	4	1	Miód — *Hydromel*	4	—
Śmietana i śmietanka — *Crèmes*	4	2	Moszcz — *Mout*	—	—
Wędliny — *Jambons*	5	3	Wody mineralne — *Eaux minérales*	10	—
Korzenie — *Épices*	—	—	Różne — *Divers*	24	2
Mak — *Pavot*	—	—	Razem — *Total*	208	30

XII. Zaopatrzenie miasta w żywność. — *Approvisionnement de la ville.*

Grudzień 1913. **1. Przywóz środków żywności.** — *Introduction des denrées et objets de consommation. Décembre 1913*

Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*	Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*	Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*
Rum i wódki słodzone — *Rhum et liqueurs* 100 litr.	86	Kury, gołębie — *Poules, pigeons* sztuk *pièces*	53.628	Chleb razowy — *Pain bis* 100 kg.	—
Wódka i spirytus — *Eaux-de-vie et alcools* „	1.234	Jelenie — *Cerfs* „	2	Zboże chlebne — *Céréales* „	20.219
Wino — *Vins* „	1.086	Dziki — *Sangliers* „	3	Owies — *Avoine* „	10.661
Moszcz winny — *Moûts* „	503	Sarny — *Chevreuils* „	457	Siano i słoma — *Foin, paille* „	20.467
Moszcz owocowy — *Cidres* „	17	Zające — *Lièvres* „	4.321	Jarzyny — *Légumes* „	562
Miód zwyczajny — *Hydromel* „	248	Zwierzyna rozrąbana — *Gibier détaillé* 100 kg.	10	Owoce świeże — *Fruits verts* „	2.155
Piwo — *Bière* „	10.321	Bażanty głuszce itp. — *Faisans* sztuk *pièces*	458	Owoce suszone — *Fruits secs* „	1.186
Ocet — *Vinaigre* „	245	Jarząbki, kuropatwy itp. — *Perdrix*	340	Masło — *Beurre* „	1.582
Bydło rzeźne — *Gros bétail* sztuk *pièces*	1.701	Kszyki, bekasy itp. — *Bécasses*	—	Łój — *Suif* „	268
Cielęta — *Veaux* „	5.957	Drobne ptactwo — *Petite volaille* tuzin	113	Smalec — *Saindoux* „	287
Owce — *Moutons* „	83	Ryby i skorupiaki — *Poissons, mollusques* 100 kg.	966	Mydło — *Savon* „	308
Jagnięta — *Agneaux* „	25	Ryby rzeczne — *Poissons ordinaires* 100 kg.	856	Ser — *Fromages* „	830
Koźlęta — *Chèvres* „	—	Ryż — *Riz* „	356	Jaja — *Oeufs* 100 sztuk *pièces*	21.331
Warchlaki — *Pourceaux* „	30	Mąka, krupy, pieczywo — *Farines* „	26.507	Wosk — *Cire* 100 kg.	7
Świnie — *Porcs* „	6.009			Oleje — *Huiles* „	466
Mięso świeże, wędzone i t. p. — *Viande fraîche, fumée etc.* 100 kg.	2.252			Drzewo twarde — *Bois dur* m.³	16.634
Drób większy — *Volaille* sztuk *pièces*	34.140			Drzewo miękkie — *Bois blanc* „	3.642
				Węgle drzewne — *Charbon de bois* 100 kg.	1.821
				Węgle kamienne — *Houille* „	142.545

Spęd bydła na targowicę i cena. — *Introduction du bétail au marché et prix.*

Rodzaj bydła *Espèce de bétail*	Pochodzenie — *Provenance*	Spędzono na targ *Introduction au marché* Sztuk *Pièces*	W porównaniu z poprzednim miesiącem — *Comparativement au mois précédent*	Sprzedano według żywej wagi — *Vente au poids vif* — Bydło rzeźne — *Bétail de boucherie* — I. jakość — *1-re qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. *Prix en couronnes pour 100 kilos* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg. *Le plus fréquent prix pour 100 k.*	II. jakość — *2-e qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg.	III. jakość — *3-e qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg.	Bydło na wyroby masarskie *Bétail de charcuterie* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg.
Woły — *Boeufs*	Z Galicyi — *De la Galicie*	561	+ 220	158	100	107	105	265	85	99	94	138	76	88	84	—	—	—	—
Buhaje — *Taureaux*		127	+ 18	43	92	102	96	84	76	94	86	--	—	—	—	—	—	—	—
Krowy — *Vaches*		1190*)	+ 262	—	—	—	—	419	67	86	76	362	54	68	60	—	—	—	—
Jałówki — *Veaux d'un an*		1484	+ 209	16	86	98	90	560	68	90	78	—	—	—	—	908	50	70	66
Woły — *Boeufs*	Z poza Galicyi (Węgry) — *De l'Hongrie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buhaje — *Taureaux*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krowy — *Vaches*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jałówki — *Veaux d'un an*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) W tem 409 krów na chów, — *409 vaches laitières pour l'élevage.*

Spęd i cena trzody chlewnej i cieląt. — *Introduction et prix des porcs et veaux.*

Gatunek — *Genre*	Pochodzenie *Provenance*	Rodzaj *Espèce*	Spędzono na targ — *Introduction au marché* — Sztuk — *Pièces* — żywych *vivantes*	Spędzono na targ — zabitych *tuées*	W porównaniu z poprzed. mies. razem szt. żywych i zabitych *Comparativement au mois precedent ensemble des pièces vivantes et tuées*	Z tego sprzedano — *Vente* — za 1 kg. żywej wagi *pour 1 k. de poids vif* — Sztuk *Pièces*	Cena w hal. *Prix en h.* od—*de*	Cena w hal. *Prix en h.* do—*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Za 1 kg. rzeźnej wagi *Pour 1 k. de poids de boucherie* — Sztuk *Pièces*	Cena w hal. *Prix en h.* od—*de*	Cena w hal. *Prix en h.* do—*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Niesprzedano *Non vendues* — żywych sztuk *Pièces vivantes*	Niesprzedano *Non vendues* — zabitych sztuk *pièces abattues*
Trzoda chlewna *Porcs*	Z Galicyi *De la Galicie*	mięsne *de viande*	548	—	— 144	548	100	116	108	—	—	—	—	—	—
		tuczne *d'engrais*	731	—	— 203	731	112	128	116	—	—	—	—	—	—
	Z poza Galicyi (Węgry) *De l'Hongrie*	mięsne *de viande*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		tuczne *d'engrais*	1870	—	+ 620	1870	108	132	116	—	—	—	—	—	—
Cielęta — *Veaux*	—	—	2296	—	+ 371	2296	74	116	94	—	—	—	—	—	—
Barany — *Moutons*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ceny mięsa w hali targowej w rzeźni miejskiej. — *Prix de la viande au marché de l'abattoir municipal.*

Gatunek mięsa — *Espèce de viande*	Cena mięsa ze zwierząt bitych w rzeźni miejskiej za 1 klg. wagi — *Prix de la viande des animaux abattus à l'abattoir municipal pour le poids de 1 k.* — od — *de* K.	od — *de* h.	do — *à* K.	do — *à* h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	Cena najczęstsza h.	Cena mięsa dowiezionego z prowincyi za 1 klg. wagi *Prix de la viande introduite de la province pour le poids de 1 k.* — od — *de* K.	od — *de* h.	do — *à* K.	do — *à* h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	Cena najczęstsza h.
Wołowe przednie — *Boeuf de devant*	1	40	1	76	1	60	1	20	1	30	1	26
„ tylne — *Boeuf de derrière*	1	50	1	76	1	64	1	40	1	56	1	44
Krowie — *Vache*	1	10	1	30	1	24	1	00	1	20	1	08
Cielęce — *Veau*	1	40	1	90	1	60	1	20	1	36	1	26
Baranie — *Mouton*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wieprzowe — *Porc*	1	46	1	70	1	56	1	20	1	54	1	40

Ilość sztuk zabitych w rzeźni miejskiej. *On a tué à l'abattoir municipal.*

Miejsce rzezi *Abattoir*	Bydła grubego — *Gros bétail* — dla chrześcian *pour les chrétiens* — wołów *boeufs*	dla chrześcian — krów *vaches*	dla żydów *pour les juifs* — wołów *boeufs*	dla żydów — krów *vaches*	razem — *total*	jałowinka *veaux d'un an*	cieląt — *veaux*	baranów *moutons*	trzody chlewnej *porcs*	koni *chevaux*
Miejska rzeźnia na Gabryelówce *Abattoir municip.*	281	401	502	499	1683	1877	4100	—	6500	59
W porównaniu z poprzednim miesiącem — *Comparativement au mois precedent*	— 3	—13	—20	+22	—14	+53	+38	—	+ 383	+1

Dowóz mięsa z prowincyi do miejskiej hali targowej w rzeźni miejskiej. — *Introduction de la viande de province au marché de l'abattoir municipal.*

Dowieziono z prowincyi — *Introduction de la province* . .	215.655 klg.
W porównaniu z poprzed. miesiącem. — *Comparativement au mois precédent*	+ 64.823 „

Ceny mięsa, smalcu i słoniny za 1 kg. *Prix de la viande, du saindoux et du lard pour 1 kg.*

Za — *Pour*	W miejscach sprzedaży — *Aux* — Z wysoką ceną (jatki) *boucheries* — Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Z średnią ceną (bazary) *bazars* — Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	z niską ceną (ławy) — *étaux* — Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*
Mięso wołowe *Viande de boeuf* — przednie — *de devant*	1·60	1·88	1·76	1·40	1·60	1·52	1·16	1·36	1·24
tylne — *de derrière*	1·90	2·00	2·00	1·60	1·80	1·76	1·40	1·50	1·44
pieczeń *rôti* — rozbratel *faux filet*	2·00	2·20	2·08	1·80	1·90	1·80	1·60	1·70	1·60
pieczeń *rôti* — polędwica *filet*	2·40	2·72	2·60	2·20	2·40	2·24	1·80	1·90	1·90
Mięso cielęce *Viande de veau* — przednie (bruścik) *poitrine*	1·70	1·90	1·76	1·60	1·70	1·70	1·40	1·60	1·58
Mięso cielęce *Viande de veau* — tylne (pośladek) — *cuissot*	2·00	2·30	2·20	1·90	2·20	2·08	1·70	1·90	1·96
Mięso wieprzowe — *Viande de porc*	1·68	1·90	1·88	1·64	1·80	1·80	1·60	1·80	1·64
Polędwica wieprzowa — *Filet de porc*	2·40	2·60	2·50	2·40	2·56	2·46	2·00	2·40	2·20
Smalec — *Saindoux*	2·32	2·40	2·40	2·24	2·32	2·30	2·12	2·24	2·20
Słonina — *Lard*	2·00	2·12	2·10	1·92	2·10	1·92	1·80	1·90	1·84

XIII. Ceny najważniejszych artykułów żywności i gospodarstwa domowego w handlu drobiazgowym. *Prix de détail des principaux articles de consommation et de ménage.*

Przedmioty konsumcyi *Articles de consommation*	Waga lub miara *Poids ou mésure*	Cena — *Prix* — od — *de* K.	od — *de* h.	do — *á* K.	do — *á* h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	Cena najczęstsza h.
Mąka pszenna I. a	1 kg.	—	40	—	41	—	40
Farine de froment II. a	„	—	38	—	40	—	39
Mąka żytnia — *Farine de seigle*	„	—	26	—	34	—	34
„ hreczana — *Farine de sarrasin*	„	—	36	—	40	—	40
„ kukurudziana — *Farine de maïs*	„	—	30	—	36	—	30
Krupy perłowe Nr. 2 — *Gruau d'orge perlé Nr. 2*	„	—	40	—	48	—	48
Krupy jęczmienne — *Gruau d'orge*	„	—	34	—	36	—	36
„ hreczane — *Gruau de sarrasin*	„	—	40	—	42	—	40
Ryż (średnia jakość) *Riz (qual. moyenne)*	„	—	50	—	76	—	60
Soczewica — *Lentilles*	„	—	54	—	70	—	60
Fasola — *Haricots*	„	—	36	—	46	—	40
Groch — *Pois* łuskany — *dépouillé*	„	—	54	—	60	—	58
Groch — *Pois* niełuskany — *entier*	„	—	30	—	40	—	38
Chleb — *Pain* pszenny — *de froment*	„	—	42	—	46	—	44
Chleb — *Pain* żytni — *de seigle*	„	—	30	—	38	—	34
Chleb — *Pain* razowy — *bis*	„	—	42	—	46	—	44
Bułki — *Petits pains*	„	—	60	—	70	—	70
Ziemniaki stare — *ordinaires*	„	—	12	—	14	—	12
Pommes de terre młode — *nouvelles*	„	—	—	—	—	—	—
Kapusta kwaśna — *Choucroute*	„	—	30	—	34	—	32
Sałata — *Salade*	„	—	—	—	—	—	—
Cebula — *Oignon*	„	—	20	—	24	—	24

Przedmioty konsumcyi *Articles de consommation*	Waga lub miara *Poids ou mésure*	Cena — *Prix* — od — *de* K.	od — *de* h.	do — *á* K.	do — *á* h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	Cena najczęstsza h.
Mleko *Lait* niezbierane *non écrémé* — na miarę *sur mesure*	1 lit.	—	26	—	30	—	28
Mleko *Lait* niezbierane *non écrémé* — we flaszk. *en bouteilles*	„	—	30	—	34	—	30
Mleko *Lait* zbierane *écrémé* — na miarę *sur mesure*	„	—	14	—	20	—	16
Mleko *Lait* zbierane *écrémé* — we flaszk *en bouteilles*	„	—	—	—	—	—	—
Śmietanka słodka *Créme* — na targu *au marché*	„	—	50	—	80	—	52
Śmietanka słodka *Créme* — w mleczarni *à la laiterie*	„	—	80	—	90	—	90
Masło *Beurre* śmietankowe — *de table*	1 kg.	4	00	4	40	4	16
Masło *Beurre* świeże — *frais*	„	3	30	3	80	3	60
Masło *Beurre* kuchenne — *de cuisine*	„	2	90	3	50	3	15
Margaryna — *Margarine*	„	—	—	—	—	—	—
Jaja *Oeufs* świeże — *frais*	60 sztuk *pièces*	6	—	6	20	6	—
Jaja *Oeufs* konserwowane — *consérvés*	„	4	80	5	—	5	—
Nafta — *Pétrole*	1 lit.	—	38	—	40	—	38
Drzewo opałowe twarde — *dur*	1 m³	10	50	11	50	11	—
Bois de chauffage miękkie — *blanc*	„	8	50	9	50	9	—
Węgiel drzewny — *Charbon de bois*	100 kg.	9	—	10	—	9	—
Węgiel kamienny czarny — *noir*	„	3	80	4	10	4	—
Charbon de terre brunatny — *brun*	„	3	10	3	20	3	10
Piwo miejscowe — *Bière de Léopol*	1 lit.	—	40	—	80	—	56
Spirytus 76% — *Alcool 76%*	„	—	—	—	—	2	12
Wódka 45% — *Eau-de-vie 45%*	„	—	—	—	—	1	16

XIV. I. Ruch pocztowy. — *Postes.*

Miesiąc *Mois*		Zwykłych pakietów *Colis ordinaires*	Listów poleconych (wogóle) *Lettres recomm. en général*	Posyłek wartościowych (w ogóle) *Colis de valeur en général*	Przekazów pieniężnych *Mandats de poste* Ilość *Nombre*	Kwota *Montant* Kor.	h.	Czeków *Chèques*	Zwykłych wkładek oszczędn. *Nombre de versements à la caisse d'épargne*	W łącznej kwocie *Montant* Kor.	h.	Ogółem posyłek *Nombre des envois en général*
Nadano — *Expédiés*												
1913	Grudzień	84.941	218.763	16.329	60.334	3,626.202	08	37.161	1.561	8,597.520	70	419.089
1912	*Décembre*	65.562	221.371	13.934	55.441	3,510.680	89	31.237	1.254	8,893.765	88	388.799
Nadesłano — *Reçus*												
1913	Grudzień	110.712	285.994	17.968	114.278	4,866.812	49	12.344	1.910	8,537.537	81	543.206
1912	*Décembre*	119.985	277.825	14.621	102.211	4,271.887	82	7.194	1.666	6,486.238	93	523.502

2. Ruch telegraficzny i telefoniczny. — *Télégraphes et téléphones.*

Miesiąc *Mois*	Telegramy — *Télégrammes* Nadano *expédiés*	Nadesłano *reçus*	Przetelegrafowano *transit*	Telefon — *Téléphone* Miastowy czy międzymiastowy *urbain ou interurbain*	telefonem — *Par téléphone* nadano *expédiés*	nadesłano *reçus*	Ilość rozmów telefonicznych *Nombre de conversations téléphoniques*	Ilość sprzedanych kart do rozmów *Nombre de tickets délivrés*
					telegramów — *telegrammes*			
1913 Grudzień — *Décembre*	35.649	34.675	132.360	mm.*) *i.*	—	—	27.815	—
				m.**) *u.*	8.451	5.806	—	221
1912 Grudzień — *Décembre*	34.560	33.890	135.286	mm.*) *i.*	—	—	17.229	—
				m.**) *u.*	7.726	5.465	--	326

*) mm. = międzymiastowy *i.* = *interurbain*

**) m. = miastowy *u.* = *urbain*

XV. Miejska Kasa oszczędności. — *Caisse d'épargne municipale.*

Stan kapitału wkładkowego z dn. 31. grudnia 1913. *Le solde dû aux déposants, le 31. Décembre 1913.* K. 2,945.019·11 hl.

Miesiąc *Mois*	Wkładki *Versements* Stron *Déposants*	K.	h.	Zwroty *Remboursements* Stron *Déposants*	K.	h.	Różnica *Différence* K.	h.	Stan kapitału wkładkowego z końcem miesiąca *Le solde dû aux déposants, le 31. Janvier 1914.* K.	h.
Styczeń — *Janvier*	2.371	354.195	35	316	277.976	77	+ 76.218	58	3,021.237	69

XVI. Ruch przyjezdnych. — *Mouvement des voyageurs.*

Miesiąc *Mois*	Ogółem przybyło *Total des arrivés*	Dla poszczególnych przyjezdnych miejscem stałego zamieszkania były — *Les personnes venues demeurent en.* Galicya *Galicie*	Przedlitawia *Autriche*	Węgry *Hongrie*	Bośnia i Hercogow. *Bosnie et Heregov.*	Belgia *Belgique*	Bułgarya *Bulgarie*	Dania *Danemark*	Niemcy *Allemagne*	Anglia *Angleterre*	Francya *France*	Grecya *Grèce*	Holandya *Pays-Bas*	Włochy *Italie*	Czarnogóra *Montenegro*	Portugalia *Portugal*	Hiszpania *Espagne*	Rumunia *Roumanie*	Rosya *Russie*	Szwecya i Norwegia *Suède et Norvège*	Szwajcarya *Suisse*	Serbia *Serbie*	Turcya *Turquie*	Afryka *Afrique*	Ameryka *Amérique*	Azya *Asie*	Australia *Australie*
Styczeń *Janvier*	5.932	4.946	468	260	8	—	—	—	82	5	8	--	1	—	—	—	—	13	126	3	1	—	6	2	3	—	—

XVII. Dezynfekcye. — *Désinfections.*

Miesiąc — *Mois*	Ilość uskutecznionych dezynfekcyi *Nombre de désinfections*	Z tego — *Dont*				Choroby, z powodu których przeprowadzono dezynfekcye — *Maladies ayant motivé la désinfection.*								
		za opłatą *payées*		bez *gratuitement*		Gruźlicy *Tuberculose*	Dyfteryi *Diphtérie*	Płonicy *Scarlatine*	Odry *Rougeole*	Krztusiec *Coqueluche*	Ospa *Variole*	Tyfusu brzusznego *Fièvre typhoïde*	Innych chorób zakaźnych *Autres maladies contagieuses*	Z innych przyczyn *Autres causes*
		mieszkań *logements*	rzeczy *vêtements*	mieszkań *logements*	rzeczy *vêtements*									
Styczeń — *Janvier*	223	15	7	99	102	54	30	96	—	—	—	16	6	21

XVIII. Ruch budowlany. — *Permissions de bâtir.*

Dzielnica *Quartiers*	Konsensy udzielone na użytkowanie — *Permissions d'usage*															Konsensy na budowe *Permissions de bâtir*			Konsensy na rozbiórki *Permissions de démolir.*
	Nowe domy *Nouveaux bâtiments*	budynki gospod. *bât. économiques*	Przebudow. *Reconstruct.* całych budynków *totales*	Przebudow. *Reconstruct.* częściowe *partielles*	dobudowania *Constructions annexes*	nasadzenie piętra *Surélévations*	razem — *en tout*	Wysokość domów — *Hauteur des maisons* parter. *parterre*	I. piętro — *étages*	II. piętro — *étages*	III. piętro — *étages*	IV. piętro — *étages*	razem *total*	Ilość mieszkań *Nombre de logements*	W tem — *Dont* pokoi *chambres*	przedpokoi *antichambres*	kuchni *cuisines*	nowych domów *maisons nouvelles*	na adaptacye rekonstrukcye etc. *reconstructions, adaptations etc.*	na budowę kanałów — *égouts*	
I.	5	1	—	—	1	1	8	2	1	1	3	1	8	47	131	27	38	1	—	1	—
II.	3	3	—	—	—	—	6	4	—	—	1	1	6	42	108	33	42	1	3	—	—
III.	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—
IV.	1	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	2	3	2	1	3	3	—	1	—
V.	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	24	60	21	24	—	3	—	—
Razem — *Total*	12	4	—	—	2	1	19	9	1	1	6	2	19	117	303	82	108	5	6	2	—

XIX. Porównanie śmiertelności z chorób zakaźnych we Lwowie, Krakowie, Poznaniu i Wiedniu w czasie od 4/1 1914 do 31/1 1914. — *Revue comparative de la mortalité par cause des maladies contagieuses à Léopol, Cracovie, Posen et Vienne du 4/1 1914 jusqu' au 31/1 1914.*

Miasto *Villes*	Liczba mieszkańców *Nombre des habitants*	Ogółem zmarło osób *Nombre de décés*	Na 1000 mieszkańców zmarło *Pour 1000 habitants combien de décés*	Zmarło na — *causes de décés.* Dyfteryę *Diphtérie*	Kształtsiec *Coqueluche*	Ospę *Variole*	Płonicę *Scarlatine*	Odrę *Rougeole*	Tyfus plamisty *Typhus exanthématique*	Tyfus brzuszny *Typhus abdominal*	Czerwonkę *Dysenterie*	Gorączkę połogową *Fièvre puerpérale*	Suma chorób zakaźnych *Nombre de maladies contagieuses*	Na 100 osób zmarłych zmarło z chorób zakaźnych *Pour 100 décédés combien de décés par cause de maladies contagieuses.*
Lwów — *Léopol* . . .	219.987	370	21·8	5	4	—	1	—	—	1	1	2	14	3·78
Kraków [1]) — *Cracovie* .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznań — *Posen* . . .	172.875	210	15·8	1	9	—	2	—	—	—	—	1	13	6·19
Wiedeń [1]) — *Vienne* . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Wykazy odpowiednie do ostatniej chwili nie nadeszły.

XX. Ruch w Kasie chorych m. Lwowa.
Caisse des malades de Léopol.

Okręgi lekarskie *Rayons sanitaires*	Ogółem zgłosiło się *Nombre des malades*	Z tego uznano za niezdolnych do pracy *Dont incapables de travailler*	Na 100 zgłoszonych wypada niezdolnych do pracy *Sur 100 il y avait incapables de trav.*	Z niezdolnych do pracy było chorych: — *Incapables de trav.* obłożnie *alités*	nieobłożnie *non alités*	Ogólna suma dni leczenia *Journées de malad.*	Na 1 chorego wypada dni leczenia *Sur un malade il y avait de journées*	Rozdzielono chorym: *On a distribué aux malades:* litrów wina *litres de vin*	wody mineralnej flaszek *bouteilles d'eau miner.*	Ordynowano kąpieli *Bains ordonnés*
I.	120	29	25·0	7	22	—	—	6	32	94
II.	247	131	54·0	27	104	—	—	—	67	74
III.	414	144	35·0	40	104	—	—	—	83	116
IV.	357	168	45·0	36	132	—	—	4	66	95
V.	416	163	40·0	47	116	—	—	—	19	64
VI.	444	209	52·0	52	157	—	—	—	13	44
VII.	608	217	36·0	73	144	—	—	—	108	175
VIII.	421	143	34·0	46	97	—	—	—	6	27
Do lekarzy specyalist. odesłano — *Renvoyés chez des spécialistes*	567	88	16·0	8	80	—	—	1	5	205
Ogółem — *Total*	3.594	1.292	35·9	336	956	12.513	9·6	11	399	894

W tym czasie zmarło członków kasy 18.
Nombre de décès: 18.

W szpitalu leczono w tym czasie 58 osób.
Malades traités à l'hôpital: 58.

Zasiłków udzielono ogółem 18.873 K 60 hal., w roku poprzednim — 3.733 K 63 hal.
Total des secours en argent 18.873·60 (année précéd. — 3.733·63 couronnes).

Biuro statystyczne król. stoł. miasta Lwowa. — *Bureau statistique de la ville de Léopol.*
NAKŁADEM GMINY MIASTA LWOWA. — Z drukarni W. A. Szyjkowskiego we Lwowie, ul. Zimorowicza 14.

Nr. 2. Rok IX.

LWÓW W CYFRACH.

Léopol en chiffres

Miesięcznik statystyczny. — *Bulletin mensuel de statistique municipale.*

Luty — *Février*

1914. **1914.**

Treść: — *Table des matières:* I. Stosunki meteorologiczne — *Météorologie.* II. Ruch ludności — *Démographie:* 1. Małżeństwa — *Mariages.* 2. Urodzenia — *Naissances.* 3. a) i b) Skony — *Décès.* III. Choroby zakaźne — *Maladies contagieuses.* IV. Pogotowie ratunkowe — *Poste de secours.* V. Zaopatrzenie miasta w wodę — *Approvisionnement de la ville en eau.* VI. Miejski tramwai elektryczny — *Tramway électrique municipal.* VII. Miejski zakład oświetlenia elektrycznego — *Usine municipale pour l'éclairage électrique.* VIII. Miejski zakład gazowy — *Usine municipale à gaz.* IX. Miejskie biuro pośrednictwa pracy — *Bureau municipal de placement.* X. Pożary — *Incendies.* XI. M. Zakład badania artykułów spożywczych. — *Analyses d'articles de consommation.* XII. Zaopatrzenie miasta w żywność. — *Approvisionnement de la ville:* 1. Przywóz środków żywności w styczniu 1914. — *Introduction des denrées et objets de consommation en Janvier 1914.* 2. Spęd bydła na targowicę — *Introduction du bétail au marché municipal.* 3. Ceny mięsa w hali targowej — *Prix de la viande au marché municipal.* 4. Ceny bydła i trzody chlewnej na targowicy — *Prix du bétail et des porcs au marché municipal.* 5. Ilość sztuk zabitych w rzeźni — *Nombre des animaux tués à l'abattoir municipal.* 6. Wartość przeciętna 1 kg. mięsa — *Prix moyen d'un kg. de viande.* 7. Dowóz mięsa z prowincyi — *Importation de la viande de province.* 8. Ceny mięsa w jatkach, bazarach i na ławach — *Prix de la viande aux boucheries, bazars et étaux.* — XIII. Ceny najważniejszych artykułów żywności — *Prix des principaux objets de consommation.* — XV. Ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny w styczniu 1914. — *Postes, télégraphes et téléphones en Janvier 1914.* — XV. Miejska Kasa oszczędności we Lwowie — *Versements á la caisse d'épargne municipale.* XVI. Ruch przyjezdnych — *Mouvement des voyageurs.* XVII. Dezynfekcye. — *Désinfection.* XVII. Ruch budowlany. — *Permissions de bâtir.* — XIX. Porównanie śmiertelności z chorób zakaźnych we Lwowie, Krakowie, Poznaniu i w Wiedniu w czasie od 1/2 1914 do 28/2 1914 — *Revue comparative de la mortalité par cause de maladies contagieuses à Léopol, Cracovie, Posen et Vienne du 1/2 1914 jusqu' au 28/2 1914.* — XX. Ruch w Kasie chorych m. Lwowa. — *Mouvement dans la Caisse des malades de Léopol.*

I. Stosunki meteorologiczne. — *Météorologie.*

Dzień — *Jours*	Ciśnienie powietrza w mm. *Pression barométrique en mm.* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	Ciepłota powietrza według Celsiusza *Température en degrés centigrades* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	najwyższa *maximum*	najniższa *minimum*	średnia *moyenne*	Wilgotność *Humidité* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	Prężność pary wodnej w mm. *Tens. de la vap. d'eau en mm.* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	Kierunek i szybkość wiatru[2] *Direction et vitesse du vent*[2] 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	Zachmurzenie *État du ciel* 7 rano *matin*	2 po południu *après-midi*	9	Wysokość opadów atmosf. w mm. *Hauteur de la pluie en mm*	Uwagi[1]) *Remarques*[1])
1	740·36	741·72	743·11	—0·2	4·5	1·1	4·5	—0·2	1·62	78	67	76	3·5	4·2	3·8	SSW_2	SW_2	SW_2	10	8	0	—	—
2	43·95	43·82	42·93	0·2	4·4	1·6	4·5	0·1	1·95	67	57	70	3·1	3·6	3·6	SW_2	SW_2	SSW_2	4	7	0	—	—
3	40·74	40·28	39·16	0·1	7·0	3·2	7·3	—0·4	3·38	79	62	60	3·6	4·7	3·5	SW_1	SW_1	WSW_2	1	1	0	—	—
4	40·41	42·20	43·10	0·0	4·2	2·0	4·2	0·0	2·05	70	66	80	3·2	4·1	4·3	WSW_2	W_2	W_2	2	2	10	—	—
5	42·77	42·16	41·10	0·5	6·1	2·6	6·1	0·5	2·95	83	76	81	3·9	5·3	4·5	WSW_0	SW_2	SW_1	0	0	0	—	—
6	39·70	39·18	38·72	—0·9	4·2	0·4	4·2	—0·9	1·02	85	68	74	3·7	4·2	3·5	W_2	W_2	W_1	1	0	0	—	—
7	38·14	37·76	36·68	—1·6	6·7	1·5	6·7	—1·7	2·02	83	55	77	3·4	4·0	3·9	WSW_1	SW_0	S_2	1	2	0	—	—
8	37·51	38·41	38·92	—0·8	5·6	2·6	5·6	—0·8	2·50	74	51	68	3·2	3·5	3·8	SW_1	SW_2	WSW_1	0	0	3	—	—
9	39·63	40·01	40·31	—0·6	6·6	1·6	6·8	—0·6	2·30	82	47	67	3·6	3·4	3·5	SSW_0	SE_1	SE_2	1	0	0	—	—
10	40·31	40·96	40·33	—3·2	—0·8	—3·8	—0·6	—4·1	—2·90	96	85	98	3·5	3·7	3·4	SE_1	SE_1	SE_1	10	10	10	—	Silna mgła cały dzień.
11	40·63	40·51	40·20	—5·7	3·2	—3·2	3·4	—5·7	—2·22	95	75	92	2·9	4·3	3·3	S_1	SSW_0	S_1	10	0	0	—	—
12	39·28	39·01	38·10	—5·3	3·6	—2·3	3·6	—5·8	—1·58	93	66	94	2·9	3·9	3·6	S_1	SSE_1	SE_1	0	0	10	—	Mgła wieczór.
13	38·03	38·63	39·85	—4·2	—2·7	—4·5	—2·7	—4·8	—3·98	96	90	91	3·2	3·4	3·0	SSE_2	SSE_2	SSE_2	10	10	10	—	Mgła rano i w południe.
14	41·36	41·92	41·95	—5·3	—3·3	—4·7	—3·3	—5·3	—4·50	88	83	89	2·7	3·0	2·9	SSE_0	SSW_1	SSW_1	10	10	10	—	Mała mgła rano i pop.
15	41·95	40·83	39·20	—6·4	3·1	1·0	3·6	—6·4	—0·32	94	50	73	2·7	2·9	3·6	S_2	SW_2	SW_3	10	7	0	—	Silna mgła rano.
16	37·46	37·10	36·52	1·7	6·8	3·2	7·3	0·9	3·72	71	58	63	3·7	4·3	3·7	SW_2	SW_3	SW_2	8	9	0	—	—
17	31·98	29·35	30·15	3·2	8·8	2·6	9·4	0·0	4·30	43	32	78	2·5	2·7	4·3	SSW_2	SW_6	WSW_6	9	8	10	—	● wieczór.
18	33·29	33·84	32·11	0·3	2·8	0·5	3·2	0·0	1·02	91	76	79	4·3	4·3	3·8	WSW_2	WSW_3	SW_2	10	6	0	0·1	● w nocy.
19	27·57	24·82	24·45	1·6	8·0	3·0	8·0	0·7	3·90	77	53	81	4·0	4·3	4·6	S_2	SSW_4	SW_2	9	4	10	—	—
20	24·17	24·00	24·78	0·0	5·0	0·9	5·1	0·0	1·70	96	55	93	4·4	3·6	4·6	WSW_2	SW_4	SW_2	10	9	10	1·8	● w nocy.
21	27·67	29·63	30·53	1·0	3·0	0·9	3·1	0·2	1·45	95	75	90	4·7	4·3	4·4	WSW_2	WSW_3	WSW_2	10	10	1	0·1	Mgła rano.
22	28·45	25·76	24·94	0·7	9·6	3·8	9·6	0·0	4·48	86	65	80	4·2	5·8	4·8	SE_1	SSW_3	S_0	9	1	0	—	—
23	22·13	20·99	20·58	3·6	12·9	6·5	12·9	2·9	7·38	79	68	85	4·7	7·5	6·2	SSE_2	S_2	SSE_1	1	4	0	—	—
24	20·52	21·12	23·72	2·5	4·3	—0·5	7·5	—0·6	1·45	89	92	100	4·9	5·8	4·4	SE_0	N_2	NNE_2	1	10	10	—	B. silna mgła wieczór.
25	26·42	28·68	31·49	—0·4	5·0	2·5	5·4	—1·1	2·40	98	80	92	4·4	5·2	5·0	E_1	ESE_1	ESE_1	10	9	10	0·1	Silna mgła rano.
26	33·29	33·09	33·30	1·6	4·2	3·2	4·5	1·3	3·05	96	88	94	5·0	5·4	5·4	ESE_2	E_2	SE_2	10	10	10	—	Silna mgła rano.
27	32·62	32·66	32·46	3·5	6·2	4·0	6·7	2·7	4·42	95	84	91	5·6	5·9	5·5	SSE_1	WSW_1	WSW_2	10	10	10	2·2	● w nocy i z rana.
28	34·76	34·32	34·76	—0·8	1·2	0·6	4·3	—1·6	0·40	93	70	86	4·0	3·5	4·1	NW_2	W_1	WNW_2	10	10	10	2·2	● w nocy i z rana.
29																							
30																							
31																							

[1]) ○ = deszcz. ● = śnieg.
[1]) ○ = *pluie.* ● = *neige.*

[2]) S = Południe; E = Wschód; N = Północ; W = Zachód.
[2]) S = *Sud;* E = *Est;* N = *Nord;* W = *Ouest.*

II. Ruch ludności. — *Démographie.*

Ludność średnia roczna / *Population moyenne de l'année* 219.987 — Ogółem małżeństw / *Total général: des mariages* — — urodzin / *des naissances* 558 — skonów / *des décès* 417 — bez obcych / *des décès (étrangers exclus)* 361

Cyfra małżeństw / *Taux: des mariages* — — urodzin / *de la natalité* 30·43 — śmiertelności ogólnej / *de la mortalité totale* 22·74 — bez obcych / *de la mortalité locale* 19·68

1. Małżeństwa według miesięcy, wyznania i stanu cywilnego. — *Nombre de mariages suivant les mois, la confession et l'état civil.*

Miesiąc *Mois*	Wyznanie — *Confession* rz.-kat. *rom.-cath.*	gr.-kat. *gr.-cath.*	ormian. *arm.-cath.*	gr.-oryen. *gr.-orthod.*	ewangel. *protest.*	mojżesz. *mosaïque*	inne *autres confessions*	Razem *Ensemble*	Stan cywilny — *Etat civile* obie strony stanu wolnego *garçon avec fille*	obie strony owdowiałe *veuf avec veuve*	Wdowcy z niezamężnemi *veuf avec fille*	Wdowy z bezżennymi *veuve avec garç.*	Razem *Ensemble*
Styczeń — *Janvier*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luty — *Février*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marzec — *Mars*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kwiecień — *Avril*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maj — *Mai*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Czerwiec — *Juin*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lipiec — *Juillet*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sierpień — *Août*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wrzesień — *Septembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Październik — *Octobre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Listopad — *Novembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grudzień — *Décembre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

2. Urodzenia. — *Naissances.*

Wyznanie rodziców *Confession des parents*	Żywo urodzeni — *Nés vivants*									Nieżywo urodzeni — *Mort-nés*									Ogółem urodzeń *Total général des naissances*		
	ślubni — *legitimes*			nieślubni *illegitimes*			Ogółem - *Totaux*			ślubni — *legitimes*			nieślubni *illegitimes*			Ogółem - *Totaux*					
	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*	Chł. *G.*	Dz. *F.*	razem *ensemble*
Rzym.-kat. — *Cath.-rom.* . .	98	93	191	34	30	64	132	123	255	4	5	9	4	3	7	8	8	16	140	131	271
Grecko-kat. — *gr.-cath.* . .	40	37	77	17	18	35	57	55	112	1	3	4	5	1	6	6	4	10	63	59	122
Ewangelickie — *Protestante*	2	1	3	—	—	—	2	1	3	1	—	1	1	—	1	2	—	2	4	1	5
Mojżeszowe — *Mosaïque* . .	48	46	94	32	29	61	80	75	155	2	—	2	1	2	3	3	2	5	83	77	160
Razem — *Ensemble* .	188	177	365	83	77	160	271	254	525	8	8	16	11	6	17	19	14	33	290	268	558

3. *a)* Skony. — *Décès.*

Śmiertelność według przyczyn, wieku, płci i miejsca zamieszkania zmarłych. — *Mortalité selon les causes des décès, l'âge, le sexe et le domicile des décédés.*

Wiek, płeć i miejsce zamieszkania zmarłych / *Âge, sexe et domicile des décédés*		1 Dur brzuszny — *Fièvre typhoïde (Typhus abdominal)*	2 Dur osutkowy — *Typhus exanthématique*	3 Zimnica — *Fièvre et cachexie paludéennes*	4 Ospa — *Variole*	5 Odra — *Rougeole*	6 Płonica — *Scarlatine*	7 Krztusiec — *Coqueluche*	8 Dławiec i błonica — *Diphtérie et croup*	9 Influenza — *Grippe*	10 Cholera azyatycka — *Choléra asiatique*	11 Cholera swojska — *Choléra nostras*	12 *a)* Czerwonka — *Dysenterie* *b)* Inne choroby epidem.*) — *Autres maladies épidem.*)	13 Gruźlica płuc — *Tuberculose des poumons*	14 Gruźlica mózgu i opon mózgowych — *Tuberculose de méninges*	15 Gruźlica innych organów — *Autres tuberculoses*	16 Nowotwory — *Cancer et autres tumeurs malignes*	17 Zapalenie opon mózgowych — *Méningite simple*	18 Udar i rozmiękczenie mózgu — *Hemorragie et ramollissement du cerveau*	19 Choroby organiczne serca i narządu krążenia — *Mal. organ. du coeur et de l'appareil circulatoire*	20 Nieżyt oskrzeli — *Bronchite aiguë*	21 Nieżyt oskrzeli chroniczny — *Bronchite chronique*	22 Zapalenie płuc — *Pneumonie*	23 Inne choroby dróg oddechowych — *Autres affections de l'appareil respiratoire (Phtisie exceptée)*	24 Choroby żołąd. — *Affec. de l'estomac (Cancer excepté)*	25 Nieżyt kiszek i żołądka do 2 lat — *Diarrhée et entérite (au dessous de deux ans)*	26 Zapal. wyrostka robacz. i ślepej kiszki — *Appendicite et typhlite*	27 Przepuklina i wgłąb. jelit — *Hernie, Obstruct. intest.*	28 Marskość wątroby — *Cirrhose du foie*	29 Zapalenie nerek — *Néphrite aiguë et mal. de Bright*	30 Nowotwory nie złośliwe i inne choroby organów płciowych u kobiet — *Tumeurs non cancéreuses et autres affections des organes génitaux de la femme.*	31 Gorączka połogowa — *Septicémie puerpérale (fièvre, péritonite, phlébite puerpérale)*	32 Inne choroby ciąży i porodu — *Autres accidents puerpéraux de la grossesse et de l'accouchement*	33 Rozwój niedostateczny — *Débilité congénitale et vices de conformation*	34 Uwiąd starczy — *Sénilité*	35 Śmierć gwałtowna — *Morts violentes (Suicide exceptè)*	36 Samobójstwo — *Suicide*	37 Inne choroby — *Autres maladies* [1]	38 Nieznane przyczyny — *Causes inconnues*	Ogółem — *Totaux*
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	
Ogółem zmarło *Total des décès*	M. — *H.*	2	.	.	.	.	6	1	3	.	.	.	.	55	7	5	13	2	5	22	5	.	34	11	1	9	1	1	.	3	.	.	.	8	10	7	7	27	.	245
	K. — *F.*	.	.	.	.	.	1	2	1	.	.	.	.	26	2	8	16	.	3	13	1	.	18	6	.	7	.	2	1	4	1	3	.	6	18	3	.	29	1	172
	Razem *Ensemble*	2	.	.	.	.	7	3	4	.	.	.	.	81	9	13	29	2	8	35	6	.	52	17	1	16	1	3	1	7	1	3	.	14	28	10	7	56	1	417
0— 1 roku — *an*		.	.	.	.	.	1	2	1	.	.	.	.	5	.	2	.	.	.	.	5	.	26	.	.	12	.	.	.	.	.	.	.	13	.	2	.	18	.	87
1— 5 lat — *ans*		.	.	.	.	.	5	1	2	.	.	.	.	1	6	8	.	1	.	.	.	.	6	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	5	.	40
5—10 „ „		.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3
10—15 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	3
15—20 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	3	.	12
20—30 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	21	.	.	1	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	3	4	3	.	36
30—40 „ „		2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19	.	.	2	.	.	5	1	.	4	.	.	.	.	.	3	1	1	.	.	2	1	8	.	49
40—50 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	14	1	.	8	.	3	3	.	.	2	4	1	.	.	1	.	1	.	.	.	.	1	.	5	.	44
50—60 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10	.	.	10	.	.	12	.	.	4	5	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	6	.	49
60—70 „ „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	.	1	6	.	4	9	.	.	4	5	.	.	.	1	.	2	.	.	.	.	5	.	.	6	1	49
nad 70 lat — *au dessus de 70 ans*		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	1	5	.	.	5	2	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	23	.	1	1	.	41
wiek nieznany — *âge inconnu* .		.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	4
Śmiertelność według dzielnic *Mortalité par quartiers* — w I. dzielnicy		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	11	.	1	7	.	1	6	2	.	3	.	.	3	.	.	.	.	.	1	.	4	3	.	.	3	.	45
„ II. „		.	.	.	.	.	1	2	.	.	.	.	.	12	3	1	2	1	2	8	2	.	9	.	.	4	.	.	.	3	.	.	.	1	5	1	.	10	.	67
„ III. „		.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	7	2	.	4	.	1	2	.	.	8	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	7	.	35
„ IV. „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	2	.	2	.	1	4	1	.	9	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	3	2	.	.	4	.	35
„ V. „		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	1	1	.	.	1	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	7
w szpitalach — *dans les hôpitaux*		2	.	.	.	.	6	.	4	.	.	.	.	40	1	11	13	1	1	13	1	.	13	15	1	6	1	2	1	4	1	2	.	5	6	9	7	26	1	193
w przytuliskach — *dans les hospices*		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	1	.	1	1	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	11	.	.	5	.	35
Zamieszkali w mieście *Domiciliés à la ville* — stale - *constamment*		2	.	.	.	.	5	3	3	.	.	.	.	69	9	10	26	1	7	33	6	.	48	12	.	16	1	3	.	5	.	3	.	13	27	9	7	43	.	361
czasowo - *tempor.*		.	.	.	.	.	2	.	1	.	.	.	.	12	.	3	3	1	1	2	.	.	4	5	1	.	.	.	1	2	1	.	.	1	1	1	.	13	1	56

[1]) W tem: ropnica i posocznica *Dont: pyohémie et septicémie* 13, zapalenie otrzewnej *péritonite* 3, cukrzyca *diabète* 2, róża *erysipèle* 2, konwulsye i drgawki *convulsions des enfants* 6,
Inne przyczyny śmierci *Autres maladies* 30.

3. *b)* Śmiertelność według wieku, płci, wyznania i stanu cywilnego. — *Mortalité selon l'âge, le sexe, la confession et l'état civil.*

Stan cywilny *État civil*	Wiek zmarłych — *L'âge des décédés*																		Wyznanie zmarłych — *Confession des décédés*															
	0—15		15—20		20—30		30—40		40—50		50—60		nad 60		Ogółem *Total*			rzym.-kat. *cath. rom.*		grec.-kat. *gr. cath.*		protestan. *protest.*		mojżesz. *mosaïque*		inne wyzn. *autres confessions*		Ogółem *Total*		
	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	razem *ensemble*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	M. *H.*	K. *F.*	razem *ensemble*
wolny — *célibataire* . .	80	53	9	3	14	6	2	4	6	2	5	.	3	6	119	74	193	72	52	29	13	1	1	17	7	.	1	119	74	193
małżeński — *marié* . . .	.	.	.	.	9	5	18	19	21	9	24	7	27	26	99	66	165	53	35	23	17	.	.	23	14	.	.	99	66	165
wdowi — *veuf*	.	.	.	.	.	2	2	3	2	3	6	7	13	15	23	30	53	10	13	9	8	.	1	4	8	.	.	23	30	53
rozwiedziony — *divorcé* .	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1
niewiadomy — *inconnu* .	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	3	1	4	1	5	1	.	.	.	.	.	.	.	3	1	4	1	5
Ogółem — *Total* .	80	53	9	3	23	13	22	27	30	14	35	14	46	48	245	172	417	136	101	61	38	1	2	44	29	3	2	245	172	417

III. Choroby zakaźne. — *Maladies contagieuses.*

Okręg sanitarny *Rayons sanitaires*	Ospa wietrzna *Varicella*	Płonica *Scarlatine*	Odra *Rougeole*	Dyfterya *Diphtérie*	Dur brzuszny *Typhus abdom.*	Dur osutkowy *Typhus exanth.*	Krztusiec *Coqueluche*	Czerwonka *Dysenterie*	Gorączka połogowa *Septicémie puerpér.*	Inne choroby zakaźne *Autres affect.*	Razem *Ensemble*
I.	—	1	—	5	—	—	1	—	—	—	7
II.	—	1	—	1	2	1	—	1	—	—	6
III.	—	2	1	1	—	—	—	—	1	—	5
IV.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
V.	—	7	—	3	—	—	—	—	1	—	11
VI.	—	5	1	1	2	—	2	—	—	—	11
VII.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3
Osoby obce i wojsko — *Voygeurs et militaires*	—	7	—	11	7	2	—	—	1	—	28
Ogółem — *Totaux*	—	24	3	24	11	3	3	1	3	—	72

IV. Pogotowie ratunkowe. — *Poste de secours.*

Luty — *Février*

w dzień — *jour*	w nocy — *nuit*	razem — *totaux*
650	255	905

Towarzystwo udzieliło pomocy w następujących wypadkach — *L'institution a assisté:*

Nagłe zasł. — *Maladies subites*

Omdlenie i choroby wewnętrzne *Maladies internes et faiblesses*	Epilepsya i histerya — *Épilepsie et hystérie*	Udary mózgowe — *Apoplexie*	Krwotoki wewnętrzne — *Flux de sang*	Zatrucia pokarmami — *Empoisonnements*	Zatrucia alkoholem — *Alcoolisme*	Zaczadzenia — *Absorption de gaz*	Uduszenia — *Asphyxie*	Kurcze i bole — *Crampes et douleurs*	Inne nagłe zasłabnięcia — *Autres maladies subites*
14	10	4	20	1	13	10	—	11	96

Przypadki chir. — *Accidents chirurgiques*

Rany tłuczone i miażdżone *Blessures par écrasement*	Rany cięte i kłóte *Blessures par instrument tranchant*	Rany z ukąszenia — *Blessures par la morsure*	Rany z oparzenia — *Brulûres*	Rany postrzałowe — *Blessures par armes á feu*	Złamania kości — *Fractures.*	Zwichnięcia i nadwichnięcia — *Entorses, luxations*	Inne przypadki chirurgiczne *Autres accidents chirurgiques*
140	180	13	20	2	20	17	163

Samobójstwa — *Suicides*

Otrucia — *Suicides par poison*	Postrzały — *Suicides par armes à feu*	Rany cięte, kłóte i z oparzenia *Suicides par instruments tranchants et par brulûres*	Zaczadzenie — *Absorption de gaz*	Powieszenie — *Suicides par pendaison*	Inne — *Autres*
9	5	3	—	1	—

Porody i poronienia — *Divers accidents de l'accouchement*	Przypadki obłąkania — *Aliénation mentale*	Nagła śmierć — *Mort soudaine*	Fałszywe alarmy — *Alarmes fausses*	Symulacya — *Simulations*	Uskutecz. przewozów bez udzielenia pomocy — *On a transporté sans soigner*	Po udzieleniu pom. uskutecznionо przewozów: *On a soigné et transporté:* do szpitala — *à l'hopital*	do mieszkania — *à domicile*	mężczyzn — *hommes*	kobiet — *femmes*	dzieci — *enfants*	Ogółem — *Totaux*
16	7	5	6	—	130	—	—	524	270	105	

UWAGA: Od założenia Towarzystwa udzielono ogółem pomocy 114.792; w lutym pełniło służbę 16 lekarzy. — *Depuis la fondation l'institution a assisté en 114.792 cas; pendant le mois de Février ont été de service 16 médecins.*

V. Wykaz ogólnej ilości wody doprowadzonej wodociągiem miejskim z Woli Dobrostańskiej do miasta w lutym 1914.

Nombre de hls. d'eau fournis à la ville par le service des eaux.

Février 1914.

Doprowadzono dnia — *Ont été fourni le*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Razem *Totaux*
hektolitrów — *hls.*																															
196.733	187.220	189.838	196.882	198.150	198.300	198.343	196.308	183.450	192.198	191.804	194.709	181.430	189.834	185.080	188.444	194.763	188 998	194.492	186.398	192.860	188.047	165.886	191.270	198.407	190.271	187.556	198.430	—	—	—	5,346.101

VI. Miejski tramwaj elektryczny. — *Tramway éléctrique communal.*

Przychód i ruch osobowy. — *Recettes et voyageurs.*

Miesiąc — *Mois*		Przychód — *Recettes* za bilety *pour billets vendus* Koron	hl.	za abonament *Abonnements* Koron	hl.	Razem *Totaux* Koron	hl.	Ilość osób *Voyageurs*	Wozo-klm. *Kilom.-voit.*	Przychód na — *Recette par* Klm. kolei *Kilom.* Koron	hl.	Wozo-klm. *Klm.-voit.* hl.	Osobę *voyageur* hl.	Osób na wozo-klm *Voyageurs par kilom. voit.*
Luty — *Février*	1914	202.621	54	45.321	50	247.943	04	2,426.035	427,298·8	10.383·66	58·02		10·22	5·67
	1913	187.809	36	41.312	60	229.121	96	2,262.530	372,292·3	9.595·52	61·54		10·27	6·09

VII. Miejski zakład oświetlenia elektrycznego. — *Usine municipale pour l'éclairage électrique.*

Miesiąc — *Mois*	Ilość załączonych instalacyi *Nombre des jonctions*	Ilość mierników dla *Nombre des compteurs pour* światła *lumière*	motorów *force*	Żarówki *Nombre des lampes à incandescence* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Łukowki *Nombre de lampes à arc* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Motory *Nombre de moteurs* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Przyrządy *Appareils à chauffage* ilość *nombre*	K. W. *kilovatt*	Kilowatty *Kilovatt* światło *lumière*	motory *force*	razem *totaux*
Stan z d. 31/I. 1914 . *État au*	12.838	12.430	412	211.331	10.566·55	620	379·57	1.036	3.081·93	723	555·94	10.946·12	3.637·87	14.583·99
Przyrost . . . . *Accroissement*	328	320	8	6.088	304·40	6	4·68	40	91·81	20	3·47	309·08	95·28	404·36
Ubytek . . . . *Diminution*	214	207	7	2.777	138·85	29	17·27	7	36·86	12	14·78	156·12	51·64	207·76
Stan z d. 28/II. 1914 . *État au*	12.952	12.543	413	214.642	10.732·10	597	366·98	1.069	3.136·88	731	544·63	11.099·08	3.681·51	14.780·59

VIII. Miejski zakład gazowy. — *Usine municipale pour la fabrication du gaz.*

Miesiąc — *Mois*		Ogółem gazu — *Total gaz* Ogólny wyrób gazu *Total du gaz produit*	Ogólne oddanie gazu *Total du gaz fourni*	Gaz zużytkowany *Gaz consommé* m³	%	Z tego użyto — *Dont:* dla oświetlenia publicznego *pour l'éclairage des rues* m³	%	dla oświetlenia prywatnego *pour l'éclairage privé* m³	%	dla celów technicz. *pour le chauffage* m³	%	dla motorów *pour la force motrice* m³	%
Luty — *Février* . . .	1914	810.410	811.310	779.316	96·0	124.799	16·01	319.428	40·99	335.098	43·0	—	—
	1913	766.290	761.390	713.076	93·6	118.023	16·50	303.753	42·60	291.300	40·9	—	—

IX. Miejskie Biuro pośrednictwa pracy — *Bureau municipal de placement (gratuit).*

Klasa zawodu *Profession.*	Zgłoszenia miejsc wolnych *Places offertes* M. *H.*	K. *F.*	Podania o miejsce *Demandes de place* M. *H.*	K. *F.*	Stręczenia *Places procurées* M. *H.*	K. *F.*
Rolnictwo i leśnictwo — *Agriculture et silviculture*	89	94	117	103	89	94
Górnictwo — *Mines*	—	—	—	—	—	—
Hutnictwo — *Usines*	—	—	—	—	—	—
Ogrodnictwo — *Horticulture*	—	—	4	—	—	—
Przemysł w kamieniu, szkle i glinie — *Carrière, verreries et céramique.*	—	—	1	—	—	—
Przemysł metalowy — *Métallurgie.* .	—	—	3	—	—	—
Przemysł maszynowy — *Construction de machines*	—	—	1	—	—	—
Przemysł drzewny — *Industrie de bois*	—	—	5	—	—	—
Przemysł kauczukowy — *Industrie de caoutchouk*	—	—	—	—	—	—
Przemysł skórzany — *Industrie de cuir*	—	—	2	—	—	—
Przemysł przędzalniczy — *Industrie textile*	—	—	—	—	—	—
Przemysł tapicerski — *Tapisseries* .	—	—	—	—	—	—
Do przeniesienia — *á reporter* . .	89	94	133	103	89	94

Klasa zawodu *Profession.*	Zgłoszenia miejsc wolnych *Places offertes* M. *H.*	K. *F.*	Podania o miejsce *Demandes de place* M. *H.*	K. *F.*	Stręczenia *Places procurées* M. *H.*	K. *F.*
Z przeniesienia	89	94	133	103	89	94
Przemysł ubraniowy — *Industrie de l'habit*	—	6	2	22	—	4
Przemysł papierniczy — *Industrie de papier*	—	—	1	—	—	—
Kucharze etc. — *Cuisiniers etc.* . . .	—	—	2	—	—	—
Przemysł gospodni i szynkarski — *Cabarets*	—	5	2	40	—	4
Przemysł chemiczny — *Industrie chimique*	—	—	—	—	—	—
Przemysł budowlany — *Bâtisses* .	—	—	2	—	—	—
Przemysł graficzny i drukarski — *Industrie graphique*	—	—	—	—	—	—
Zawody wspólne różnym przemysłom — *Métiers divers*	—	—	3	—	—	—
Personal kupiecki i handlowy — *Commerce*	—	1	1	9	—	—
Najemnicy dzienni — *Journaliers* . .	5	—	9	—	4	—
Przewoźnictwo — *Cochers*	1	—	5	—	1	—
Służba domowa — *Domestiques* . . .	28	276	104	421	11	77
Zawody wolne — *Métiers libres* . . .	8	14	9	24	—	5
Uczniowie — *Apprentis*	—	—	4	—	—	—
Razem — *Totaux* . . .	131	396	277	619	105	184

X. Pożary. — *Incendies.*

Rodzaj pożaru *Nature des incendies*	Ogólna ilość pożarów *Nombre des incendies*	Podług dzielnic — *Selon les quartiers* I.	II.	III.	IV.	V.	Podmiejskie *Suburbains*	Podług przyczyn — *Selon les causes* Rozmyślne podpalenie *de malveillance*	Eksplozya *Explosion*	Wadliwa konstr. *Installation défectueuse*	Nieostrożność *Imprudence*	Inne przyczyny *Autres causes*	Nieznana przyczyna *Inconnues*	Budynek — *Bâtiment* Frontowy *Frontier*	Oficynowy *Pavillon*	Fabryczny *Fabrique*	Inne budynki *Autres bâtiments*
Dachowy — *Feu de toitures*	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Pokojowy lub piwniczny — *Feu de chambres ou de caves*	9	—	2	—	3	3	1	—	—	3	4	—	2	8	—	1	—
Sufitowy — *Feu de plafonds*	4	1	1	1	—	1	—	—	—	4	—	—	—	2	1	—	1
Kominowy — *Feu de cheminées*	15	3	2	1	2	7	—	—	—	—	—	3	12	12	2	1	—
Inny — *Autres feux*	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Fałszywe alarmy — *Alarmes fausses*	9	2	2	3	—	2	—	—	—	—	—	3	6	5	3	—	1
Razem — *Ensemble* . .	40	6	9	5	5	14	1	—	—	7	4	8	21	29	6	2	3
Ratowanie ludzi, zwierząt i t. p. — *Sauvetage de personnes et d'animaux*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

M. Zakład badania artykułów spożywczych. — *Analyses d'articles de consommation.*

Przedmiot — *Échantillon*	Wykonano analiz *Nombre d'analyses*	Oddano sądowi do ukarania *Remis aux tribunaux*	Przedmiot — *Échantillon*	Wykonano analiz *Nombre d'analyses*	Oddano sądowi do ukarania *Remis aux tribunaux*
Mąka — *Farine*	—	—	Herbata — *Thé*	1	—
Chleb — *Pain*	3	—	Kawa — *Café*	—	—
Drożdże — *Levains*	—	—	Soki i syropy — *Jus et sirops*	2	—
Masło — *Beurre*	7	5	Ocet — *Vinaigre*	--	—
Bryndza — *Fromageon*	4	3	Wino — *Vin*	1	—
Tłuszcze — *Graisses*	8	—	Piwo — *Bière*	—	—
Mleko pełne — *Lait non écrémé*	—	—	Wódka — *Eaux de vie*	6	4
Mleko zbierane — *Lait écrémé*	97	17	Miód — *Hydromel*	1	—
Śmietana i śmietanka — *Crèmes*	8	6	Moszcz — *Mout*	—	—
Wędliny — *Jambons*	14	12	Wody mineralne — *Eaux minérales*	—	—
Korzenie — *Épices*	6	2	Różne — *Divers*	17	—
Mak — *Pavot*	—	—	Razem — *Total*	175	49

XII. Zaopatrzenie miasta w żywność. — *Approvisionnement de la ville.*

Styczeń 1914. **1. Przywóz środków żywności.** — *Introduction des denrées et objets de consommation.* *Janvier 1914.*

Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*	Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*	Rodzaj żywności *Article*	Ilość *Nombre*
Rum i wódki słodzone — *Rhum et liqueurs* 100 litr.	82	Kury, gołębie — *Poules, pigeons* sztuk *pièces*	46.135	Chleb razowy — *Pain bis* 100 kg.	—
Wódka i spirytus — *Eaux-de-vie et alcools* „	2.148	Jelenie — *Cerfs* „	1	Zboże chlebne — *Céréales* „	7.695
Wino — *Vins* „	538	Dziki — *Sangliers* „	13	Owies — *Avoine* „	8.277
Moszcz winny — *Moûts* „	—	Sarny — *Chevreuils* „	398	Siano i słoma — *Foin, paille* „	27.732
Moszcz owocowy — *Cidres* „	6	Zające — *Lièvres* „	5.080	Jarzyny — *Légumes* „	624
Miód zwyczajny — *Hydromel* „	217	Zwierzyna rozrąbana — *Gibier détaillé* 100 kg.	8	Owoce świeże — *Fruits verts* „	974
Piwo — *Bière* „	6.074	Bażanty głuszce itp. — *Faisans* sztuk *pièces*	307	Owoce suszone — *Fruits secs* „	565
Ocet — *Vinaigre* „	181	Jarząbki, kuropatwy itp. — *Perdrix*	99	Masło — *Beurre* „	1.462
Bydło rzeźne — *Gros bétail* sztuk *pièces*	1.685	Kszyki, bekasy itp. — *Bécasses*	—	Łój — *Suif* „	93
Cielęta — *Veax* „	6.264	Drobne ptactwo — *Petite volaille* tuzin	35	Smalec — *Saindoux* „	110
Owce — *Moutons* „	23	Ryby i skorupiaki — *Poissons, mollusques* 100 kg.	463	Mydło — *Savon* „	242
Jagnięta — *Agneaux* „	12	Ryby rzeczne — *Poissons ordinaires* 100 kg.	654	Ser — *Fromages* „	704
Koźlęta — *Chèvres* „	—	Ryż — *Riz* „	808	Jaja — *Oeufs* 100 sztuk *pièces*	18.766
Warchlaki — *Pourceaux* „	10	Mąka, krupy, pieczywo — *Farines* „	24.600	Wosk — *Cire* 100 kg.	8
Świnie — *Porcs* „	7.010			Oleje — *Huiles* „	404
Mięso świeże, wędzone i t. p. — *Viande fraîche, fumée etc.* 100 kg.	2.336			Drzewo twarde — *Bois dur* m.³	20.383
Drób większy — *Volaille* sztuk *pièces*	17.689			Drzewo miękkie — *Bois blanc* „	4.188
				Węgle drzewne — *Charbon de bois* 100 kg.	1.066
				Węgle kamienne — *Houille* „	182.553

Spęd bydła na targowicę i cena. — *Introduction du bétail au marché et prix.*

Rodzaj bydła *Espèce de bétail*	Pochodzenie — *Provenance*	Spędzono na targ *Introduction au marché* Sztuk *Pièces*	W porównaniu z poprzednim miesiącem — *Comparativement au mois précédent*	Sprzedano według żywej wagi — *Vente au poids vif* Bydło rzeźne — *Bétail de boucherie* I. jakość — *1-re qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. *Prix en couronnes pour 100 kilos* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg. *Le plus fréquent prix pour 100 k.*	II. jakość — *2-e qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. *Prix en couronnes pour 100 kilos* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg. *Le plus fréquent prix pour 100 k.*	III. jakość — *3-e qualité* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. *Prix en couronnes pour 100 kilos* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg. *Le plus fréquent prix pour 100 k.*	Bydło na wyroby masarskie *Bétail de charcuterie* Sztuk *Pièces*	Cena w koronach za 100 kg. *Prix en couronnes pour 100 kilos* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza za 100 kg. *Le plus fréquent prix pour 100 k.*
Woły — *Boeufs*	Z Galicyi — *De la Galicie*	538	— 23	140	100	107	105	244	88	98	94	154	75	89	84	—	—	—	—
Buhaje — *Taureaux*		110	— 17	30	90	105	98	80	70	96	86	—	—	—	—	—	—	—	—
Krowy — *Vaches*		723*)	— 467	—	—	—	—	284	68	82	76	206	56	68	60	—	—	—	—
Jałówki — *Veaux d'un an*		1008	— 476	84	82	102	94	355	69	86	78	—	—	—	—	569	56	68	60
Woły — *Boeufs*	Z poza Galicyi (Węgry) — *De l'Hongrie*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buhaje — *Taureaux*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krowy — *Vaches*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jałówki — *Veaux d'un an*		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) W tem 233 krów na chów, — *233 vaches laitières pour l'élevage.*

Spęd i cena trzody chlewnej i cieląt. — *Introduction et prix des porcs et veaux.*

Gatunek — *Genre*	Pochodzenie *Provenance*	Rodzaj *Espèce*	Sztuk — *Pièces* żywych *vivantes*	Sztuk — *Pièces* zabitych *tuées*	W porównaniu z poprzed. mies. razem szt. żywych i zabitych *Comparativement au mois precedent l'ensemble des pièces vivantes et tuées*	Z tego sprzedano — *Vente* za 1 kg. żywej wagi *pour 1 k. de poids vif* Sztuk *Pièces*	Cena w hal. *Prix en h.* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Za 1 kg. rzeźnej wagi *Pour 1 k. de poids de boucherie* Sztuk *Pièces*	Cena w hal. *Prix en h.* od—*de*	do—*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Niesprzedano *Non vendues* żywych sztuk *Pièces vivantes*	zabitych sztuk *pièces abattues*
Trzoda chlewna *Porcs*	Z Galicyi *De la Galicie*	mięsne *de viande*	624	—	+ 76	624	100	118	110	—	—	—	—	—	—
		tuczne *d'engrais*	862	—	+ 131	862	112	128	124	—	—	—	—	—	—
	Z poza Galicyi (Węgry) *De l'Hongrie*	mięsne *de viande*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		tuczne *d'engrais*	458	—	− 1412	458	118	144	130	—	—	—	—	—	—
Cielęta — *Veaux*	—	—	2425	—	+ 129	2425	66	116	90	—	—	—	—	—	—
Barany — *Moutons*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ceny mięsa w hali targowej w rzeźni miejskiej. — *Prix de la viande au marché de l'abattoir municipal.*

Gatunek mięsa — *Espèce de viande*	Cena mięsa ze zwierząt bitych w rzeźni miejskiej za 1 klg. wagi — *Prix de la viande des animaux abattus à l'abattoir municipal pour le poids de 1 k.* od — *de* K.	h.	do — *à* K.	h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	h.	Cena mięsa dowiezionego z prowincyi za 1 klg. wagi *Prix de la viande introduite de la province pour le poids de 1 k.* od — *de* K.	h.	do — *à* K.	h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	h.
Wołowe przednie — *Boeuf de devant*	1	20	1	70	1	56	1	00	1	26	1	20
„ tylne — *Boeuf de derrière*	1	40	1	66	1	56	1	20	1	40	1	32
Krowie — *Vache*	1	00	1	40	1	16	—	80	1	20	1	10
Cielęce — *Veau*	1	30	1	66	1	40	1	00	1	30	1	16
Baranie — *Mouton*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wieprzowe — *Porc*	1	50	1	80	1	70	1	30	1	70	1	50

Ilość sztuk zabitych w rzeźni miejskiej. *On a tué à l'abattoir municipal.*

Miejsce rzezi *Abattoir*	Bydła grubego — *Gros bétail* dla chrześcian *pour les chrétiens* wołów *boeufs*	krów *vaches*	dla żydów *pour les juifs* wołów *boeufs*	krów *vaches*	razem — *total*	jałowników *veaux d'un an*	cieląt — *veaux*	baranów *moutons*	trzody chlewnej *porcs*	koni *chevaux*
Miejska rzeźnia na Gabryelówce *Abattoir municip.*	206	236	540	401	1383	1472	3993	3	5160	62
W porównaniu z poprzednim miesiącem — *Comparativement au mois precedent*	—75	—165	+38	—98	—300	—405	—107	+ 3	— 1340	+3

Dowóz mięsa z prowincyi do miejskiej hali targowej w rzeźni miejskiej. — *Introduction de la viande de province au marché de l'abattoir municipal.*

Dowieziono z prowincyi — *Introduction de la province* . .	214.511 klg.
W porównaniu z poprzed. miesiącem. — *Comparativement au mois precédent*	— 1.144 „

Ceny mięsa, smalcu i słoniny za 1 kg. *Prix de la viande, du saindoux et du lard pour 1 kg.*

Za — *Pour*	W miejscach sprzedaży — *Aux* Z wysoką ceną (jatki) *boucheries* Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	Z średnią ceną (bazary) *bazars* Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*	z niską ceną (ławy) — *étaux* Cena—*Prix* h. — *h.* od-*de*	do-*à*	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix*
Mięso wołowe *Viande de boeuf* przednie — *de devant*	1·60	1·80	1·76	1·40	1·60	1·52	1·16	1·36	1·24
tylne — *de derrière*	1·90	2·00	2·00	1·60	1·80	1·76	1·40	1·50	1·44
pieczeń *rôti* rozbratel *faux filet*	2·00	2·20	2·08	1·80	1·90	1·80	1·60	1·70	1·60
pieczeń *rôti* polędwica *filet*	2·40	2·72	2·60	2·20	2·40	2·24	1·80	1·90	1·90
Mięso cielęce *Viande de veau* przednie (bruścik) *poitrine*	1·70	1·90	1·76	1·60	1·70	1·70	1·40	1·60	1·58
Mięso cielęce *Viande de veau* tylne (pośladek) — *cuissot*	2·08	2·32	2·24	2·00	2·24	2·12	1·80	2·00	2·00
Mięso wieprzowe — *Viande de porc*	1·70	1·90	1·88	1·64	1·80	1·80	1·60	1·80	1·64
Polędwica wieprzowa — *Filet de porc*	2·40	2·60	2·50	2·40	2·56	2·46	2·00	2·40	2·20
Smalec — *Saindoux*	2·24	2·40	2·40	2·00	2·24	2·24	1·90	2·20	2·12
Słonina — *Lard*	2·00	2·08	2·08	1·80	2·00	1·90	1·80	1·90	1·80

XIII. Ceny najważniejszych artykułów żywności i gospodarstwa domowego w handlu drobiazgowym. *Prix de détail des principaux articles de consommation et de ménage.*

Przedmioty konsumcyi *Articles de consommation*	Waga lub miara *Poids ou mésure*	Cena — *Prix* od — *de* K.	h.	do — *á* K.	h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	h.
Mąka pszenna I. a	1 kg.	—	41	—	42	—	41
Farine de froment II. a	„	—	39	—	40	—	40
Mąka żytnia — *Farine de seigle*	„	—	26	—	35	—	35
„ hreczana — *Farine de sarrasin*	„	—	36	—	40	—	40
„ kukurudziana — *Farine de maïs*	„	—	30	—	36	—	30
Krupy perłowe Nr. 2 — *Gruau d'orge perlé Nr. 2*	„	—	40	—	48	—	48
Krupy jęczmienne — *Gruau d'orge*	„	—	34	—	36	—	36
„ hreczane — *Gruau de sarrasin*	„	—	40	—	42	—	40
Ryż (średnia jakość) *Riz (qual. moyenne)*	„	—	48	—	76	—	60
Soczewica — *Lentilles*	„	—	54	—	70	—	60
Fasola — *Haricots*	„	—	36	—	46	—	40
Groch — *Pois* łuskany — *dépouillé*	„	—	56	—	60	—	60
Groch — *Pois* niełuskany — *entier*	„	—	32	—	44	—	40
Chleb — *Pain* pszenny — *de froment*	„	—	42	—	46	—	44
Chleb — *Pain* żytni — *de seigle*	„	—	30	—	38	—	34
Chleb — *Pain* razowy — *bis*	„	—	42	—	46	—	44
Bułki — *Petits pains*	„	—	60	—	70	—	70
Ziemniaki stare — *ordinaires*	„	—	12	—	14	—	12
Pommes de terrre młode — *nonvelles*	„	—	—	—	—	—	—
Kapusta kwaśna — *Choucroute*	„	—	30	—	34	—	32
Sałata — *Salade*	„	—	—	—	—	—	—
Cebula — *Oignon*	„	—	24	—	30	—	28

Przedmioty konsumcyi *Articles de consommation*	Waga lub miara *Poids ou mésure*	Cena — *Prix* od — *de* K.	h.	do — *á* K.	h.	Cena najczęstsza *Le plus fréquent prix* K.	h.
Mleko niezbierane na miarę *sur mesure*	1 lit.	—	26	—	28	—	28
Mleko niezbierane we flaszk. *en bouteilles*	„	—	30	—	32	—	30
Lait zbierane na miarę *sur mesure*	„	—	14	—	18	—	16
Lait zbierane we flaszk. *en bouteilles*	„	—	—	—	—	—	—
Śmietanka słodka na targu *au marché*	„	—	48	—	70	—	52
Créme w mleczarni *à la laiterie*	„	—	80	—	90	—	90
Masło śmietankowe — *de table*	1 kg.	3	92	4	20	4	08
Beurre świeże — *frais*	„	3	20	3	80	3	56
Beurre kuchenne — *de cuisine*	„	2	84	3	40	3	08
Margaryna — *Margarine*	„	—	—	—	—	—	—
Jaja świeże — *frais*	60 sztuk *pièces*	5	—	6	—	5	50
Oeufs konserwowane — *consérvés*	„	—	—	—	—	—	—
Nafta — *Pétrole*	1 lit.	—	38	—	40	—	38
Drzewo opałowe twarde — *dur*	1 m³	10	50	11	50	11	—
Bois de chauffage miękkie — *blanc*	„	8	50	9	50	9	—
Węgiel drzewny — *Charbon de bois*	100 kg.	9	—	10	—	9	—
Węgiel kamienny czarny — *noir*	„	3	80	4	10	4	—
Charbon de terre brunatny — *brun*	„	3	10	3	20	3	10
Piwo miejscowe — *Bière de Léopol*	1 lit.	—	40	—	80	—	56
Spirytus 76% — *Alcool 76%*	„	—	—	—	—	2	38
Wódka 45% — *Eau-de-vie 45%*	„	—	—	—	—	1	36

XIV. I. Ruch pocztowy. — *Postes.*

Miesiąc *Mois*	Zwykłych pakietów *Colis ordinaires*	Listów poleconych (wogóle) *Lettres recomm. en général*	Posyłek wartościowych (w ogóle) *Colis de valeur en général*	Przekazów pieniężnych *Mandats de poste*			Czeków *Chèques*	Zwykłych wkładek oszczędn. *Nombre de versements à la caisse d'épargne*	W łącznej kwocie *Montant*		Ogółem posyłek *Nombre des envois en général*
				Ilość *Nombre*	Kwota *Montant* Kor.	h.			Kor.	h.	
Nadano — *Expédiés*											
1914 Styczeń	64.538	228.880	16.388	55.074	3,564.351	59	39.092	1.933	9,215.637	12	405.905
1913 *Janvier*	58.564	229.975	13.220	53.149	3,261.654	90	32.211	1.579	8,008.662	14	388.698
Nadesłano — *Reçus*											
1914 Styczeń	86.503	283.143	17.728	110.974	5,471.322	24	13.094	1.567	12,211.670	87	513.009
1913 *Janvier*	98.024	280.389	16.673	114.843	4,626.100	58	8.041	1.214	9,559.851	79	519.184

2. Ruch telegraficzny i telefoniczny. — *Télégraphes et téléphones.*

Miesiąc *Mois*	Telegramy — *Télégrammes*			Telefon — *Téléphone*			Ilość rozmów telefonicznych *Nombre de conversations téléphoniques*	Ilość sprzedanych kart do rozmów *Nombre de tickets délivrés*
	Nadano *expédiés*	Nadesłano *reçus*	Przetelegrafowano *transit*	Miastowy czy międzymiastowy *urbain ou interurbain*	telefonem — *Par téléphone* nadano *expédiés*	nadesłano *reçus*		
					telegramów — *telegrammes*			
1914 Styczeń — *Janvier* . .	34.434	34.178	126.911	mm.*) *i.*	—	—	19.307	—
				m.**) *u.*	8.191	5.769	—	172
1913 Styczeń — *Janvier* . .	30.210	32.050	122.689	mm.*) *i.*	—	—	23.789	—
				m.**) *u.*	7.057	5.170	--	397

*) mm. = międzymiastowy *i.* = *interurbain*
**) m. = miastowy *u.* = *urbain*

XV. Miejska Kasa oszczędności. — *Caisse d'épargne municipale.*

Stan kapitału wkładkowego z dn. 31. stycznia 1914. *Le solde dû aux déposants, le 31. Janvier 1914.* K. 3,021.237·69 hl.

Miesiąc *Mois*	Wkładki *Versements*			Zwroty *Remboursements*			Różnica *Différence*		Stan kapitału wkładkowego z końcem miesiąca *Le solde dû aux déposants, le 28. Février 1914.*	
	Stron *Déposants*	K.	h.	Stron *Déposants*	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Luty — *Février*	2.430	445.581	70	241	241.030	74	+ 204.550	96	3,225.788	65

XVI. Ruch przyjezdnych. — *Mouvement des voyageurs.*

Miesiąc *Mois*	Ogółem przybyło *Total des arrivés*	Dla poszczególnych przyjezdnych miejscem stałego zamieszkania były — *Les personnes venues demeurent en.*																							
		Galicya *Galicie*	Przedlitawia *Autriche*	Węgry *Hongrie*	Bośnia i Hercogow. *Bosnie et Hercegov.*	Belgia *Belgique*	Bułgarya *Bulgarie*	Dania *Danemark*	Niemcy *Allemagne*	Anglia *Angleterre*	Francya *France*	Grecya *Grèce*	Holandya *Pays-Bas*	Włochy *Italie*	Czarnogóra *Montenegro*	Portugalia *Portugal*	Hiszpania *Espagne*	Rumunia *Roumanie*	Rosya *Russie*	Szwecya i Norwegia *Suède et Norvège*	Szwajcarya *Suisse*	Serbia *Serbie*	Turcya *Turquie*	Afryka *Afrique*	Ameryka *Amérique*	Azya *Asie*	Australia *Australie*
Luty *Février* 1914	5.458	4.464	462	263	9	4	2	1	64	11	21	--	3	1	1	—	—	14	127	2	2	—	—	—	3	4	—

XVII. Dezynfekcye. — *Désinfections.*

Miesiąc — *Mois*	Ilość uskutecznionych dezynfekcyi *Nombre de désinfections*	Z tego — *Dont*				Choroby, z powodu których przeprowadzono dezynfekcye — *Maladies ayant motivé la désinfection.*								
		za opłatą *payées*		bez *gratuitement*		Gruźlicy *Tuberculose*	Dyfteryi *Diphtérie*	Płonicy *Scarlatine*	Odry *Rougeole*	Krztusiec *Coqueluche*	Ospa *Variole*	Tyfusu brzusznego *Fièvre typhoïde*	Innych chorób zakaźnych *Autres maladies contagieuses*	Z innych przyczyn *Autres causes*
		mieszkań *logements*	rzeczy *vêtements*	mieszkań *logements*	rzeczy *vêtements*									
Luty — *Février*	173	19	9	70	75	46	22	61	—	—	—	14	28	2

XVIII. Ruch budowlany. — *Permissions de bâtir.*

Dzielnica *Quartiers*	Konsensy udzielone na użytkowanie — *Permissions d'usage*																Konsensy na budowe *Permissions de bâtir*			Konsensy na rozbiórki *Permissions de démolir.*
	Nowe domy *Nouveaux bâtiments*	budynki gospod. *bât. économiques*	Przebudow. *Reconstruct.* całych budynków *totales*	Przebudow. *Reconstruct.* częściowe *partielles*	dobudowania *Constructions annexes*	nasadzenie piętra *Surélévations*	razem — *en tout*	Wysokość domów — *Hauteur des maisons* parter. *parterre*	I. piętro — *étages*	II. piętro — *étages*	III. piętro — *étages*	IV. piętro — *étages*	razem *total*	Ilość mieszkań *Nombre de logements*	W tem — *Dont* pokoi *chambres*	przedpokoi *antichambres*	kuchni *cuisines*	nowych domów *maisons nouvelles*	na adaptacye rekonstrukcye etc. *reconstructions, adaptations etc.*	na budowę kanałów — *égouts*	
I.	3	1	—	—	2	—	6	3	—	1	2	—	6	41	109	27	39	—	1	1	—
II.	3	1	—	—	1	—	5	2	—	1	—	2	5	52	84	10	9	1	3	—	—
III.	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	3	7	2	3	—	—	—	—
IV.	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—
V.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Razem — *Total*	8	2	—	—	3	—	13	6	1	2	2	2	13	97	202	39	52	2	8	2	—

XIX. Porównanie śmiertelności z chorób zakaźnych we Lwowie, Krakowie, Poznaniu i Wiedniu w czasie od 1/2 1914 do 28/2 1914. — *Revue comparative de la mortalité par cause des maladies contagieuses à Léopol, Cracovie, Posen et Vienne du 1/2 1914 jusqu' au 28/2 1914.*

Miasto *Villes*	Liczba mieszkańców *Nombre des habitants*	Ogółem zmarło osób *Nombre de décés*	Na 1000 mieszkańców zmarło *Pour 1000 habitants combien de décés*	Zmarło na — *causes de décés.* Dyfteryę *Diphtérie*	Kształtsiec *Coqueluche*	Ospę *Variole*	Płonicę *Scarlatine*	Odrę *Rougeole*	Tyfus plamisty *Typhus exanthématique*	Tyfus brzuszny *Typhus abdominal*	Czerwonkę *Dysenterie*	Gorączkę połogową *Fièvre puerpérale*	Suma chorób zakaźnych *Nombre de maladies contagieuses*	Na 100 osób zmarłych zmarło z chorób zakaźnych *Pour 100 décédés combien de décés par cause de maladies contagieuses.*
Lwów — *Léopol* . . .	219.987	422	24·9	2	3	—	6	—	—	2	—	3	16	3·79
Kraków [1]) — *Cracovie* .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poznań — *Posen* . . .	172.875	224	16·8	3	4	—	—	—	—	—	—	1	8	3·57
Wiedeń [1]) — *Vienne* . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Wykazy odpowiednie do ostatniej chwili nie nadeszły.

XX. Ruch w Kasie chorych m. Lwowa.
Caisse des malades de Léopol.

Okręgi lekarskie *Rayons sanitaires*	Ogółem zgłosiło się *Nombre des malades*	Z tego uznano za niezdolnych do pracy *Dont incapables de travailler*	Na 100 zgłoszonych wypada niezdolnych do pracy *Sur 100 il y avait incapables de trav.*	Z niezdolnych do pracy było chorych: — *Incapables de trav.* obłożnie *alités*	nieobłożnie *non alités*	Ogólna suma dni leczenia *Journées de malad.*	Na 1 chorego wypada dni leczenia *Sur un malade il y avait de journées*	Rozdzielono chorym: *On a distribué aux malades:* litrów wina *litres de vin*	wody mineralnej flaszek *bouteilles d'eau miner.*	Ordynowano kąpieli *Bains ordonnés*
I.	96	24	25·0	12	12	—	—	—	64	118
II.	184	62	34·0	14	48	—	—	4	57	89
III.	351	103	29·5	36	67	—	—	—	112	137
IV.	290	102	35·0	31	71	—	—	2	119	84
V.	352	95	27·0	38	57	—	—	—	54	95
VI.	311	94	30·5	36	58	—	—	—	23	39
VII.	489	140	29·0	66	74	—	—	—	196	255
VIII.	387	100	26·0	38	62	—	—	—	30	50
Do lekarzy specyalist. odesłano — *Renvoyés chez des spécialistes*	544	73	14·0	13	60	—	—	—	15	114
Ogółem — *Total*	3.004	793	26·0	284	509	10.958	13·8	6	670	981

W tym czasie zmarło członków kasy 19.
Nombre de décès: 19.

W szpitalu leczono w tym czasie 88 osób.
Malades traités à l'hôpital: 88.

Zasiłków udzielono ogółem 16.608 K 28 hal., w roku poprzednim + 77 K 56 hal.
Total des secours en argent 16.608·28 (année précéd. + 77·56 couronnes).

Biuro statystyczne król. stoł. miasta Lwowa. — *Bureau statistique de la ville de Léopol.*
NAKŁADEM GMINY MIASTA LWOWA. — Z drukarni W. A. Szyjkowskiego we Lwowie, ul. Zimorowicza 14.

I

Ludność m. Lwowa według wykształcenia elementarnego, wyznania i języka towarzyskiego w latach 1900 i 1909

Rok	Stopień wykształcenia elementarnego									Wyznanie i narodowość (język towarzyski)					
		Umieją czytać i pisać		Umieją tylko czytać		Ani umieją ani czytać ani pisać		Ogółem		Wyznanie			Język towarzyski		
	Ogólna suma ludności spisowej	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Rz.-kat.	Gr.-kat.	Mojżeszowe i inne	Polski	Ruski	Niemiecki i inne
1900	149.544	50.244	51.509	885	2176	18.958	25.772	70.087	79.457	78.516	24.778	46.250 x.x.)	117.899	10.803	20.842
1909	197.519 x.)	66.437	68.909	1.169	2874	24.971	33.159	92.577	104.942	103.697	32.390	61.432 xxx)	158.015	14.418	25.086

x.) Z doliczeniem załogi wojskowej 10.380 suma ludności obecnej wynosi 207.899.

xx.) W tem 43.412 żydów

xxx.) " 56.632 "

Т. Діаманд

Статистичні дані і проект реформи виборчої системи Львова (копія – на арк. 1–9; 36–39).

Оцінка проекту Асамблеї, дана Т. Діамандом – (арк. 70).

Чорн. авт., м. пол.

[Не раніше 1910].
Львів

Materyały statystyczne do reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

ze źródeł urzędowych zestawił Herman Diamand.

Ludność miasta Lwowa

Ilość mieszkańców

w roku:	1900	1906	1907	1908
mieszkańców:	159.877	177.996	181.016	184.036

w roku:	1909	1910	1911
mieszkańców:	187.056	206.113	211.245

Podział według płci

Ludności płci męskiej: 102.625 z tego aktyw. zarobk: 10.317
" " żeńskiej: 103.488 " " czynszowych: 92.308
czynszowych (mieszczan i kobiet) 195.796

31 grudnia 1910 stale obecnych 201.344, czasowo
czasowo " 4769
czasowo nieobecnych 2.009

Podział ludności według wyznania

wyznania rzymsko katolickiego	obrządku	105.496	% 51·1
" grecko "	"	39.314	" 19·0
" ormiańsko ~~prawosławnego~~ "	"	165	—
" prawosławnego		560	+
" ewangielickiego		3.088	" 1·5
" mojżeszowego		57.387	" 27·8
bezwyznaniowych		102	—

Podział według języka

Językiem polskim mówi	:	172.560	% 85·7
" ruskim	"	21.780	" 10·8
" niemieckim	"	5922	" 2·9

Ludność według czasu zamieszkania

Statystyka państwowa nie podaje szczegółowego zestawienia mieszkańców Lwowa według czasu zamieszkania. Jedynie Daty Wiednia się tyczące są ogłoszone, zresztą kraje sumarycznie są przedstawione. Im większe miasto, im bardziej ześrodkowuje

55
3

przemysł i handel zakotwi ~~ale~~ władzy tem większa jest fluktuacya mieszkańców. Przeciętna pomiędzy statystyką Wiednia a Galicyi da obraz najbliższy prawdzie

Wiedeń	mieszkają mniej niż rok			mieszkają po nad rok do pełnych dwóch			ogólna ilość mieszkańców po nad 24 lat		
wiek / płci	męzk.	żeńsk.	razem	męzka	żeńska	razem	męzka	żeńska	razem
24-33	12.457	11.186	23.643	14.404	14449	28.853	187.962	205.458	393.420
34-50	5.221	5.259	10.516	6.686	6963	13.649	223.530	238.765	462.295
51-70	1.631	2.608	4.239	2.000	2992	4.992	113.047	145.713	258.760
nad 70	250	476	726	290	571	861	14.898	25.986	40.884
razem	19.559	19.565	39.124	23.380	24.975	48.355	539.437	616.122	1,155.359
%	~~3.3~~		3.3		~~[illegible]~~	4.2			

Galicya	płci			płci			płci		
wiek	męz	żeńsk.	razem	męzk.	żeńsk.	razem	męzk.	żeńsk.	razem
24-33	23.567	22.273	45.840	26.573	27.289	53.862	488.90[illegible]	[illegible]61.696	1,050.598
34-50	15.755	15.633	31.388	19.959	18.875	38.834	700.92[illegible]	[illegible]48.280	1,449.205
51-70	5.032	5.831	10.863	6.288	6.904	13.192	435.434	417.085	852.519
nad 70	638	963	1.601	792	1.205	1.997	68.939	63.205	132.144
razem	44.992	44.700	89.692	53.612	54.273	107.885	1,694.200	1790.266	3,484.466
%			2.3			3.1		1790.266	3,484.466
									3,484.466

We Wiedniu 3·3% ludności mieszka mniej aniżeli rok (ludności we wieku po nad 24 lat) więcej aniżeli rok niewięcej jednak jak dwa lata mieszka 4·2%.

W Galicyi 2·3% mieszka mniej niż rok

3·1% więcej aniżeli rok niewięcej jednak aniżeli dwa lata. Jedno i drugie tyczy się ludności pełnoletniej.

Przeciętna między Galicyą a Wiedniem jako przypuszczalna liczba odpowiadająca stosunkom lwowskim wynosi:

~~Ludności stałej niż lat 24~~

mieszkających mniej niż rok ~~%~~ 2·8

mieszkającej po nad rok aż do dwóch lat % 3·7

Wśród 97.938 ludności mieszkającej we Lwowie a liczącej ponad 24 lat

2744 mieszka mniej niż rok a
3626 więcej jak rok a nie więcej jak 2 lata

Ludność Lwowa według wieku

We wieku	od lat 0 do 10.	mieszka 39.741 osób	19·3%
" "	" " 11. do 20	" 43.805 "	21·5%
" "	" 0 " 20	" 83.546 "	40·8%
" "	" 21 " 24	24.729 "	12·0%
" "	" 0 " 24	108 275 "	52·8%

we wieku od lat 25 do 30 mieszka 23.831 = 11·3%
całej ludności.

Ilość mieszkańców po nad 20 lat we Lwowie
wynosiła 1910 r. 122.567 osób
po nad 24 lat 93.338 "
po nad 30 lat 69.507 "

Stosunek ilości kobiet do ilości mężczyzn
jest niestały i nie da się ująć w żadne prawidło.
W Galicyi na 10.000 żyjących równocześnie

	mężczyzn	kobiet	mężczyzn i kobiet razem
od lat 0 do 10	3.116 + 146	2.970	3.041
" " 10 do 20	2.101 − 88	2.189	2.146
21 " 30	1.381 − 101	1.482	1.433
31 " 40	1.118 − 71	1.189	1.154
41 " 50	1.003 + 8	995	996
51 " 60	701 + 45	656	678
61 " 70	405 + 41	364	384
71 " 80	153 + 20	133	143
81 " 90	21 + 1	20	20
91 i nadto	1·6	1·9	1·7

mężczyzn niż kobiet

Ilość domów mieszkalnych we Lwowie:

5.395 z tego niezamieszkałych 38.

Ilość samoistnych partyi wynajmujących mieszkanie:

42.292

Na 4·85 mieszkańca czyli prawie na 5 osób wypada we Lwowie jedno zamożniejsze mieszkanie.

Wykształcenie ludności Lwowa według stanu r. 1910

Mieszkańców w wieku ponad lat 10:

płci	męskiej	żeńskiej	razem	
razem ilość umiejących i nie umiejących c. i p.	82.628 100%	83.744 100%	166.372 100%	
ilość umiejących czytać i pisać	73.452 88·9%	66.727 79·8%	140.179 84·3%	% w stosunku do ludności po ukończ. 10 lat liczącej
ilość umiejących tylko czytać	851 1·1%	2.137 2·5%	2.988 1·7%	
ilość nieumiejących ani czytać ani pisać w stosunku do ludności ponad 10 lat liczącej %	8.325 10%	14.880 17·7%	23.205 14%	

W całej Galicji nieumiejących ani czytać ani pisać po ukończ. 10 lat liczących

mężczyzn	kobiet	razem
983.490	1,283.391	2,266.881
36·3%	44·7%	40·6%

W całej Austrji nieumiej. ani czyt. ani pisać	mężczyzn	Kobiet	razem
	1,505.687	1,977.388	3,483.075
W Czechach	1·6%	2·6%	2·1%

nieumiejących ani pisać ani czytać w stosunku do ludności po ukończ. 10 lat

Ordynacya obowiązująca

uprawnia

z tytułu podatku gruntowego, domowo czynszowego i 5% od domów wolnych od podatku

				kobiet	ogółem razem	% ogółu wyb.
	podatku zarobkowego			1206	3572	% 23
	" osobisto dochodowego i rentowego			308	2229	% 14
				554	3311	% 21
				2068	9112	% 58·8

z tytułu kwalifikacyi osobistej

% 1·5	obywateli wraz z honorowymi		241		–	
% 0·9	duchownych chrześciańskich		139		–	
	rabinów		6		–	
urzędnicy państwowi % 16·8	urzędn. sądowych	453				
	" politycznych	694				
	" skarbowych	785				
	" pocztowych	506				
	" innych rządowych	159	2597		–	
nauczyciele % 8·0	" prof. szkół wyższych	213				
	" " " średnich	453				
	" naucz. " niższych	579	w tem 1245	w tem kobiet	283	
urzędnicy autonomii % 6·7	urzędników autonom.	561				
	" miejskich	338				
	" innych zakł. pub.	140	1039		–	
wolne zawody % 7·2	adwokaci i notaryusze	381		"	–	
	lekarze i weterynarze	291		"	12	
	technicy, architekt. i t. p.	79			–	
	aptekarzy	80			4	
	nieczynni wojskowi	132				
	inne osoby	164	1127			
41·2	% ogółu wyborców		6388	% 153	2367	9112	58·8%

Wyborców z tytułu podatku 9112 czyli 58·8% ogółu
" " " "

umysłowo chorych, pijaków, marnotrawców i t. p.)
Dalej od ilości wolno zarobkujących potrącić znaczną bardzo ilość urzędników kolejowych niemających z małymi wyjątkami prawa głosowania z tytułu osobistej kwalifikacji.

Wyniki wyborów na podstawie dotychczas obowiązującej ordynacji wyborczej:

W ostatnich wyborach brało udział 70·7% ogółu wyborców. Głosy oddawano na listy 13 większych i kilku mniejszych komitetów wyborczych

Uzyskali głosów:

Komitet obywatelski	16·7%	Kom. miejsk. urzędn.	6·1%
" reformy gospod.	12·7%	" demokr. polskiej	5·0 "
miejski	11·9 "	" wyborc. ruskich	4·9 "
handl. przem.	9·2 "	" urzędników	4·4 "
organ. narod.	9·8 "	" chrześciańsk.	2·0 "
wybor. żyd.	6·7 "	" ludowców	2·0 "

mniejsze komitety razem 6·4%

Wybory wydały odrazu wynik pozytywny gdyż prócz jednego mandatu na peryod 3letni wszystkie zresztą stolicy przy pierwszem głosowaniu zostały zajęte.

M. Skłodowskiego 11

Projekt reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

§ 1.

Prawo wybierania radnych miejskich mają wszystkie osoby liczące ponad 20 lat, bez różnicy płci, o ile mieszkają więcej jak rok we Lwowie i dalszymi postanowieniami niniejszej ordynacyi od prawa wyborczego nie są wykluczone

§ 2.

Wszystkie osoby posiadające czynne prawo wyborcze, mają zarazem i bierne (są wybieralnymi), o ile wykażą się świadectwem ukończonej szkoły ludowej, albo też wykształceniem odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

§. 3

Nie mogą wybierać ani być wybranymi oficerzy, duchowni wojskowi, gażyści bez rangi i żołnierze należący do siły zbrojnej, względnie do żandarmeryi o ile osoby te pozostają stale lub czasowo w czynnej służbie (wliczając także tych, którzy czasowo są na urlopie. ~~Od wybieralności~~

§ 4

Wybranymi być niemogą

§ 1. dzisiejszej ordynacyi znosi się

24.

okres zastępcy

2.

a. urzędnicy siły zbrojnej pozostający w stałej lub czasowej czynnej służby

Dzieje się co do wybieralności.

~~Do~~ tak z § 3 ja i z niniejszego nie dotyczy jednak tych osób, do siły zbrojnej należących, które w czasie krytycznym pozostają w czynnej służbie jedynie wskutek swego obowiązku odbywania ćwiczeń wojskowych (służbowych)

§ 5.

Od prawa wyboru i wybieralności są wykluczone osoby:

a. pozostające pod kuratelą

b. pobierające zapomogę jako ubodzy z funduszów publicznych lub które zapomogę taką pobierały w roku bezpośrednio poprzedzającym wybory, lub które w ogóle są ciężarem dobroczynności publicznej.

Nie należy jednak o ile chodzi o prawo wyborcze uważać za zapomogę lub za akt dobroczynności publicznej zapomóg z kas chorych, organizacyi zawodowych, rent z zakładów ubezpieczeń od wypadku, rent udzielanych na starość

~~Urzędnicy~~

~~Zgodnie z paragrafem 10 obowiązującej ordynacyi z dodaniem punktu f. osoby pozostające do gminy w stosunkach prawnych jako przedsiębiorcy dostawcy itp.~~

b. urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędującej w gminie rządowej władzy policyjnej

c. urzędnicy i służby miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane;

d. osoby mające spór sądowy z gminą

e. dłużnicy gminy w których należytości zalegają;

f. dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

g. osoby zostające z gminą w stosunkach prawno prywatnych jako przedsiębiorcy, dostawcy i t. p.

na wypadek niezdolności do pracy, bezpłatnego utrzymania w szpitalach publicznych uzdolnienia do czynnego obdarzania środkami do nauki lub stypendyami, ani wreszcie wsparcia w razie ogólnej nędzy.

c. Osoby do których należy obowiązek Konkurs i to aż do ukończenia tego Konkursu.

d. osoby zasądzone na karę za zbrodnię lub ~~za~~ występek ~~kradzieży, oszustwa~~ popełnione z chciwości.

e. osoby skazane przez sąd za jeden z występków przeciw przepisom o ochronie wolności wyborów, jeżeli tego czynu dopuściły się przy wyborach do Izby poselskiej Rady Państwa do Sejmu Krajowego lub Rady Gminnej.

f. Utrata prawa wyborczego ustaje z chwilą uchylenia skutków prawnych zasądzenia.

g osoby pozostające pod dozorem policyjnym, policyjnie zamieszkujące lub oddane do domu pracy przymusowej aż do upływu trzech lat po ustaniu tego skutku.

h. osoby którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi, dopóki ten stan trwa, a najmniej 3 lata od chwili sądowego zarządzenia

i. osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo i to na przeciąg 3 lat od chwili zakończenia ostatniej kary.

§ 6.

Wybory do Rady miejskiej odbywać się będą ~~najpóźniej 3 mie-~~ ~~sięcy~~ co 6 lat w jednym ciele wyborczem wybierającem 100 radnych.

§ 7

Magistrat sporządzi spis wyborców i wyłoży go do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem dostatecznie obszernem i jasnem w urzędzie gminnym najpóźniej 3 tygodnie po rozpisaniu wyboru. Spisy sporządzone alfabetycznie wedle lokalów wyborczych mają zawierać: imię nazwisko, zatrudnienie i bliższy adres każdego wyborcy. Spisy te powielone magistrat wydawać będzie na żądanie wyborcom po cenie 20 K. za egzemplarz. Wyłożenie spisów na być

ogłoszone w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic

§ 8.

Reklamacye przeciw liście wyborczej ma prawo wnieść na ręce prezydenta miasta lub jego zastępcy Rady wyborca ustnie lub piśmienne to z powodu wciągnięcia do listy osoby której prawo wyborcze nie przysługuje lub z powodu nie wciągnięcia osoby której prawo to przysługuje.

§ 9.

Komisya złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy jako przewodniczącego prezydenta magistratu i 3ch radzców przez prezydenta sądu Krajowego wyznaczonych ma reklamacye załatwić w ciągu 3ch dni.

Czas wniesienia reklamacyi trwa dni 14 od dnia publicznego ogłoszenia zawiadomienia o wyłożeniu spisu wyborców.

Przeciw uchwale Komisyi reklamacyjnej nie służy żaden środek prawny

6 ostatnim tygodniu przed wyborami nie wolno czynić żadnej zmiany w spisie wyborców.

§10 Prezydent miasta rozpisuje wybory i ogłasza czas i miejsce głosowania w ten sam sposób jak wyłożenie spisu wyborców.

Termin głosowania ma być ogłoszony na ~~30 dni~~ przynajmniej przed wyznaczonym dniem głosowania.

§11 W ogłoszeniu terminu głosowania zawezwie prezydent miasta ~~wyborców~~ stronnictwa do zgłoszenia list Kandydatów najpóźniej ~~6 dni~~ 14 dni przed wyznaczonym terminem wyborów.

Zgłoszone listy Kandydatów muszą być ostatecznie podpisane co najmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczyć tę osobę, która jest upoważniona do zastępowania wobec władz podpisanego stronnictwa względnie jego Komitetu wyborczego.

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładny oznaczenie proponowanych ~~osób~~ osób przez podanie imienia nazwiska i mieszkania, tak by co do proponowanych osób niemogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista kandydatów musi być oznaczona nazwą stronnictwa

od którego pochodzi względnie także z godłem lub hasłem tak, by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu na 100 radnych każda lista zawierać może pełną liczbę 100 Kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki co do oznaczenia listy Kandydatów lub tychże osób prezydent miasta zawiadomi niezwłocznie ustanowionego zastępcę stronnictwa względnie Komitetu wyborczego do usunięcia zachodzących braków lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wygaśnięcia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Każdy w czas zgłoszonej listy Kandydatów poda prezydent miasta po jej zgłoszeniu względnie po usunięciu zachodzących braków lub wad do publicznej wiadomości w tenże sposób jak ogłosi zarządzenie wyborcze.

§ 12

Przy głosowaniu wolno pod nieważnością całej Karty głosowania oddać głos tylko na jedną ze zgłoszonych list Kandydatów z wyraźnem wymie-

nieniem w karcie głosowania miana i godła lub hasła odnośnego stronnictwa czy Komitetu wyborczego.

Zmieniać ~~porządku~~, lub kreślić listy kandydatów ~~w ten sposób, że przez to porządek kandydatów~~ zostałby ~~zmieniony~~ nie wolno pod rygorem nieważności całej listy.

§ 13

Do urny wrzuca wyborca listę kandydatów w kopercie nie noszącej żadnego zewnętrznego znamienia. Przed pokojem w którym zasiada Komisya wyborcza jakoteż na stole przy którym zasiada Komisya do dyspozycyi wyborców przygotowaną będzie odpowiednia ilość próżnych, nie znaczonych pod żadnym względem kopert.

§ 14

Do przeprowadzenia wyborów przeznaczy prezydent miasta taką ilość sal głosowania, żeby na jedną salę nie przypadło więcej niż 1500 wyborców. ~~Po~~

Przydział wyborców do poszczególnych sal na być dokonany

wedle miejsc zamieszkania, tak by każda sala obejmowała wyborców zamieszkałych w jednej lub w kilku sąsiednich ulicach. Na salę głosowania przeznaczyć należy w miarę możności lokale położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic.

Na lokale wyborcze mogą być wzięte jeno sale o osobnem wejściu i wyjściu tak, by wyborcy wychodzący ze sali nie tamowali drogi wchodzącym.

W skład Komisyi wyborczej która odbierać będzie listy Kandydatów i obliczać głosy wejdą: Delegat miejski wyznaczony przez radę gminną, ~~drugi rad~~ ~~nych~~ i delegaci każdego ze stowarzyszeń względnie Komitetów wyborczych które zgłosiły za swoimi wyznaczonymi listą Kandydatów.

Stowarzyszenia względnie Komitety wyborcze delegują ostatnich Komisyi wyborczej wyznaczą dla każdego sali w której ma funkcyonować, o ile to by się nie stało wyznaczy sali prezydent miasta względnie zamianuje ostatnich Komisyi w takiej ilości, by Komisye w każdej z sal liczyły

nie mniej niż 7 członków.

Stronnictwa, względnie komitety wyborcze, które do 48 godzin przed rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły u prezydenta miasta swoich delegatów do Komisyj wyborczych tracą przez to prawo udziału w tychże Komisyach.

Głosowanie odbywa się tajnie, ~~ko~~ listami kandydatów włożonymi do kopert, które wyborca sam wkłada do urny wyborczej.

§ 15

Komisya wyborcza rozpoczyna swoją funkcyę ukonstytuowaniem się polegającem na odebraniu spisu wyborców wraz z przygotowanemi wykazami i listami głosowania. Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekonać się ma Komisya wyborcza czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżną i tak sporządzoną, by po opieczętowaniu jej nie można niczego z niej usunąć ani do niej włożyć.

Komisya konstytuując się wybierze protokołującego, który spisze protokół stwierdzający wnioski Komisyi przedłożone, uchwały zapadłe i sposób wykonania tychże uchwał.

Wraz z ~~Ko~~ przewodniczącym komisyi wyborczej wszyscy jej członkowie muszą znachodzić się w liście tego lokalu wyborczego w którym obejmują funkcyę członków komisyi.

Osoby oddające głos należy wpisywać do dwóch egzemplarzy wykazów głosowania. Dwaj członkowie Komisji wpisują do każdego z nich nazwiska głosujących.

Przed oddaniem Karty do głosowania wyborca zgłaszający się wyborca podaje imię swoje nazwisko zamieszkanie i adres mieszkania. Po sprawdzeniu, że osoba ta opisana znajduje się w liście wyborców przez stwierdzenie tożsamości przez jednego z członków Komisji, lub dwóch świadków oznajmienie znanych dwom członkom Komisji

W wykazach głosowania obok nazwiska wyborcy winno być wpisane nazwiska osób stwierdzających jego tożsamość. Wyborca może wykazać swoją tożsamość przez przedłożenie odpowiedniego dokumentu jakoto: Karty przynależności, paszportu, książki robotniczej, lub wojskowej, Karty przemysłowej, dyplomu lub podobnego dokumentu.

Pomimo przedłożenia takiego dokumentu zgłaszającego się nie będzie dopuszczony do głosowania, jeżeli jeden z członków Komisji, ~~lub~~ stwierdzi nietożsamość zgłaszającego się w takim razie Komisja na podstawie protokołu, zatrzy-

mujące przedłożony dokument odstąpi sprawę sądowi karnemu celem ścigania na podstawie ustawy o zabezpieczeniu czystości wyborów z dnia 26 stycznia 1907

§ 16

O oznaczonej w ogłoszeniu wyznaczającym termin wyborów ~~czasie albo~~ godzinie należy zamknąć głosowanie. Niewolno jednak wykluczyć od głosowania tych wyborców, którzy przed oznaczoną godziną czekają na oddanie swych głosów w lokalu wyborczym i w poczekalni przeznaczonej przez komisyę dla wyborców, lub też bezpośrednio obok lokalu wyborczego

§ 17.

Po zakończeniu głosowania, co ogłasza przewodniczący komisyi, należy zamknąć lokal wyborczy w którym pozostanie jedynie komisya wyborcza. Następnie przewodniczący wybiera z urny kopertę po kopercie podaje je ~~jednemu~~ jedynie 20 członkowi komisyi, który z koperty otwiera i wyjmuje karty do głosowania podając je drugiemu członkowi komisyi który karty rozkłada i układa wedle nazwi~~ska~~ stronnictw względnie komitetów wyborczych. O ile koperta zawierałaby więcej niż jedną kartę do głosowania

lub po za jedną kartą do głosowania jeszcze inną zawartość głos oddany w całości jest nieważny i karta do głosowania ma być, po zaznaczeniu w protokole wyeliminowana

§ 18

~~Obliczenie głosów i ustalenie wybranych osób odbywa się w sposób następujący:~~

W każdym lokalu wyborczym stwierdza komisya ilość oddanych ważnych głosów i ilość kart podłych na każde ze stronnictw. Poczem owiązuje karty do głosowania pojedynczych stronnictw i opieczętowuje je. Po skończeniu tej czynności przewodniczący wraz z wybranem przez komisyę protokołującym oktawu i kartkami do głosowania udają się do komisyi głównej składającej się z przewodniczących i protokolantów wszystkich lokali wyborczych. Komisyi głównej przewodniczy prezydent miasta lub tegoż zastępca

§ 19.

Komisya główna ~~oblicza~~ zlicza głosy

oddane na listy każdego ze stronnictw względnie komitetów wyborczych i ustala stosunek liczby głosów uzyskanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela się ogólną liczbę stu mandatów na poszczególne listy kandydatów i uznaje się z każdej listy tyleż osób za wybrane i to w porządku w którym na liście swego stronnictwa względnie swego komitetu wyborczego figurują.

W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 (ilość obrać się mających radnych), a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tylu kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych.

Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, tedy przyjmuje się za iloraz wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą.

Jeżeli z podzielenia liczby głosów które padły na jedną listę kandydatów

6 przykład:

~~N.p.~~ głosowało 72.500 osób

72.500 : 100 = 725.6

iloraz wyborczy 726.

	otrzymało głosów	mandatów
Lista mieszczańska	26.340	36+174
" socjalistyczna	7280	10.20 ~~[illegible]~~
" polskiej demokracji	11.300	15+10
" postępowy "	13.078	18+2
" żydowska	5800	7+718
" ruska	8762	12+50
		99

98 mandatów

1 mandat komitet mieszczański

1 " " żydowski

15.

Pozostałą z powodu wszystkich nieuwzględnionych ułamków, wolną liczbę mandatów przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka, tym listom przy których nieuwzględnione ułamki pozostały.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch lub więcej listach kandydatów wybór jego policzony będzie na listę tego stronnictwa względnie komitetu wyborczego który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś na których ten sam kandydat został wybrany nazwisko jego zostanie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list nastąpi posunięcie się o jedno miejsce naprzód i w miejsce jego wejdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów zastępcy

§. 19.

Wynik wyborów prezydent miasta w ten sam sposób ogłosi jak ogłosił rozpisanie wyborów

N. p.

lista mieszczańska uzyskała 20 mandatów
" socyalistyczna 10
" żydowska 8

Diamand wybrany we wszystkich grupach. Wobec tego Diamanda zalicza się jako wybranego z listy mieszczańskiej

Na liście socyalistycznej, na żydowskiej

9. Diamand ~~1100~~ głosów 8. Diamand ~~1020~~
10. Obirek ~~1000~~ głosów 9. Chajes 500
11. Lisiewicz 120 głosów
12. Piotrowicz 110 "

Z listy socyalistycznej Diamand jako wybrany z mieszczańskiej skreślony przez to Obirek staje się dziewiąty, a Lisiewicz dziesiąty wybrany za tem także Lisiewicz jako dziesiąty mimo że jako jedenasty miał tylko 120 głosów, gdyż po skreśleniu Diamanda Obirkowi liczy się 1000 głosów, a ~~Diamandowi~~ Lisiewiczowi 1000 głosów

Tak samo na liście żydowskiej po skreśleniu Diamanda Chajes staje się ósmy i jemu liczą się 1020 głosów Diamanda. Są to głosy stronnictw a nie kandydata i w miarę jak który z kandydatów odpada ~~ta~~ następny kandydat tego stronnictwa po nim obejmuje głosy

Wykaz kontrybuentów zestawiony według listy wyborczej sejmowej z 1908 r.

Wysokość opłacanych podatków	Ogółem opłacało podatki				Z ogółu kontrybuentów opłaca						
									tylko		
	Mężczyzn	Kobiet	Ciał moralnych	Razem	wszystkie podatki	domowy i zarobkowy lub osobisto dochodowy	domowy i gruntowy	gruntowy i zarobkowy lub osobisto dochodowy	gruntowy	domowy	zarobkowy osobisto dochodowy lub rentowy
Nad 50 kor	3.480	1.194	171	4.845	489	1059	310	37	—	786	2.164
od 50-16 "	3.354	754	17	4.125	37	27	107	16	12	81	3.845
" 16-12 "	1.093	276	4	1.373	1	3	30	8	9	4	1.318
" 12-10 "	679	157	—	836	—	—	9	1	3	4	819
" 10-9 "	546	84	—	630	1	—	3	6	1	17	602
" 9-8 "	540	195	1	736	—	—	9	2	2	2	721
" 8-7 "	312	45	1	358	—	1	5	3	7	3	339
" 7-6 "	1.171	321	5	1.497	—	—	6	6	8	1	1.476
" 6-5 "	433	211	2	646	—	—	4	2	21	18	601
" 5-4 "	350	179	—	529	—	—	3	1	9	4	512
" 4-3 "	611	218	5	834	—	—	4	2	24	—	804
" 3-2 "	960	545	2	1507	—	—	—	—	32	1	1.474
" 2-1 "	39	22	3	64	—	—	—	1	59	—	4
" 1 niżej	100	59	9	168	—	—	—	—	168	—	—
Razem	13.668	4.260	220	18.148	528	1.090	490	85	355	921	14.679

Wyborcy uprawnieni do głosowania przy wyborach do Rady Państwa według zawodów i okręgów wyborczych

Wykaz statystyczny zestawiono z list wyborczych według stanu z dnia 17. maja 1907.

Okręgi wyborcze król. stoł. miasta Lwowa	Zawody umysłowe: Profesorowie szkół wyższych i średnich i nauczyciele ludowi	Adwokaci, notaryusze, lekarze, inżynierowie, geometrzy, aptekarze i dentyści	Księża, rabini i zakonnicy	Artyści, literaci i dziennikarze	Słuchacze szkół wyższych	Urzędnicy konceptowi	Urzędnicy bankowi i asekuracyjni	Urzędnicy rachunkowi i kancelaryjni	Podurzędnicy	Funkcyonaryusze nie-stali i urzędnicy prywatni	Urzędnicy wojskowi i oficerowie poza służbą	Razem	Właściciele domów kapitaliści przedsiębiorcy i przemysłowcy	Przemysł fabryczny i rzemiosło: Fabrykanci	Drukarze i zecerzy	Rzemieślnicy samoistni	Rzemieślnicy kolejowi	Czeladź rzemieślnicza	Razem	Handel: Kupcy samoistni	Restauratorzy, szynkarze i cukiernicy	Personal handlowy pomocniczy	Razem	Służba: Służba państwowa, autonomiczna i bankowa	Służba prywatna	Dozorcy domów	Wyrobnicy	Służba kolejowa	Razem	Osoby bez zajęcia i zajęć niezdarnych	Ogółem
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.			1.	2.	3.	4.	5.		1.	2.	3.		1.	2.	3.	4.	5.			
Okręg I	117	116	92	62	110	215	89	266	68	81.	14	1230	77	6	55	384	9	85	539	196	50	146	392	219	162	199	124	15	719	25	2982
„ II	103	333	52	38	203	238	126	223	98	258	17	1689	208	23	30	724	67	146	990	504	82	255	841	279	316	317	151	72	1135	104	4967
„ III	112	132	18	41	46	46	56	76	21	226	7	781	258	20	35	1576	17	323	1971	1205	126	954	2285	224	328	268	789	16	1625	174	7094
„ IV	95	180	11	39	97	278	120	292	88	70	27	1297	64	7	64	331	6	94	502	160	32	101	293	150	166	189	67	2	574	47	2777
„ V	208	226	7	44	103	399	127	294	31	115	44	1598	143	12	56	493	3	119	683	128	39	81	248	182	237	293	260	7	979	7	3658
„ VI	116	129	11	17	123	205	95	287	80	48	16	1127	109	6	33	388	85	81	593	62	22	52	136	260	116	139	163	88	766	48	2779
„ VII	87	143	21	37	76	124	80	364	221	321	14	1488	319	16	80	1668	425	411	2600	297	97	272	666	615	334	202	950	1048	3149	69	8291
Ogółem	838	1259	212	278	758	1505	693	1802	607	1119	139	9210	1178	90	353	5564	612	1259	7878	2552	448	1861	4861	1929	1659	1607	2504	1248	8947	474	32548

Wykaz

uprawnionych do głosowania z tytułu osobistej kwalifikacyi według listy wyborczej do Sejmu kraj. z r. 1908.

	Zawód wyborcy	Płeć M.	Płeć K.	Razem
I	Urzędnicy konceptowi wraz z lekarzami, inżynierami i weterynarzami będącymi w służbie państwowej lub autonomicznej.	1.260	–	1.260
II	Urzędnicy manipulacyjni i rachunkowi rząd. i autonom.	1734	–	1734
III.	Urzędnicy bankowi { Banki krajowy i Tow. Ubezpieczeń robot. od wypadków	140	–	140
IV	Profesorowie szkół wyższych dyrektorowie nauczyciele szkół średnich oraz suplenci	469	–	469
V	Nauczyciele szkół wydział. ludowych i werkmistrze szkół przemysłowych	313	232	545
VI	Adwokaci, notaryusze i kandydaci	302	–	302
VII	Lekarze i weterynarze	239	2	241
VIII	Aptekarze magistr farmacyi chemicy i inżynierowie wolno praktyk.	107	–	107
VIII	Księża, rabini i katecheci bez nauczycieli religii mojżesz.	171	–	171
IX	Urzędnicy wojskowi i oficerowie poza stanem	140	–	140
X	Obywatele miejscy o ile nie należą do innej tu wymienionej kategoryi	229	–	229
XI	Dziennikarze	31	–	31
	Razem	5.135	234	5.369 x)

x) W tem 581 emerytów cywilnych i wojskowych Na 5.369 wyborców z tytułu osobistej kwalifikacyi było 391 właścicieli realności.

Виписки з виборчого права
мод Європи
1905 – 1908
Петербург, м. пол.

Lubeka.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906: 91.541.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
Rok wydania statutu gminnego względnie i nowel	Statut z 5 kwietnia 1875 i nowela z 17 sierpnia 1905
Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	Rada obywatelska /: Bürgerschaft :/ x) składa się ze 120 członków /: vertreter- Bürgerschaftsmitglieder :/ wybieralnych na lat 6; co dwa lata ustępują członkowie, którzy przed sześciu laty weszli do rady i następują nowe wybory.
I. System wyborczy Ilość kół /: ciał :/ i oddziałów wyborczych	2. /: dwa :/ Koła wyborcze, z których pierwsze wybiera 90 członków rady a drugie tylko 12 tu w okręgu miejskim. W okręgu wiejskim piersze Koło wybiera 15 członków rady a drugie trzech.
II. Prawo wyborcze /: czynne :/ a). ogólne warunki	1). Każdy obywatel wolnego m. Lubeki, xx). 2). który ukończył lat 25, a 3). od 1. kwietnia czwartego roku wstecz przed rokiem wyborów ma stałe miejsce zamieszkania w okręgu miasta Lubeki i 4). w ciągu całego czasu, od 3 wymienionego uiszczał corocznie podatek dochodowy.
b). Szczególne warunki ze względu na koła /: ciała :/ wyborcze i ich oddziały.	Koło I. Wszyscy ci obywatele Lubeki, posiadający ogólne warunki czynnego prawa wyborczego, którzy w ostatnich trzech latach podatkowych poprzedzających wybory, poddawali podatkowi dochód przeciętnie wyższy niż 2000 marek.- Koło II. Wszyscy inni obywatele Lubeki, nie wykazujący dochodu, dla Koła I. przepisanego, a posiadający ogólne warunki czynnego prawa wyborczego, powyżej pod II. a). od 1 do 4. wyszczególnione. Uwaga. Terytoryum wolnego m. Lubeki podzielone jest na 10 okręgów wyborczych. Cztery pierwsze są okręgami miejskimi i w każdym z nich głosują oba powyższe Koła wyborcze tak, że Koło I-e wybiera w dwóch z tych okręgów po 23 ch a w dwóch po 22 ch tj: we wszystkich razem 90 członków rady a zaś Koło II. w każdym z tych okręgów po 3 ch t. j. razem 12 członków rady. Z reszty okręgów Koła I. a mianowicie w okręgu 5 tym, 6 tym, i 8 mym wybiera się po 2 ch, a w okręgu 7 tym 9 tym i 10 tym po 3 ch t. j. razem 15 członków rady.- Koło zaś II gie okręgu 5 go razem z okręgiem 6 tym, 7 go razem z 8 mym, 9 o razem z 10 tym wybiera po 1. członka rady w tak połączonych okręgach tj: we wszystkich sześciu okręgach wiejskich /: z miasteczkiem Travemünde :/ razem 3 ch członków rady. Razem więc w okręgach miejskich i wiejskich /: z m. Travemünde :/ wybiera I. Koło 10 5 ciu a II Koło 15 członków rady obywatelskiej.-

x). Obok rady obywatelskiej istnieje, jako ciało delegowane bądź to do ostatecznego załatwienia spraw mniejszej wagi bądź też do przygotowywania w porozumieniu ze senatem wniosków na pełną radę obywatelską, tzw. Wydział rady obywatelskiej /: Bürgerausschuss :/ złożonej z 30 członków, oznaczonych wyborem.- Senat, składający się z 14 członków, również z wyboru pochodzących i płatnych, jest organem wykonawczym i rządzącym.- Przewodniczący senatu nosi tytuł burmistrza. Członkowie senatu rozdzielają między siebie poszczególne działy zarządu miejskiego.-

xx). Obywatelem wolnego m. Lubeki jest każdy przynależny do okręgu tego miasta, który złożył przysięgę obywatelską i praw obywatelskich w między czasie nie utracił.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej.
d) wyłączeni	1) ci, którzy pozostają pod opieką 2) ci skazani za przestępstwa konkursowe, do których majątku konkurs otwarto 3) ci, co do majątku których w ciągu lat 5 przed wyborami postępowanie konkursowe z braku masy konkursowej albo nie zostało otwarte lub też zostało zastanowione 4) ci którzy w ciągu lat 5 przed wyborami złożyli przysięgę manifestacyjną albo też do takiej przysięgi się poczytali 5) ci, którzy pobierają zaopatrzenie z kasy publicznych funduszów lub też pobrali je za rok poprzedzający przedmiotowe wybory.
III. Forma głosowania	Głosowanie odbywa się osobiście i zwiniętemi kartkami, skierowanemi do urny wyborczej. Kartki należy wypełniać poza lokalem wyborczym. Kartka ma zawierać tyle nazwisk, ilu ma być wybranych członków rady. Zwinięta kartkę powinien oddawiający komisyi wręczyć mówiąc nazwisko, które ma być odczytane. Oddanie głosu należy zaznaczać do listy obywatelskiej. Przy nadkartce jest listotym warunkiem ważności głosu.
IV. Prawo wyborcze biernie a) ogólne warunki	Te same warunki, jak przy prawie wyborczem czynnem
b) wyłączeni	Kto jest już członkiem senatu m. Lubeki, nie może być wybrany członkiem rady obywatelskiej.
Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze (spis kartkowy, spisy wyborców itp.)	Listy wyborcze sporządza dla okręgu miejskiego urząd miejski, dla wiejskiego urząd wiejski. Mają one zawierać i odznaczać nazwiska, przemysł i zamieszkanie wyborców.
2) Wyłożenie spisów i ich sklonowanie (Termina, Kto rozstrzyga? Czy odwołanie, do pisemne i do kogo?)	Sporządzone listy mimy być wyłożone do przeglądu dla każdego na cztery tygodnie przed wyborami, o czem należy podać do wiadomości publicznej ogłoszeniem w dzienniku urzędowym. Zarzuty należy wnosić na piśmie sprawozdawcy rady obywatelskiej najpóźniej dzień jeden po upływie terminu do przeglądu list wyłożonego. – Zarzuty co do spisów wyborczych nie mają żadnych zarazem za uzasadnione, rozstrzyga wydział r. obyw. na zebraniu, jakie w tym celu w przeciągu dni siedmiu po upływie terminu przeglądu list odbyć się powinno. Do list należy wciągać także tych, którzy po wyłożeniu list do przeglądu bez jakiego prawa dzień rozpoczęcia list do przeglądu bez sprawozdawcy rady obywatelskiej, który zamknięcia wydziałowej komisyi wyborczej.
3) Rozpisanie wyborów doręczenie kart i legitymacyi. – Kolejność wyborów	Dzień wyborów wyznacza wydział rady obywatelskiej uwiadomia. Rozpisanie wyborów ogłasza się w dzienniku urzędowym miasta, w okręgach wiejskich okręgowych, a mianowicie sprawozdawcy rady obywatelskiej, które w zgodzie z wiejskich okręgach fakt rozpisania wyborów. Wybory odbywają się w pierwszych 20 dniach lipca, a to równocześnie w tym samym dniu we wszystkich okręgach miejskich a następnie w późniejszym dniu równocześnie we wszystkich okręgach wiejskich okręgach.
4) Skład komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów	W każdym miejskim okręgu wyborczym istnieje dla każdego koła wyborczego osobna komisya wyborcza. W okręgach wiejskich oba koła wyborcze posiadają jedną komisyę (Wahlvorstand) Przewodniczącej komisyi może być członkiem rady obyw. reszta zaś 4 członków komisyi mogą być obywatelami. Komisye wyborcze wyznacza na czas wyborczy wydział rady obywatelskiej. W każdym okręgu wyborczym co do każdego koła wyborczego sporządza się osobny protokół, który ma zawierać nazwiska tych, na których głosy zostają oddane. Wybranymi są ci, którzy otrzymali największą ilość głosów. Protokoły wyborcze podpisane przez przewodniczącego i protokolanta komisyi oddaje się sprawozdawcy rady obywatelskiej.
5) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty Rozpoznanie wyborów	Rezultat wyborów i „wybieralność" kandydatów stwierdzić mają na tychmiast przewodniczący komisyi i wydział rady obywatelskiej na wspólnem zebraniu, poczem sprawozdawca rady obywatelskiej ogłasza bezzwłocznie nazwiska wybranych w dzienniku urzędowym i zawiadamia o tem bezpośrednio wybranych członków rady obywatelskiej. –

Hamburg.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1905.

802.793

Wyciąg z ordynacji wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
Rok wydania statutu gm. względnie nowel	Statut z 13/8 1879 ordynacya wyborcza z 11/III 1906 N° 39 Dz. urzędowy
Ilość radców, czas trwania Kadencyi, zmiana, skład Rady miejskiej	Senat przedstawia złożona z 12 członków Rada obywatelska złożona ze 180 członków, wybierana na 6 lat. Co 3 lata, ustępuje połowa członków Rady, po połowie z każdego koła.
System wyborczy Ilość kół (ciał)	Przyjętym jest system wyborczy proporcyonalny Wybory dokonywają się w 3 kołach I. Koło - powszechne wybiera z miasta 72 } 90 radców z prowincyi 18 } II Koło - właśc. realn. w mieście wraz z gminami ościennemi wybiera 40 radców III Koło - notabli wybiera 40 " Koło I i II rozpada się na 2 okręgi miejskie, koło III wybiera z całem miastem, wolnem mieście Koło I okręg. wiejski rozpada się na 2 powiaty wiejskie.
a) Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	Uprawnieni do wyboru są obywatele, wolnego miasta, mający ukończony 25 rok życia, niepozbawieni i płacący podatki.
b) Szczególne warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	I Koło Uprawnieni w kole powszechnem głosują w każdym okręgu w 2 grupach. Do grupy 1. należą obywatele którzy przeciętnie w ciągu 3 ostatnich lat przedstawiali do opodatkowania dochód 2.500 M. rocznie. Ci wybierają w każdym okręgu po 24 radców. Do 2 grupy należą wszyscy inni wyborcy. Ci wybierają w każdym okręgu po 12 radców. II Koło Uprawnieni są do wyboru właściciele realności, położonych w mieście na przedmieściach i w gminach sąsiednich. III Koło Uprawnieni do wyboru są: Członkowie Senatu i Rady miasta, sędziowie, członkowie Władzy opiekuńczej, obywatelscy członkowie Władz administracyjnych, Izby handlowej, przemysłowej i małego handlu. (detailistów) Uwaga 1) Co trzy lata przy ustępowaniu 1/2 Rady przez uzupełnienie 12 radców z każdego koła wybiera: Koło I powszechne tylko w 1 okręgu naprzemian z kolei (gdyż w Kole I i II są po 2 okręgi wyborcze) Koło II wybiera 20 radców też tylko w 1 okręgu naprzemian na lat 6. Koło III wybiera w całem mieście 20 radców. 2) Wybór do Senatu, Rady obywatelskiej, Deputacyi obywatelskich obowiązuje każdego pod rygorem utraty prawa obywatelskiego w wolnem mieście, urzędów publicznych i honorowych.
c) Wyłączeni od głosowania	1) Osoby nie mające ukończonych 25 życia 2) Którzy nie płacą podatku dochodowego lub z tym zalegają 3) Pozostający pod kuratelą 4) Pozostający w konkursie ai do zaspokojenia wierzyciele 5) Pozbawieni praw obywatelskich przez wyrok karny 6) Pozostający w śledztwie

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
III. Forma głosowania	Głosowanie jest bezpośrednie i tajne. Odbywa się kartkami głosowania z białego papieru, w urzędowych jednakich kopertach, opatrzonych stemplą. Na oznaczenie przynależności do 1. lub 2 grupy Koła I. istnieją marki opatrzone №1 lub 2.
IV. Prawo wyborcze bierne a) ogólne warunki	Wybieralnym jest do Rady: 1) Kto posiada czynne prawo wyborcze 2) Jeśli ukończył 30 rok życia 3) I od 3 lat posiada miejsce zamieszkania lub zakład przemysłowy w okręgu wolnego miasta
b) Wyłączeni są od wybieralności	1) Urzędnicy publiczni zawodowi z wyłączeniem księży, sędziów i profesorów gimnazyalnych. Księża i profesorzy mogą się jednak uchylić od wyboru. 2) Ci, którzy nie mają czynnego prawa wyborczego
Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze (spis kartkowy, spisy wyborców i t. d.)	Postępowanie wyborcze jest jawne. Wybory zarządza Senat. Wyborami kieruje Centralna Komisya wyborcza. Dla każdego Koła i okręgu układa się odrębne listy wyborców W Kole I dla 1. i 2. grupy wyborców zakłada się wspólne listy
2) Wyłożenie spisów i reklamacye Termina. Kto rozstrzyga? Czy odwołanie dopuszczalne i dokąd	Spisy wyborców wykłada się 3 tygodnie przed wyborami na Solni. Przy powszechnych wyborach przesyła się przed wyłożeniem list wyborcom w kopercie zamkniętej zawiadomienie, do której grupy ich przydzielono. Reklamacye wnieść można najdalej do 2. dnia po terminie wyłożenia list; Reklamacye rozstrzyga Centralna Komisya wyborcza.
Rozpisanie wyborów. 3) Doręczenie kart i legitymacyi. Kolejność wyborów.	Wybory odnawiającej się co 3 lata Rady dokonują się w marcu Najpierw wybiera Koło I. powszechne, potem II. (Koło właścicieli realności), a w końcu Koło III. – restabilów Wybory dla każdego Koła dokonują się w 1 dniu. Wyborcom wręcza Kopertę urzędowe członek Komisyi wyborczej. Również wręcza Komisya wyborcy drugą zamkniętą kopertę zawierającą markę grupy.
4.) Skład komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów	Komisye Koła I i II ustanawia się w miarę ilości miejsc wyborczych. W skład takich komisyi wchodzi 2 członków Komisyi skrutinkowych i 4 obywateli, wyznaczonych przez Centralną Komisyę wyborczą. Przewodniczy starszy wiekiem członek Komisyi scrutinkowej. W Kole III wchodzi w skład Komisyi 2 członków Centralnej Komisyi z tych jeden przewodniczy i 4 obywateli.
Listy kandydatów	Wraz z rozpisaniem wyborów wręcza Centralna Komisya wyborcza do przedkładania list Kandydatów na radców (Wahlvorschlagslisten). Partya wyborcza może na liście umieścić tylko najwięcej 2 razy więcej kandydatów, niż ma być miejsc w Kole przedstawionych. Listy podpisać ma 30 wyborców. Z pośród nich oznaczyć należy osobę zaufania do komunikowania się z Centralną Komisyą. Kilka list może być umieszczonych na łączce.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
Listy kandydatów	Kandydat może się znajdować tylko na jednej liście i to raz. Gdy nazwisko kandydata powtarza się na kilku listach, zostaje wezwany, do oświadczenia się, na której pragnie pozostać.
Głosowanie.	Głosować można na kandydatów z różnych list. Wyborca oddaje tyle głosów, ile ma być, w kole wybranych radców, wyjąwszy w kole I. powszechnem, gdzie tylko 12 głosów oddać można. W kole powszechnem należy przy wyborze 24 radców grupy 1-ej uwzględniać głosy wyborców z grupy pierwszej, a przy wyborze 12 radców grupy 2-ej głosy wyborców tejże grupy. Wyborca może wszystkie głosy oddać 1 osobie. Gdy wyborca ma 12 głosów, a wymienia 3 nazwiska, to każde nazwisko uważa się za wyliczone 4 razy. Wyborca, który nie mógłby ze względu na kalectwo odebrać od Komisyi kopertę urzędową i kopertę z markami może wziąć z sobą męża zaufania do pomocy. O wyborze decyduje absolutna większość głosów. Po dokonaniu głosowania zlicza komisya: 1) Głosy padłe na każdego kandydata. 2) Głosy padłe na poszczególne listy.
Obliczenie głosów i oznaczenie: kto jest wybrany	Ilość mandatów przypadających na 1 listę oblicza się w stosunku do ilości głosów, przypadających na 1 listę. Dla tego celu oznaczyć należy, na ile głosów przypada 1 mandat. Kandydatów na poszczególnych listach uporządkować należy według ilości głosów, które na nich padły, tak że najwięcej głosów otrzymali są wybrani. W kole I. są wspólne listy i wspólne głosowanie. Wyborcy z grupy 2ej mogą głosować na kandydatów grupy pierwszej i przeciwnie listy z propozycyą kandydatów są wspólne dla obu grup. Głosy, które padły na 1 kandydata z obu grup zlicza się razem. Równocześnie oblicza się osobno głosy, które oddali wyborcy z poszczególnych grup koła I., co umożliwia szczegół, że karty głosowania są opatrzone markami z 00 grupy 1ej lub 2ej. Głosy oddane na 1 listę z obu grup, decydują razem, ile na tę listę ma przypaść radców, osobno zaś oblicza się dla każdej grupy, ile na nią radców przypada. Możność oddawania na kandydatów głosów z obu grup, ma na celu zapobieżenie, aby każda grupa wyłącznie nie głosowała i aby tem samem wybory nie były klasowe. Następnie porównywa się głosy zliczone z obu grup, a padłe na jednego kandydata, gdyż, jeżeli wszakże wybrani są ci, którzy z głosów jednej grupy otrzymali największą ilość, to głosy otrzymane z drugiej grupy przemawiają na korzyść innego kandydata, a, doliczone do ilości głosów, które kandydat ten otrzymał z własnej grupy, mogą razem przeważyć szalę wyboru na jego stronę, mimo, że w swej grupie kandydat ten mniej niż inni otrzymał głosów. Z listy stawanie się za wybranych tyle radców, ile razy przeciętna ilość głosów przypadających na 1 radcę, mieści się w ilości głosów padłych na 1 listę. Ułamki się opuszcza.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
	Gdyby w ten sposób nie można było przysadzić 1 krzesła dostaje się ono kandydatowi tej listy, który największą ilość głosów otrzymał. Listy łączne uważa się za jedną, rozdział przypadających na 1 listę połączoną radców dokonuje się w stosunku do ilości głosów.
Ogłoszenie wyborów. Uzupełniające wyborów.	Centralna Komisya wyborcza ogłasza rezultat wyborów i wyniki obliczeń proporcyonalnych. Na miejsce radcy, który wyboru nie przyjmuje, lub którego wybór uznaje się za nieważny względnie, który przed upływem kadencyi występuje z Rady, wstępuje z tejsamej listy kandydat, który największą po wybranych otrzymał liczbę głosów, albo przy równej liczbie głosów, albo przy równej liczbie głosów na wyższem miejscu jest zapisany. Nie ma dalszych kandydatów na liście dokonuje się wyboru pomiędzy poszczególnemi listami z których wychodzi kandydat o największej ilości głosów.
Ważność wyborów	O ważności wyborów rozstrzyga Rada obywatelska.
	Zrzec się wyboru wolno: 1) Tym, którzy poprzednio lat 6 byli radcami, ale tylko na najbliższe 6 lecie. 2) Byli członkowie Senatu, którym wolno nie przyjąć wyboru. Członek Senatu czynny nie może być wybrany do Rady. Uwaga: Na miejsce radcy ubyłego w czasie kadencyi wybiera się nowego w sposób wyżej podany, na resztę czasu trwania kadencyi. Nowego wyboru można zaniechać na 6 miesięcy przed ustawowem odnowieniem się Rady. —

Brema.

Liczba mieszkańców 31 grudnia 1906: 204.542.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.—

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
Rok wydania statutu gm. względnie nowel	Statut z 21/II 1854 Dodatkowe ustawy z 1/I 1894 i wiele drobnych ustaw dodatkowych od 1894 - 1902.
Ilość radców. Czas trwania kadencyi. Zmiana składu Rady miejskiej	Senat rządzący z 18 członków. Rada obywatelska (Bürgerschaft) liczy 150 członków wybieranych na lat 6. Z niej wybiera się Wydział obywatelski (Bürgeramt) z 18 członków złożony. Co 3 lata ustępuje połowa Rady.
I. System wyborczy. Ilość kół (ciał) wyborczych	Ustrój wolnego miasta Bremy jest republikański. Wybory rozpadają się na 8 klas.
II. Czynne prawo wyborcze. a) ogólne warunki	Wyborcą może być każdy obywatel Bremy po 3 latach od złożenia przysięgi, o ile używa w pełni prawa obyw., ukończył 25 lat życia i nie jest członkiem Senatu. (Uwaga: Obywatelem wolnego miasta Bremy jest każdy przynależny, który złożył przysięgę poddańczą
b.) Szczególne warunki ze względu na koła wyborcze i ich oddziały.	W poszczególnych klasach są uprawnieni do wyboru: I klasa Mieszkańcy Bremy z wykształceniem uniwersyteckiem (14 członków wybieranych do Rady obyw.) II klasa Członkowie Konwentu handlowego = 40 członków. III klasa Członkowie Konwentu przemysłowego = 20 członków. IV klasa Inni mieszkańcy miasta Bremy = 52 członków V klasa. Mieszkańcy miasta Vegesack = 4 czł. VI klasa Mieszkańcy miasta Bremerhafen = 8 czł. VII klasa Członkowie, którzy są wyborcami do Izby rolniczej = 8 czł. VIII klasa Inni mieszkańcy wolnego miasta Bremy z okręgu zamiejskiego = 4 czł. Razem 150 członków. Uwaga. 1.) Obowiązek przyjęcia godności radcy nie istnieje 2) Wybrany nie musi mieszkać w gminie lub okręgu, do których należą wybory, ani nie musi być członkiem tej klasy wyborczej, do której należą wyborcy 3) Wystąpienie z Rady jest wolne, należy jedynie zawiadomić o tem Wydział Rady 4) Prawo wyborcze czynne wykonać można tylko w 1 kole (klasie) wyborczem, chociażby przysługiwało uprawnienie w kilku klasach
c) wyłączeni od czynnego prawa wyboru	1) Kaleki i upośledzeni umysłowo 2) Pozostający pod kuratelą 3) Ci, którzy są obecnie lub w ciągu 3 ostatnich lat byli w konkursie, o ile ich wierzyciele całkowitego zaspokojenia nie otrzymali 4) Ci, którzy w ciągu 3 ostatnich lat zawiesili wypłatę, o ile wierzyciele zupełnie nie zaspokoili 5) Ci, którzy złożyli przysięgę manifestacyjną, dopóki wierzycieli nie zaspokoili 6.) Ci, którzy zalegają z podatkami państwowemi lub gminnemi 7) Osoby pobierające wsparcie publiczne. 8.) Osoby, którym Rada obyw. czynne prawo wyb. odbierze

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
III Forma głosowania	Głosowanie jest osobiste, bezpośrednie kartkami z białego papieru i tajne Kartki mogą być drukowane
IV Bierne prawo wyborcze a) ogólne warunki	Tesame, które uprawniają do wykonywania czynnego prawa wyborczego
b.) Wyłączeni od biernego prawa wyborcz.	Powody tesame, które wyłączają od czynnego prawa wyborczego
Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze	Dla każdego koła wyborczego sporządza Komisya (deputacya) ogólną listę. Wyborami kieruje wybrana ad hoc deputacya, złożona z 14 członków Rady obywatelskiej
2) Wyłożenie spisów i reklamacye Termina? Kto rozstrzyga? Czy odwołanie dopuszczone i dokąd?	Listy wyłożyć należy najmniej 14 dni przed wyborami. Reklamacye wnieść należy najdalej na tydzień przed wyborami.
3.) Rozpisanie wyborów. Dołączanie kart i kolejność wyborów	Termina wyborów oznacza i ogłasza na 14 dni przed wyborami Deputacya. O reklamacyach rozstrzyga Deputacya; od orzeczenia Deputacyi wolno się odwołać do drogi sądowej. Do ostatecznego rozstrzygnięcia sądowego obowiązuje orzeczenie Deputacyi. Do wyborów dopuszczani są tylko ci, którzy są zapisani w listach. Każde koło wybiera odrębnie. Koło 1, 2 i 3 wybiera w całem mieście, inne w okręgach. Koło I. II. III. V. i VI. wybiera od godziny 11-2; koło IV od 11-3; koło VII i VIII od 4-7 popołudniu
4) Skład Komisyi wyborczej Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	Wyborami kieruje przewodniczący każdej poszczególnej Komisyi, który jest członkiem Deputacyi. Lokali wyborczych i Komisyi może być kilka na 1 okręg. Oprócz przewodniczącego jest w Komisyi 4 obywateli. Postępowanie wyborcze jest publiczne. Nieważne są kartki, które: 1) podają nazwiska nieczytelne 2) podają osobę niewybieralną 3) więcej nazwisk wymieniają, aniżeli radców ma być wybranych 4) kilka razy powtarzają tosamo nazwisko 5) mniej podają nazwisk, aniżeli radców ma być wybranych Decydującem jest absolutna większość oddanych głosów. Jeśli absolutnej większości nie ma następują wybory ściślejsze najdalej do 4 tygodni.
5.) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty i rozpoznanie wyborów	Nazwiska wybranych ogłasza Deputacya po obliczeniu głosów w każdej poszczególnej Komisyi. O ważności oddanej kartki rozstrzyga przewodniczący Komisyi. Zarzuty przeciw wyborom wnosić należy w ciągu tygodnia do Rady, która o nich orzeka stanowczo

Linc.

Liczba mieszkańców 31 grudnia 1908. 66684.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej. –

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I Rok wydania statutu gminnego względnie i nowel	12. IV 1884. l. 10, nowela z 6. I 1904. L. 8. i częściowa zmiana statutu i ordynacyi wyborczej z z 2. III 1909 № 20. Dz. u. kr. wprowadzająca w III i IV kole wybory proporcyonalne, umożliwiające i mniejszym stronnictwom politycznym (przez łączenie 2 lub więcej propozycyi:) wprowadzić swoich kandydatów do Rady miejskiej
II Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	48 radców 4 koła wyborcze po 12 radców
III System wyborczy I Ilość kół (:ciał:) i oddziałów wyborczych	4 koła wyborcze. Każde wybiera 12 radnych. Z III i IV Koła wybór jest „proporcyonalny", z I i II koła wybór „większością głosów". Członkowie każdego koła tworzą dla siebie zgromadzenie wyborcze. Mogą oni każdego uprawnionego do wyboru wybrać do Rady miejskiej przyczem nie są krępowani Kołem, do którego należą.
IV II Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	§. 20 u. ww. (1) Obywatele austr. (2) Płeć męska (3) Ukończony 24 rok życia (4) pełnia praw obywatelskich §. 23 u. ww. 5) event. osoby prawn. państw. etc. jeżeli płacą najmniej 10 K. bezp. pod. (: p. I ciało pod 2. lit. b.:) albo: a.) obywatele honorowi lub obywatele (Bürger b.) od roku nieprzerwanie stałe miejsce zamieszkania c.) uiszczenie bezpośr. średn. podat. realn. lub osobist. przynajmniej od rzeczy w gminie
b. Szczególne warunki ze względu na koła (:ciała:) wyborcze i ich oddziały	Koło I. 1) Obywatele honorowi §. 27. st. gm. 2.) Uprawnione a.) osoby fizyczne b.) państwo, kraj i gmina; korporacye stowarzyszenia, zakłady tow. akc. i komand. tudzież stowarz. gospodarczo zarobkowe jeżeli (ad a.) i b.) mają uiścić w gminie tyt. podatków bezpośrednich, realn. i osob. razem najmniej 400 K. Koło II. §. 27 st. gm. 1.) Uprawnieni do wyboru, którzy mają w gminie tytułem bezpośredn. pod. realnych lub osobist. uiścić razem najmniej 100 K. aż do 400 K. wyłącznie 2.) Oile ze względu na podatek nie należą do C. I mają tutaj głos: a.) Prowincyonalnych oddziałów, Prowincyonalnych technicznych (:z kraj. ubiw. względnie polit.:) b.) Członkowie kapituły, profesorowie teologii zakładów naukowych używani nie tylko w sposób pomocniczy do duszpasterstwa duchowni wszystkich przez państwo uznanych chrześc. wyznań tak czynni jak pens. i kwieszkowani. c.) Czynn. pens. lub kwieszkow. woźnicy Dworu państwa, krajowi z Przedlitowii i gminy miast z własnym statucie, publ. funkt. i c.k. kolei państwo. d.) Czynni, pens. lub kwiesk. dyrektorowie, profesorowie, nauczyciele i egzamin. se

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej
/.	płci wszystkich publ. lub z prawem publ. szkół średn. i wyższych. e) b.k. notaryusze, nawet gdy dobrowolnie zrezygnowali i uzdolnieni do substytucyi, kandydaci notaryalni. f.) oficerowie i duch. wojsk. spensyon. lub poza służbą g.) urzędnicy wojsk. spensyon. lub poza służbą. h.) dyplomowani na jednej z kraj. politechnik technicy egzaminowani " " " " "autor. przyw. " i autoryzowani inżynierowie górniczy. i) patronowie i mag. chirurg. i farm. approbowani przez jeden z kraj., uniw. tudzież dypl. weterynarze. k. dyplomowani na jednej z kraj. szkół wyższych agronomowie, gospodarze leśni i technicy kultury, tudzież z poruczeniem geometry cybilni. l.) stale zamian. albo w stanie spoczyn. pozost. dyrekt. starsi nauczyciele (Oberlehrer), nauczyciele i katecheci, tudzież prow. nauczyciele, na opatrzeni w świadectwa uzdolnienia do nauczania. (Lehrbefähigungszeugniss) ze publ. lub z praw. publ. kraj. szkół lud. posp. i wydziałowych. –
	Koło III. 1) Obywatele (Bürger) o ile nie należą do I lub II. C. w. §. 27. st. gm. 2.) Uprawnieni do wyboru mający opłacać w gminie tyt. podatku bezpośr. rzeb. lub osob. przynajmniej 10 K., aż do 100 K. wyłącznie
	Koło IV. Wszyscy uprawnieni w myśl statutu §. 22.
	§. 27. st. gm. (patrz wyżej rubryka 4. prócz punktu 5.) Obywatele państwa bez względu na to, czy także w jednem z pierwszych 3 ciał w. są uprawnieni względnie pod warunkiem, że mają w Linzu od roku stałe miejsce zamieszk.
	Uwaga: Przydzielając wyborcę do pewnego koła wyborczego, jednakże nie przez wzgląd na jego czynnego prawa wyborczego, dolicza się ojcu przypisane w gminie jego małoletnim dzieciom, zaś mężowi przypisane w gminie jego żonie bezpośrednie podatki rzeczne i osobiste aż do czasu dopóki trwa jego ustawowe prawo zarządzania ich majątkiem.
c.) wyjęci VI d.) wykluczeni	Wyjęci od prawa głosowania są: a) w służbie czynnej pozostający oficerowie, (audytorowie, sekretarze i rachmistrze wojskowi,) urzędnicy i duchowni armii, obrony krajowej i honwedowskiej, żołnierze a także wszyscy tego rodzaju oficerowie czasowo urlopowani. b.) osoby, które pobierają wsparcie jako ubodzy. Wykluczone są te osoby które skazane są na karę połączoną z utratą praw politycznych, a to na okres trwania skutków tej kary. –
III. Forma głosowania VII	1) Kartkami 2.) w miejscu osobiście z następującymi wyjątkami: a.) osoby, które w udowodniony sposób są nieobecne z powodu interesów gminy lub innych publ. zajęć, mogą wybierać przez pełnomocników.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
/	b.) państwo, kraj, gm. korpor. stowarz. etc. etc. przez prawnych statutem lub uchwałą wskazanych zastęp. 1) Współposiadacze (jak w Wiedniu i Bernie) według udziałów 2) Spółdzielcy jawni (inaczej w Wiedniu i Bernie) wykonują pr. wyb. w stos. do przypad. na każdego z nich kwoty z całej sumy jaką ma uiścić spółka tyt. podatku bezpośred. rentow. lub. osob.
VIII IV Prawo wyborcze bierne a) ogólne warunki	Wybieralną jest każda fizyczna osoba, posiadająca w mieście Linzu prawo wyborcze i używająca w pełni praw obywatelskich, z ukończonem 30 roku życia.
b.) wyjęci	IX Wszyscy, którzy są wyjęci od prawa wykonywania czynnego prawa wyborczego z wyjątkiem tych przynależnych do armii i obrony krajowej, którzy z obowiązku ustawowego pozostają w służbie czynnej na ćwiczeniach wojskowych właśnie w czasie odbywających się wyborów. Urzędnicy i studenty gminny.
c) wykluczeni	X Wszyscy, którzy są wykluczeni od prawa wykonywania czynnego prawa wyborczego. Osoby, do których majątku otwarto konkurs, dopóki trwa postępowanie konkursowe. Osoby, usunięte z urzędu lub służby z powodu popełnionego przekroczenia karnego z chęci zysku, a to na przeciąg trzech lat od dnia usunięcia ich z posady. —
Postępowanie wyborcze	Listy wyborcze oddzielnie według kół wyborczych alfabetycznie ułożone.
XI 1) Prace przygotowawcze (spis kartkowy, spisy wyborców i t. p.:)	
XII 2.) Wyłożenie spisów i reklamacye. (Termina. Kto rozstrzyga? Czy odwołania dopuszczalne i do kogo?:)	1) Wyłożenie na 4 tygodnie przed wyborami i ogłoszenie trzykrotne w urzędowej gazecie kraj. tudzież plakatami. 2) Termin dla rekl. 8 dni od I ego ogłosz. w gazecie Gemeinderath rozstrzyga w dniach ośmiu Odwołanie w 3 dniach do namiestnictwa, które rozstrzyga ostatecznie.
XIII 3) Rozpisanie wyborów. Doręczanie kart i legitymacyi. Kolejność wyborów.	Ogłoszenie wyborów przynajmniej na 8 dni. Kolejność głosow. od IV do I Koła wyb. Najpóźniej na 14 dni przed terminem wyboru zwierzchność gminna ogłasza wszystkim uprawnionym do głosowania o dniu, porze i miejscu wyboru, oraz o liczbie wybrać się mających w każdem Kole członków Rady miejskiej. Ogłasza nadto głosującym w tych Kołach, w których obowiązuje wybór proporcyonalny, że propozycye wyborcze należy najpóźniej na dni ośm przed wyborem złożyć burmistrzowi. ~~A...p~~. Każda propozycya wyborcza musi być podpisana przez conajmniej 50 uprawnionych do wyboru i zawierać nazwisko osoby, która imieniem i z polecenia podpisanych jest upoważniona dać burmistrzowi wyjaśnienia, potrzebne do usunięcia tych usterek, jakieby się nasunęły. Propozycya wyborcza dalej może uznanie objętych nią kan-

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej
/	dydatów po imieniu i nazwisku, ich stan, ewentu„ alnie także adres. Każdy kandydat należący do pro„ pozycji wyborczej oświadczenie, że wyraźnie wybra„ nia go przyjmuje mandat. Uprawnionym wyborcom doręcza zwierzchność gminna powiat wyborczy, z reguły przez pocztę, le„ gitymację wyborczą oraz kartkę do głosowania. Pojedyncze koła wybierają w dniach osobnych a mianowicie najpierw Koło IV, następnie III, dalej II a na końcu I Kto już wybrany został w jednem z Kół wyborczych, nie może być wybrany przez następne, a głosy ja„ kieby na niego padły w tych ostatnich Kołach są nieważne.
4.) Skład komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów. XIII	Rada gminna wybiera na wniosek burmistrza 5 członków komisyi wyborcz. z pośród uprawnio„ nych do głosu w danem cielę wyborczem i ci dobierają z pośród siebie przewodniczącego. Namiestnictwo może wysłać komisarza. (: Przy nieoświadczonej liczbie głosów każdy kandyda„ mek ponad matematyczną połowę roz„ strzyga o wyborze. :) **Absolutna większość** Przy wyborze z III i IV Koła dla ważności kart„ ki do głosowania potrzebnem jest aby zawierała godło proporzyi wyborczej, na którą została oddana i aby zawierała przynajmniej połowę nazwisk kandydatów wymienio„ nych na owej liście. Wynik dyborów w tych dwóch Kołach ustala się w sposób następujący: Ogólną liczbę oddanych w Kole głosów dzieli się przez powiększoną o jed„ nostkę liczbę mandatów, jakie na to Koło przypadały, a uzyskany iloraz podnosi się do najbliższej wyższej pełnej liczby. Ta ostatnia jest liczbą wyborczą, przez którą dzieli się przypadające na pojedyncze listy ilości kartek głosowania. Wynik tego dzielenia wykazuje ile mandatów przypada na poje„ dyncze listy. Przy wyborze z I i II Koła wybrani są kan„ dydaci, którzy otrzymali absolutną większość ważnych głosów.
5.) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty Rozpoznanie wyborów XIV	Zarzuty w 8 dni do Rady gminnej, która rozstrzyga ostatecznie.

Wiedeń.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1908.

2.042.426.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyjąg z ordynacyi wyborczej
I. Rok wydania statutu gminnego względnie i rozwoł.	z 24. II. 1900 L. 17. Nowela 31. I. 1904, 28 XII 1904
II. A. Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	15 rad. na lat 6 §§. 32. 33. I. II. III ciało wybiera po 46 radców t. j. 138 rad. dod. II. ciało wybiera 20 r. Każdy Zawrót jednego Zastępcę. Burmistrz pozostaje nadal, choćby na terminus miał ustąpić z Rady.
III. B. Systemy wyborczy. I. Ilość kół (ciał) i oddział. wyborcz.	4 ciała wyborcze
IV. II. Prawo wyborcze czynne a). ogólne warunki	§. 2. ord. wyb. 1. Obywatelstwo austr. 2. Płeć męska 3. Ukończony 24 rok życia, 4. Zatrzymanie karcie (Heimatsrecht) w obrębie Miasta.
b) Szczególne warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	Ciało I. a) obywatele honorowi. b) proboszczowie (Pfarrer) i wyżsi duch. wszelk. wyznań, rabini izrael. gm. wyzn. c) rzeczywiści (wirkliche) pens. albo kwiesk. urzędnicy Dworu, państwa, kraju Austryi Dolnej gm. Miasta Wiednia, publ. fund. wiedeńs. Izby handl. i przemysł. dalej oficerowie (aud. gl. ka. rze wojsk. i duch. wojsk. w stanie spoczyn. albo w stanie spoczynku, aktywnie służącej, w stanie spoczyn. lub spoczynku urzędnicy wojsk., <urzędn. dyrektorowie i profesorowie istniejącej w gminie publ. szkół, lub wyższych naukowych zakł. — o ile od swych poborów opłacają fund. podatek (Besoldungssteuer)> d) ci którzy przynajmniej od roku opłacają w gminie razem obok ewentualnych innych fund. gruntowy najmniej 200 koron, fund. budyn. i przemysł. (wraz z 5%) najmniej 400 " " fund. czynszowy najmniej 100 "
	Podatek ten ord. wyb. §. 6 ord. wyb.
	e) ci którzy przynajmniej od roku opłacają w gminie najmniej 200 koron fund. osobl. dochod.
	Ciało II. §. 3. ord. wyb. a) Obywatele (Bürger) m. Miasta, b) duchowni fundowanych stanowisk wyznań, c) rzeczywiści pens. etc. jak wyżej I. pod c) wymienieni, nie koniecznie ustąpili <> d) doktorowie, którzy uzyskali stopień akad. na jednym z krajowych uniw. medycznych, approbowani przez radę z kraj. uniw. patronowie i mag. chirurg, dalej mag. farmacyi, dalej ci technicy, inżynierowie górniczy, agronomowie, gospodarze leśni (Forstwirthe) weterynarze, którzy na jednej z kraj. szkół wyższych egz. dyplom. lub promot. wreszcie wyżej wymienieni katolickiego technicy prywatni, o ile są przynależnymi do gminy (inne fizyczne dieselben Gemeindeangehörigen sind. N.B. przynależność tylko od punktu d)
	Osoby nie są uprawnione do I.
	e) stale (bleibend) zatrud. dyrektorowie i nauczyc. publicz. szkół lud. pospol. i wyższych. Zastępcy powyżsi. z prawem publ. rzeczyw. dyrekt. profes. nauczyc. nauczyc. publ. szkół średnich wyższych w gminie, f) opłacający od roku w gminie tyt. fund. grunt. budyn. i przemysł. (wraz z 5%), albo fundus. zarobkow. najmniej 40 k. g) jak pod f), ale tyt. fundatkowy albo. obrót. najmniej 40 k. (od f), i g), liczyć dodatki gminne)
	Ciało III §. 4 ord. wyb. a) Jak w C. I. pod f.) lecz najmniej 8 K. obrót dod. gmin. b) nauczyc. za dyrektorem, pens. lub przemijającemi, służba (Bedienstete) Dworu, państwa, stanu Austryi N. Austryi, publ. zakł. Izby handl. i przemysł. urzęd. c) opłacający tyt. podat. osobl. dochod. przynajmniej od roku więcej jak 20 Koron,
	Osoby nie są uprawnione do C. I. i II.
	Ciało IV. §. 5. ord. wyb. Wszyscy obywatele austr. płci męskiej, którzy ukończyli 24 rok życia i w obrębie gm. Miasta mają od trzech lat przynajmniej zamieszkanie, bez różnicy czy są samoistni lub nie, uprawnieni w C. I, II. lub III.

Podział przedmiotu	Wyjęty z ordynacyi wyborczej
II c. Wyjęci d. Wykluczeni	1) Osoby zaopatrywane obecnie lub w ciągu ost 2 lat z fund. ubogich 2) Kandydaturę w czasie trwania posiedzenia konkursowego 3) Osoby zdane dzone na zbrodnie w ogóle lub na przekroczenia, kradzieży, oszustwa, sprzeniewierzenia lub uwłaczające z tych powodu sierdzeń. 4) Osoby pozostające pod śledztwem.- 5) Osoby które nie złożyły jeszcze rachunków z powierzonego im majątku gminnego lub zakładów gminnych §. 11. b.-
III Forma głosowania	Kartkami (zajne) i osobiste.- Uwagi: 1) Podatek z realności, należącej do kilku osób dzielących się między współposiadaczy w stos. do ich udziałów, podatki z tytułu jawnej części spólników zarówno komandytowych, jak kwoty podatku pośredniego, jakie mają w gminie miejsce jego nieletni dzieci, mężowie zaś odnośne kwoty żony, dopóki ojciec względnie mężowie przysługujący ustawowo zarząd majątku nie ustanie §. 6. ord. wyb. 2) W sprawie szlachectwa do 3 pierwszych miast wyb. dołącza się ojca kwoty podatku pośredniego, jakie mają w gminie miejsce jego nieletni dzieci, mężowie zaś odnośne kwoty żony, dopóki ojciec względnie mężowie przysługujący ustawowo zarząd majątku nie ustanie §. 6. ord. wyb.
IV. Prawo wyborcze czynne a) warunki	Jak we Lwowie
b) wyjęci	Urzędnicy i słudzy gm. w służbie ewentualnie aż do ułożenia rachunków z gminą lub zakładem gminnym.
c) wykluczeni	1) Jak we Lwowie, lecz tylko przez trzy lata po zasądzeniu. 2) Ci, którzy na mocy statutu i ord. wyb. zostali pozbawieni wybieralności na przeciąg 2 lat.
C. Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze, listy kartkowe, spisy wyborców i t. d.	§. 16. Listy wyborców według „Bezirków" i ciał wyborczych.
2) Wyłożenie spisów i reklamacye (Termin u. 3 to roz. trzyga reklamacye? Przywrócenie do pierwotnego? i dowód?)	1) W każdym okręgu na 6 tygodni przed wyb. ogłasza się w Wiener-Zeitung i podaje się do wiadomości parafii przez wł. dłomów. 2) Termin do wnoszenia reklamacyi jak we Lwowie 14 dni od 1e ogłoszenia w Wiener-Zeitung. 3) W ciągu 10 dni rozstrzyga Magistrat Odwołanie w 3 dni do Stadthalt (Statthalterei)
3) Rozpisanie wyborów Doręczenie kart i legit. Kolejność wyborów	Rozpis. na 14 dni przed wyborami
4) Skład komisyi wyb. Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	1) Jeden członek Generalnego lub Bezirksvertretung jako przewodniczący 2) Urzędnik-prawnik Magistratu 3) Protokolant 4) 4 członków gminy z prawem wyb: Nazwiska głosujących wpisuje się do protok. wyboru. Każda komisya wyborcza nie ma więcej jak 1000 wyb. Stanowią pomocnicy komisarza Absolutna większość
5) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty Rozpoznanie wyborów	1) Prezydent przedkłada akta Stadtratowi 2) Termin do wnoszenia zarzutów 8 dni jak we Lwowie 3) Stadtrath przedkłada to razem Generalatowi do rozstrzygnięcia, poczem rezultat publicznie się ogłasza rozwiązanie wyborów; wybrany ma tylko 8 dni do wyłączenia, gdy wybór przywraca §. 24. inaczej uważa się za zrzeczenie §. 27. p. 5. 4) W razie unieważnienia lub nieprzyjęcia wyboru poleci Rada miasta prezydentowi rozpisać bez, włocznie na podstawie tych samych spisów nowy wybór w odnośnym kole ewentualnie, od-dzielnie.-

Lwów.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1908 r.: 197.519.

/: bez załogi wojsk. :/

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

	Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I.	Rok uchwalenia statutu gminnego względnie nowel	z 14. X. 1870 L. 79 i 11. IV. 1896 - L. 23 12. IV. 1894 L. 31.
II.	A. Ilość radców czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miasta	100 radców na lat 6, co 3 lata połowa ustępuje (§. 20) Jeżeli radca umrze w pierwszem 3 letnim, to po upływie tego ostatniego odbędzie się nowy wybór, ale tylko na pozostałe 3 lata §. 21
III.	B. I. System wyborczy Ilość kół wyb. Podział wyb.	Niema kół ani odziałów
IV.	II Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	1) Obywatelstwo państwowe 2) członkowie gminy } bez względu na płeć
V.	b. Szczególne warunki ze względu na koła / cia / wyborcze i ich odbiciały	§. 1. ord. wyb. a) obywatele miejscy i honorowi b) duchowieństwa wyższe, proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katechezi, zwierzchnicy pomocniczy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześcijańskich, jakoteż przełożeni klasztorów, punkt 2) c) kanonicy lwowskiej kapituły i wikarjusze, jakoteż radzcy prawa duchowny konsystorzy (pr. c.) ord. wyb.) d) czynni, pensyonowani lub świeżo uwolnieni urzędnicy państwowi kraju lub gminy, tudzież zakładu krajowego (prowincyonalnie) przynajmniej od roku zamieszkali (punkt C. ord. wyb.) e) przełożeni profesorowie i t. d. — Liczba osób z kwalifikacyą do nauczania w szkołach publ. (punkt b. ord. wybor.) f) adwokaci, notaryusze wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi, główni redaktorowie pisma czas. stowarz. polit. lub naukowej (punkt g. ord. wyb.) g) Oficerowie i t. d. — h) Właściciele nieruchomości, posiadający w obrębie miasta odwiedzione lub bodący od roku nabyte nieruchomości i podlegający gruntowemu lub domowo-czynszu. / bez oznaczenia kwoty / punkt a / ord. w. i) Prowadzący w obrębie miasta zatrudnienie i opłacający od niego bodaj od roku 16. Kor. roczne stałego podatku zarobk. bez dodatk. k. Opłacający we Lwowie z jakiejkolwiek innej tytułów od roku przynajmniej 24 koron stałego podatku rocznego bez dodatków. l) Państwo kraj, korpor., zakłady, fundusze publ. z siedzibą głównego zarządu we Lwowie, jeśli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gmin. od roku stałego rozm. podatku bezpośredniego bodaj 500 koron. m) Stow i spółki przemysł. z siedzibą zarządu we Lwowie, jeśli od maj. lub dochodu opłacają najmniej 100 koron rocznie. n) techniczny. — o) Kandydaci notaryatu, posiadający warunki do uzyskania posady notaryusza.
VI.	c) wyjęci d) wykluczeni	1.) a) Oficerowie w stanie i osoby z tytułem oficerskim w stanie zostające, osoby wojskowe niższych stopni i szeregowcy z wyjątkiem rezerwistów nie powołanych b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku — c) Ubodzy pobierający wsparcie z funduszów dobroczynnych. 2.) a) osoby skazane na karę za zbrodnie albo przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, oszustwa i oszustwa b) Osoby zostające w śledztwie z powodu czynów karygodnych (jak ust. a) przez czas trwania śledztwa. —

Podział przedmiotu	Wyjaśnienia z ordynacji wyborczej
III. Forma głosowania	§. 4. a) pisemnie kartkami (tajne) b) w zasadzie ustnie Zastępstwo dopuszczalne względnie konieczne: 1) dla ślepych mężowie lub pełnomocnicy 2) za osoby niewłasnowolne głosują ich prawni zastępcy 3) za korporacye, stowarzyszenia i spółki ich prawni zastępcy lub pełnomocnicy 4) za nieobecnych posiadaczy realności lub przedsiębiorców handlowych jeżeli są w innej gminie osiedleni ustanawiają przez nich pełnomocnicy. 5) za współwłaścicieli nieruchomości wspólny pełnomocnik, jeżeli współposiadaczami są małżonkowie głosuje mąż i t. d. -
IV. Prawo wyborcze czynne a) warunki	§. 9. - 1) Mężczyźni 2) Mający prawo wybierania 3) Ukończony 30 r. życia 4) Własnowolni.
b) wyjęci	§. 10 - a) Urzędnicy przełożonej władzy polit. i urzędujący w gminie władzy policyjnej b) Urzędnicy i służby miejscowych zakładów gminnych dopóki w służbie zostają a po wystąpieniu ze służby dopóki nie zostaną zatwierdzone rachunki przez nich wykonek stanowczku służbowego zdawanego. c) Osoby mające spór sądowy z gminą d) członkowie gminy w których realności leżą. e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych
c) wykluczeni	§. 11. a) Osoby skazane na karę za zbrodnię albo przestępstwa hazardowe, sprzeniewierzenia, oszustwa, lub w tychże i oszustwa. b) Osoby zostające w śledztwie z powodu czynów karygodnych (jak ust. 1) przez czas trwania śledztwa.- c) Osoby do których majątku ogłoszono konkurs jak długo trwa rozprawa konkursowa. d) Osoby, które wskutek prospełnionego czynu w celu zysku, w drodze dyscyplinarnego postępowania zostały usunięte z urzędu lub ze służby publicznej na przeciąg trzech lat od chwili usunięcia.
C. Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze spisy z charakteru, spisy wyborców i. t. p.	Tylko spisy wyborców: bliższych postanowień brak, prawdopodobnie zaniechanie.
2) Wyłożenie spisów i reklamacye (Termina, kto rozstrzyga reklamacye? Czy odwołania dopuszczalne i dokąd?)	1) Wyłożenie - na 6 tygodni 2) Termin do wniesienia reklamacyi 14 dni 3) Komisya z przyzyd. i 4ro radzących miejski rozstrzyga w 3 dniach Odwołanie do Rady miejskiej 4) Ratyfikowanie, sporządzenie spisów w ostatnim tygodniu, niedopuszczalność poprawek 5) każda dziesiątka dla porządku może głosować, wolno (co przy wywoływaniu nazwisk karteczki natrafione §. 37. ord. wyb.)

I.
II.
III.
IV.
V.
VI.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
3) Rozpisanie wyborów Doręczenie kart i legitymacyi Kolejność wyborów	§. 14. 1) Terminu niema. Prezydent rozpisuje wybory przynajmniej na 3 tygodnie przed wykonaniem tychże zawiadamiając Władzę polit. i Wydział krajowy
4) Skład komisyi wyborczej Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	1) Prezydent miasta lub jego zastępca 2) 3 członków Rady miejsk. 3) 3 członków z łona wyborców, mających warunki obieralności } 7 członków Notowanie podawanych kandydatów obok nazw. głosującego a nadto w osobnej liście. Jeśli głosuje pisemnie zaznacza się to w spisie obok jego nazwiska bezwzględna większość
5) Ogłaszanie nazwisk wybranych Zarzuty Rozpoznanie wyborów	Prezydent ogłasza nazwiska wybranych i zarazem wybranych zawiadamia Skoro przynajmniej 3/4 nowo wybranych wybór przyjmą Prezydent zawezwie ich do ukonstytuowania R. m. Ukonstytuowanie następuje pod przewodnictwem dotychczasowego Prezydenta który przewodniczy aż do wyboru nowego Prezyd.

Kraków.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906 r: 101.789.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
Podstawy ordynacyi Statut m. gm. względnie nowel.	z 6. X. 1901 Nr. 108 nowela ex 12/IV 1905 No. 70
A) Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana Rady miejskiej	72 radców (§ 18); lat 6, co 3 lata połowa radców ustępuje (§ 45) K. I: 24 r. W marcu prezydent przed Rada Radcę wy- bór uzupełnia radców w K. I. reg. K. II 12 r. K. III 10+4+10 r.
B.) System wyborczy I Podział kół (ciał) i oddziałów wyborczych	Koło I.; § 29, 30 Koło II. na 2 oddziały { a) wielki własność b) mały ciała Koło III " 3 " { a) wielki przemysł b) średni c) mały przemysł } 3 koła.
II Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	1.) obywatelstwo państwowe 2.) członkowie gminy } bez względu na płeć § 19.
b.) szczególne warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały.	Koło I a) obyw. honorowi m. Krakowa b) duchowni świeccy wszystkich wyzn. chrześc., rabini i kam. izrael. c) Klasztory i zgrom. duchowne męskie i żeńskie d) urzędnicy Rz. państwa, kraju, pow., gm. i zakładów publ. czynni i w st. spoczynku e) oficerowie i osoby należące do woj- ska z tyt. ofic. jeżeli są w st. niecz. stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojsk. dymisyę wzięli f) profesorowie i nauczyciele wszystkich zakł. naukowych utrzymywanych kosztem państwa, kraju i gm., tudzież osoby posiadające kwalifikacye do nauczania w szkołach publ. g) adwokaci, notaryusze, lekarze wszystkich zakładów i akuszerki chirurgii h) technicy, którzy studya ukończyli na jednej z wyższych szkół techn. austr. i tamże dyplom lub egz. państw. z dobrym skutkiem złożyli i) prawnicy, którzy złożyli wszystkie egz. teor. państw. i od pow. sąd. pisemnych treści polit. lub naukowych m) wszyscy, którzy w m. Krakowie opłacają z tyt. pod. osob. dochody pens. lub prent. osobno lub razem wziąwszy najmniej 32 K (nie licząc dodatku K. II. Miasta) i dożywotn. nieruchomości, odziedzicz. lub przynajmniej od po- łu nabytych, którzy tyt. pod. grunt. dom. przynosz. lub 5% pod. od budynków uwolnion. od opłaty pod. czynsz. płacą najmniej 12 K (nie licząc dodatku) a po- tem którzy w obrębie miasta prowadzą przedsiębiorstwo, powierzchnia pod. zajętą jeżeli za ostatni okres wymiar. tyt. powierz. pod. zaj. najmniej 10 K (bez dodatków) płacić mają. K. III. Przedsiębiorcy do składania publ. rach., jeżeli od podatku tyt. podzaj. (bez dod.) najmniej 300 K. opłacają. Prawo głosu służy uprawnionemu, nawet gdy mieszkają poza obrębem Krak. (§ 6 reg.) Wszyscy inni którzy płacą naj- mniej 10 K. tyt. pod. powierz. zaj. a nie należą ani do 1) ani do 2) (§ 6 reg. ex 6/II 902)
c.) wyjęci d.) wykluczeni	§ 22. a. Oficerowie i osoby wojsk. z tytułem oficerskim b. Wojskowi niższych stopni oraz szeregowcy § 23. 1. Osoby zaopatr. w ostatn. roku z fund. publicznych lub gmin. 2. Kryminalnie podczas trwania post. konkursowego 3. Skazanych za zbrodnie wogóle i za przekroczenia kradzieży, oszustwa, sprzeniewierzenia, lub uczestnictwa, w tych przeciw. § 460-464 za przekroczenia sprzeciw obyczajności publ. z § 501, 504, 512, 515, 516 K. K. z ust. 24. I 885 Nr. 89 Dz. Ust. za lichwę. 4. Zostających prawomocnie pod dozorem policyi lub w domu poprawczym sowej pracy.
III Forma głosowania	a) piśmienne Karty głosu (§ 36) [tajne] b.) w zasadzie osobiście (§ 24) § 25 Zastępstwo dopuszczalne, względnie konieczne: 1. Niewiasty przez mężów lub pełnomocników 2. Ojcowie, opiekun. Kurat. za małoletnich lub bez własnej woli 3. Korporac. stowarz. zakłady przemysł. prawnych lub wybranych 4. Klasztory i zgromadzenia duchowne: a) męskie przez przełożonego lub pełnomocn. b) żeńskie " pełnomocników 5. Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, spółki cyw. handlowe przez pełnomocnika wybranego większością udziałów

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej.
Prawo wyborcze bierne a) warunki	§26. 1. Mężczyźni 2. Właściciele 3. Mający prawo głosowania 4. Ukończony 30 rok życia
b.) wyjęci	§27. 1. Urzędnicy i słudzy gm. w służbie gminy, oko zdrowia i wyneg. zach. z gminą lub zakł. gminnymi 2. Prawodawcy w imieniu własnym lub jako pełnomocnicy spór z gminą 3. Właściciele dochodów lub zakładów gminnych
c.) wykluczeni	§28. Usunięci z urzędu lub służby wskutek przewinienia służb. popełnionego z chęci zysku, w drodze dyscyplinarnej
d.) Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze, spisy kartkowe, spisy wyborców i t. p.	1. Początek w ciągu stycznia odnośnego roku (§3 reg.) 2. alfabetyczny rejestr kartkowy według KK (§2 reg.) (od miejscowego Koła i Kwartału, litera w odrębnych kartkach) 3. Spisy wyborców: §§ 30.32. Koło I. alfabetycznie (jeden spis) " II. według wysokości pod. poprzedzających wpo. wie i jeżeli spisów 2 odmiany (jeden spis) Koło III według wysokości pod.: 1.) oddział I wym. wyżej rubr. I pod b.) a II pod a.) należący do I i II Klas pod kar. b. 2. oddział II wymienione rubr. I pod a), które są samoistnie zaszeregowane z kartą spisową swoją 3. oddział III wszyscy inni rubr. I pod a), którzy oddział ten na osobny spis.
2) Wyłożenie spisów i reklamacye (Termin, kto rozstrzyga reklamacye, czy odwołania dopuszczalne i dokąd?)	1. Wyłożenie na 6 tygodni przed rozpoczęciem wyborów (spisów wyborców i indeksu alfabet.) 2. Termin do wniesienia reklamacyi: 14 dni 3. Komisya wybrana z łona Rady miej. K. rozstrzyga ostatecznie w 8 dniach i ogłasza uchwałę przy biorąc w dzia. łalność Komisyi Kwartalnego Koła względnie oddziału 4. Na podstawie sprostowanych spisów układa się listy dla 5. W Kole I w oddziale II. i w oddziale 2. i 3. K. III na 500 wyborców zarządza się jedną sekcyę
3.) Rozpisanie wyborów. Doręczenie kart i legitymacyi. Kolejność wyborów	§35. 1. Rozpis. wyborów bada się na 8 dni przed rozpoczęciem 2. Nastąpia doręczenie leg. przez woźnych lub pachołków Magtu §§35 i 36 1) do rąk własnych 2) za potwierdzeniem odbioru §17 reg. Dla osób które przy pierwszem na liście, zamiesz. kania w tym powiecie lub przez niewiadomość gminy zaniechały przyjęcia 3. Kolejność wyborów: 1) $\frac{III\ a}{III\ b}$ c, 2) $\frac{II\ a}{II\ b}$ c, 3) I
Skład Komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów.	5 członków { 1) 3 radców miejskich 2) z łona wyborców i urzędnik Magtu Komisarz z głosem doradczym Akt wyb. od godziny 9 rano do 5 po południu Oddanie głosu nastąpi się 1) w lokalu wyborów 2) w wybranym mieszkaniu Obok tego spis alfabetyczny Zwykła większość
Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty. Rozpoznanie wyborów.	1) Prezydent ogłasza plakatami nazwiska wybranych i zawiadamia pisemnie każdego z nich (§37 reg.) 2.) Termin do zgłaszania zarzutów §40 8 dni od publicznego ogłoszenia nazwisk 3.) Rada rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności wyborów i o zarzutach przeciw wyborom (§40) 4) W razie unieważnienia lub suspensyjnego wyboru poleci Rada miasta prezydentowi rozpisać wybory uzupełniające na podstawie tych samych spisów nowy wybór w odrębnem Kole, zwyczajnie, o dzielone.

Berno.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906.: 117.092.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I. Rok wydania statutu gminnego względnie i statutu	3. V. 1905 № 56.
I. A. Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana, skład. Zasły.	57. radców I. II. III. ciała po 16 - 48 / IV. " " - 9 } 57
II. B. System wyborczy I. Ilość ciał (ciał.) i oddział. wyb.	4. ciała wyborcze
II. Prawo wyborcze, czynne a) ogólne warunki	1) Obywatele austryaccy 2) Płci męzka 3) uskończony 24. rok życia
b) szczególne warunki ze względu na kolak (ciała) wyborcze i ich oddziały	Ciało I. §. 3. a. w. — 1) Obywatele honorowi, 2) opłacający kodaj od 1 roku przed rozpis. wyborów w gminie bezpośrednich podatków państ. najmniej 300 Kr. i mający w Bornie stałe (ordynaryjne) miejsce zam.
	Ciało II. §. 3. b. w. — 1). opłacający od roku przed rozpisaniem wyborów w miejscu najmniej 100 Koron aż do 300 Kor bezpośrednich podat. państw. i mający w Bornie stałe miejsce zamieszkania. 2.) bez względu na podatek, jeżeli mają w Bornie stałe miejsce zamieszkania. a) czynni urzędnicy sądowi, urzędnicy Rz. państwa, kraju i publ. fundunów, urzędn. górniczy Borna, i Borneńskiej Izby handlowo-przemysł. b) oficerowie, zawodowi (aktyw. i nieczynni) wojska i duchowni wojsk., w pensyi i poza służbą, albo w zwierzchności (Oberin Evidenz) tudzież czynni, pensyon. lub poza służbą urzędnicy wojskowi c) zarządcy probostwowie i dobrodziejowie ustanowieni dusz. pasterze, wszystkich przez państwo uznanych związków w Bornie d) stale mianowani i pozostający w czynnej służbie dyrektorowie, profesorowie i personal nauczycielski (Lehrpersonen) urządzicy znajdujących się w gminie szkół publ. lub z prawem publicz. 3) bez względu na podatek, jeżeli mają w Bornie stałe miejsce zamieszkania a) Drowie, którzy uzyskali stopień akademicki na jednym z krajowych uniwersyt. lub, którzy wykonali tutaj nostryfikacyę i notaryusze. b) technicy, inżynierowie górn. agronom. gospodarze leśni, technicy kultury, dyplomowani lub nostryfikow. w Przedlitawii c) urzędnicy, którzy na jednej z krajowych wyższych szkół złożyli ustawowe przepisane dla wyższego studyum fachowego egzamina.
	Ciało III. §. 4. ord. wyb. — 1.) Obywatele gminny (Gemeinde bürger) a) Jeżeli mają w Bornie stałe miej. zamiank. b) " od ich zaprowadzenia bodaj rok upłynął 2) opłacający przynajmniej odrobek gminne tyt. bezpośredniego podatku państwowego rocznie w wysokości od najmniej 10 Kr. aż 100 Kr, jeśli mają w Bornie stałe miejsce zamieszkania.
	Ciało IV. §. 5. ord. wyb. — Obok uprawnionych w powyższych 3 ciałach wyb. czynnych a.) Obywatele austryaccy b) płci męzkiej c) którzy ukończyli 24 rok życia, w dniu sporządzenia wyborów d) jeżeli od najmniej 6. lat mają w Bornie nieprzerwanie stałe miejsce zamieszkania
Uwaga: §. 18. ord. wyb. (5 al.): Uprawnieni w C. I. II. lub III. których prawo głosu zależy od uiszczania podatku państw. są tylko wtedy uprawnieni do wykonywania powyższego prawa i do wyborów dopuszczeni, jeżeli uiścili wszystkie podatki państw. wraz z dodatkami kraj. i gminnymi które przez 6. mies. przed dniem wyborów stały się płatne —	

I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
II. c.) wyjęci d.) wykluczeni	Jak we Lwowie
III. Forma głosowania	Karthami (tajne) i osobiste Uwagi 1) i 2) - jak we Wiedniu
IV. Prawo wyborcze czynne a.) warunki	1) uprawnieni do głosowania 2) ukończony 30 rok życia 3) używający pełni praw obywatelskich 4) mający w chwili wyborów w obrębie gm. Borzna przynależność od roku, stałe miejsce zamieszkania
V. b.) wyjęci	1.) Osoby wyjęte od czynnego prawa wyborczego 2) Urzędnicy c. i stanu gruntu z ich stałą gruntową 3) Osoby, które pobierają do gminy w stadium, opatrzone na zarobek, umiejscowione do zarobku lub trudu, a nie będące tylko pomocnikami wyjętych lub przynależnymi.
VI. c.) wykluczeni	1) wykluczeni od czynnego prawa wyborczego 2) Pozbawieni przez sąd lub stolicę w drodze obywatelskiej z powodu wyjęcia stanowego, popełnionego z chęci zysku, a to przez 3 lata od wyroku. 3) Osoby które nie złożyły jeszcze rachunków z powierzonego sobie zarządu majątkiem gmin, zakładów gminnych lub funduszu 4.) były radny pozbawiony radcostwa mocą §. 23. ust. gminn.
VII. C. Postępowanie wyborcze 1. Prace przygotowawcze, spis kartkowy, spis wyborców i t. p.	Stadtrath sporządza alfabet. listy wyborców oddzielnie, według ział wyb. i okręgów.
VIII. 2). Wyłożenie spisów i reklamacye (termin) Kto rozstrzyga o reklamacyach? Czy odwołania dopuszczalne i dokąd?	Wyłożenie w każdym okręgu miejskim na 6 tygodni, ogłoszenie w urzędowym „Bürgerkor Ztg.“ Termin do wnoszenia reklam. dni 14. (od dnia ogłoszenia) Stadtrath rozstrzyga w 8 dniach z prawem ustnie interesowanych w 48 godzin. Odwołanie w 3 dniach do Gemeinderath, który rozstrzyga ostatecznie.
IX. 3) Rozpisanie wyborów Doręczanie kart i legitymacyi. Kolejność wyborów.	Ogłoszenie wyborów przynajmniej na 8 dni przez Stadtrath. Kolejność głosowania: od IV. do I. kolu, co.
X. 4). Skład komisyi wyborczej Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	1.) Gemeinderath jako przewodniczący. 2) 4 wyborców z dotyczącego ciała wyborczego urzędnik gminny jako protokolant. } 5 członków Zastępca może przyjąć komisarza. Najwyżej 1.500 wyb. na jedno lokal i jedna komisya. Oddającego głos zaznacza się w liście i wpisuje do protokołu.- absolutna większość.
XI. Ogłoszenie nazwisk wybranych Zarzuty Rozpoznanie wyborów.	Zarzuty w dni 8 do Stadtrathu, ostatecznie rozstrzyga Gemeinderath, poczem burmistrz ogłasza publicznie wynik. —

Praga.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1908 r.: 229 571.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
Rok wydania statutu gminnego względnie nowel	27. IV. 1850. Nowela główna 12. X 1868 Nr. 33
Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	90 radców I, II i III ciała wyborcze wybierają po 30 radców
System wyborczy. I. Ilość kół (ciał) i oddziałów wyborczych	3 ciała wyborcze
II. Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	1.) płeć męska
b.) Szczególne warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	Ciało I 1) Przynależni lub nieprzynależni (§ 382) i ust z 12/10 1868), którzy uiszczają tytułem pod. bezpośredn. w gm. najmniej 100 guld. mon. konw. Ciało II 1) ~~Przynależni lub nieprzy~~należni opłacający tyt. pod. bezpośr. w gm. najmniej 20 aż do 100 guld. mon. konw. 2.) rzeczyw., pens. lub kwiesk. urzędnicy Dw., państwa, kraju i gm., o ile pobierają pobory, pensye lub kwoty kwieseńskie, od których zostaje uiszczony pod. doch. najmniej 8 guld. mon. konw. 3) Oficerowie należący do Militia stabilis (dostojnici, którzy należeli k wojsku ustavenému § 38. 4) Katoliccy proboszczowie w Pradze 5) Pastorowie praskich gmin ewang. wyzn. augs. i helwec. 6.) Pierwszy rabin praskiego i izrael. Stow. relig. i kaznodzieje praskiego „Tempelverein" 7) Drowie wszystkich wydziałów jeśli otrzymali stopień akad. na jednym z kraj. uniwersytetów. 8.) Ustanowieni (angestellte) zwyczajni nauczyciele, profesorowie i kierownicy w publ. zakł. naukowych, utrzymywanych przez państwo, kraj lub gminę. Ciało III 1) Wszyscy inni przynależni i nieprzynależni, którzy w gminie opłacają od posiadanego w jej obrębie domu lub gruntu, albo od prowadzonego przemysłu lub zarobku, tytułem podatku b.) najmniej 8 guld. mon. konw. albo od innego dochodu, podatku dochodowego najmniej 15 guld. mon. konw. Jednak ta kwota podatk. musi być w roku upłynionym zupełnie zapłaconą, tudzież podatnik nie powinien w bieżącym roku zalegać z żadną zaległością.
c.) wyjęci	1.) Osoby, zostający pod opieką ojcowską, opiekunów lub kuratorów 2.) Korzystający z zaopatrz. publ. 3.) Służba (Gesinde) i żyjący z płacy dziennej lub tygodn.
d.) wykluczeni	1) Z powodu konfliktu z kodeksem karnym (podobnie do innych statutów) 2.) Krydataryusze 3) ci, którzy nie uiścili w zupełności w roku poprzedzającym wybory, kwoty podatkowej, od zapłacenia której zależy prawo wyb. albo opłat gminnych (do pod. państw. lub pozatem nałożonych, lub którzy w bieżącym roku podatkiem zalegają w tym względzie.
III. Forma głosowania.	Kartkami (tajne) i osobiste) Tylko korporacye głosują przez zastępców wskazanych statutami.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
IV. Prawo wyborcze bierne a) warunki	Jak we Lwowie.
b.) wyjęci	1.) wyjęci od czynnego prawa wyborczego 2.) osoby wojskowe w czynnej służbie. 3.) urzędnicy i słudzy gminni.
c.) wykluczeni	1.) Wykluczeni od czynnego prawa wybor. 2.) dłużnicy gminy 3) Ci, którzy z powierzonego sobie zarządu majątku gm. lub zakł. gm. albo z powierzonego sobie w szczególny sposób interesu nie złożyli jeszcze rachunku.
Postępowanie wyborcze 1.) Prace przygotowawcze spis Kartkowy, spisy wyborców	Listy wyborcze według ciał wyb. i okręgów. (Których jest 5.)
2. Wyłożenie spisów i reklamacye (Termina. Ktorozstrzyga: Czy odwołania dopuszczalne i dokąd)	1) 3 razy w dzienniku urzęd. na 6 tygodni przed wyborami i przez właścicieli domów. 2. Termin do wrozszenia reklamacyi 14 dni. 3.) Stadtrat rozstrzyga zarzuty po przesłuchaniu stron (nach Vernehmung der beteiligten Parteien) w 6 dni. Odwołanie do Rady miejskiej w ciągu 3 dni, jeśli Stadtrat, o sprostowaniu zawiadomi poprawieniu listy.
3.) Rozpisanie wyborów Doręczanie kart i legitymacyi. Kolejność wyborów.	Rozpis. na 8 dni przed wyborami.
4.) Skład komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów.	Burmistrz wyznacza komisyę wyborczą, która składa się obok członka Magistr 5 członk. gm. mających prawo głosu, i ci wybierają z pośród siebie przewodniczącego. Ma być obecnym Komisarz rządowy. Nazwiska zgłaszających się do listy wpisuje się do protokołu wyborczego. absolutna większość.
5.) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty. Rozpoznanie wyborów.	Termin do wroszenia zarzutów 8 dni, rozstrzyga Rada gminna. Burmistrz ogłasza wynik.

Grac.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906.

152.021.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I. Rok wydania statutu gminnego względnie nowel	Statut i gminna ordynacya wyborcza wydana ustawą z 8/12 1869 № 47. Dz. u. kr. Ciesiołowskiego statutu i ordynacyi wyborczej ustawa z 13/7 1895. № 85. Dz. u. kr. Ustawa z 10/5 1897 № 85. Dz. u. r. kr. z 3/3. - 3/1904 r. № 45.
II. A. Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	Ilość radców = 48. Radców wybiera się na lat 3. Co roku ustępuje 1/3 część Rady, a wstępują nowo wybrani z tych lat, do których należeli ustępujący.
III. B. I. System wyborczy Ilość kół (ciał) wyborczych	3. kola wyborcze. Każde koło wybiera 1/3 część radców
IV. Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	Uprawnieni do głosowania są: Obywatele austryaccy, płci męskiej, którzy ukończyli 24 rok życia.
V. b) Szczególne warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	Koło I. a) Obywatele honorowi b) Ci, którzy w podatku gruntowym, domowym, 5% wyrównawczym osob. dochod najmniej rocznie 100 złr. lub w razie tegoż najmniej 60 złr. uiszczają. – Koło II. a) Ci, którzy w podatku gruntowym, domowym, 5% i osob. dochodowego opłacają najmniej rocznie 10 złr. lub w razie robotowym 15 złr. b) Następujące osoby, zamieszkałe w obrębie m. Gracu, o ile z tytułu sumy opłacanych podatków nie należą do koła I: a) Duszpasterze, o ile nie są jedynie zastępczo raz po raz stale mianowani, pensyonowani lub w nadzwyczajnym stanie spoczynku przeniesieni. b) Urzędnicy dworu, państwa, kraju zakładów publicznych i gminy. c) Oficerowie (auditorowie, lekarze wojskowi i oficerowie rachunkowi) i duchowni wojskowi w stanie spoczynku lub w stosunku poratalnym. d) Czynni i pensyonowani duchowni wojskowi e) Doktorzy wszystkich fakultetów lub magistrykowani f) technicy, rolnicy i leśniczowie z wykształceniem uniwers. g) Patronowie i magistrowie chirurgii i farmacyi h) Autorysowani lekarze prywatni i inżynierowie górniczy i) Adwokaci i notaryusze k) Kierownicy, nauczyciele i nadzorcy nauczyciele (Unterlehrer) publicznych szkół ludowych, kierownicy, dyrektorzy, profesorowie i rzeczywiści nauczyciele szkół średnich i wyższych stale tamże mianowani. – Koło III. Uprawnieni są wszyscy inni mający prawo głosowania to jest: a) Obywatele miasta Gracu { Uwaga: Według ustawy z 8/3 1904 prawo obywatelstwa w gminie Gracu nadaje Rada gminna osobom niepodlegającym, które nie są wykluczone od prawa głosowania, przy wyborach do Rady gminnej – i które opłacają najmniej 16 k. podatków. Za nadanie prawa obywatelstwa należy się taksa 100 Kr. wpływająca do fund. obyw. szpitalnego. } b) Te osoby, które z domu, lub gruntu, sklepienie się znajdującego, albo z rzemiosła, lub z dochodu z zagłębienia wyżej wymienionego opłacają najmniej bez podat. w sumie 5 złr. w. a. od roku, o ile ze względu na sumę opłacanych podatków nie należą do poprzednich kół. – Krajowe zakłady i osoby prawnicze uprawnione są do głosowania jedynie w kole I. o ile suma podatków przez nie uiszczana na to wystarcza. Współwłaściciele realności i spółnicy jawnej spółki handlowej głosują samodzielnie i w tem kole, do którego ich udział (superbarunia) przypadający na każdego z nich odpowiednia część sumy podatkowej wniesionej z realności lub przez spółkę. Opodatkowanie najmniejszej sumy, dającej jakie uprawnienie do głosowania tj: 5 złr.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
/	Uwaga: Każdemu uprawnionemu do głosowania policza się wszystkie podatki bezpośrednie jakie uiszcza i przydziela do poszczególnionych kół, według sumy ogólnej uiszczanych podatków. Podatki liczyć należy bez nadzwyczajnych dodatków.
c) Wyjęci VI. d) Wykluczeni	Wyjęci od prawa głosowania są: Pozostający pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą, a następnie ci którzy sami, lub których żona albo dzieci pobierają wsparcie jako ubodzy, a w końcu wyjęte są osoby stanu służebnego lub żyjące z zarobku dziennego albo tygodniowego (wyrobnicy i robotnicy.) Wyjęci są następnie jeszcze: Oficerowie, księża wojskowi, funkcyonaryusze wojskowi, nie będący gażystami i żołnierze - o ile służą czynnie, wraz z znajdującemi się na czasowym urlopie. Wykluczone są: 1) Osoby pozostające w śledztwie z powodu zbrodni, na czas śledztwa 2) Osoby zasądzone za przekroczenie kradzieży, sprzeniewierzenia, oszustwa - dopóki trwają ustawowe skutki kary.- 3) - Osoby do których majątku konkurs otwarto, na czas trwania postępowania konkurs.
III. Forma głosowania VII	Głosować należy z reguły osobiście przez oddanie zamkniętych kart głosowania Wyborcy chorzy lub nieobecni mogą głosować przez pełnomocników. Za państwo, zakłady publiczne i osoby prawne głosują prawomocni zastępcy. Pełnomocnikiem może być tylko uprawniony do głosowania i to tylko raz, za jednego głosującego.- Pełnomocnik musi posiadać prawne pełnomocnictwo.
IV. Prawo wyborcze bierne a) warunki VIII.	Każdy uprawniony do głosowania, płci męskiej, mający ukończony 30 rok życia, używający pełni praw obywatelskich, zamieszkały w Gracu.
b) wyjęci IX.	1) Urzędnicy i słudzy gminy 2) Osoby obowiązane prawnie do składania rachunków z zarządu majątkiem lub zakładem gminy a które tego jeszcze nie dokonały.
c) wykluczeni X.	Osoby usunięte ze służby z powodu przekroczenia z chęci zysku popełnionego, przez lat 3 od czasu usunięcia ze służby, licząc od chwili, w której odnośny wyrok stał się prawomocny.
C. Postępowanie wyborcze XI. 1) Prace przygotowawcze, spisy kartkowe spisy wyborców i t. p.	Dla każdego koła wyborczego sporządza się odrębne listy.
2) Wyłożenie spisów i reklamacye (: Termina. Kto rozstrzyga reklamacye? Czy odwołania dopuszczalne i dokąd ? :) XII.	Listy wykłada się do przeglądu przez 4 tygodnie. Wyłożenie list ogłasza się. W ogłoszeniu wyłożenia list wyznacza się termin 8 dniowy licząc od pierwszego ogłoszenia, do wnoszenia zarzutów. Zarzuty wnosi się do Magistratu, rozstrzyga je bez zwłoki Rada miejska. Od tego rozstrzygnięcia nie ma odwołania Rada miej. może rozstrzygnięcie reklamacyi powierzyć Magistratowi. Na 14 dni przed rozpoczęciem wyborów niewolno już w w listach żadnych czynić zmian.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
XIII. 3.) Rozpisanie wyborów Doręczanie kart legitymacyjnych. Kolejność wyborów	Rozpisanie wyborów następuje na 8 dni przed wyborami Obok zaproszenia do wyboru (certyfikatu) dostaje każdy wyborca 2 karty głosowania, różnobarwne, dla wyboru głównego i ewentualnie ściślejszego. Najpierw głosuje 3, potem 2, a w końcu 1. koło.
XIV. 4.) Skład komisyi wyborczej Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	Naczelnikiem komisyi jest radca miejski, w skład komisyi wchodzi urzędnik Magistratu prawnik i 4 wyborców odnośnego koła, oraz odpowiednia ilość sił pomocniczych. Przełożonego komisyi wybiera Rada gminna tak jak innych członków komisyi, których wybór jednak może być przekazany burmistrzowi albo Magistratowi. Dla I go koła może być ustanowionych kilka komisyi.- Namiestnik może dodać do komisyi urzędowego komisarza. Wyborcy oddają swe karty głosowania w odpowiednich kołach komisyom wyborczym, nazwiska zaś oddających głosy wciąga się do spisu głosujących. Głosy oddane z kart wyborczych wciąga się po ukończeniu głosowania do list głosowania. Równocześnie prowadzi się listę drugą kontrolną. Wybranym jest na kogo padnie absolutna większość głosów. Radcy dzielą się na wybranych na 3, 2 i 1 rok wedle ilości głosów, jaką wybrani zostali, przyczem za wybranych na 3 lata uważa się tych którzy największą ilość głosów otrzymali i t. d. Gdyby wybory nie dały rezultatu, następuje wybór ściślejszy. Do tego wyboru dopuszcza się 2 razy większą ilość z osób, które otrzymały największą ilość głosów, aniżeli ma być wybranych radców.-
XV. 5) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty. Rozpoznanie wyborów.	W ciągu 8 dni po dokonaniu wyborów należy wnosić zarzuty. O zarzutach rozstrzyga Rada gminna bez dalszego odwołania. Nazwiska wybranych ogłasza się po zatwierdzeniu wyborów przez Radę gminną. Ustępujący radcy biorą udział w werefikacyi wyborów.-

Czerniowce.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906.

74.585.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej.
Rok wydania statutu gm. względnie nowel.	8.III 1864 Dz. u. Kr. No. 3 zamieniona ust z 20/IX 1868 Dz. u. Kr. No 13 15. X. 1869 Dz. u. Kr. No 23 i z 12/III 1874 Dz. u. Kr. No 5.
Ilość radców, czas trwania, ich kadencyi, zmiana miejscowej	50 radców. Radców wybiera się na 4 lata. Co dwa lata następuje połowa Rady. Ubytki przez śmierć uzupełnia się w 2, lecie, wyjąwszy, gdyby ilość ubytych doszła do 12, lub ubyła połowa radców z ciała wyborcz. Wtedy następuje osobne uzupełnienie.
B. System wyborczy. I. Ilość kół (ciał) i okręgów wyborczych	3 okręgi wyborcze: 1) Okręg Śródmieście wybiera 45 radców w trzech Kołach 2) " przedmieście Rosz " 3 r. w 1 Kole 3) " " Kleparza i Horeczka 2 r. w 1 K.
II Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	Tylko mężczyźni posiadający szczególne warunki
b.) szczególne warunki ze względu na koła (ciała wyborcze) i ich oddziały.	W I okręgu wyborczym: Koło I. a) z przynależnych do gm. lub obywateli gm. 1/3 część uprawnionych z tyt. opłacania pod. najwyżej opodatkowanych, opłacających pierwszą 1/3 część ogólnej sumy uiszczanych przez wyborców pod. bezp. b.) α) urzędnicy Dz. państwa kraju β.) oficerowie i osoby posiadające stopień o/ic. w st. spoczynku o ile nie należą do stanu czynnego armii - o ile opłacają więcej niż 30 kr. pod. osob. doch. c.) obywatele honorowi. K. II. a) Z przynależnych do gm. lub obyw. gm. 1/3 część uprawnionych z tyt. opłacania pod. uiszczających drugą część ogólnej sumy pod. bezp. opłacanych przez wyborców b.) Osoby wymienione w K. I. pod b α) β.) o ile opłacają pod. osob. doch. c.) α.) Duchowni i rabini zajęci duszpasterstwem i wyżsi duchow. β) Adwokaci, notaryusze, drowie i mrowie, (lekarze) profesorowie, dyrektorzy i starsi nauczyciele szkół śred., oraz dyrektorzy, profes. i naucz. szkół wyższych K. III. a) Z przynależnych do gm. lub obyw. gmin. osoby wymienione w II K. pod b) o ile nie opłacają pod. osob. doch. Osoby opłacające ostatnią trzecią część ogólnej sumy pod. bezp. uiszczanych przez wyborców z tem ograniczeniem, że uprawnieni do głosowania są jeszcze: 1) osoby, które od roku tyt. pod realn. od realn. w gm. położonej opłacają w śródmieściu najmniej 5 zł. a na przedmieściach 3 zł. albo opłacaćby mieli, o ile przez przebudowanie, domu pozwoli od pod. 2) osoby, które ogółem pod. względem pod. bezp. opłacają od roku w śródmieściu 10 zł. na przedmieściach 6 zł. (bez dodatku. Współwłaściciele realn. i spólnicy spółek zarob. głosują w miarę przypadających na każdego części podatku. W innych okręgach wyborczych głosują uprawnieni razem w I Kole. Uwaga: W okręgu pierwszym dla utworzenia kół wyborczych spisuje się opłacające podatki bezp. wedle ogólnej sumy uiszczanych podatków poczynając od najwyżej opodatkowanych w dół. Prawo obywatelstwa w gm. nabyć mogą własnowolni mężczyźni, uprawnieni do wyboru, opłacający najmniej 20 zł. pod. po złożeniu przysięgi obywatelskiej. —

Podział przedmiotu.	Wyciąg z przepisów wyborczych.
I.) Wyjęci	Jak we Lwowie, a oprócz tego Kobiety i pozostający pod władzą ojcowską i Kuratelą
II Forma głosowania	Głosowanie odbywa się osobiście i kartkami głosowania. Na każdej Karcie jest tyle rubryk, ile radców ma być wybranych. Każdy wyborca otrzymuje kartę legitymacyjną. Zastępstwo jest niedopuszczone
III Prawo wyborcze biernie a) ogólne warunki	Wybieralnym jest każdy członek gminy uprawniony do głosowania, który ukończył 24 rok życia.
b. wyjęci	Urzędnicy urzędniczy i służba gminy
c.) wykluczeni	Jak we Lwowie
d.) Postępowanie wyborcze 1.) Prace przygotowawcze spisy kartkowe i spisy wyborców etc.	Dla każdego okręgu i koła wyborczego ma być zakreślona osobna lista.
2. Wyłożenie spisów i reklamacye (Termina. Kto rozstrzyga? Czy i odwołanie dopuszczalne, i dotychczas?)	Listy wyborców mają być wyłożone na 4 tygodnie przed wyborami. W tym czasie wyznaczyć należy 8 dniowy termin do reklamacyi. O reklamacyach rozstrzyga w 6 miastach Komisya z 4 radców i burmistrza. Odwołanie odbywa się do Komisyi, idzie do Rady miasta, która rozstrzyga ostatecznie. W 6 dniach przed wyborami nie wolno robić zmian w listach.
Rozpisanie wyborów. Doręczenie kart legitym. Prawidłowość wyborów.	Rozpisanie wyborów ma nastąpić na 8 dni przed wyborami. Najpierw wybiera okręg 3, potem 2, a na koniec 1. W okręgu wybiera najpierw koło 3, potem 2 i 1.
Skład Komisyi wyborczej. Sam akt wyb. Potrzebna większość głosów	Komisye wyborcze składają się z rady miejskiego jako przewodniczącego, 6 obywateli wyborców wybranych przez burmistrza. Komisarz nie może przysłać swego komisarza do wyborów. Potrzebną jest absolutna większość głosów. Osoby, które głosy oddały mogą być zebrane jeszcze raz w przeciągu tygodnia, celem ewentualnego powtórzenia głosowania.
Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty. Rozpoznanie wyborów. Uchylenie się od wyborów. Ostatni czas wyboru.	Rada miejska ogłasza nazwiska wybranych. " " weryfikuje wybory tudzież rozstrzyga o zarzutach, które we 14 dniach wnieść należy licząc od ogłoszenia nazwisk wybranych radców. Rezultaty weryfikacyi wyborów należy ogłosić. Komisarstwo należy wybranym pierwszy raz podług statutu obowiązującego certyfikat. Od wyboru uchylić się mogą: Duchowni, nauczyciele, służący, nie czynnie służący wojskowi, osoby liczący powyżej 60 lat życia, dalej ci, którzy w ubiegłej kadencyi byli radcami, lub piastowali godność burmistrza lub wiceburmistrza, oraz osoby chore i nieobecne.

Insbruk.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906 r.:

47.168.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej

	Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
I	Rok wydania statutu gminnego względnie nowel	Ord. wyb. opiera się na ustawie z d. 14. IV. 1874 Dz. u. i rozp. Kr. No 187 zmieniony część ust. z 23/X 1875 Dz. u. p. rozp. Kr. No 66 z 28/VI 1881 No 37 i z 6/III 1886 No 15.
II	Ilość radców, czas trwania kadencyi i zmiana składu Rady miejskiej	(:36:) radców, co trzy lata obieranych; co rokie ustępuje 1/3 część rady gminnej, wybrana przed 3 laty
III	System wyborczy Ilość kół (ciał) oddziałów wyborczych	3 koła wyborcze. Zasadą podziału na koła jest 1/3 część sumy wszystkich podatków bezp. opłacanych przez wszystkich wyborców (: zob. rubr. XI.) Rada gminna może zresztą określić w cyfrze oznaczonej kwotę podatku, mogącą decydować o przynależności wyborców do danego koła wyborczego.
IV	Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	1) własnowolność 2) płeć męska 3) posiadanie przymiotu członka gminy
	b.) szczegółowe warunki ze względu na koła (ciała) i ich oddziały	Koło I a) Obywatele honorowi b) " zwyczajni, tudzież przynależni i uczestnicy gminy opłacający od gruntów, domów, przemysł. lub dochodów taką kwotę podatków bezpośredn., bez dodatk., która się mieści jeszcze pomiędzy kwotami, jakie wchodzą w skład pierwszej trzeciej części ogólnej sumy podatków bezp., przypadających na wszystkich wyborców miasta Insbruku. c) Korporacye, związki i stowarzyszenia, posiadające siedzibę w Insbruku Koło II a) Obywatele zwyczajni, tudzież przynależni i uczestnicy gm. opłacający od gruntów, domów, przem. lub dochodów, taką kwotę podatków bezp. bez dodatków, która się mieści jeszcze pomiędzy kwotami jakie wchodzą w skład drugiej, trzeciej części ogólnej sumy podatków bezp. przypadających na wszystkich wyborców miasta Insbruku. b.) czynni, pensyonowani i kwieskowani urzędnicy państwa, kraju lub gminy – o ile od swych poborów płacą podatek osob. – doch. c) Oficerowie i wojskowi ze stopniem oficersk., którzy przeniesieni zostali w stały stan spoczynku lub wystąpili ze zatrzymaniem charakteru wojskowego, – pozostający w służbie lub pensyonowani wojskowi bez stopnia oficersk. i urzędnicy wojsk., o ile nie należą do stanu czynnego pewnego korpusu armii d) duszpasterze, wykonujący samodzielnie juryzdykcyę parafialną w Insbruku i duchowni pozostający za dekretem ordynaryackim na stałych pomocniczych stanowiskach kapłańskich e) doktorzy wszystkich fakultetów i technicy posiadający ścisłe dyplomowe egzamina na jednej z wyższych szkół techn. w państwie f) Pozostający na posadach zwyczajni nauczyciele, katecheci, profesorzy i kierownicy przy publicznych zakładach nauk. w Insbruku, utrzymywanych przez państwo, kraj lub gminę. b, c, d, e, f o ile nie płacą podatków w wysokości oznaczonej dla koła I głosują zawsze w Kole I. Koło III. Obywatele zwyczajni, tudzież przynależni uczestnicy gminy opłacający od gruntów, domów, przemysłów lub innych dochodów taką kwotę pod. bezp. bez dodatków, która przy podatkach realnych i powsz. zarobk. wynosi conajmniej 6 Kor. przy podatku osob. dochod. conajmniej 16 K., a mieści się jeszcze w ostatniej trzeciej części ogólnej sumy podatk. bezp., przypadających na wszystkich wyborców m. Insbruku. Uwaga: 1) Koło I musi się składać co najmniej z 60ciu wyborców, o ile liczba wyborców Koła I go cyfry tej nie dosięga, należy ją uzupełnić przybraniem najwyżej opodatkowanych z Koła II go (§ 8 ord. wyb.) 2) Współposiadacze wykonują swe prawa odrębnie, o ile kwota podatku, jaka ze wspólnie dłużnej sumy podatku na jednego uczestnika przypada osięga wysokość, oznaczoną powyżej podanym cenzusem wyborczym. Wysokość tej kwoty decyduje również o przynależności kuryalnej współposiadacza.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
c) wyjęci d.) wykluczeni	Wyjęci od wykonywania prawa wyborczego są: 1) niewłasnowolni 2) a) osoby pozostające w stosunku służebnym b) wyrobnicy dzienni i pomocn. przem. nie zarobkujący samodzielnie c) korzystający ze zaopatrzenia ubogich dla siebie lub dla członków swej rodziny. Wykluczeni od wykonywania prawa wyborczego są: 1) zasądzeni na kary, z któremi w myśl ust. z 15/XI 1867 dz. u. p. Nr. 131 połączoną jest utrata prawa wykonywania uprawnień polit., a to przez przeciąg czasu, jakiego potrzeba w myśl przepisów do odzyskania utraconego prawa. 2) ci, przeciwko którym z powodu zbrodni lub z powodu przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia lub uczestnictwa w tych przekroczeniach wdrożono postępowanie konkursowe lub ugodne na czas wdrożonego postępowania.— 3) ci, którzy z opłatą przypisanego im w gminie podatku bezpośredniego lub dodatków za rok, poprzedzający wybory — lub (mimo otrzymanego upomnienia osobistego) za rok bieżący zalegają.
Forma głosowania	Głosuje się bezpośrednio kartkami i tajnie. Korporacye, związki i towarzystwa głosują przez statutami oznaczonych zastępców.
Prawo wyborcze bierne a) warunki	1) płeć męska 2) ukończony 24 rok życia 3) posiadanie przymiotu członka gminy 4) posiadanie czynnego uprawnienia wyborczego
b.) wyjęci	Wyjęci od obieralności są: 1) osoby, wyjęte od wykonywania czynn. prawa wyborcz. 2) urzędnicy i słudzy gminni
c.) wykluczeni	Wykluczeni od obieralności są: 1) osoby wykluczone od wykonywania czynnego prawa wyb. 2) dłużnicy gminy, którzy zwlekają z zapłatą długu i przeciwko którym poczyniono kroki sądowe 3) Osoby zalegające więcej niż rok od oznaczonego terminu lub mimo otrzymania upomnienia zalegające jeszcze dotychczas ze złożeniem rachunków z powierzonego im zawiadywania majątku gminnego, zakładu gminnego lub z pewnej przez gminę szczególnie im zleconej czynności 4) osoby, pozbawione publ. urzędu lub służby za popełnione z chciwości zysku wykroczenia dyscyplinarne.
Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze Spis kartkowy, spisy wyborców i t. p.	Sporządza się spis imienny wyborców z wyszczególnieniem przy każdym wyborcy kwoty przypisanych mu w gminie podatków bezp., a to począwszy od wyborcy opłacającego kwotę najwyższą, a kończąc na wyborcach, opłacających najmniejsze kwoty. Sumę końcową wszystkich kwot podatku dzieli się na trzy części, a podług tego wyborców na trzy koła wyborcze (patrz. rubr. III i V) wybierające po 12 radców miejskich. Co do każdego koła wyborczego sporządza się następnie odrębne listy wyborcze, a to przy współudziale 6 członków rady gminnej wyznaczonych umyślnie do tego przez radę gminną.
Wyłożenie spisów i reklamacye Termina	Listy należy wydać drukiem i wyłożyć w ratuszu do przeglądu najmniej na 6 tygodni przed wyborami, podając to do publ. wiadomości trzechkrotnem obwieszczeniem w gazecie urzęd. w dziennikach i plakatami za równoczesnem wyznaczeniem 14 dniowego czasokresu do wnoszenia zarzutów. Na czasie wniesione zarzuty rozstrzyga burmistrz najdalej w dniach 6ciu dokonując równocześnie dopuszczonych sprostowań w listach przeciw rozstrzygnięciu.—

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej.
Kto rozstrzyga? Czy odwołanie dopuszczalne i dokąd	burmistrza służy w 3 dniach odwołanie do Rady gm., a przeciwko odmownym decyzyom tejże odwołanie w równym terminie do Namiestnictwa. W dniach 6ciu poprzedzających wybory niewolno już dokonywać w listach żadnych sprostowań.
3) Rozpisanie wyborów Doręczenie kart i legitymacyi Kolejność wyborów	Sześć dni przed wyborami ma burmistrz ogłosić godzinę, dzień i miejsce ich odbywania się i według możności ogłoszenie to we formie karty legitymacyjnej wraz ze sprostowaną listą wyborczą doręczyć do rąk własnych wszystkim na listę zapisanym. Najpierw wybiera Koło III., potem II., w końcu I.
4) Skład komisyi wyborczej Sam akt wyborczy Potrzebna większość głosów	Każde koło wyborcze zbiera się osobno i ma osobną komisyę wyborczą, składającą się z jednego członka rady gm. jako przewodn. i 6ciu członków gm. uprawnionych do głosowania. Do każdej komisyi wyb. może być przydany przez ck. Namiestnictwo Komisarz wyb. dla nadzoru prawnego toku czynności. Wyborcy głosują osobiście, korporacye, związki i towarzystwa przez pełnomocników (Zob. rubr. VII). Głosujących zapisuje się w protokole, prowadzonym na 2 ręce przez 2 członków komisyi wyborczej. Głosowanie odbywa się tajnie kartkami, których nie potrzeba podpisywać. Na kartce wpisuje się nazwiska obieranych. O wyborze rozstrzyga względna większość przynajmniej jednej trzeciej części głosów, oddanych w danem Kole wyborczem.
5) Ogłoszenie nazwisk wybranych Zarzuty Rozpoznanie wyborów	Wynik ogłasza komisya wyb. natychmiast po dokonaniu obliczenia głosów na miejscu. Protokół wyborczy, podpisany przez Komisarza rządowego, wraz z dotyczącymi załącznikami oddaje się zapieczętowany, radzie gminnej lub delegowanej przez nią komisyi. Wybranych należy natychmiast o wyborze zawiadomić. Zarzuty przeciw ważności wyborów lub odmowę przyjęcia wyboru przez obranego wnosi się do rady gm. najdalej do dni 8 po wyborach. Rozpoznania zarzutów lub odmowy przyjęcia wyboru, na czasie wniesionych, dokonuje rada gm. bez dalszego odwołania. Spóźnione zarzuty lub odmowa przyjęcia wyboru zostają alimine odrzucone.

Solnogród.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906: 36021.

Wyciąg z ordynacji wyborczej.

	Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I	Rok wydania statutu gm. względnie nowel	31 grudnia 1869.
II	Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	30 radców. Co roku ustępuje 1/3 część radców. Z corocznemi wyborami łączyć należy z reguły wybory uzupełniające. Zastępca urzęduje tak długo jak długo miał urzędować zastąpiony.
III	System wyborczy I. Ilość kół (ciał) i oddziałów wyborczych	3 Koła wyborcze
IV	II Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	Prawo wyborcze czynne przysługuje każdemu członkowi gminy bez różnicy płci - który od roku opłaca od realności dochodu lub zarobku podatek bezp. To samo odnosi się do korporacyi w gminie osiadłych.
V.	Szczegółowe warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	Uprawnieni do głosowania: Koło I a) obywatele honorowi; b.) opłacający w gminie conajmniej 80 złr. podatków bezp. bez dodatku. Koło II a) opłacający w gminie od 20-80 złr. pod. bezp. bez dodatku b.) bez względu na opłacanie podatku z pośród przynależnych do gminy (α) Proboszczowie wszelkich wyznań β) Doktorowie wszystkich fakultetów γ) Rzeczywiści nauczyciele, profesorowie i dyrektorowie zakładów nauk.) c) czynni i emerytowani urzędnicy kraju, państwa, dworu i gminy o ile od pensyi opłacają podatek dochodowy - o ile ze względu na sumę podatku nie należą do Koła I. Koło III Wszyscy członkowie gminy bez różnicy płci, o ile od realności, dochodu lub zarobku od roku opłacają podatek bezpośredni. Uwaga. Współwłaściciele realności i spólnicy przedsiębiorstw przemysł. głosują każdy za siebie w Kole do którego należą ze względu na wysokość pod. Podatki uiszczone przez niepełnoletnie dzieci dolicza się ojcu lub matce uprawnionym do wyboru, dopóki sprawują władzę rodzicielską.
VI	Uwolnieni od wyboru	Przysłuża 1) wojskowym 2) duchownym i urzędn. 3) osobom, liczącym ponad 60 rok życia 4) osobom, które w ubiegłej kadencyi sprawowały urząd burmistrza lub radcy miejskiego - osobom tym jednakże przysłuża prawo uwolnienia tylko na przeciąg następnej kadencyi.
VII	c) wyjęci d.) wykluczeni	Wyjęci od głosowania są: Wojskowi czynni, ubodzy wspierani i niewłasnowolni. Wykluczeni jak w Krakowie.

Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacji wyborczej.
III Forma głosowania.	Głosowanie w zasadzie osobiste kartkami do głosowania. Za Korporacye głosują ustanowieni zastępcy, za żonę mąż, za wdowę Kobietę pełnomocnicy. Za nieobecnych w sprawach gminy lub publicznych głosować może pełnomocnik. Tylko wyborcy mogą być pełnomocnikami.
Prawo wyborcze bierne IV a) ogólne warunki	Wybieralnym jest mężczyzna pełnoletni, będący w posiadaniu pełne praw obywatelskich.
b.) wyjęci	Urzędnicy i słudzy gminy oraz ci, którzy wyjęci są od przymusu prawa wyborczego.
c.) wykluczeni.	Od biernego prawa wyboru wykluczone są te same osoby, które i od czynnego prawa wyboru są wykluczone.
Postępowanie wyborcze. 1) Brace porządkowanie (spis) kartkowy, spisy wyborców	Dla każdego koła wyborczego należy opatrzyć listę.
2) Wyłożenie spisów i reklamacye (terminy) Kto prostruje? Czy odwołania dopuszczalne i dozwolone?	Listy wyborcze mają być wyłożone do przejrzenia najmniej 14 tygodni przed wyborami. Reklamacye wnosić należy w terminie 8 dniowym od pierwszego ogłoszenia list. Wyłożenie listy ogłasza się 3 razy. Reklamacye prostruje Rada gm. w 6 dniach. Na 8 dni przed wyborami niewolno robić w listach poprawek
3) Rozpisanie wyborów Porządek kart legitym. Kolejność wyborów	Wybory rozpisuje się na 8 dni przedtem. Wezwanie tym zawiadamia się o terminach, kiedy wybrać się mających radzie każdego wyborcy. Najpierw wybiera koło III, potem II, a wreszcie I
4) Skład komisyi wyborczej. Sam akt wyborczy. Potrzebna większość głosów	Dla każdego koła ustanawia się odrębną Komisyę. Przewodniczącym jest prezes miejski, w skład jej wchodzi 4 wyborców. Członków komisyi wybiera rada na sesyi. Burmistrza. Przydane sekcyi może Komisyi przydać Komisarza. Kto jest w jednem kole zostać wybrany, nie może być wybranym jeszcze w innem kole. O wyborze decyduje absolutna większość głosów. Radzy na kilkuset mniejsza ilość głosów radzia, uważani za wybranych przy wyborach uzupełniających.
5) Ogłoszenie nazwisk wybranych. Zarzuty. Rozstrzygnienie wyborów.	Komisye po ułożeniu aktu wyborczego ogłaszają nazwiska wybranych. Zarzuty przeciw wyborom wnosić należy w 8 dniach po ukończeniu wyborów do Rady m., która je rozpatruje

Lublana.

Liczba mieszkańców 31. grudnia 1906 r.:

39.894.

Wyciąg z ordynacyi wyborczej.

	Podział przedmiotu	Wyciąg z ordynacyi wyborczej
I.	Rok wydania statutu gminnego względnie nowa	Projekt przyszłego statutu.
II.	Ilość radców, czas trwania kadencyi, zmiana składu Rady miejskiej	36 radców I, II i III po 10 radców IV 6 radców
III.	System wyborczy I. Ilość kół (ciał) i oddziałów wyborczych	4 ciała wyborcze
IV.	II. Prawo wyborcze czynne a) ogólne warunki	1) płeć męska 2) ukończony 24 rok życia
V.	b.) szczegółowe warunki ze względu na koła (ciała) wyborcze i ich oddziały	I Ciało 1) Obywatele honorowi 2) Uprawnieni, opłacający w gminie ogółem bezpośrednich podatków najmniej 200 K. II. Ciało 1) Opłacający w gminie ogółem bezpośrednich podatk. najmniej 50 K, a mniej niż 200 K. 2) Członkowie Książęco-Biskupiej Kapituły, tudzież duchowni wszelk. wyznań ustanowieni jako duszpasterze albo w publ. szkołach ludowych 3) Oficerowie i osoby wojsk. z tyt. oficerskim w stanie spoczynku albo którzy kwitowali z zatrzymaniem charakteru wojskowego 4) Tak pozostające w służbie jakoteż pens. osoby wojsk. bez tytułu oficersk. tudzież pens. urzędnicy wojskowi o ile nie należą do stanu ciała wojskowego (in den Stand eines Truppenkörpers.) 5) Doktorowie kraj. uniw., autoryz. technicy pryw. inżynierowie górn. tudzież technicy, którzy zdali ścisłe egzamina na jednej z kraj. politechnik. 6.) Dyrektorowie i stale mianowani nauczyciele publ. szkół ludow. w gminie, tudzież dyrektorowie, profesor. i nauczyciele innych zakładów naukowych w gminie 7) Będący w służbie, pensyon. lub kwieskow. urzędnicy Dworu, Państwa, Kraju, publ. fundusz. gminy, którym przypisano podatek dochod. w Lublanie od ich poborów, pensyi i płac kwiesc. III Ciało 1) Opłacający w gminie ogółem bezpośred. podatków mniej aniżeli 60 koron 2) Obywatele (Bürger) Lublany IV Ciało 1) Członkowie gminy, którzy mają w Lublanie swoje stałe miejsce zamieszkania przynajmniej od 5 lat bez przerwy. Uwaga. Wyliczeni w Kole II od 2-7 mają być członkami gminy
VI	c.) wyjęci d.) wykluczeni	a) wyjęci 1) Pozostający pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą 2) Korzystający z dobrocz. publ. obecnie lub w ciągu ostatn. 2 lat 3) Będący w służbie oficerowie, osoby wojsk. z tyt. oficerskim i szeregowcy z wyłączeniem niepowołanych rezerwistów. b.) wykluczeni 1) z powodu konfliktu z kod. karn. jak w innych statutach 2) Pozbawieni po myśli § 3 ord. wyb. na przeciąg lat 3 z powodu podejrzanych, gwałtownych lub podstępnych działań, skierowanych w inny sposób, aniżeli to przewiduje kodeks karny i nowela z 15/5 1867 r. Nr 131 ku usiłowanemu wywarciu wpływu na wynik wyborów za co władza polit. karze grzywną 10-400 K. z możliwością zamiany na areszt od 12 god. do 20 dni i orzecz. utraty czynnego i biernego prawa wyboru na przeciąg lat 3.

Podział przedmiotu.	Wyciąg z ordynacji wyborczej
Forma głosowania	Kartkami (tajne) i osobiście
III. Prawo wyborcze bierne a) warunki	1) Członkowie gminy 2) Uprawnieni do głosu 3) z wyjątkiem 3 osób, mających w gminie prawo wyborcze, mających swoje stałe miejsce zamieszkania w Lublanie
IX. b) wyjęci	1) Urzędnicy i służba gminy w czasie trwania tego stosunku 2) Korzystający z dobrodziejstwa publicznej 3) Służba, tudzież nie mający samoistnych zarobków w jako najemnicy dzienni albo przem. pomocnicy 4) Ci, którzy nie przyjęli zaszczytu, albo je złożyli, aż do najbliższego peryodu wyborczego
X. c) wykluczeni	1) Krydatarjuszc 2) Usunięci z urzędu lub służby w drodze dyscyplin. z powodu czynów popełnionych z chęci zysku przez następne 3 lata 3) Wykluczeni na 3 lata (patrz prawo wyb. czynne ust 6.)
XI. Postępowanie wyborcze 1) Prace przygotowawcze (spis) Kartkowy, spisy wyborców i t. p.	Osobna lista wyborcza dla każdego ciała wyborczego.
XII. 2) Wyłożenie spisów z reklamacye. (Termina kto rozstrzyga? Czy odwołania dopuszczalne i do kogo?)	1) Jeszcze w październiku przedawym na czas (rachunkowy) 2) Termin do wnoszenia reklamacyj do dni 14. 3) Rada gminna rozstrzyga w 8 dniach ostatecznie 4) Wciągu 3 dni po rozstrzygnięciu i zawiadomieniu reklamujących Magistrat porawnia wyłożoną listę
XIII. 3) Rozpisanie wyborów. Doręczenie kart i legitymacyi Kolejność wyborów	Rozpisanie na 8 dni przed wyborami Kolejność wyborów pod IV działu.
XIV. 4) Skład Komisji wyborczej Sam akt wyborczy Powszechna większość głosów	Komisja wyborcza składa się 1) z członka Rady m. jako przewodniczącego 2) z członka Magistratu 3) z 3 uprawnionych do grona członków gminy Naczelnik Kraj. władzy politycznej może przysłać swego Komisarza Nazwiska głosujących wpisują się do osobnego protokołu. ~~Absolutna~~ większość
XV. Ogłoszenie nazwisk wybranych Zarzuty. Rozpoznanie wyborów.	Termin do wnoszenia zarzutów 8 dni od ogłoszenia wyniku ostatnich wyborów. Ostatecznie rozstrzyga Rada miejska

Г. Діаманд

Проект реформи виборчого права
м. Львова

Б. д. Склограф. м. пол.

Примітка: Порівн. арк. 1–9.

1.)

Dra Diamanda Hermana

Projekt reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa.

§1.

Prawo wybierania radnych miejskich mają wszystkie osoby liczące powyżej 20 lat bez różnicy płci o ile mieszkają więcej niż rok we Lwowie i dalszymi postanowieniami niniejszej ordynacyi od prawa wyborczego nie są wyłączone.

Czynne prawo wyborcze

§2.

Wszystkie osoby mające prawo wybierania są zarazem wybieralnemi, o ile ukończyły 24 rok życia i wykażą się świadectwem co najmniej ukończonej publicznej szkoły ludowej, albo też wykształceniem, odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

Bierne prawo wyborcze

§3.

Nie mogą wybierać, ani być wybranymi: oficerowie, duchowni wojskowi, żołnierze na służbie bez rangi i żołnierze należący do siły zbrojnej, względnie do żandarmeryi

Wyjęci z pod czynnego i biernego prawa wyborczego (wojskowi)

o ile osoby te pozostają stale lub czasowo w czynnej służbie wojskowej, także tych, którzy czasowo są na urlopie.

§. 4.

Wybranymi być nie mogą: Wyjęci z biernego prawa wyborczego.

a.) urzędnicy siły zbrojnej, pozostający w stałej służbie lub czasowej czynności;

b.) urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędujący w gminie rządowej władzy policyjnej.

c.) urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu, dopóki nie co do stanu załatwione rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane.

d.) osoby mające spór sądowy z gminą,

e.) dłużnicy gminy, w których należytości zalegają,

f.) dzierżawcy realności i dochodów gminnych,

g.) osoby, zostające z gminą bądź osobiście, bądź jako członkowie spółek, udziałowcy lub reprezentanci przedsiębiorstw, w stosunkach praw, nie prywatnych, jako przedsiębiorcy, dostawcy lub tp. —

Ograniczenia co do wybie-
ralności tak z § 3, jak i
niniejszego nie dotyczy
jednak tych osób do siły
zbrojnej należących, które
w czasie krytycznym pozo-
stają w czynnej służbie
jedynie wskutek swego
obowiązku odbywania
ćwiczeń wojskowych (służby
wych).

§ 5.

Od prawa wyború i wybie-
ralności są wykluczone:
a.) osoby pozostające pod
kuratelą,
b.) osoby pobierające zapo-
mogę jako ubodzy z fundu-
szów publicznych lub które
zapomogę taką pobierały
w roku bezpośrednio poprze-
dzającym wybory, lub które
wogóle są ciężarem dobroczyn-
ności publicznej.
Nie należy jednak, o ile
chodzi o prawo wyborcze
uważać za zapomogę lub
za akt dobroczynności publi-
cznej zapomogi z kas chorych,
organizacyj zawodowych,
rent z zakładów ubezpieczeń
od wypadków, rent udzie-
lonych na starość, na wy-

Wykluczeni od prawa wyborczego

padek niezdolności do pracy, bezrobocia, bezpłatnego użytkowania w szpitalach publicznych, uwolnienia od czynności obdarzania środkami do nauki lub stypendyami, ani wreszcie wsparcia w razie ogólnej nędzy,

c.) osoby, do których majątku otwarto konkurs i to aż do ukończenia tego konkursu,

d.) osoby zasądzone na karę za zbrodnię, lub przekroczenie, nie popełnione z chęci zysku,

e.) osoby, skazane przez sąd za jeden z występków przeciw przepisom o ochronie wolności wyborów, jeżeli tego czynu dopuściły się przy wyborach do Izby posłów Rady państwa, do Sejmu Krajowego lub Rady gminnej,

f.) utraty prawa wyborczego, go ustaje z chwilą ustania skutków prawnych zasądzenia,

g.) osoby, pozostające pod dozorem policyjnym, policyjno-sanitarnym, lub oddane do domu pracy przymusowej aż do upływu trzech lat po ustaniu

tego stosunku.
h.) osoby, którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi, dopóki ten stan trwa, a najmniej trzy lata od chwili sądowego zarządzenia i osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo i to na przeciąg trzech lat od chwili ukończenia ostatniej kary.

§ 6.

Okres wyborczy

Wybory do Rady miejskiej odbywać się będą co trzy lata w jednem ciele wyborczem wybierającem 100 radnych.

§ 7.

Spis wyborców.

Magistrat sporządzi spis wyborców i wyłoży go do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem, dostatecznie obszernem i jasnem, w tygodniu najpóźniej trzy tygodnie po rozpisaniu wyboru. Spisy sporządzone alfabetycznie, wedle lokalów wyborczych, mają zawierać imię i nazwisko, zatrudnienie i bliższy adres każdego wyborcy. Spisy te powielo-

ne Magistrat wydawać będzie na żądanie wyborcow po cenie kosztów nie wyższej jednak nad 20 Kor. za egzemplarz.

Wyłożenie spisów ma być ogłoszone w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

§ 8.

Reklamacye przeciw liście wyborczej ma prawo wnieść na ręce prezydenta miasta lub jego zastępcy każda osoba do wyborów uprawniona ustnie lub pisemnie i to z powodu wciągnięcia do listy osoby, której prawo wyborcze nie przysługuje lub z powodu nie wciągnięcia osoby, której prawo to przysługuje. Reklamacye.

§ 9.

Komisya złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy jako przewodniczącego, z prezydenta Magistratu i trzech sędziów przez Prezydenta sądu krajowego wyznaczonych, ma reklamacye załatwić do trzech dni po ich wniesieniu. Komisya reklamacyjna.

Czas wniesienia reklamacyi trwa dni 14 od dnia publicznego ogłoszenia zawiadamiającego o wyłożeniu spisu wyborców.

Termin wniesienia reklamacyi.

Przeciw uchwale Komisyi reklamacyjnej nie służy żaden środek prawny.

W ostatnich 14. dniach przed wyborami nie wolno czynić żadnej zmiany w spisie wyborców.

Termin zmian spisu wyborców.

§ 10.

Prezydent miasta rozpisuje wybory i ogłasza czas i miejsce głosowania w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic. Ogłoszenie ma zawierać postanowienia, że wybory rozpoczynają się wokalnem przez prezydenta miasta dnia o godzinie 10 przedpołudniem i trwają bez przerwy do 8. wieczorem.

Rozpisanie wyborów.

Termin głosowania ma być ogłoszony na trzy miesiące przed wyznaczonym dniem głosowania.

§. 11.

W ogłoszeniu rozpisującem wybory zawezwie prezydent

Listy kandydatów.

miasta stronnictwa względnie ich komitety wyborcze do zgłoszenia list kandydatów najpóźniej 14 dni przed wyznaczonym dniem wyborów.

Zgłoszone listy kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane co najmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczyć tę osobę, która jest upoważniona do zastępowania wobec władz podpisane stronnictwo względnie jego Komitet wyborczy.

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie imienia, nazwiska i zamieszkania, tak, by co do nich nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista kandydatów musi być oznaczona nazwą stronnictwa, od którego pochodzi względnie takie godłem lub hasłem, tak by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu każda lista zawierać może pełną liczbę stu kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki co do oznaczenia listy kandydatów lub tychże

osób, prezydent miasta
zawezwie ustanowionego
zastępcę stronnictwa, względ-
nie komitetu wyborczego do
usunięcia zachodzących
braków lub wad w ciągu
48 godzin pod rygorem wy-
łączenia odnośnej listy od
udziału w wyborach.

Ogłoszenie listy kandydatów.

Każdą w czas zgłoszoną
listę kandydatów poda pre-
zydent miasta po jej zgłosze-
niu względnie po usunięciu
zachodzących braków lub
wad do publicznej wiadomo-
ści w pismach codziennych
wychodzących we Lwowie
i plakatami na rogach
ulic.

§ 12.

Przy głosowaniu wolno
pod nieważnością całej karty
głosowania oddać głos
tylko na jedną z zgło-
szonych list kandydatów z wy-
rażeniem wymienieniem na
liście służącej za kartę
głosowania imienia, względ-
nie godła lub hasła odno-
szącego stronnictwa czy ko-
mitetu wyborczego.

Zmieniać lub kreślić
listy kandydatów nie wolno

pod rygorem nieważności całej listy.

Głosowanie.

§. 13.

Różne co do formy, rozmiaru kolaru i papieru

Do urny wrzuca wyborca listę kandydatów w kopercie nie noszącej żadnego zewnętrznego znamienia, a dostarczonej koperty dostarczy Magistrat Stronnictwom względnie komitetom wyborczym po cenie kosztów w żądanej przez nich ilości. Koperty zamówione komitety najpóźniej jak tydzień przed wyborami

Lokale wyborcze.

§ 14.

Do przeprowadzenia wyborów przewiduje prezydent miasta taką ilość sal do głosowania, żeby na jedną salę nie przypadło więcej niż 1500 wyborców. Przydział wyborców do poszczególnych sal ma być dokonany tak, by każda sala obejmowała wyborców zamieszkałych w jednej lub w kilku sąsiadujących ulicach. Na salę głosowania przeznaczyć na ile lokale położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic. Na lokale wyborcze mogą być użyte jeno hale z osobnem wejściem, tak, by wyborcy wychodząc ze sali nie

Komisye wyborcze.

mowali drogi wchodzącym w skład Komisyi wyborczej, która odbierać będzie listy kandydatów i obliczać głosy, wejdą: delegat miejskiej wyznaczony przez Radę gminną jako przewodniczący i delegaci każdego ze stronnictw, względnie komitetów wyborczych, które zgłosiły za wcześniej wyznaczoną listę kandydatów.

Stronnictwa względnie komitety wyborcze delegując członków do Komisyi wyborczych, wyznaczą dla każdego z nich salę, w której ma funkcyonować. Ile to by się nie stało wyznaczy salę prezydent miasta, względnie zamianuje członków Komisyi w takiej ilości by wraz z przewodniczącym i delegatami stronnictw w każdej z sal liczyły nie mniej niż 7 członków.

Wraz z przewodniczącym Komisyi wyborczej wszyscy jej członkowie muszą znachodzić się w lokalu wyborczym, w którym obejmują funkcye członków Komisyi.

Stronnictwa, względnie

komitety wyborcze, które do trzech dni przed rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły do prezydenta miasta swoich delegatów do komisyi wyborczych tracą przez to prawo udziału w tychże komisyach.
Głosowanie odbywa się tajnie.

§ 15.

Ukonstytuowanie komisyi wyborczych.

Komisye wyborcze rozpoczynają się do godzinie oznaczonej w ogłoszeniu terminu wyborów swoją funkcyę ukonstytuowaniem się polegającem na odebraniu od funkcyonaryuszy Magistratu spisu wyborców wraz z przygotowaniem wykazu i listami głosowania. Następnie komisya wybiera ze swego grona protokolującego, który spisze protokół wyborczy, sprawdzają cy wnioski komisyi przedłożone, uchwały zapadłe i sposób wykonania tychże uchwał.-
Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekonać się ma komisya wyborcza, czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżna. Osoby oddające głos spisać należy do dwóch

egzemplarz wykazów głosowania. Dwaj członkowie komisyi wpisują do każdego z ich nazwiska głosujących.

Przed oddaniem karty do głosowania §13. winien zgłaszający się wyborca podać imię swe i nazwisko, zatrudnienie i adres mieszkania. Do sprawdzenia, że osoba tak opisana znajduje się na liście wyborców po stwierdzeniu identyczności przez jednego z członków komisyi lub dwóch świadków osobiście znanych dwom członkom komisyi, wzięci wyborca kartę do głosowania do urny.

Stwierdzenie identyczności.

Wyborca może wykazać swoją identyczność także przez przedłożenie odpowiedniego dokumentu, jako to: karty przynależności, paszportu, karty przemysłowej, książki robotniczej lub wojskowej, dyplomu lub podobnego dokumentu. W wykazach głosowania obok nazwiska wyborcy winno być wpisane nazwiska osób lub dokument stwierdzający jego identyczność.

Pomimo przedłożenia dokumentu zgłaszającym się nie będzie dopuszczony do głosowania, jeżeli jeden z członków Komisyi stwierdzi niezidentyczność zgłaszającego się.

W takim razie komisya na podstawie protokołu zawierającego nazwisko członka Komisyi przeciwcego identyczności usiłującego głosować i tegoż ostatniego oświadczenie zatrzymując przedłożony dokument odsyła pisemną sprawę sądowi karnemu celem ścigania usiłującego głosować w myśl ustawy o zabezpieczeniu czystości wyborów z dnia 26. stycznia 1907.

§. 16.

Zamknięcie głosowania.

O oznaczonej w ogłoszeniu wyznaczającem terminu wyborów godzinie należy zamknąć głosowanie. Nie wolno jednak wykluczyć od głosowania tych wyborców, którzy przed oznaczoną godziną czekają na oddanie swoich głosów w lokalu wyborczym lub w braku miejsca w sąsiedniej, w którym ten lokal się znajduje lub też bezpośrednio obok lokalu wyborczego.

§ 17.

Skrutynium.

Po zakończeniu głosowania co ogłasza przewodniczący komisyi należy zamknąć lokal wyborczy, w którym pozostaje jedynie komisya wyborcza. Następnie przewodniczący wybiera z urny kopertę po kopercie i podaje je pojedynczo jednemu z członków komisyi, który koperty otwiera, wyjmuje karty do głosowania, podając je drugiemu członkowi komisyi który karty rozkłada i liczy da wedle nazwisk kandydatów wyborczych. O ile koperta zawierałaby więcej niż jedną kopertę do głosowania, lub po za jedną kartą do głosowania jeszcze inną zawartość, głos oddany w całości jest nieważny.

Protokolujący spisze w protokole pojedynczo powody, dla których karty do głosowania zostały uznane za nieważne. Karty te należy numerować i numer w protokole uwidocznić.

§. 18.

W każdym lokalu wyborczym stwierdza komisya ilość

oddanych ważnych głosów i ilość kart padłych na każde ze stronnictw. Stwierdza dalej zgodność ilości oddanych głosów z wynikiem skrutynium, poczem owiązuje je karty do głosowania i opieczętowuje je. Po skończeniu tej czynności przewodniczący wraz z wybranym przez Komisyę protokułującym, aktami i kartkami do głosowania udają się do Komisyi głównej, składającej się z przewodniczących i protokułantów wszystkich Komisyi wyborczych. Komisyi głównej przewodniczy prezydent miasta lub jego zastępca.

Komisya główna.

§ 19.

Komisya główna zlicza głosy oddane na listy kandydatów każdego ze stronnictw względnie komitetów wyborczych i ustala stosunek liczby głosów uzyskanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela się ogólną liczbę 100 mandatów na poszczególne listy kandydatów i tyleż osób uważa się z każdej listy za wybrane a to w porządku, w którym na liście swego stronnictwa względnie swego komitetu wyborczego

Przykład: otrzymało głosów

lista mieszczańska	26.340
" polskiej demok.	13.073
" narodowej "	11.300
" socyalistyczna	7.280
" ruska	8.762
" żydowska	5.800
Razem oddano głosów:	72.560 : 100 = 725.6
iloraz wyborczy	726

	otrzymało mandatów	zostało wolnych głosów czyli ilorazów wyborcz.
lista mieszczańska	36+1	174
" polskiej demok.	18	2
" narod. "	15	10
" socyalistyczna	10	20
" ruska	12	50
" żydowska	7+1	718
	18+2	100

figurują. W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 (ilość obrać się mających radnych:) a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tylu kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych.

Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, tedy przyjmuje się za iloraz wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą. Jeżeli z podzielenia liczby głosów, które padły na jedną listę kandydatów przez iloraz wyborczy wypadnie ilość ułamkowa, wtenczas nie uwzględnia się wcale ułamka przy oznaczeniu liczby radnych, wybranych z odnośnej liczby kandydatów. Powstałą z powodu wszystkich nieuwzględnionych ułamków wolną liczbę mandatów przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka tym listom, przy których nie uwzględnione ułamki 98. mandatów wypadło z podzielenia głosów padłych na każdą listę przez iloraz wyborczy. Po jednym mandacie otrzymały stronnictwa mieszczańskie i żydowskie ze względu, że one miały najwięcej głosów stanowiących ułamek ilorazu wyborczego.

pozostały.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch lub więcej listach kandydatów, wybór jego policzony będzie na listę tego stronnictwa względnie komitetu wyborczego, który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś na których ten sam kandydat został wybrany, nazwisko jego ostatnie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list, po nim następujących, nastąpi posunięcie się o jedno miejsce naprzód i to miejsce jego zajdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów.

§. 20.

Na wypadek śmierci, ustąpienia lub utraty mandatu przez którego z wybranych radnych bądź bezpośrednio po wyborach, bądź w ciągu kadencyi, powoła prezydent miasta w jego miejsce z listy kandydatów tego stronnictwa, względnie komitetu wyborczego, na którego liście ustępujący został wybrany najbliższego z rzędu kandydata.

2. Przykład:

Kandydat Pafnucki wybrany na listach mieszczańskiej, polskiej demokracyi narodowej. Ze względu, że stronnictwo mieszczańskie uzyskało najwięcej mandatów Pafnucki zostaje na tej liście.

Na liście demokracyi polskiej Pafnucki był 15. wybrany dalej z tej list byli 16. A. 17. B, 18. C. dziewiętnasty na tej liście był D. Wobec skreślenia Pafnuckiego, A. staje się A. 15., B. 16., C. 17. a D. osiemnasty, w ten sposób D. wchodzi do Rady miejskiej.-

Podobnie na liście narodowo-demokratycznej piętnasty z rzędu kandydat wchodzi wobec skreślenia Pafnuckiego na miejsce piętnastego i jako taki staje się członkiem Rady miejskiej.

Uzupełnienie wakansów.

§ 21.

Wynik wyborów prezydent w ten sposób ogłosi jak ogłosił rozpisanie wyborów. –

Ogłoszenie wyniku wyborów. –

§ 22.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Od tej chwili tracą moc obowiązującą postanowienia statutu miasta Lwowa niezgodne z przepisami niniejszej ustawy. –

Діаманд Ї. Статистичні дані про склад населення Львова

[Не раніше 1911 р.]

Автограф.

Примітка: Порівн. арк. 36–39; 49–52.

Ludność miasta Lwowa

W latach 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, w roku 1900
ilość mieszkańców 177.996, 181.016, 184.036, 187.056, 206.113, 211.245 159.877

Ilość domów 5.395 z tego niezamieszkałych 38
42.292 samoistnych partyj wynajmujących mieszkanie

Ludność według płci męska 102.625 z tego aktywnych wojskowych 10.317 cywilnych 92.308
" żeńska 103.488 cywilnych mężczyzn i kobiet razem 195.796 osób.
ludność wojskowa przeważnie niżej 24 lat

31. grudnia 1910 stale obecni 201.344, czasowo 4.769 czasowo nieobecni 2.009

Ludność według wyznania
Katolików rzymskich 105.469 katol. greck. 39.314, ormian 165, prawosł. 560 ewangl. 3088.
~~wyz. mojżeszowego~~ 51.117 ~~bez wyz.~~ 19.0% ~~19.0%~~ 1.5%
wyz. mojżeszowego 57.387 = 27.8% bez wyz. 102

Ludność według języka

Językiem polskim mówi: 172.560 ruskim 21.780, niem. 5922, czeskim 778
85.7% 10.8% 2.9% 0.3%

Ludność według czasu zamieszkania

Statystyka państwowa nie podaje specyalnie co do Lwowa czasu zamieszkania ludności. Ze statystyki Galicyi w porównaniu ze stanem we Wiedniu stworzymy sobie obraz dosyć dokładny

Galicya

Wiek	mieszkają mniej niż rok: mężczyz.	kobiet	razem	mieszkają rok i dwa: mężczyz.	kobiet	razem	ogółem mieszkańcy we wieku nad 24 lat: mężczyz.	kobiet	razem
24-33	23.567	22.273	45.840	26.573	27.289	53.862	488.902	561.696	1,050.598
34-50	15.755	15.633	31.388	19.959	18875	38.834	700.925	748.280	1,149.205
51-70	5.032	5.831	10.863	6.288	6.904	118.192	435.434	417.085	852.519
nad 70	638	963	1.601	792	1.205	1.997	68.939	63.205	132.144
			89.692			107.885			3,184.466
			2.8%			3.4			100%

Wiedeń

	mieszkają mniej niż rok			mieszkają rok i dwa			ogółem mieszkańcy we wieku nad 24 l.		
24-33	23.567	22.273	45 840	14.404	14.449	28.853	187.962	205.458	393.420
34-50	15.755	15.633	31.388	6.686	6963	13.649	223.530	238.765	462.295
51-70	5.032	5.831	10.863	2 000	2992	4.992	113.047	145.713	258.760
nad 70	638	963	1.601	290	571	861	14.898	25.986	40.884
			89.692	23.380	24.975	48.355	539.437	616.122	1,155.359
			3.3%			4.2%			

Ludność wiejska rzadziej zmienia mieszkanie, tak samo mało-miejska stąd % Galicyjski dla Lwowa za niski; procent zaś Wiednia ze względu na stały silny przypływ z prowincyi do Wiednia za wysoki; stąd pośredni będzie odpowiadał rzeczywistemu stanowi we Lwowie.

Mieszkających we Lwowie mniej niż rok w stosunku do ogółu mieszkańców we wieku ponad 24 lat 3.7%, mieszkających rok i dwa 3.4% co stanowi dla starszych ponad 24 lat w pierwszym wypadku 3.000 w drugim 3800 osób

firm przez tę samą grupę kandydatów do rady gminnej powołuje powołanie do życia licznych komitetów bez programu, bez różnic zasadniczych
Mimo licznych komitetów, mimo widocznego rozbicia opinii wyborców wybory dały od razu wynik pozytywny, prócz jednego mandatu na 3 letnie przyod urzędowania wszystkie krzesła przy pierwszem głosowaniu zostały zajęte.
Wynik taki spowodować mogła jedynie silna ręka a bezwzględna nieskrępowana ani ordynacyą wyborczą, ani innymi ustawami, ręka działająca za kulisami maszyny wyborczej. Przeszło 22% głosów oddanych przez pełnomocników, liczna ilość legitymacyi nie doręczonych wyborcom wolno zarobkujących, dają mechanikom wyborczym nieograniczone możności regulowania biegu koła fortuny.
Wynik wyborów oświetla jaskrawie rzekomą dojrzałość wyborców uprzywiljowanych.

Materyały do reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa

zestawił ze źródeł urzędowych Herman Diamand

Ordynacya obowiązująca uprawnia: ~~z tytułu podatku gruntowego: 35~~

I A. z tytułu podatku gruntowego, domowo czynszowego i 5% od domów wolnych od podatku — Kobiet 1206 razem 3572 czyli 23% ogółu wyborców

B. z tytułu podatku zarobkowego — " 308 " 2229 " 14% " "

C. " " " osobisto dochodowego i rentowego — 554 " 3311 " 21% " "

2068 — 9112 " 58·8% " "

II z tytułu osobistej kwalifikacyi

D. Obywateli wraz z honorowymi	241			
E. Duchownych wraz z 6 rabinami	139			
F. urzędników sądowych 453				
" politycznych 694				
" skarbowych 785				
" pocztowych 506				
" innych rządow. 159				
" rządowych razem	2597			
" profesorów zakład wyższych	213			
" prof. szk. średnich	453			
" naucz. szkół wydz. i ludowych	581	z tego kobiet 283		
" autonomicznych	561	—		
" miejskich	338	—		
" innych instytut. publ.	140	—		
G. Adwokaci i notaryusze	381	—		
H. Lekarze i weterynarze	291	" " " 12		
J. Technicy, archit. inżynierow.	79	—		
K. Aptekarze, magistr. farmacyi	80	" " " 4		
L. Wojskowi w stanie nieczynnym	132	—		
M. Inne osoby	164	—		
	6388	299	6388 "	41·2%
Razem wyborców			15500 "	100%
w tem kobiet		2367	"	15·3%

Razem funkcyonaryuszy publicznych 4708 czyli 77·3% z tytułu wyborców z tytułu kwalif. osobisty

Uwagi:

~~Do I. A.~~ Wśród wyborców z tytułu podatku gruntowego 1282 mężczyzn i 1206 kobiet są osobami fizycznymi 1084 głosów posiadają osoby prawne i współwłasności, głosujących przez pełnomocników.

Przez pełnomocników głosuje 2367 kobiet — 15.3% ogółu wyborców

1084 osób prawnych — 7·0% " "

3451 — 22·3% " "

Nadto głosują za osoby niewłasnowolne (małoletnich, sądownie uznanych umysłowo chorych, idyotów, pijaków, marnotrawców i t. p. ich prawny zastępca) ~~Ilości wybor~~ §. 4 ordynacyi wyborczej miasta Lwowa ich prawni zastępcy

~~Wyłączeni zaś są~~

Wyłączeni od prawa wybierania są: §2 ustęp b. ord. wyb. m. L. studyi i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku. Według tego postanowienia zarobkowanie za płacą dzienną lub tygodniową wyklucza od prawa wybierania nawet uprawnionych z tytułu osobistej kwalifikacyi (inteligencyi) własności gruntowej, lub opłacanego podatku, robotnicy więc zasadniczo od prawa głosowania są wykluczeni

Głosy osób prawnych i współwłasności stanowią rodzaj głosów pluralnych, gdyż uprawniony osobiście głosuje więcej razy jako członek spółki stanowiącej osobę prawną, bądź jako współwłaściciel, domu, gruntu lub zakładu przemysłowego

Wyborcy wykonujący osobiście prawo głosowania, a biorący wolny udział w ~~gospodarstwie~~ życiu gospodarczem jako to przemysłowcy, kupcy, właściciele realności, właściciele biur, interesów handlowych lub komisowych, ajenci, rzemieślnicy adwokaci, ~~ze~~ sejenci, lekarze, technicy, architekci, budowniczowie geometry, aptekarze, urzędnicy przedsiębiorstw przemysłowych wraz z urzędnikami kolejowymi

stanowią 48·3% ogólnej ilości wyborców

	Wyborcy głosujący osobiście	Wyborcy przez pełnomocnictwo
Z tytułu podatku gruntowego	1282	2290
" " zarobkowego	1921	308
" osob. dochod.	2757	~~3~~554
	5960	3152

	wolno zarobkujący	urzędnicy osobiście głosujący	urzędnicy za pełnomocnictwem
z tytułu osobistej kwalifikacyi	1541	4548	299
	7501 = 48·3% og. wyb.	4548 = 30%	~~3451~~ 3451 = 21·7 ogółu wybor.

<u>Wyniki wyborów</u> odpowiadają ordynacyi wyborczej. Podczas gdy do tymczasowej rady gminnej zgłosiło się stronnictw 10 a mianowicie polska demokracya, narodowa demokracya, stron. postępowe, socyalistyczne, katol. narod. mieszczańskie, ludowe, wyborcy ruscy i żydowscy w wyborach w roku 1911. brało udział prawie 20 komitetów, z tych 13 większych, mimo koalicyi grup posiadających największą ilość głosów, względnie legitymacyi wyborczych. W wyborach brało udział 70·7% ogółu wyborców.

Uzyskali głosów:

Komitet obywatelski	16·7%	komitet organ. narod.	6·8%	komitet wyborców ruskich	4·9%
" reformy gospod.	12·9 "	wyborców żydowskich	6·7 "	" urzędników	4·4%
" miejski	11·9 "	kom. miejskich urzęd.	6·1 "	" chrześciański	2·0%
" handl. przem.	9·2 "	" demokr. polskiej	5·0 "	" ludowców	2·0%

mniejsze komitety razem 6·4%

Rozbicie na liczne komitety, <u>mimo koalicyi stronnictw</u>, mała ilość głosów uzyskana na każdą z list bez wyjątku, 16·7% stanowi ilość największą, wskazują na niemożność skupienia głosów około programu będącego wyrazem wspólnego interesu miasta. Usiłowanie wprowadzenia wyborców w błąd wywieszaniem licznych

Podział mieszkańców Lwowa według wieku w r. 1910.

We wieku od 0–10 lat	39.741	19·3%	ogółu ludności Lwowa
" " 11–20 "	43.805	21·5%	
" " 21–24	24.729	12·0%	
	108.275	52·5%	przyjmując wiek 24 lat jako uprawniający do wyboru
" " 25–30	23.831	11·3%	ilość uprawnionych z powszechnego głosowania wynosiłaby 97.938 czyli 47·5% mieszkańców

Według płci w Galicyi na 10.000 osób

	mężczyźni	kobiety	obydwie płci razem
od lat 0–10	3116	2970	3041
" " 11–20	2101	2189	2146
	5217	5159	5187
od lat 20–30	1.381	1482	1433
	6298	6641	6620

Ilość tu
analfabetów

Мотивація проекту Ашкеназі

Склограф, м. пол.

Motywa

do projektu p. Dra Aschkenazego

Projekt niniejszy jest wypływem następujących rozważań i opiera się na następujących zasadach:

1) wprowadza dla mężczyzn zasadę powszechnego, równego, bezpośredniego i tajnego głosowania w całej pełni;

2) przyznaje czynne prawo wyborcze kobietom na podstawie [illegible]usa podatku bezpośredniego, zatrudnienia i wykształcenia;

3) przyznaje kobietom prawo obieralności do reprezentacyi miejskiej;

4) opiera się na systemie wyborczym proporcyonalnym wedle skrutynium list;

5) znosi zupełnie legitymacye wyborcze w interesie czystości wyborów.-

Projekt wychodzi z założenia, że prądu czasu, który prze ku czteroprzymiotnikowemu prawu wyborczemu, nic już powstrzymać nie zdoła i że odmawianie prawa głosowania najszerszym warstwom obywateli, których dojrzałość polityczna dziś żadnej nie ulega kwestyi - niczem się nie da usprawiedliwić.-

Dlatego przyjmuje projekt zasadę czteroprzymiotnikowego prawa głosowania dla mężczyzn bez żadnego ograniczenia.

Przyjmując tę zasadę usiłuje projekt zapobiedz możliwości zupełnego zmajoryzowania jednych grup i klas społecznych przez drugie.

Projekt wychodzi z założenia, że warstwom, które dotąd sprawowały wyłącznie rządy miejskie, należy zapewnić od=

./.

powiedni udział w tych prądach także w przyszłości i należy przeszkodzić ewentualności, iżby ta część obywateli, która uzyskała na prawo wyborcze dopiero na podstawie nowej ustawy, nie przeglosowała całkowicie dotychczasowych wyborców i nie wyłączyła z reprezentacji miejskiej postępowego dotychczasowego mieszczaństwa i inteligencji. -

Obawa ta jest teoretycznie uzasadnioną cyframi statystycznymi, gdyż wedle dat przedwojennych przysługiwało czynne prawo wyborcze we Lwowie około 13.000 wyborcom - kiedy natomiast liczba wyborców do rady państwa wynosiła we Lwowie około 33.000. - Tak więc blok dotąd uprawnionych w liczbie 13.000 uzyskuje wedle tego projektu prawo głosowania około 20.000 obywateli, którzy dotąd tego prawa nie mieli. -

Chociaż więc nie ulega żadnej kwestyi, że ten nowy zastęp wyborców w żadnym wypadku nie może stanowić jednolitej masy, która się przeciwstawi pozostałym wyborcom dotychczasowym, gdyż polityczne różnicowanie się społeczeństwa we wszystkich warstwach odbywa się na zupełnie innych podstawach, a względy narodowe, polityczne i zawodowe odgrywają w tym procesie różnicującym rozstrzygającą rolę, - to jednak sama teoretyczna możliwość choćby jednorazowej takiej majoryzacji pod wpływem jakiegoś wyjątkowego chwilowego hasła, - nakazuje im: preratywnie nieulekceważenie tej ewentualności i zabezpieczenie trwałych i poważnych interesów publicznych, na których straży stały dotychczasowe reprezentacje miejskie. -

Zabezpieczenie to daje system wyborczy proporcjonal-

/.

my – który zapewnia w ogóle wszystkim grupom, stronnictwom i zrzeszeniom praz dążeniom politycznym i społecznym odpowiednie postępstwo i chroni je od pełnej majoryzacji, na którą dzisiejszy system wyborczy stwarza najpoważniejsze niebezpieczeństwo.–

Wedle obecnego układu społecznego nie posiada żadne stronnictwo w mieście absolutnej większości. Stoli dwa lub trzy stronnictwa głównie dysponować nie mogą absolutną większością – i gdy się między sobą porozumieją mogą wykluczyć wszystkie inne stronnictwa polityczne i grupy społeczne od postępstwa i reprezentacji miejskiej.–

Polityka dotychczasowa wykazuje dość tego rodzaju mniej lub więcej jaskrawych przykładów, zwłaszcza w okresie ostatnich lat przed wojną i w czasie wojny powszechnej, jakie majoryzacja tego rodzaju powoduje protest, jakie wywołuje walki przeciw radzie miejskiej w takim niesprawiedliwym składzie, jak w następstwie tego reprezentacja podobna nie może się utrwalić dni we wpływie na nie władzy i jak ostatecznie stosunki te prowadzą do nominacji rządowej, którą wreszcie, wkońcu akceptują jednie dlatego, bo wszystkim grupom i stronnictwom daje stosunkowe zastępstwo, realizując w ten sposób wymóg głosowania systemem proporcyonalnym, chociaż ten system obecnej ustawie wyborczej jest przeciwny obcym.–

System ten uznany jest w dzisiejszej nauce i w najnowszych ustawodawstwach wyborczych jako najsprawiedliwszy, najbardziej postępowy, zwłaszcza przy wyborach na podstawie skrutyjnym list, gdzie zresztą o-

/.

gół wyborczy wybiera odrazu listami kilku lub kilkunastu, albo nawet kilkudziesięciu zastępców, a najodpowiedniejszym jest dla wyboru reprezentacyi miejskich, gdzie nietylko polityczne interesa są uprawnione i pożądane, ale gdzie też dążenia czysto kulturalne, estetyczne, gospodarcze, zawodowe, hygieniczno-sanitarne, dobroczynne i tyle tyle innych — powinne mieć swoich zastępców i rzeczników. — Z całej głębi przekonania polecić tedy można ten system jako jedyny, który zapewnić może ewolucyjne przejście do dzisiejszego stanu prawa wyborczego miejskiego — do prawa nowego którego wprowadzenie w życie nic już nie powstrzyma. —

W przedmiocie praw wyborczych kobiet, projekt idzie drogą ewolucyi, przyczem czyni ten śmiały i stanowczy krok, iż przyznaje kobietom także prawo obieralności do rady miejskiej — co z pewnością odpowiada nietylko naszemu poczuciu słuszności i dążącym do realizacyi instynktom społecznym kobiet polskich — ale odpowiada też i służy poważnym interesom publicznym, w których służbie reprezentantki niewiast w reprezentacyi miejskiej ważną powinny odegrać rolę. —

Zniesienie legitymacyi wyborczych zapewnić ma czystość i prawność wyboru. —

Dziś każdy obywatel posiada dla swej osobistej legitymacyi tyle różnorodnych publicznych dokumentów, że wprowadzenie osobnej wyborczej legitymacyi dla każdego aktu wyborczego, stwarza tylko nowy przedmiot handlu, który się koncentruje z reguły w najbrudniejszych rękach i zmusza zarówno kandydatów, jak i komitety wyborcze do znoszenia

./.

się bezpośrednio z elementami, które powinne być właściwie wykluczone od wszelkiego współudziału w akcji publicznej, jaką są wybory.—

Ponieważ legitymacje wyborcze nie są niczem złączone z istotą wyborów i są tylko maleciałością praktyki zapewniającej często korzystny wybór tym grupom, które organizują aparat wyborczy,— przeto brak wszelkiej skuteczności radzi do zaburzenia tego tak przydatnego instrumentu.—

W A S Z A E K S C E L L E N C Y O !

Dnia 11go listopada 1917.odbyło się w Sali Ratuszowej publiczne zgromadzenie obywateli m.Lwowa w sprawie przywrócenia samorządu gminnego we Lwowie.-

Na wiecu tym w którym brało udział kilkuset obywateli powzięto po czterogodzinnej ożywionej dyskusyi następującą rezolucyę,częścią jednomyślnie,częścią przeciw 4-8 głosom:

Zebrani dnia 11go listopada 1917 r.na publicznem zgromadzeniu w Sali Ratuszowej obywatele m.L"owa:

1/ oświadczają się za przywróceniem bezprawnie zawieszonego samorządu gminnego we L"owie i domagają się od miarodajnych czynników autonomicznych i centralnych rozpoczęcia bezzwłocznie kroków,do zrealizowania tego postulatu wiodących,

2/ uważają zgodnie z uchwałą Koła Polskiego,że jedyną drogą prowadzącą do przywrócenia samorządu,są wybory, któreby wszystkim warstwom społecznym dały należne im przedstawicielstwo w reprezentacyi gminnej.

3/ wobec oświadczenia rządu,że zgodzi się na rozpisanie wyborów - o ile będą mogły się odbyć bez walki - wzywają wszystkie stronnictwa do porozumienia się ze sobą,co do przeprowadzenia wyborów w drodze kompromisu i umożliwienia w ten sposób przywrócenia miastu pełnego samorządu,

4/ wzywają posłów m.Lwowa o poparcie tej akcyi u rządu

5/ obecne Prezydyum winno się porozumieć z Prezydyum poprzednich zebrań,w myśl powyższych uchwał.-

Jako członkowie prezydyum zgromadzenia pozwalamy sobie podać to do wiadomości Waszej Ekscellencyi z tym dodatkiem, że w myśl ostatniej rezolucyi wdrożyliśmy już kroki,zmierzające do porozumienia się z prezydyum poprzednich zebrań celem zawarcia kompromisu dla przeprowadzenia wyborów do lwowskiej Rady miejskiej,bez walki partyjnej.-

122

Gattung des Telegrammes.	TELEGRAMM an Herman Diamand Parlament kolo polski Wien	Eingangs-Nr. 1280/83	Dienstliche Angaben.
Eingelangt von si 2 auf Leitung Nr. am 28/10 19 11 Uhr 30 Min. Mit. Aufgenommen durch Bichl	Von lemberg Aufgabe-Nr. 4345 mit 83 Taxworten ( ) Worten ( ) Chiffern)	Aufgegeben am 19 um 2 Uhr 30 Min. 28/10 17 Mittag	

Text:

protestujemy przeciw uchwale kola w sprawie wyborow do rady miejskiej jako niezgodnej z wola izraelitow zgloszenia protestu w kile wykonujac uchwale wiecu obywatelskiego ktory zazadal sprawozdania od poslow twowskich co zbrobili w sprawie przywrocenia rady prosimy o nieodzowne przybycie na sobote trzeciego listopada i o telegraficzna odpowiedz czy pan stanie= za komitet wiecowy andrzejowski . ciryn. hingler. i majerski. makowicz. symowicz. philipp. dr proszynski. soupper.

Schreibmaschine.

P. D. Z. VII b 2393/15.

Bemerkungen.

Die Telegraphenverwaltung übernimmt für die rechtzeitige und richtige Übermittlung der Telegramme keinerlei Verantwortung.

Wird eine Verstümmelung des Textes vermutet, so kann vom Adressaten innerhalb des Zeitraumes von 72 Stunden nach Ankunft des Telegrammes die Berichtigung im telegraphischen Wege verlangt werden. Fällt die Verstümmelung der Telegraphenanstalt zur Last, so wird die Gebühr für das Berichtigungstelegramm nach Lage des Falles entweder zur Gänze oder teilweise zurückerstattet.

Der Pneumatik übergeben.

um ..... Uhr ..... Min. ..... Mittag. 19..

Dem Boten übergeben.

um ..... Uhr ..... Min. ..... Mittag. 19..

1.)

Dra Diamanda Hermana

Projekt reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa.

§1.

Prawo wybierania radnych miejskich mają wszystkie osoby liczące powyżej 20 lat bez różnicy płci o ile mieszkają więcej niż rok we Lwowie i dalszymi postanowieniami niniejszej ordynacyi od prawa wyborczego nie są wyłączone.

Czynne prawo wyborcze

§2.

Wszystkie osoby mające prawo wybierania są zarazem wybieralnemi, o ile ukończyły 24 rok życia i wykażą się świadectwem co najmniej ukończonej publicznej szkoły ludowej, albo też wykształceniem, odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

Bierne prawo wyborcze

§3.

Nie mogą wybierać, ani być wybranymi: oficerowie, duchowni wojskowi, gdyż ci bez rangi i żołnierze należący do siły zbrojnej, względnie do żandarmeryi

Wyjęci z pod czynnego i biernego prawa wyborczego (wojskowi)

o ile osoby te pozostają stale lub czasowo w czynnej służbie wojskowej, a także tych, którzy czasowo są na urlopie.

§. 4.

Wybranymi być nie mogą: Wyjęci z bierznego prawa wyborczego.

a.) urzędnicy siły zbrojnej, pozostający w stałej służbie lub czasowej czynnej,

b.) urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędujący w gminie rządowej władzy policyjnej.

c.) urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu, dopóki nie zostaną zatwierdzone rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane.

d.) osoby mające spór sądowy z gminą,

e.) dłużnicy gminy, w których należytości zakazują,

f.) dzierżawcy realności i dochodów gminnych,

g.) osoby, zostające z gminą bądź osobiście, bądź jako członkowie spółek, udziałowcy lub reprezentanci przedsiębiorstw, w stosunkach prawnych, nie prywatnych, jako przedsiębiorcy, dostawcy lub ty-

podatek?

Ograniczenia co do wybie-
ralności tak z § 3, jak i
niniejszego nie dotyczy
jednak tych osób do siły
zbrojnej należących, które
w czasie krytycznym pozo-
stają w czynnej służbie
jedynie wskutek swego
obowiązku odbywania
ćwiczeń wojskowych (służbo-
wych).

§ 5.

Od prawa wyború i wybie- Wykluczeni od prawa wyborczego
ralności są wykluczone:
a.) osoby pozostające pod
kuratelą,
b.) osoby pobierające zapo-
mogę jako ubodzy z funduszów publicznych lub które
zapomogę taką pobierały
w roku bezpośrednio poprze-
dzającym wybory, lub które
wogóle są ciężarem dobroczyn-
ności publicznej.
Nie należy jednak, o ile
chodzi o prawo wyborcze
uważać za zapomogę lub
za akt dobroczynności publi-
cznej zapomóg z kas chorych,
organizacyj zawodowych,
rent z zakładów ubezpieczeń
od wypadków, rent udzie-
lonych na starość, na wy-

? rent

padek niezdolności do pracy, bezrobocia, bezpłatnego użytkowania w szpitalach publicznych, uwolnienia od ciężaru, obdarzania środkami do nauki lub stypendyami, ani wreszcie wsparcia w razie ogólnej nędzy,

c.) osoby, do których majątku otwarto konkurs i to aż do ukończenia tego konkursu,

d.) osoby zasądzone na karę za zbrodnię, lub przekroczenie, nie popełnione z chęci zysku,

e.) osoby, skazane przez sąd za jeden z występków przeciw przepisom o ochronie wiarygodności wyborów, jeżeli tego czynu dopuściły się przy wyborach do Izby posłów Rady państwa, do Sejmu Krajowego lub Rady gminnej,

f.) utrata prawa wyborczego, gdy ustaje z chwilą ustania skutków prawnych zasądzenia,

g.) osoby, pozostające pod dozorem policyjnym, policyjno-sanitarnym, lub oddane do domu pracy przymusowej aż do upływu trzech lat po ustaniu

tego stosunku.
b.) osoby, którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi, dopóki ten stan trwa, a najmniej trzy lata od chwili sądowego zarządzenia i osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo i to na przeciąg trzech lat od chwili ukończenia ostatniej kary.

§ 6.

Okres wyborczy

Wybory do Rady miejskiej odbywać się będą co trzy lata w jednem ciele wyborczem wybierającem 100 radnych.

§ 7.

Spis wyborców.

Magistrat sporządzi spis wyborców i wyłoży go do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem, dostatecznie obszernem i jasnem, w urzędzie gminnym najpóźniej trzy tygodnie po rozpisaniu wyboru. Spisy sporządzone alfabetycznie, wedle lokalów wyborczych, mają zawierać imię i nazwisko, zatrudnienie i bliższy adres każdego wyborcy. Spisy te powielo-

ne Magistrat wydawać będzie na żądanie wyborcow po cenie kosztów nie wyższej jednak nad 20 Kor. za egzemplarz. Wykreślone

Wyłożenie spisów ma być ogłoszone w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

§ 8.

Reklamacye.

Reklamacye przeciw liście wyborczej ma prawo wnieść na ręce prezydenta miasta lub jego zastępcy każda osoba do wyborów uprawniona ustnie lub piśmienie i to z powodu wciągnięcia do listy osoby której prawo wyborcze nie przysługuje lub z powodu nie wciągnięcia osoby, której prawo to przysługuje.

§ 9.

Komisya reklamacyjna.

Komisya złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy jako przewodniczącego prezydenta Magistratu i trzech radnych przez Prezydenta Sądu Krajowego wyznaczonych, ma reklamacye załatwić do trzech dni po ich wniesieniu.

Czas wniesienia reklamacyi trwa dni 14 od dnia publicznego ogłoszenia zawiadamiającego o wyłożeniu spisu wyborców.

Termin wniesienia reklamacyi.

Przeciw uchwale Komisyi reklamacyjnej nie służy żaden środek prawny.

W ostatnich 14. dniach przed wyborami nie wolno czynić żadnej zmiany w spisie wyborców.

Termin zmian spisu wyborców.

§ 10.

Prezydent miasta rozpisuje wybory i ogłasza czas i miejsce głosowania w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic. Ogłoszenie ma zawierać postanowienia, że wybory rozpoczynają się wskazanym przez prezydenta miasta dniu o godzinie 10 przedpołudniem i trwają bez przerwy do 8. wieczorem.

Rozpisanie wyborów.

Termin głosowania ma być ogłoszony na trzy miesiące przed wyznaczonym dniem głosowania.

§. 11.

W ogłoszeniu rozpisującem wybory zawezwie prezydent

Listy kandydatów.

miasta stronnictwa względnie ich komitety wyborcze do zgłoszenia list kandydatów najpóźniej 14 dni przed wyznaczonym dniem wyborów.

Zgłoszone listy kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane co najmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczyć tę osobę, która jest upoważniona do zastępowania wobec władz podpisane stronnictwo względnie jego Komitet wyborczy.

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania, tak, by co do nich nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista kandydatów musi być oznaczona nazwą stronnictwa, od którego pochodzi względnie także godłem lub hasłem, tak by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu każda lista zawierać może pełną liczbę stu kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki co do oznaczenia listy kandydatów lub tychże

osób, prezydent miasta
Lwowa ustanowionego
zastępcę stronnictwa, wzgl.
nie komitetu wyborczego do
usunięcia zachodzących
braków lub wad w ciągu
48 godzin pod rygorem wy-
łączenia odnośnej listy od
udziału w wyborach.

Ogłoszenie listy kandydatów.

Każdą w czas zgłoszoną
listę kandydatów poda pre-
zydent miasta po jej zgłosze-
niu względnie po usunięciu
zachodzących braków lub
wad do publicznej wiadomo-
ści w pismach codziennych
wychodzących we Lwowie
i plakatami na rogach
ulic.

§ 12.

Przy głosowaniu wolno
pod nieważnością całej karty
głosowania oddać głos
tylko na jedną z zgło-
szonych list kandydatów z wy-
rażeniem wymienieniem na
liście służącej za kartę
głosowania miana, wzgl.
nie godła lub hasła odno-
szącego stronnictwa czy ko-
mitetu wyborczego.
Zmieniać lub kreślić
listy kandydatów nie wolno

pod rygorem nieważności całej ~~listy~~. karty?

§. 13.

Głosowanie.

Do urny wrzuca wyborca listę kandydatów w kopercie nie noszącej żadnego zewnętrznego znamienia, ~~a dostarczonej~~ koperty zupełnie równe co do formy wielkości koloru i papieru dostarczy Magistrat stronnictwom względnie komitetom wyborczym po cenie kosztów w żądanej przez nich ilości. Koperty zamówić winne komitety nie później jak dwa tygodni, Magistrat zaś dostarczyć nie później jak tydzień przed wyborami

§14.

Lokale wyborcze.

Do przeprowadzenia wyborów przeznaczy prezydent miasta taką ilość sal do głosowania, żeby na jedną salę nie przypadło więcej niż 1500 wyborców. Przydział wyborców do poszczególnych sal ma być dokonany tak, by każda sala obejmowała wyborców zamieszkałych w jednej lub w kilku sąsiadujących ulicach. Na salę głosowania przeznaczyć należy lokale położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic.

Na lokale wyborcze mogą być użyte jeno sale z osobnem wejściem i wyjściem, tak, by wyborcy wychodząc ze sali nie ta-

mowali drogi wchodzącym.

Komisye wyborcze.

W skład Komisyi wyborczej, która odbierać będzie listy kandydatów i obliczać głosy, wejdą: delegat miejski wyznaczony przez Radę gminną jako przewodniczący i delegaci każdego ze stronnictw, względnie komitetów wyborczych, które zgłosiły za ważną uznaną listę kandydatów.

Stronnictwa względnie komitety wyborcze, delegując członków do Komisyi wyborczych, wyznaczą dla każdego z nich salę, w której ma funkcyonować. O ile to by się nie stało wyznaczy salę prezydent miasta, względnie zamianuje członków Komisyi w takiej ilości by wraz z przewodniczącym i delegatami stronnictw w każdej z sal liczyły nie mniej niż 7 członków.

Wraz z przewodniczącym Komisyi wyborczej wszyscy jej członkowie muszą znachodzić się w liście tego lokalu wyborczego, w którym obejmują funkcye członków Komisyi.

Stronnictwa, względnie

komitety wyborcze, które do trzech dni przed rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły Prezydentu miasta swoich delegatów do komisyi wyborczych tracą przez to prawo udziału w tychże komisyach.
Głosowanie odbywa się tajnie.

§ 15.

Komisye wyborcze rozpoczynają się o godzinie oznaczonej w ogłoszeniu terminu wyborów swoją funkcyę ustanawiają, mieni się polegają celu na odebraniu od funkcyonaryuszy Magistratu spisu wyborców oraz o przygotowaniu wykazu i listami głosowania. Następnie komisya wybiera ze swego grona protokolującego, który spisze protokół wyborczy, stwierdzający czynności komisyi przedłożone, uchwały zapadłe i sposób wykonania tychże uchwał.
Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekonać się ma komisya wyborcza, czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżna. Osoby oddające głos wpisać należy do dwóch

Ukonstytuowanie komisyi wyborczych.

egzemplarz wykazów głosowania. Dwaj członkowie komisyi wpisują do każdego z ich nazwiska głosujących.

Przed oddaniem karty do głosowania §13. winien zgłaszający się wyborca podać imię swe i nazwisko, zatrudnienie i adres mieszkania. Do sprawdzenia, że osoba tak opisana znajduje się na liście wyborców po stwierdzeniu identyczności przez jednego z członków komisyi lub dwóch świadków osobiście znanych dwom członkom komisyi, wzięci wyborca kartę do głosowania do ręny. -

Stwierdzenie identyczności.

Wyborca może wykazać swoją identyczność także przez przedłożenie odpowiedniego dokumentu, jako to: karty przynależności, paszportu, karty przemysłowej, książki robotniczej lub wojskowej, dyplomu lub podobnego dokumentu. W wykazach głosowania obok nazwiska wyborcy winno być wpisane nazwiska osób lub dokument stwierdzający jego identyczność.

Pomimo przedłożenia dokumentu zgłaszający się nie będzie dopuszczony do głosowania, jeżeli jeden z członków komisyi stwierdzi nieidentyczność zgłaszającego się.

W takim razie komisya na podstawie protokołu zawierającego nazwisko członka komisyi przeczącego identyczności usiłującego głosować i tegoż ostatniego oświadczenie zatrzymując przedłożony dokument odstąpi sprawę sądowi karnemu celem ścigania ~~usiłującego głosować~~ winnych w myśl ustawy o zabezpieczeniu czystości wyborów z dnia 26. stycznia 1907. ~~Identyczne rzeczywiste nazwisko~~ ~~i zawarcie układu~~ ~~Władza~~ polityczna ~~celem~~ natychmiast stwierdzenia rzeczywistego nazwiska usiłującego głosować

§. 16.

Zamknięcie głosowania.

O oznaczonej w ogłoszeniu wyznaczającem termin wyborów godzinie należy zamknąć głosowanie. Nie wolno jednak wykluczyć od głosowania tych wyborców, którzy przed oznaczoną godziną czekają na oddanie swych głosów w lokalu wyborczym lub w braku miejsca w gmachu, w którym ten lokal się znajduje lub też bezpośrednio obok lokalu wyborczego.

§ 17.

Skrutynium.

Po zakończeniu głosowania co ogłasza przewodniczący Komisyi należy zamknąć lokal wyborczy, w którym pozostaje jedynie komisya wyborcza. Następnie przewodniczący wybiera z urny kopertę po kopercie i podaje je pojedynczo jednemu z członków komisyi, który koperty otwiera, wyjmuje karty do głosowania, podając je drugiemu członkowi komisyi który karty rozkłada i układa dla wedle nazwisk komitetów wyborczych. O ile koperta zawierałaby więcej niż jedną kartę do głosowania, lub po za jedną kartą do głosowania jeszcze inną zawartość, głos oddany w całości jest nieważny.

Protokolujący spisze w protokole pojedyncze powody, dla których karty do głosowania zostały uznane za nieważne. Karty te należy numerować i numer w protokole uwidocznić.

§. 18.

W każdym lokalu wyborczym stwierdza komisya ilość

oddanych ważnych głosów i ilość kart padłych na każde ze stronnictw. Stwierdza dalej zgodność ilości oddanych głosów z wynikiem skrutynium, poczem owiązuje karty do głosowania i opieczętowuje je. Po skończeniu tej czynności przewodniczący wraz z wybranym przez Komisyę protokołującym, aktami i kartkami do głosowania udają się do Komisyi głównej, składającej się z przewodniczących i protokolantów wszystkich Komisyi wyborczych. Komisyi głównej przewodniczy prezydent miasta lub jego zastępca.

Prawo

Każdym członkom komisyi ~~wolno~~ jest ~~czyimi pieczątkami~~ zaprzeczony do położenia na swej pieczęci na pocztę zewnętrzną karty do głosowania

Komisya główna.

Czyimi

§. 19.

Komisya główna zlicza głosy oddane na listy kandydatów każdego ze stronnictw względnie komitetów wyborczych i ustala stosunek liczby głosów uzyskanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela się ogólną liczbę 100 mandatów na poszczególne listy kandydatów i tyleż osób uznaje się z każdej listy za wybrane a to w porządku, w którym na liście swego stronnictwa względnie swego Komitetu wyborczego

I. Przykład: otrzymało głosów

lista mieszczańska	26.340
" polskiej demok.	13.073
" narodowej "	11.300
" socyalistyczna	7.280
" ruska	8.762
" żydowska	5.800
Razem oddano głosów:	72.560:100

725·6

iloraz wyborczy 726

otrzymało mandatów		zostało wolnych głosów czyli ułamek ilorazu wyborc.
lista mieszczańska	36+1	174
" polskiej demok.	18	2
" narod. "	15	10
" socyalistyczna	10	20
" ruska	12	50
" żydowska	7+1	718
	98+2	100

figurują. W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 (ilość obrać się mających radnych:) a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tylu kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych.

Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, tedy przyjmuje się za iloraz wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą. Jeżeli z podzielenia liczby głosów, które padły na jedną listę kandydatów przez iloraz wyborczy wypadnie ilość ułamkowa, wtenczas nie uwzględnia się wcale ułamka przy oznaczeniu liczby radnych, wybranych z odnośnej liczby kandydatów. Powstałą z powodu wszystkich nieuwzględnionych ułamków wolną liczbę mandatów przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka tym listom, przy których nie uwzględnione ułamki 98. mandatów wypadło z podzielenia głosów padłych na każdą listę przez iloraz wyborczy. Po jednym mandacie otrzymały stronnictwa mieszczańskie i żydowskie ze względu, że one miały najwięcej głosów stanowiących ułamek ilorazu wyborczego.

pozostały.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch lub więcej listach kandydatów, wybór jego policzony będzie na listę tego stronnictwa względnie komitetu wyborczego, który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś na których ten sam kandydat został wybrany, nazwisko jego ostatnie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list, po nim następujących, nastąpi posunięcie się o jedno miejsce naprzód i na miejsce jego wejdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów.

§. 20.

Na wypadek śmierci, ustąpienia lub utraty mandatu przez którego z wybranych radnych bądź bezpośrednio po wyborach, bądź w ciągu kadencyi, powoła przeciwnie miasta, w jego miejsce z listy kandydatów tego stronnictwa, względnie komitetu wyborczego, na którego liście ustępujący został wybrany najbliższego z rzędu kandydata.

2. Przykład:

Kandydat Pasnucki wybrany na listach mieszczańskiej, polskiej demokracyi narodowej. Ze względu, że stronnictwo mieszczańskie uzyskało najwięcej mandatów Pasnucki zostaje na tej liście.

Na liście demokracyi polskiej Pasnucki był 15. wybrany dalej z tej list byli 16. A. 17. B. 18. C. dziewiętnasty na tej liście był D. Wobec skreślenia Pasnuckiego, A. staje się A. 15., B. 16., C. 17. a D. osiemnasty, w ten sposób D. wchodzi do Rady miejskiej. Podobnie na liście narodowo-demokratycznej piętnasty z rzędu kandydat wchodzi wobec skreślenia Pasnuckiego na miejsce piętnastego i jako taki staje się członkiem Rady miejskiej.

Uzupełnienie wakansów.

§ 21.

Wynik wyborów prezydent w ten sposób ogłosi jak ogłosił rozpisanie wyborów. –

Ogłoszenie wyniku wyborów. –

§ 22.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Od tej chwili tracą moc obowiązującą postanowienia statutu miasta Lwowa niezgodne z przepisami niniejszej ustawy. –

100 mandatów

I dotychczasowi

II a. mężczyźni 2 lata osiedlenia czytać i pisać

1 b. Kobiety 24 lat z kurs I urzędn. p. wykształcenie równe

I kob. osobiście albo pełnom.

II " " — —

II proporcjonalne

Liczne 30 lat

kobiety w II.

legitymacje niema uchwały

1.)

Dra Diamanda Hermana

Projekt reformy ordynacyi wyborczej dla miasta Lwowa.

§ 1.

Prawo wybierania radnych miejskich mają wszystkie osoby liczące powyżej 20 lat bez różnicy płci o ile mieszkają więcej niż rok we Lwowie i dalszymi postanowieniami niniejszej ordynacyi od prawa wyborczego nie są wyłączone.

Czynne prawo wyborcze

§ 2.

Wszystkie osoby mające prawo wybierania są zarazem wybieralnemi, o ile ukończyły 24. rok życia i wykażą się świadectwem co najmniej ukończonej szkoły ludowej publicznej, albo też wykształceniem, odpowiadającem ukończeniu takiej szkoły.

Bierne prawo wyborcze

§ 3.

Nie mogą wybierać, ani być wybranymi: oficerzy, duchowni wojskowi, gdyż ci bez rangi i żołnierze należący do siły zbrojnej, względnie do żandarmeryi

Wyjęci z pod czynnego i biernego prawa wyborczego (wojskowi)

o ile osoby te pozostają stale lub czasowo w czynnej służbie wojskowej, obliczając także tych, którzy czasowo są na urlopie.

§. 4.

Wybranymi być nie mogą:

Wyjęci z biernego prawa wyborczego.

a) urzędnicy siły zbrojnej pozostający w stałej służbie lub czasowej czynności,

b) urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędujący w gminie rządowej władzy policyjnej.

c) urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu, dopóki nie rozstana zatwierdzone rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane.

d) osoby mające spór sądowy z gminą,

e) dłużnicy gminy, w których należytości zakładają,

f) dzierżawcy realności i dochodów gminnych,

g) osoby, zostające z gminą bądź osobiście, bądź jako członkowie spółek, udziałowcy lub reprezentanci przedsiębiorstw, w stosunkach praw, nie prywatnych, jako przedsiębiorcy, dostawcy lub tp. —

Ograniczenia co do wybieralności tak z § 3, jak i niniejszego nie dotyczy jednak tych osób do siły zbrojnej należących, które w czasie krytycznym pozostają w czynnej służbie jedynie wskutek swego obowiązku odbywania ćwiczeń wojskowych (służbowych)

§ 5.

Wykluczeni od prawa wyborczego

Od prawa wyboru i wybieralności, są wykluczone:
a.) osoby pozostające pod kuratelą,
b.) osoby pobierające zapomogę jako ubodzy z funduszów publicznych lub które zapomogę taką pobierały w roku bezpośrednio poprzedzającym wybory, lub które wogóle są ciężarem dobroczynności publicznej.

Nie należy jednak, o ile chodzi o prawo wyborcze uważać za zapomogę lub za akt dobroczynności publicznej zapomóg z kas chorych, organizacyj zawodowych, rent z zakładów ubezpieczeń od wypadków, rent udzielonych na starość, na wy-

padek niezdolności do pracy, bezrobocia, bezpłatnego użytkowania w szpitalach publicznych, uwolnienia od ciężarów, obdarzania środkami do nauki lub stypendyami, ani wreszcie wsparcia w czasie ogólnej nędzy,

c.) osoby, do których majątku otwarto konkurs i to aż do ukończenia tego konkursu,

d.) osoby zasądzone na karę za zbrodnię, lub przekroczenie, nie popełnione z chęci zysku,

e.) osoby, skazane przez sąd za jeden z występków przeciw przepisom o ochronie wiarygodności wyborów, jeżeli tego czynu dopuściły się przy wyborach do Izby posłów Rady państwa, do Sejmu Krajowego lub Rady gminnej,

f.) ubrania prawa wyborcze, po ustaji z chwilą ustania skutków prawnych zasądzenia,

g.) osoby, pozostające pod dozorem policyjnym, policyjno-sanitarnym, lub oddane do domu pracy przymusowej aż do upływu trzech lat po ustaniu

tego stosunku.
b.) osoby, którym sąd odebrał władzę ojcowską nad dziećmi, dopóki ten stan trwa, a najmniej trzy lata od chwili sądowego zarządzenia i osoby zasądzone więcej niż dwukrotnie na karę aresztu za pijaństwo lub opilstwo i to na przeciąg trzech lat od chwili ukończenia ostatniej kary.

§ 6.

Okres wyborczy

Wybory do Rady miejskiej odbywać się będą co trzy lata w jednem, ciele wyborczem wybierającem 100 radnych.

§ 7.

Spis wyborców.

Magistrat sporządzi spis wyborców i wyłoży go do publicznego oglądu w miejscu łatwo dostępnem, dostatecznie obszernem i jasnem, w czasie gminnym najpóźniej trzy tygodnie po rozpisaniu wyboru. Spisy sporządzone alfabetycznie, wedle lokalów wyborczych, mają zawierać imię i nazwisko, zatrudnienie i bliższy adres każdego wyborcy. Spisy te powielo-

ne Magistrat wydawać będzie na żądanie wyborcow po cenie kosztów nie wyższej jednak nad 20 Kor. za egzemplarz.

Wyłożenie spisów ma być ogłoszone w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

§ 8. Reklamacye.

Reklamacye przeciw liście wyborczej ma prawo wnieść na ręce prezydenta miasta lub jego zastępcy każda osoba do wyborów uprawniona ustnie lub pisemnie i to z powodu wciągnięcia do listy osoby, której prawo wyborcze nie przysługuje lub z powodu nie wciągnięcia osoby, której prawo to przysługuje.

§ 9. Rozwiązywanie reklamacyj na.

Rozwiązywanie złożona z prezydenta miasta lub jego zastępcy jako przewodniczącego, z prezydenta Magistratu i trzech sędziów przez Prezydenta sądu Krajowego wyznaczonych, ma reklamacye załatwić do trzech dni po ich wniesieniu.

Termin wniesienia reklamacyi.

Czas wniesienia reklamacyi trwa dni 14 od dnia publicznego ogłoszenia zawiadamiającego o wyłożeniu spisu wyborców. Przeciw uchwale Komisyi reklamacyjnej nie służy żaden środek prawny. W ostatnich 14. dniach przed wyborami nie wolno czynić żadnej zmiany w spisie wyborców.

Termin zmian spisu wyborców.

§ 10.

Rozpisanie wyborów.

Prezydent miasta rozpisuje wybory i ogłasza czas i miejsce głosowania w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic. Ogłoszenie ma zawierać postanowienia, że wybory rozpoczynają się wskazanego przez prezydenta miasta dnia o godzinie 10 przedpołudniem i trwają bez przerwy do 8. wieczorem. Termin głosowania ma być ogłoszony na trzy miesiące przed wyznaczonym dniem głosowania.

§. 11.

Listy kandydatów.

W ogłoszeniu rozpisującem wybory zawezwie prezydent

miasta stronnictwa względnie ich komitety wyborcze do zgłoszenia list kandydatów najpóźniej 14 dni przed wyznaczonym dniem wyborów.

Zgłoszone listy kandydatów muszą być własnoręcznie podpisane co najmniej przez 100 wyborców i muszą oznaczyć tę osobę, która jest upoważniona do zastępywania wobec władz podpisane stronnictwo względnie jego Komitet wyborczy.

Zgłoszone listy kandydatów muszą zawierać dokładne oznaczenie proponowanych osób przez podanie imienia, nazwiska i zamieszkania, tak, by co do nich nie mogła zachodzić żadna wątpliwość.

Każda lista kandydatów musi być oznaczona nazwą stronnictwa, od którego pochodzi względnie także godłem lub kasłem, tak by wszystkie listy łatwo mogły być odróżnione. Przy głosowaniu każda lista zawierać może pełną liczbę stu kandydatów.

Gdyby zachodziły wady lub braki, co do oznaczenia listy kandydatów lub tychże

osób, prezydent miasta zawezwie ustanowionego zastępcę stronnictwa, względnie komitetu wyborczego do usunięcia zachodzących braków lub wad w ciągu 48 godzin pod rygorem wyłączenia odnośnej listy od udziału w wyborach.

Ogłoszenie listy kandydatów.

Każdą w czas zgłoszoną listę kandydatów poda prezydent miasta po jej zgłoszeniu względnie po usunięciu zachodzących braków lub wad do publicznej wiadomości w pismach codziennych wychodzących we Lwowie i plakatami na rogach ulic.

§ 12.

Przy głosowaniu wolno pod nieważnością całej karty głosowania oddać głos tylko na jedną z zgłoszonych list kandydatów z wyjątkiem wymienionem na liście służącej za kartę głosowania imienie, względnie godła lub hasła odnośnego stronnictwa czy komitetu wyborczego.

Zmieniać lub kreślić listy kandydatów nie wolno

pod rygorem nieważności całej listy.

Głosowanie.

§. 13.

Do urny wrzuca wyborca listę kandydatów w kopercie nie noszącej żadnego zewnętrznego znamienia, a dostarczonej kopertę dostarczy Magistrat Stronnictwom względnie komitetom wyborczym po cenie kosztów w żądanej przez nich ilości. Koperty zamówione komitety

Różnie co do formy, rozmiarów kolorów i papieru

najpóźniej jak tydzień przed wyborami

najpóźniej jak dwa tygodni przed wyborami

§ 14.

Lokale wyborcze.

Do przeprowadzenia wyborów przewiduje się taką ilość sal do głosowania, żeby na jedną salę nie przypadło więcej niż 1500 wyborców. Przydział wyborców do poszczególnych sal ma być dokonany tak, by każda sala obejmowała wyborców zamieszkałych w jednej lub w kilku sąsiadujących ulicach. Na salę głosowania przeznaczyć się leży lokale położone w pobliżu odnośnego rejonu ulic. Na lokale wyborcze mogą być użyte jeno hale z osobnem wejściem, tak, by wyborcy wychodząc ze sali nie

Komisye wyborcze.

nowali dzogi wchodzącym w skład Komisyi wyborczej która odbierać będzie listy kandydatów i obliczać głosy, wejdą: delegat miejski wyznaczony przez Radę gminną jako przewodniczący i delegaci każdego ze stronnictw względnie komitetów wyborczych, które zgłosiły za wcześniej niż siedmią listę kandydatów.

Stronnictwa względnie komitety wyborcze delegując członków do Komisyi wyborczych, wyznaczą dla każdego z nich salę, w której ma funkcyonować. Gdyby się nie stało wyznaczy salę prezydent miasta, względnie zamianuje członków Komisyi w takiej ilości by wraz z przewodniczącym i delegatami stronnictw w każdej z sal liczyły nie mniej niż 7 członków.

Wraz z przewodniczącym Komisyi wyborczej wszyscy jej członkowie muszą znachodzić się w lokalu wyborczego, w którym obejmują funkcye członków Komisyi.

Stronnictwa, względnie

komitety wyborcze, które do trzech dni przez rozpoczęciem głosowania nie zgłosiły u prezydenta miasta swoich delegatów do komisyi wyborczych tracą przez to prawo udziału w tychże komisyach.
Głosowanie odbywa się tajnie.

§ 15.

Ukonstytuowanie komisyi wyborczych.

Komisye wyborcze rozpoczyna się o godzinie oznaczonej w ogłoszeniu terminu wyborów swoją funkcyę ukonstytuowaniem się polegającem na odebraniu od funkcyonaryusza Magistratu spisu wyborców wraz z przygotowanemi wykazami i listami głosowania. Następnie komisya wybiera ze swego grona protokołującego, który spisze protokół wyborczy, stwierdzający wnioski komisyi przedłożone, uchwały zapadłe i sposób wykonania tychże uchwał.-
Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania przekonać się ma komisya wyborcza, czy urna przeznaczona na karty głosowania jest próżna. Osoby oddające głos wpisać należy do dwóch

egzemplarz wykazów głosowania. Dwaj członkowie komisyi wpisują do każdego z ich nazwiska głosujących.

Przed oddaniem karty do głosowania §13. winien zgłaszający się wyborca podać imię swe i nazwisko, zatrudnienie i adres mieszkania. Po sprawdzeniu, że osoba tak opisana znajduje się na liście wyborców po stwierdzeniu identyczności przez jednego z członków komisyi lub dwóch świadków osobiście znanych dwom członkom komisyi, wrzuci wyborca kartę do głosowania do urny. —

Stwierdzenie identyczności.

Wyborca może wykazać swoją identyczność także przez przedłożenie odpowiedniego dokumentu, jako to: karty przynależności, paszportu, karty przemysłowej, książki robotniczej lub wojskowej, dyplomu lub podobnego dokumentu. W wykazach głosowania obok nazwiska wyborcy winno być wpisane nazwiska osób lub dokumenty stwierdzające jego identyczność.

Powinno przedłożenia do-
kumentu zgłaszający się nie
będzie dopuszczony do głoso-
wania, jeżeli jeden z członków
Komisyi stwierdzi niewiarygod-
ność zgłaszającego się.
W takim razie komisya na
podstawie protokołu zawie-
rającego nazwisko członka
Komisyi przeczącego identyc-
ności uprawniającego głosować
i tegoż ustnego oświadczenia
zatrzymując przedłożony doku-
ment odstąpi sprawę sądo-
wi karnemu celem ściga-
nia uprawniającego głosować
w myśl ustawy o zabezpiecze-
niu czystości wyborów z dnia
26. stycznia 1907.

§. 16.

Zamknięcie głosowania.

O oznaczonej w ogłoszeniu
wyznaczającem terminu wy-
borów godzinie należy zam-
knąć głosowanie. Nie wolno
jednak wykluczyć od głoso-
wania tych wyborców, którzy
przed oznaczoną godziną
czekają na oddanie swoich
głosów w lokalu wyborczym
lub w braku miejsca w gmi-
chu, w którym ten lokal
się znajduje lub też bezpośred-
nio obok lokalu wyborczego.

§ 17.

Skrutynium.

Po zakończeniu głosowania co ogłasza przewodniczący Komisyi należy zamknąć lokal wyborczy, w którym pozostaje jedynie Komisya wyborcza. Następnie przewodniczący wybiera z urny kopertę po kopercie i podaje je pojedynczo jednemu z członków Komisyi, który koperty otwiera, wyjmuje karty do głosowania, podając je drugiemu członkowi Komisyi który karty rozkłada i liczy dla wedle nazwisk kandydatów wyborczych. O ile koperta zawierałaby więcej niż jedną kopertę do głosowania, lub po za jedną kartą do głosowania jeszcze inną zawartość, głos oddany w całości jest nieważny.

Protokolujący spisze w protokole pojedyncze powody, dla których karty do głosowania zostały uznane za nieważne. Karty te należy numerować i numer w protokole uwidocznić.

§. 18.

W każdym lokalu wyborczym stwierdza Komisya ilość

oddanych ważnych głosów i ilość kart padłych na każde ze stronnictw. Stwierdza dalej zgodność ilości oddanych głosów z wynikiem skrutynium, poczem owiązuje je karty do głosowania i opieczętowuje je. Po skończeniu tej czynności przewodniczący wraz z wybranym przez Komisyę protokolującym, aktami i kartkami do głosowania udają się do Komisyi głównej, składającej się z przewodniczących i protokolantów wszystkich Komisyi wyborczych. Komisyi głównej przewodniczy prezydent miasta lub jego zastępca.

Komisya główna.

§ 19.

Komisya główna zlicza głosy oddane na listy kandydatów każdego ze stronnictw względnie komitetów wyborczych i ustala stosunek liczby głosów uzyskanych na każdą listę do ogólnej liczby oddanych głosów. W tym samym stosunku rozdziela się ogólną liczbę 100 mandatów na poszczególne listy kandydatów i tyleż osób uznaje się z każdej listy za wybrane a to w porządku, w którym na liście swego stronnictwa względnie swego komitetu wyborczego

Przykład: otrzymało głosów

lista mieszczańska	26.340
" polskiej demok.	13.073
" narodowej "	11.300
" socyalistyczna	7.280
" ruska	8.762
" żydowska	5.800
Razem oddano głosów:	72.560:100=
	725.6
iloraz wyborczy	726

	otrzymało mandatów	zostało wolnych głosów czyli ułamek ilorazu wyborczego
lista mieszczańska	36+1	174
" polskiej demok.	18	2
" narod. "	15	10
" socyalistyczna	10	20
" ruska	12	50
" żydowska	7+1	718

9872 100

figurują. W tym celu dzieli się liczbę oddanych głosów przez 100 (ilość obrad się mających radnych) a ile razy mieścić się będzie uzyskany w ten sposób iloraz wyborczy w liczbie głosów, które padły na każdą zgłoszoną listę kandydatów, tyle kandydatów z każdej listy należy uznać za wybranych.

Jeżeli na iloraz wypada liczba cała z ułamkiem, tedy przyjmuje się za iloraz wyborczy najbliższą wyższą liczbę całą. Jeżeli z podzielenia liczby głosów, które padły na jedną listę kandydatów przez iloraz wyborczy wypadnie ilość ułamkowa, wtenczas nie uwzględnia się wcale ułamka przy ozna-czeniu liczby radnych, wybranych z odrębnej liczby kandydatów. Powstałą z powodu wszystkich nieuwzględnionych ułamków wolną liczbę mandatów przydziela się po jednym mandacie kolejno wedle wielkości nieuwzględnionego ułamka tym listom, przy których nie uwzględnione ułamki 98. mandatów wypadło z przydziału głosów padłych na każdą listę przez iloraz wyborczy. Po jednym mandacie otrzymały stronnictwa niemieckie i żydowskie ze względu, że one miały najwięcej głosów stanowiących ułamek ilorazu wyborczego.

pozostały.

Jeżeli ten sam kandydat został wybrany na dwóch lub więcej listach kandydatów, wybór jego policzony będzie na listę tego stronnictwa względnie komitetu wyborczego, który uzyskał największą ilość mandatów. Z innych list zaś na których ten sam kandydat został wybrany, nazwisko jego zostanie skreślone i przez to w szeregu kandydatów tychże list, po nim następujących, nastąpi posunięcie się o jedno miejsce naprzód i w miejsce jego wejdzie najbliższy z przepadłych na tej liście kandydatów.

§. 20.

Na wypadek śmierci, ustąpienia lub utraty mandatu, przez którego z wybranych radnych bądź bezpośrednio po wyborach, bądź w ciągu kadencyi, powoła prezydent miasta w jego miejsce z listy kandydatów tego stronnictwa, względnie komitetu wyborczego, na którego liście ustępujący został wybrany najbliższego z rzędu kandydata.

2. Przykład:

Kandydat Pafnucki wybrany na listach mieszczańskiej, polskiej demokracyi narodowej. Ze względu, że stronnictwo mieszczańskie uzyskało najwięcej mandatów Pafnucki zostaje na tej liście.

Na liście demokracyi polskiej Pafnucki był 15. wybrany dalej z tej list byli 16. A. 17. B, 18. C. dziewiętnasty na tej liście był D. Wobec skreślenia Pafnuckiego, A. staje się A. 15., B. 16., C. 17. a D. osiemnasty, w ten sposób D. wchodzi do Rady miejskiej.- Podobnie na liście narodowo-demokratycznej szesnasty z rzędu kandydat wchodzi wobec skreślenia Pafnuckiego na miejsce piętnastego i jako taki staje się członkiem Rady miejskiej.

Uzupełnienie wakansów.

§ 21.

Wynik wyborów prezydent w ten sposób ogłosi jak ogłosił rozpisanie wyborów. —

Ogłoszenie wyniku wyborów. —

§ 22.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Od tej chwili tracą moc obowiązującą postanowienia statutu miasta Lwowa niezgodne z przepisami niniejszej ustawy. —

// Adrian Balbi's //

Allgemeine Erdbeschreibung.

Ein Handbuch des geographischen Wissens für die Bedürfnisse aller Gebildeten.

Achte Auflage · Vollkommen neu bearbeitet von

// DR. FRANZ HEIDERICH. //

Mit 900 Illustrationen, vielen Textkärtchen und 25 Kartenbeilagen auf 41 Kartenseiten. Drei Bände. In 10 Abteilungen à 4 K = 3 M. 75 Pf.;
// in 3 Halbfranzbänden à 16 K = 15 M. //

Die Ausstattung ist eine durchaus sorgfältige. Die drei Bände enthalten über 200 Bogen (zu 16 Seiten) Text in Lexikon-Oktav-Format.

/ DIE ERDE. /

Eine allgemeine Erd- und Länderkunde.

// Von Dr. FRANZ HEIDERICH. //

Mit 215 Illustrationen, 143 Textkarten und 6 Karten in Farbendruck. 56 Bogen.
// Lexikon-Oktav. In Halbfranzband 22 K = 20 M. //

A. Hartleben's ATLANTEN.

/ A. Hartleben's Volksatlas. /

Fünfte, vollkommen umgearbeitete und erneuerte Auflage.

Enthaltend 86 Haupt- und 84 Nebenkarten in 125 Kartenseiten. Mit einem Register von über 25.000 Namen. In Halbfranzband 18 K = 15 M.

A. Hartleben's Kleiner Handatlas

über alle Teile der Erde.

Zweite, neubearbeitete Auflage.

40 Haupt- und 38 Nebenkarten auf 60 Kartenseiten. Mit ergänzendem Texte von Hans Mayerhofer. Groß-Folio-Format. Geb. 10 K = 9 M.

A. Hartleben's Kleiner Volksatlas.

// Zweite, neubearbeitete Auflage //

24 Haupt- und 29 Nebenkarten auf 41 Kartenseiten. Mit ergänzendem Texte von H. Mayerhofer. Groß-Folio-Format. Geb. 8 K = 7 M. 20 Pf.

A. Hartleben's Universal-Handatlas.

93 Hauptkarten und 112 Nebenkarten auf 126 Kartenseiten zur mathematischen, physikalischen, politischen und historischen Geographie. Mit einem begleitenden Texte nebst vollständigem Register von Dr. Friedrich Umlauft und Dr. Franz Heiderich. In Halbfranzband
// 25 K = 22 M. 50 Pf. //

Die Erde in Karten und Bildern.

Handatlas in 63 Karten, 125 Bogen Text mit 1000 Illustrationen. In
// Halbfranz-Prachtband 60 K = 50 M. //

A. HARTLEBEN'S VERLAG IN WIEN UND LEIPZIG.

K. u. k. Hofbuchdruckerei Carl Fromme, Wien.

143

XXII. Jahrgang 1914.

A. Hartleben's

Statistische Tabelle über alle Staaten der Erde.

Übersichtliche Zusammenstellung

von Regierungsform, Staatsoberhaupt, Thronfolger, Dynastie, Flächeninhalt, absoluter und relativer Bevölkerung, Staatsfinanzen (Einnahmen, Ausgaben, Staatsschuld), Handelsflotte, Handel (Einfuhr und Ausfuhr), Eisenbahnen, Telegraphen, Zahl der Postämter, Wert der Landesmünzen in deutschen Reichsmark und österreichischen Kronen, Gewichten, Längen- und Flächenmaßen, Hohlmaßen, Armee, Kriegsflotte, Landesfarben, Hauptstadt und wichtigsten Orten mit Einwohnerzahl

nach den neuesten Angaben

/// für jeden einzelnen Staat. ///

XXII. JAHRGANG 1914.

Wien und Leipzig 1914.
A. Hartleben's Verlag.

/ (Alle Rechte vorbehalten.) /

Preis 60 h = 50 Pf. = 70 Cts. = 30 Kop.

25/H·914

XXII. Jahrgang.

A. Hartleben's Verlag, Wien und Leipzig.

1914. A. Hartleben's Statistische Tabelle über alle Staaten der E

Land, Regierungsform.	Staatsoberhaupt. geb. = geboren. seit = regiert seit. gew. = gewählt.	Thronfolger. geb. = geboren.	Dynastie.	Flächeninhalt. km^2.	Bevölkerung.	Einwohner auf 1 km^2.	Staatsfinanzen. Einnahmen (in deutschen Reichsmark.)	Staatsfinanzen. Ausgaben (in deutschen Reichsmark.)	Staatsfinanzen. Staatsschuld (in deutschen Reichsmark.)	Handelsflotte. Sch. = Schiffe D. = Dampfer S. = Segelsch. t. = Tonnen.	Handel. Einfuhr (in deutschen Reichsmark.)	Handel. Ausfuhr (in deutschen Reichsmark.)	Eisenbahnen km.	Telegraphen km.	Zahl der Postämter.	Wert der Landesmünzen in deutsch. Reichsm. u. österr. Kronen. (Gw.) = Goldwährung. (Sw.) = Silberwährung. (Dw.) = Doppelwährung. (Pw.) = Papierwährung.	Gewichte.	Längen- und Flächenmaße.	Hohlmaß
Abessinien oder **Äthiopien** despot. Kaisertum	**Lidj Jeassu**, geb. 1896, seit 1913.	—	—	1,120.400	zirka 8,000.000	7	—	—	—	—	1911: 9,624.000	1911: 13,098.000	461	1690	—	Maria-Theresientaler (Ber) = abess. Taler = 4·22 M. = 4·67 K. Gabi = Baumwollzeug v. 0·46 *m* Länge, Mateb = blaue Seidenhalsschnüre, Glasperlen, Salzstücke.	1 Rottel à 12 Wakih à 10 Derime = 0·31 *kg*.	1 Elle = 0·46 *m*. 1 türk. Pik = 0·69 *m*.	1 Ardeb à 10 M = 4·4 *l*. 1 Medane =
Afghanistan, desp. Fürstentum (Emirat) . . .	**Habib Ullah Chan**, geb. 1872, seit 1901.	?	Nachkommenschaft Dost Mohammeds	558.000	zirka 5,000.000	9	—	—	—	—	1912: 26,600.000 (mit Indien und Buchara)	1912: 22,018.000	—	—	—	(Gw.) 1 Toman à 10 Neukràn à 10 Senaar à 10 Bisti = 7·13 M. = 8·38 K.	1 Muhn à 640 Miskal = 2·944 *kg*.	1 Arschin (Zer, Göss) = 1·025 *m*.	1 Artaba Getrei 65·24 *l*.
Ägypten, abs. Tributärstaat der Türkei	**Abbas II. Hilmi**, Khedive, geb. 1874, seit 1892.	Muhammed Abd el Monêm, geb. 1899.	des Muhammed Ali	994.300	1907: 11,287.359	11	1913: 334,697.500	1913: 324,322.500	1912: 1.926,856.267	12·7 S. 1901 t. 5 D. 954 t.	1912: 777,174.609	1912: 872,550.012	1912: 4241	1912: 7382	1912: 1836	(Gw.) 1 Piaster à 40 Para = 0·2075 M. = 0·244 K. 1 Sequin (äg. Pfd.) Gold à 100 Piaster = 20·75 M. = 24·395 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische M
Albanien, unabhäng. Fürstentum	**Wilhelm** Prinz zu **Wied**, geb. 1876, seit 1914.	—	Fürstenhaus Wied	28.000	800.000	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andorra, Republik . . .	Generalrat v. 24 Mitgl.	—	—	452	5.231	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Wie Spanien.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
Argentinische Republik .	Präs. **Dr. R. Saenz Peña**, gew. 1910—1916.	—	—	2,789.462	1910: 8,700.000	2·5	1912: 619,094.240	1912: 618,662.723	1912: 3.601,343.609	1912: 1241 S. 96.898 t. 446 D. 120.882 t.	1912: 1.704,770.600	1912: 1.947,956.900	1913: 32.624	1910: 61.005	1911: 3259	(Gw.) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
Belgien, konst. Königreich . **Kongokolonie**, vorm. **Kongostaat** (Afrika)	**Albert**, geb. 1875, seit 1909.	Prinz Leopold, Herzog v. Brabant geb. 1901.	Haus Sachsen-Coburg und Gotha	29.452	1911: 7,490.411	254	1913: 613,700.266	1913: 623,981.424	1913: 3.028,698.328	1912: 97 D. 174.021 t. 8 S. 7616 t.	1912: 4.015,980.000	1912: 3.200,715.000	1912: 4719	1911: 7975	1912: 1708	(Dw., faktisch Gw.) 1 Franc à 100 Cent. = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße. Aune = *m*.	Metrische M Litrone = *l*, Bari
				2,365.000	15,500.000	6	1913: 32,738.661	1913: 41,255.792	1912: 225,585.232	—	1912: 43,633.000	1912: 47,891.000	1912: 1235	—	1912: 50	Franz., engl., deutsche u. eigene Münzen.	Französische, englische und deutsche Gewichte und Maße		
Bhutan, erbl. Fürstentum unter brit. Hoheit	Der **Maha-Radscha Ngyen Wang Chuk**, s. 1907.	—	—	34.000	zirka 400.000	12	?	?	—	—	1906/7: 351.228 (mit Indien)	1906/7: 1,546.141	—	—	—	—	—	—	—
Bochara, absol. Fürstentum (Emirat), russ. Vasallenstaat	**Seid-Mir-Alim-Khan**, geb. 1880, seit 1911.	—	die Mangiten	203.430	1,500.000	7	?	?	—	—	—	—	—	—	—	(Gw.) 1 Tanga = 0·617 M. = 0·726 K. Pers. u. russ. Gold- u. Silbermünzen.	1 Batman = 127·8 *kg*. Kamelladg. = 262 *kg*.	1 Kar à 3 Hasch = 2·13 *m*.	Getreide u. Flüs gehen nach dem G
Bolivia, Republik . . .	Präs. Dr. **Ismael Montes** gew. 1913—1917.	—	—	1,470.196	1911: 2,265.801	1·5	1913/4: 39,916.330	1913/4: 39,898.280	1913: 77,977.732	1903: 1 S. 606 t.	1912: 78,224.000	1912: 142,394.000	1912: 2418	1912: 6133	1912: über 200	(Sw.) 1 Boliviano à 100 Centavos = 4·05 Mark = 4·76 Kronen.	Metr. Gew., dan. 1 Quintal à 4 Arrobas = 46 *kg*.	Metr. Maße, daneben 1 Yara = 0·85 *m*.	Metrische Maße, da 1 Fanega à 4 Cuar = 55·48 *l*; 1 Can à 4 Cuartillas = 16
Brasilien, Ver. Staaten von, Föd.-Republik v. 20 Staaten	**M. J. Hermes da Fonseca** Präs. 1910—1914.	—	—	8,497.540	1913: 24,908.000	3	1913: 726,177.583	1913: 779,330.997	1912: 6.016,404.510	1911: 290 S. 60.728 t. 238 D. 130.582 t.	1912: 1.284,348.000	1912: 1.511,645.000	1912: 23.073	1911: 58.257	1911: 3246	(Gw., fakt. PW.) 1 Milreïs à 1000 Reis (= 1 Conto) = 2·29 M. = 2·83 K. 1 Conto di Reïs = 1000 Milreïs.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
Bulgarien, konst. Königreich (seit 1908)	Zar **Ferdinand I.**, geb. 1861, seit 1887.	Boris, Fürst v. Tirnowo, geb. 1894.	Haus Sachsen-Coburg u. Gotha	114.000	1913: 4,766.900	42	1912: 154,121.486	1912: 173,328.104	1913: 587,713.826	1913: 5 D. 2776 t. 3 S. 402 t.	1911: 161,469.450	1911: 149,553.540	1913: 2233	1911: 6521	1911: 2245	(Dw.) 1 Lew à 100 Stotinki = 0·81 Mark = 0·95 Kronen.	Metr. Gew. (früh. 1 Oka = 1·278 *kg*).	Metrische Maße.	Metrische Ma
Chile, Republik	**Ramon Barros Luco**, Präsid., gew. 1910—1915.	—	—	757.366	1910: 3,415.060	5	1912/13: 505,089.000	1912/13 : 524,118.907	1912: 859,581.746	1911: 91 S. 52.918 t. 84 D. 69.604 t.	1912: 511,715.812	1912: 576,969.931	1911: 5945	1910: 36.024	1910: 1096	(Gw., fakt. PW.) 1 Peso corriente (Silb.) à 100 Centavos = 0·80—0·90 M. = 0·94—1·0 K. 1 Peso d'oro (Goldpeso) à 18 Pens = 1·53 M. = 1·80 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
China, verfassungsm. Republik (seit 1912)	Präsident Yüanshihkai.	—	—				1912:	1912:	1913:	za. 8000 S. 616.000 t. 1911: Schiffe europ. Bauart: 1 S. 736 t. 61 D. 90.662 t.	1912:	1912:	1912:	1910:	Botenpost 1) za. 8000 Eilpost 1912: 6816	(Sw.) Silber u. Gold nach Gewicht. 1 Haikuan Taël Silber = 4·82 M. = 5·95 K. Li oder Käsch, wovon 750—2000 = 1 Taël Silber. Seit 1910: 1 Yüan (Silberdollar) = 4·198 M. = 4·94 österr. Kronen.	1 Pikul à 100 Kättis à 16 Taël = 60·48 *kg*. 1 Taël à 10 Jin à 10 Condorin à 10 Käsch = 37·793 *gr*.	1 Yin à 10 Tschi à 10 Tsun à 10 Fän = 3·73 *m*. 1 Li (Wegmaß) = 575·5 *m*.	1 Tschi à 10 S od. Schin = 10 1 Sching = 10
1. Provinzen				8,351.300	327.800.000	39													
2. Tibet	1913—1918			6,242.300	325,817.760	52	1912: 790,020.000	1912: 1.533,543.200	1913: 5.406,893.244		2.280,327.489	1.785,908.347	9152	47.197					
				2,109.000	2,000.000	1													
Chiwa, absol. Khanat, russ. Vasallenstaat	**Seid Asfendiar Khan**, geb. 1871, s. 1910.	Seid Timur Ghasi, geb. 1904.	Kungrad der Usbeken	67.430	zirka 800.000	13	—	—	—	—	?	za. 17,360.000	—	—	—	Wie Bochara.	Wie Bochara.	Wie Bochara.	Wie Bochar
Columbia (vorm. Neugranada), Republik	Präs. **Dr. Carlos C. Restrepo**, gew. 1910—1914.	—	—	1,206.200	1911: 5,072.613	4	1913: 52,475.000	1913: 52,475.000	1910: 67,800.000	1911: 4 S. 1121 t., 1 D. 457 t.	1911: 76,021.007	1911: 93,934.024	1911: 1000	1911: 18.000	1911: 608	(Sw.) 1 Peso (Colombiano) à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K. 1 Onza Gold à 20 Pesos = 81 M. = 95·2 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
Costarica, Republik . .	Präs. **Dr. Ricardo Jiménez**, gew. 1910—1914.	—	—	48.410	1912: 399.424	8	1914: 17,940.000	1914: 17,576.588	1911: 61,389.400	1912: 2 S. 551 t.	1912: 35,086.000	1912: 41,681.000	1911: 687	1912: 2447	1912: 204	(Gw.) 1 Colon à 100 Cents = 1·954 M. = 2·298 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Ma
Cuba, Republik	**Mario G. Menocal** Präsident 1913—1917.	—	—	114.524	1912: 2,473.600	21	1912/1913: 159,348.000	1912/1913: 142,691.417	1910: 260,749.020	1911: 41 D. 32.315 t. 121 S. 11.964 t.	1912: 528,537.608	1912: 726,163.021	1910: 3433	1910: 8151	1910: 496	Span. u. amerik. Münz.; 1 Peso à 100 Centavos = 3·886 M. = 4·57 K.	Spanische, nordamerikanische und englische Gewichte und M		

n's Statistische Tabelle über alle Staaten der Erde. 1914.

XXII. Jahrgang.

Alle Rechte vorbehalten.

Staatsfinanzen.			Handelsflotte.	Handel.		Eisenbahnen	Telegraphen	Zahl der Postämter.	Wert der Landesmünzen in deutsch. Reichsm. u. österr. Kronen. (Gw.) = Goldwährung. (Sw.) = Silberwährung. (Dw.) = Doppelwährung. (Pw.) = Papierwährung.	Gewichte.	Längen- und Flächenmaße.	Hohlmaße.	Armee. Fr. = Friedensstärke. Kr. = Kriegsstärke. M. = Mann. Kan. = Kanonen.	Kriegsflotte. D. = Dampfer. Sch. = Schiffe. Kan. = Kanonen. M. = Mann.	Landesfarben.	Hauptstadt und wichtigste Orte mit Einwohnerzahl. V. = Vororte.
men	Ausgaben	Staatsschuld	Sch. = Schiffe D. = Dampfer S. = Segelsch. t. = Tonnen.	Einfuhr	Ausfuhr	km.	km.									
in deutschen Reichsmark.				in deutschen Reichsmark.												
	—	—	—	1911: 9,624.000	1911: 13,098.000	461	1690	—	Maria-Theresientaler (Ber) = abess. Taler = 4·22 M. = 4·67 K. Gabi = Baumwollzeug v. 0·46 *m* Länge, Mateb = blaue Seidenhalsschnüre, Glasperlen, Salzstücke.	1 Rottel à 12 Wakih à 10 Derime = 0·31 *kg*.	1 Elle = 0·46 *m*. 1 türk. Pik = 0·69 *m*.	1 Ardeb à 10 Madega = 4·4 *l*. 1 Medane = 8·13 *l*.	Kr.za. 200.000 M.	—	Grün-Gelb-Rot.	**Addas-Ababa** 60.000 - 80.000, Harar 40.000, Ankober 7000, Axum 5000, Gondar 5000.
	—	—	—	1912: 26,600.000 (mit Indien und Buchara)	1912: 22,018.000	—	—	—	(Gw.) 1 Toman à 10 Neukràn à 10 Senaar à 10 Bisti = 7·13 M. = 8·38 K.	1 Muhn à 640 Miskal = 2·944 *kg*.	1 Arschin (Zer, Göss) = 1·025 *m*.	1 Artaba Getreide = 65·24 *l*.	Kr. za. 60.000 M. 200 Kanonen.	—	—	**Kabul** 60.000, Maimene 60.000, Herat 30.000, Kandahar 30.000, Tasch-Kurgan 30.000.
: .500	1913: 324,322.500	1912: 1.926,856.267	12:7 S. 1901 t. 5 D. 954 t.	1912: 777,174.609	1912: 872,550.012	1912: 4241	1912: 7382	1912: 1836	(Gw.) 1 Piaster à 40 Para = 0·2075 M. = 0·244 K. 1 Sequin (äg. Pfd.) Gold à 100 Piaster = 20·75 M. = 24·395 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1910: Fr. 19.221 M. 1913/14: Brit. Besatzg. 6283 M.	10 größere und 24 kleine Sch.	Rot-Weiß.	1907: **Kairo** 654.476, Alexandria 332.246, Tanta 54.437, Port Saïd 49.884, Mansura 40.279, Siut 39.442, Damanhur 38.752, Fajum 37.320.
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Valona** (Hauptstadt) 6000, Durazzo (Residenz) 1200, Skutari 30.000, Elbassan 10.000.
	—	—	—	—	—	—	—	—	Wie Spanien.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	—	—	—	**Andorra la Viella** 900.
: .240	1912: 618,662.723	1912: 3.601,343.609	1912: 1241 S. 96.898 t. 446 D. 120.882 t.	1912: 1.704,770.600	1912: 1.947,956.900	1913: 32.624	1910: 61.005	1911: 3259	(Gw.) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	13: Fr. 21.422 M. Kr. z. 170.000 M.	1913: 54 Sch. 450 Kan. 5726 M.	Blau-Weiß.	1913: **Buenos-Aires** 1,449.300, Rosario 220.000, La Plata 95.000, Córdoba 95.000, Avellaneda 87.000, Tucumán 66.000, Santa Fé 48.928, Mendoza 39.000.
: .266	1913: 623,981.424	1913: 3.028,698.328	1912: 97 D. 174.021 t. 8 S. 7616 t.	1912: 4.015,980.000	1912: 3.200,715.000	1912: 4719	1911: 7975	1912: 1708	(Dw., faktisch Gw.) 1 Franc à 100 Cent. = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße. Aune = *m*.	Metrische Maße. Litrone = *l*, Baril = *hl*.	1913: Fr. 47.603 M. Kr. 100.505 M.	—	Schwarz-Gelb-Rot.	1911: **Brüssel** 176.947, mit V. 737.432, Antwerpen 308.618, mit V. 407.773, Lüttich 167.676 mit V. 243.865, Gent 166.715, mit V. 211.081, Mecheln 59.191, Brügge 53.484, Borgerhout 50.583.
: 661	1913: 41,255.792	1912: 225,585.232	—	1912: 43,633.000	1912: 47,891.000	1912: 1235	—	1912: 50	Franz., engl., deutsche u. eigene Münzen.	Französische, englische und deutsche Gewichte und Maße.			17.833 M.	51 D. auf dem Kongo.	—	**Boma**, Sitz der Lokalregierung.
	?	—	—	1906/7: 351.228 (mit Indien)	1906/7: 1,546.141	—	—	—	—	—	—	—	Keine stehende Armee.	—	—	**Tassisudon** Sommer-, **Panaka** Winterresidenz.
	?	—	—	—	—	—	—	—	(Gw.) 1 Tanga = 0·617 M. = 0·726 K. Pers. u. russ. Gold- u. Silbermünzen.	1 Batman = 127·8 *kg*. Kamelladg. = 262 *kg*.	1 Kar à 3 Hasch = 2·13 *m*.	Getreide u. Flüssigkeit gehen nach dem Gewicht.	za. 11.000 M.	—	Weiß-Blau-Rot.	**Bochara** 70.000, Karschi 25.000.
4: .330	1913/4: 39,898.280	1913: 77,977.732	1903: 1 S. 606 t.	1912: 78,224.000	1912: 142,394.000	1912: 2418	1912: 6133	1912: über 200	(Sw.) 1 Boliviano à 100 Centavos = 4·05 Mark = 4·76 Kronen.	Metr. Gew., dan. 1 Quintal à 4 Arrobas = 46 *kg*.	Metr. Maße, daneben 1 Yara = 0·85 *m*.	Metrische Maße, daneben 1 Fanega à 4 Cuartillas = 55·48 *l*, 1 Cantara à 4 Cuartillas = 16·14 *l*.	1913; Fr. za. 4600 M. Nationalgarde 90.000 M.	—	Rot-Gelb-Grün.	1911: **Sucre** (Sitz der Regierung) 28.416, La Paz 94.568, Cochabamba 28.650, Oruro 23 800, Potosi 23.450.
: .583	1913: 779,330.997	1912: 6.016,404.510	1911: 290 S. 60.728 t. 238 D. 130.582 t.	1912: 1.284,348.000	1912: 1.511,645.000	1912: 23.073	1911: 58.257	1911: 3246	(Gw., fakt. PW.) 1 Milreïs à 1000 Reis (= 1 Conto) = 2·29 M. = 2·83 K. 1 Conto di Reïs = 1000 Milreïs.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 21.147 M.	1913: 23 Sch. 186 K. za. 9620 M.	Grün-Gelb.	**Rio de Janeiro** (1908): 858.000, (1912): São Paulo 400.000, Bahia 350.000, Pernambuco 113.106, Belem 100.000, Porto Alegre 100.000.
: .486	1912: 173,328.104	1913: 587,713.826	1913: 5 D. 2776 t. 3 S. 402 t.	1911: 161,469.450	1911: 149,553.540	1913: 2233	1911: 6521	1911: 2245	(Dw.) 1 Lew à 100 Stotinki = 0·81 Mark = 0·95 Kronen.	Metr. Gew. (früh. 1 Oka = 1·278 *kg*).	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1912: Fr. 61.298 M. Kr. 190.452 M. 1080 Kan.	1911: 8 Sch. 970 M.	Weiß-Grün-Rot.	1910: **Sofia** 102.812, Philippopel 47.981, Warna 41.419, Rustschuk 36.255, Sliwen 25.142, Plewen 23.049.
:3: .000	1912/13 : 524,118.907	1912: 859,581.746	1911: 91 S. 52.918 t. 84 D. 69.604 t.	1912: 511,715.812	1912: 576,969.931	1911: 5945	1910: 36.024	1910: 1096	(Gw., fakt. PW.) 1 Peso corriente (Silb.) à 100 Centavos = 0·80—0·90 M. = 0·94—1·0 K. 1 Peso d'oro (Goldpeso) à 18 Pens = 1·53 M. = 1·80 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1912: Fr. 27.999 M. Kr. 150.000 M.	1912: 21 Sch. 269 Kan. 5371 M.	Weiß-Blau-Rot.	1907: **Santiago** 332.724, Valparaiso 162.447, Concepcion 55.330, Iquique 40.171, Talca 38.040, Chillán 34.296.
: .000	1912: 1.533,543.200	1913: 5.406,893.244	za. 8000 S. 616.000 t. 1911: Schiffe europ. Bauart: 1 S. 736 t. 61 D. 90.662 t.	1912: 2.280,327.489	1912: 1.785,908.347	1912: 9152	1910: 47.197	Botenpost 1)za. 8000 Eilpost 1912: 6816	(Sw.) Silber u. Gold nach Gewicht. 1 Haikuan Taël Silber = 4·82 M. = 5·95 K. Li oder Käsch, wovon 750—2000 = 1 Taël Silber. Seit 1910: 1 Yüan (Silberdollar) = 4·198 M. = 4·94 österr. Kronen.	1 Pikul à 100 Kättis à 16 Taël = 60·48 *kg*. 1 Taël à 10 Jin à 10 Condorin à 10 Käsch = 37·793 *gr*.	1 Yin à 10 Tschi à 10 Tsun à 10 Fän = 3·73 *m*. 1 Li (Wegmaß) = 575·5 *m*.	1 Tschi à 10 Sching od. Schin = 103·1 *l*. 1 Sching = 10·31 *l*.	1908: Fr. 106.500 M. 576 Kan. Kr. 1,038.000 M. (?)	1913: 16 Sch. 122 Kan. za. 4200 M.	Gelb.	1910: 1. **Peking** 805.110, Siangtan 1,000.000, Tschautschau 1,000.000, Singan 1,000.000, Canton 900.000, Hankau 826.000, Tientsin 800.000, Schanghai 651.000, Futschau 624.000, Tschungking 614.500, Hangtschau 594.000, Sutschau 500.000, Ningpo 450.000, Nanking 269.000, Mukden 170.000. 2. Lhassa 25.000.
	—	—	—	?	za. 17,360.000	—	—	—	Wie Bochara.	Wie Bochara.	Wie Bochara.	Wie Bochara.	—	—	—	**Chiwa** za. 30.000.
: .000	1913: 52,475.000	1910: 67,800.000	1911: 4 S. 1121 t., 1 D. 457 t.	1911: 76,021.007	1911: 93,934.024	1911: 1000	1911: 18.000	1911: 608	(Sw.) 1 Peso (Colombiano) à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K. 1 Onza Gold à 20 Pesos = 81 M. = 95·2 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. za. 6000 M. Kr. za. 50.000 M.	1911: 4 Sch.	Gelb-Blau-Rot.	**Bogota** 121.257, Medellin 71.004, Barranquilla 48.907, Cartagena 36.632.
: .000	1914: 17,576.588	1911: 61,389.400	1912: 2 S. 551 t.	1912: 35,086.000	1912: 41,681.000	1911: 687	1912: 2447	1912: 204	(Gw.) 1 Colon à 100 Cents = 1·954 M. = 2·298 K.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. za. 1000 M. Milizen 5.000 M.	1 Schiff	Blau-Weiß Rot-Weiß-Blau	**San José** 32.449.
13: .000	1912/1913: 142,691.417	1910: 260,749.020	1911: 41 D. 32.315 t. 121 S. 11.964 t.	1912: 528,537.608	1912: 726,163.021	1910: 3433	1910: 8151	1910: 496	Span. u. amerik. Münz.; 1 Peso à 100 Centavos = 3·886 M. = 4·57 K.	Spanische, nordamerikanische und englische Gewichte und Maße.			1909: za. 5000 M.	—	Blau-Weiß-Rot.	1907: **La Havana** 297.159, Santiago 45.470, Matanzas 36.009, Cienfuegos 30.100.

144
Biblioteka
Herm. Diamandów
№. 00037

STATUT

KRÓLEWSKIEGO STOŁECZNEGO MIASTA LWOWA.

Nadany ustawą z dnia **14. października 1870 roku.** Dz. ust. i rozp. kraj. część XXII. Nr. 79. i ustawą **z dnia 11. kwietnia 1896 roku.** Dz. ust. i rozp. kraj. część VII. Nr. 23.

LWÓW.
Z DRUKARNI W. A. SZYJKOWSKIEGO.
1896.

USTAWA GMINNA.

Dział I.

O gminie w ogólności.

§ 1.

Obręb gminy.

Obręb gminy miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane realności.

§ 2.

Zmiana granic.

Do zmiany granic miasta potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

§ 3.

Członkowie gminy i obcy.

Członkami gminy są:

a) osoby mające w gminie miasta Lwowa prawo przynależności (przynależni do gminy);

b) uczestnicy, to jest osoby nie mające w tej gminie prawa przynależnosci, jeżeli w obrębie tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego, samoistnie wykonywanego albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie miasta Lwowa opłacają.

Pod temi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§ 4.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. Grudnia 1863 r. (Dz. p. p. nr. 105).

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę nie przewyższającą sumy 30 złr. w. a.

§ 5.

Obywatele miejscy.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Od tej uchwały nie ma dalszego odwołania się.

Obywatelstwo miejskie nadawane być może tylko osobom płci męzkiej, przynależnym do gminy miasta Lwowa, które:

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;

b) prowadzą życie nienaganne;

c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§ 6.

Opłata za nadanie obywatelstwa.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taksę w ilości, jaką Rada miejska od czasu do czasu oznaczy i dopiero po zapłaceniu tej taksy może używać praw, przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taksy.

§ 7.

Przyrzeczenie.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności Prezydenta miasta i delegatów Rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić, i dobro gminy, o ile w jego możności, popierać będzie.

§ 8.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą przynależności do gminy miasta Lwowa;

b) przez wyraźne zrzeczenie się;

c) jeżeli w skutek kondemnaty sądu karnego traci prawo wybierania (§ 3. ord. wybor.);

d) jeżeli w skutek czynu popełnionego z chęci zysku w drodze postępowania dyscyplinarnego usunięty został z urzędu lub ze służby publicznej.

Niezdolność do uzyskania napowrót prawa obywatelstwa ustaje w wypadku *c)* z odzyskaniem prawa wybierania, w wypadku zaś *d)* po upływie czasu w § 11. ust. *d)* ordynacyi wyborczej określonego.

§ 9.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli przekonany jest o czyn popełniony z umysłu na szkodę gminy;

b) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w § 8. lit. *c*) i *d*) i w tym §. wskazanych, dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§ 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom państwa austryackiego, którzy się państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i przynależność do innej gminy, nadawać obywatelstwo honorowe. Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatelstwa miejskiego, ale nie wkłada żadnych obowiązków, i nie wpływa na zmianę przynależności do gminy.

Obywatelstwo honorowe utraca się w wypadkach w § 8. lit. *b*), *c*) i *d*), w § 9. lit. *a*) wskazanych.

§ 11.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności, znajdującej się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do ich urządzeń.

§ 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo:

wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu. Przynależni do gminy mają nadto:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy, prawo do wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§ 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa, przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§ 14.

Obowiązki członków gminy i obcych w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń, wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża:

b) przykładać się do ciężarów gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§ 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w § 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Lwowa szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołany będzie.

§ 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z swej przynależności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż potrzebne kroki ku wykazaniu swej przynależności poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§ 17.

Spisy członków gminy.

Gmina prowadzi dokładne spisy członków gminy, których przejrzenie każdemu dozwolone.

§ 18.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza ani prywatnych stosunków prawnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź pojedyńczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§ 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez Magistrat i inne urzędy miejskie.

Na czele Rady miejskiej, Magistratu i innych urzędów miejskich stoi Prezydent miasta.

§ 20.

Skład, wybór Rady miejskiej i jej okres wyborczy.

Rada miejska składa się ze stu członków (radnych miejskich). Członków Rady miejskiej wybiera gmina na lat sześć.

Co trzy lata ustępuje 50 radnych, a w miejsce ustępujących nowy wybór będzie przedsięwziętym.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru, dokonanego po wejściu w życie niniejszej ustawy, tudzież po upływie trzech lat od wyboru wszystkich stu członków Rady miejskiej, dokonanego skutkiem rozwiązania Rady (§ 112), losowanie oznaczy tych radnych, którzy mają ustąpić.

Jeżeliby w ciągu pierwszego trzechlecia od wyboru pełnej Rady zmniejszyła się liczba radnych wskutek śmierci, ustąpienia lub z innej przyczyny, natenczas wylosowaną będzie tylko taka ilość radnych, ażeby liczba wylosowanych razem z tymi, którzy ubyli dosięgła liczby 50.

Wylosowani radni mogą być ponownie wybrani. Szczegółowe przepisy co do sposobu przeprowadzenia losowania oznaczy regulamin czynności Rady miejskiej, który Rada miejska uchwali.

Dr. Herman Diamand

Prezydent miasta i pierwszy Wiceprezydent w żadnym razie nie podlegają losowaniu.

Na przyszłość ustępować będą w liczbie 50 ci radni, którzy przed 6 laty zostali wybrani, jakoteż ci, dla których z końcem trzechlecia upłynął czas, na jaki przy uzupełniającym wyborze w myśl § 24. zostali wybrani.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Ustępujący radni urzędować będą aż do przeprowadzenia nowych wyborów.

Radni przed sześciu laty wybrani, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu, lub z innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej, mają być zaliczeni do liczby tych radnych, na których przypada kolej ustąpienia.

Oprócz tego co trzy lata przeprowadzonym zostanie także wybór w miejsce tych przed trzema laty wybranych radnych, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu, lub z innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej.

Wybór ten przedsięwziętym będzie na lat trzy.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§ 21.

Wybór Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów miejskich.

Rada miejska wybiera ze swojego grona Prezydenta, pierwszego i drugiego Wiceprezydenta oraz Delegatów.

Przy wyborze Delegatów miejskich oznaczy Rada miejska także ich liczbę.

Bliższe postanowienia o wyborze Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów, zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§ 22.

Przyjęcie wyboru.

Kto w ciągu dni trzech po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważanym będzie za przyjmującego wybór.

§ 23.

Okres urzędowania Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów.

Prezydent i pierwszy Wiceprezydent obierani będą na lat sześć, drugi Wiceprezydent na lat trzy.

Jeżeli Prezydent lub pierwszy Wiceprezydent wybrany będzie w ciągu kadencyi, w takim razie urzędowanie ich trwa tak długo, jak długo trwać ma jeszcze sześcioletni okres mandatu radnego. Wybrany w ciągu kadencyi drugi Wiceprezydent urzędować będzie tylko do końca trzechlecia.

Jednak po upływie tego czasu, jak i w razie wcześniejszego ustąpienia z Rady (§ 20), pozostaje Prezydent w urzędowaniu aż do zaprzysiężenia nowego wybranego Prezydenta, Wiceprezydenci zaś aż do ponownego wyboru Wiceprezydentów.

Delegatów miejskich wybiera Rada na trzy lata.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Prezydent i Wiceprezydenci obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, delegaci od dnia ich wyboru.

Członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§ 24.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia posady Prezydenta lub Wiceprezydentów w ciągu okresu wyborczego, winna Rada najpóźniej do 14 dni przedsięwziąć w ich miejsce nowy wybór.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Jeżeliby w ciągu trzechletniego okresu ubyło co najmniej 20 radnych, wtedy dla uzupełnienia Rady rozpisze Prezydent na podstawie ostatniej listy wyborczej nowy wybór na taki czas, przez jaki ci, w których miejsce nowowybrani wstępują, mieli urzędować.

§ 25.

Zatwierdzenie i przysięga Prezydenta i Wiceprezydentów.

Wybór Prezydenta wymaga zatwierdzenia cesarskiego.

Skoro zatwierdzenie nastąpi, Prezydent w obecności Rady miejskiej i radnego ciała Magistratu złoży przysięgę do

*

zaniedbania obowiązków urzędowych. O takiem usunięciu lub zasuspendowaniu orzeka Rada miejska ostatecznie.

Radnych, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział pierwszy.

§ 29.

O zakresie działania gminy w ogólności.

Zakres działania gminy jest:

a) własny, i

b) poruczony.

§ 30.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy,

i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego kresu działania gminy w szczególności:

a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;

b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, nie mniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i wodach;

d) policya polowa;

e) policya żywności, tudzież nadzór nad targami, nad miarami i wagami;

f) policya zdrowia;

g) policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnemi gminy, zapobieganiu żebractwu;

k) policya ogniowa, policya budownictwa, tudzież utrzymywanie porządku

budowniczego, i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) ustawami oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, tudzież staranie o szkoły specyalne i fachowe, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

n) przedsiębranie dobrowolnej przedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w gminie w drodze ustawy przekazane być osobnym organom rządowym.

§ 31.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Według tych ustaw załatwia gmina w swym obrębie wszystkie sprawy, należące do zakresu działania politycznej władzy powiatowej, i utrzymuje tym celem potrzebne urządzenia i zakłady.

§ 32.

Językiem urzędowym jest język polski.

Na ruskie podania odpowiada się w języku ruskim.

Rozdział drugi.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§ 33.

Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysługa.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i uchwala sposób ich wykonania.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowią-

zaną strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§ 34.

Rada miejska uchwala i orzeka we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności uchwala i orzeka Rada miejska w tych sprawach administracyjnych, które jej decyzyi zastrzeżone są w niniejszym statucie, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zastrzeże, lub które w drodze odwołania przedłożone jej będą.

§ 35.

Sprawy zastrzeżone decyzyi Rady miejskiej.

Do spraw zastrzeżonych decyzyi Rady miejskiej należą:

a) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy;

b) nabywanie ruchomości lub praw takich które według ustaw uważane są za nieruchomość, zbywanie majątku gminy przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obo-

wiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach w tym ustępie *b*) określonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej pięćdziesięciu członków Rady miejskiej*).

Nadto potrzeba zatwierdzenia Wydziału krajowego do ważności uchwały, przyzwalającej na zbywanie nieruchomości, lub praw za nieruchomość uważanych, jeżeli wartość tej nieruchomości lub takiego prawa przenosi kwotę 10.000 złr. — tudzież uchwały, przyzwalającej zaciągania pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczoną być mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczoną.

*) Pierwotny układ tego ustępu zmieniony ustawą z dnia 11. grudnia 1872 Dz. ust. i rozp. kraj. część XXXIX. Nr. 74.

c) lokowanie kapitałów;

d) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 zł., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod *b*) wskazany;

e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa, nakładem gminy wykonać się mające;

f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących;

g) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;

i) zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od takowego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;

k) uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

l) przyzwalanie na wydatki, budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej Prezydentowi lub Magistratowi poruczone nie będzie; tudzież przyzwalanie na większe wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) rozpoznawanie i załatwianie rachunków rocznych;

n) umarzanie należytości wątpliwych, lub takich, które ściągnięte być nie mogą, niemniej darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych;

o) organizacya urzędów miejskich (Magistratu); oznaczenie liczby urzędników i sług miejskich, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług miejskich, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków;

p) oznaczenie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług miejskich, dla ich wdów i sierót;

r) mianowanie, jako też uwolnienie od służby urzędników i sług miejskich, udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich według istniejących przepisów, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;

s) udzielanie zaliczek na płace, i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, oznaczenie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla innych osób używanych w służbie gminy;

t) opuszczanie zaliczek na płacę, danych urzędnikom lub sługom miejskim;

u) udzielanie urlopów Prezydentowi i Wiceprezydentowi; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom miejskim na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§ 36.

Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, może Rada w granicach istniejących ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej, i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 20 dni.

Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

§ 37.

Zaopatrywanie ubogich.

Rada czuwa nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczyły, Rada postara się o potrzebne środki, i oznaczy sposób ich użycia.

§ 38.

Udzielanie zdania.

Rada miejska ma na żądanie politycznej Władzy krajowej lub Wydziału krajowego udzielać swojego zdania.

§ 39.

Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach własnego zakresu działania, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom Prezydenta, Magistratu i innych organów gminy.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna Władza krajowa rozstrzyga stanowi § 109.

§ 40.

Wykonywanie kontroli.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw.

Ona kontroluje czynności Magistratu i innych urzędników miejskich w spra-

wach własnego, jak i poruczonego zakresu działania.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działanie tych organów, żądać złożenia aktów, a w szczególnych wypadkach własnego zakresu działania zastrzegać sobie decyzyę.

Rada miejska zarządza skontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§ 41.

Zakłady gminne.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, zostających pod zarządem gminy, ma Rada miejska taki sam zakres działania, jak w sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§ 42.

Inne sprawy należące do zakresu działania Rady miejskiej.

Do zakresu działania Rady miejskiej należą jeszcze sprawy następujące:

a) wybór Prezydenta miasta, pierwszego i drugiego Wiceprezydenta;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie co do utraty obywatelstwa (§ 9.); ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej (§§ 4. i 6.);

c) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców;

d) wykonanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jakoteż innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą oznaczonych;

f) wybór mężów zaufania do jednania stron (§ 30. m.);

g) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego, lub zmiany granic miasta (§ 2.).

Taka jednak uchwała, aby była ważną, musi być powziętą na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

§ 43.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy, swojej decyzyi zastrzeżone, na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć załatwianie niektórych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczegółowym przez Radę mianowanym komisyom, lub też Prezydentowi albo Magistratowi.

§ 44.

Zwoływanie rady.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie Prezydenta miasta lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie czterech radnych winien Prezydent zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§ 45.

Komplet do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej czterdziestu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

O komplecie Rady, potrzebnym do wyboru Prezydenta, stanowi ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§ 46.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub w drugim stopniu spokrewnionych.

§ 47.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy Prezydent miasta, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenie bez takiego przewodnictwa odbyte jest nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§ 48.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość głosów obecnych na posiedzeniu jej członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada.

Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jednak jest Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Przy wyborach i w sprawach, tyczących się osobistości, głosowanie musi być tajne.

§ 49.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia Rady miejskiej odbywają się publicznie.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej dziesięciu radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie tajne.

Posiedzenia, na których przedmiotem obrad są budżet lub rachunki gminy, muszą w każdym razie odbywać się publicznie.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności z miejsca posiedzeń.

§ 50.

Protokół posiedzeń.

Z posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który Przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni podpisują.

Protokół ten zachowuje się w archiwum miejskiem.

§ 51.

Regulamin.

Rada ma prawo w granicach ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów miejskich.

Rozdział trzeci.

O zakresie działania Prezydenta miasta.

§ 52.

Prezydent miasta jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

§ 53.

Władza Prezydenta i jego Zastępców w ogólności.

Prezydent jest przełożonym Magistratu i urzędów miejskich, kieruje ich czynnościami i czynności te nadzoruje.

W razie przeszkody zastępuje Prezydenta pierwszy Wiceprezydent a tego ostatniego drugi Wiceprezydent.

Prezydent i pierwszy Wiceprezydent urzędują stale.

§ 54.

Władza dyscyplinarna.

Prezydentowi podlegają urzędnicy i słudzy miejscy; on sprawuje władzę dyscyplinarną nad nimi.

W wykonaniu tej władzy mocen jest Prezydent zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§ 55.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Prezydent reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje Prezydent i trzech członków Rady miejskiej.

§ 56.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Prezydent przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie Rady.

Uchwały Rady miejskiej, powzięte zgodnie z ustawami, winien Prezyden t wykonać w sposób przez nią wskazany.

Jeżeli jednak Prezydent mniema, że powzięta przez Radę uchwała jest w sprzeczności z ustawami, wtedy jest obowiązany wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, Prezydent przedstawi rzecz niezwłocznie, a najdalej w przeciągu dni ośmiu, naczelnej politycznej władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i Radę miejską na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi. Obowiązkiem zaś będzie naczelnej władzy krajowej wydać to rozstrzygnienie ile możności jak najpiesznej, i równocześnie zawiadomić o niem Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

Prezydent mocen jest także zawieszać i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyi (wydziału) Rady, komisyi szczegółowych (§ 43.), jeżeli takowe uchwałom Rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcyi, przez Radę miejską wydanej nie wymaga obrad kolegialnych, może Prezydent samodzielnie decydować.

§ 57.

Skontrowanie kas.

Prezydent winien zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzie kas, pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§ 58.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Prezydent jest obowiązanym zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, n. p. przy pożarach lub powodziach itp., ma Prezydent prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa

chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, Prezydent winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę krajową.

§ 59.

Zagrażanie karami.

Prezydent ma wyjątkowo prawo zagrożenia karą pieniężną do 10 złr., lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 48 godzin, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

§ 60.

Poruczony zakres działania.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy załatwia Prezydent w sposób ustawami przepisany, lub przez

władze wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, Prezydent winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasięgnietą, może Prezydent działać według własnego zdania; winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od Rady zatwierdzenie tego, co zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§ 61.

Przeszkody do urzędowania.

Prezydent lub jego zastępca, tudzież urzędnik miejski nie może brać udziału w załatwieniu sprawy, dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§ 62.

Odpowiedzialność.

Prezydent odpowiada za czynności urzędowe, tak własne, jak i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w poruczonym zakresie działania także rządowi.

Obok tej odpowiedzialności Prezydenta pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej innych członków Magistratu i urzędów miejskich za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności, przez Prezydenta im przekazanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzących z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Rozdział czwarty.

O składzie i zakresie działania Magistratu i innych urzędów miejskich.

§ 63.

Magistrat składa się z Prezydenta, pierwszego i drugiego Wiceprezydenta,

delegatów miejskich, z dyrektora, radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

Prezydent, Wiceprezydenci i delegaci miejscy wchodząc w skład Magistratu, nie przestają być członkami Rady miejskiej.

Pod kierownictwem Prezydenta zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów i załatwia czynności bieżące w sprawach jemu przekazanych.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest Magistrat pod przewodnictwem Prezydenta pierwszą instancyą w obrębie miasta.

Kollegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy Prezydent lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa Prezydenta lub jego zastępcy, Magistrat ważnej uchwały powziąć nie może.

§ 64.

Zarząd majątku.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których przyzwolenie jej jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nie przewidzianych, winien Magistrat uzyskać przyzwolenie Rady miejskiej.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnemi i nadzoruje gminne zakłady, własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

§ 65.

Przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości.

Magistrat zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi, i czuwa nad zachowaniem i ścisłem wypełnianiem istniejących w tej mierze przepisów.

§ 66.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Pod przewodnictwem i odpowiedzialnością Prezydenta wykonywa Magistrat, stosownie do ustaw i przepisów, policyę miejscową, o ile pojedyncze czynności tejże nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym.

§ 67.

Wykonanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy (§ 30.), wyrzeczoną jest sankcya karna, o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy Magistratowi, pod przewodnictwem Prezydenta, prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary zagrożone przez Radę miejską, lub przez Prezydenta (§§ 36 i 59).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Orzeczenie kary zapada większością głosów.

W nagłych przypadkach może Prezydent sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§ 68.

Tok instancyi.

Od orzeczeń wydanych podług § 67. odwołać się można do politycznej władzy krajowej.

§ 69.

Przeznaczenie kar pieniężnych.

Kary pieniężne, orzeczone podług §§ 67. i 68., wpływają do kasy miejskiej na rzecz ubogich miejscowych. Sposób użycia tychże oznacza Rada miejska.

§ 70.

Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od Prezydenta sprawy, i pomagają Prezydentowi w nadzorowaniu i zała-

twianiu spraw, podług otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i szczególnych poleceń Prezydenta.

§ 71.

Izba obrachunkowa

Izba obrachunkowa podlega Radzie miejskiej i Prezydentowi. Ona jest organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiach spraw rachunkowych.

§ 72.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje dyrektora Magistratu, jakoteż wszystkich urzędników izby obrachunkowej na przedstawienie Prezydenta, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Dyrektor i radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy miejscy złożą do rąk Prezydenta w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Dyrektor i radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer nie mogą być w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa między sobą aż do czwartego stopnia włącznie. W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwiania spraw poruczonego zakresu działania, muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, jakie dla urzędników państwa tej kategoryi są przepisane.

§ 73.

Uwalnianie od służby.

O uwolnieniu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub wydaleniu) urzędników i sług miejskich

orzeka Rada miejska. Od orzeczenia Rady wolno stronie odwołać się do Wydziału krajowego.

Stali urzędnicy miejscy mają być wydaleni ze służby dla tych samych powodów, dla których urzędnicy państwa przy władzach administracyjnych ulegają wydaleniu ze służby.

§ 74.

Oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla Prezydenta, Wiceprezydentów, delegatów i urzędników miejskich, jakoteż sposób umundurowania dla sług gminy.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§ 75.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przy-

wileje gminy miasta Lwowa i jej zakładów, winne być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być sporządzonym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszego statutu; każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§ 76.

Utrzymywanie majątku.

Majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Podział majątku lub dobra gminy między jej członków jest wzbroniony.

§ 77.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminny i jej zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym ; o ileby zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku przyłączyć.

§ 78.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, Rada miejska, z uwzględnieniem istniejących specyalnych tytułów prawnych uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§ 79.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

§ 80.

Budżet i rachnnki roczne.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny, i przedłożyć takowy Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem tego roku.

Rada ma ten budżet rozpoznać i uchwalić na podstawie inwentarzy i rachunków najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, zaopatrzone właściwemi dowodami, winien Magistrat najpóźniej w trzy miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winne być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy. Spostrzeżenia członków gminy będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym,

z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

§ 81.

Przy zawiadywaniu majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu.

Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdą całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może Prezydent opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

§ 82.

Pokrycie wydatków.

Z dochodów.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

§ 83.

Z majątku osobnego.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek,

należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§ 84.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i utrzymania i inne z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody dobra gminnego, do kasy miejskiej wpływające nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§ 85.

Wydatki odrębne

Wydatki, dotyczące tylko interesu pojedyńczych miejscowości, części gminy, klas mieszkańców lub pojedyńczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone, przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§ 86.

Z dodatków do podatków i innych opłat.

O ile dochody w § 82. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków.

Do ważności uchwały, dotyczącej bądź nakładania dodatków do podatków, bądź zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba aby taka uchwała była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§ 87.

a) Dodatki do podatków.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj rozkładane na wszystkie w gminie miasta Lwowa przepisane podatki bezpośrednie i to na wszystkie równo (podług tej samej stopy procentowej).

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki do tych przepisów objęte są w §§. 91. i 92.

§ 88.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie miasta Lwowa nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§ 89.

Do nałożenia dodatków, przenoszących **20%** podatków bezpośrednich, lub **40%** podatku konsumcyjnego, potrzebne jest pozwolenie Wydziału krajowego.

Dodatki przenoszące **30%** podatków bezpośrednich, lub **60%** podatku konsumcyjnego, mogą być nakładane tylko na mocy ustawy krajowej.

§ 90.

b) **Inne opłaty**

Do zaprowadzenia opłat, nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, niemniej do zaprowadzenia podatku czynszowego, mającego się pobierać od opła-

canego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub od oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek czynszowy przenosi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu, potrzeba ustawy krajowej.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§ 91.

Wyjątki.

Do opłacenia dodatku do podatków bezpośrednich nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy dworu, państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§ 92.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy pro-

centowej potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

§ 93.

Ogłaszanie uchwał, dotyczących dodatków i opłat.

Uchwała Rady, dotycząca dodatków do podatków, lub innych opłat (§ 86. *a*, *b*) musi być w gminie ogłoszoną.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasięganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§ 94.

Pobór podatków i opłat.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane zapomocą tych samych środków co podatki.

Inne należytości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne, na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszego statutu, pobiera Magistrat przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze

egzekucyi na ruchomości w taki sam sposob, jak zaległości podatkowe.

§ 95.

Konkurencye.

Konkureucya do budowli kościelnych parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencye do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§ 96.

Prawa ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

W gminie miasta Lwowa pozostaje tak chrześciańska jak i izraelicka ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszów, przeznaczonych wyłącznie na jej własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady

i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinne one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

§ 97.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej.

Specyalne sprawy ludności chrześciańskiej, o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Rady miejskiej, zawiadywane będą przez tę Radę podług przepisów niniejszego statutu z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej w głosowaniu nad temi sprawami i ogółem w załatwianiu tych spraw udziału mieć nie będą.

Gdyby między członkami Rady miejskiej nie znachodziło się najmniej ośmdziesięciu (80) radnych religii chrześciańskiej, natenczas utworzoną będzie według postanowień § 24. ordynacyi wyborczej Rada administracyjna chrześciańska, która według przepisów niniejszego statutu zawiadywać ma specyalnemi spra-

wami ludności chrześciańskiej, w § 98. poszczególnionemi.

Do ważności uchwał w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześciańskich członków Rady miejskiej, a względnie Rady administracyjnej chrześciańskiej, i bezwzględna większość głosów tychże członków.

§ 98.

Do specyalnych spraw ludności chrześciańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla chrześcian lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§ 99.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tychże spraw należą:

a) sprawy bożnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowicie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§ 100.

Prawo reprezentacyi gminy.

Prawo reprezentacyi gminy do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonym

także względem przedmiotów w §§ 98. i 99. wymienionych.

§ 101.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych opłat na członków gminy, na cele w §§ 98. i 99. wskazane, nastąpić może tylko za przezwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej. Przeciw uchwałom Rady w tej mierze służą te same środki prawne, co i przeciw innym jej uchwałom.

Dział VII.

O nadzorze nad gminą.

§ 102.

Gmina miasta Lwowa podlega w sprawach własnego zakresu działania bezpośrednio Wydziałowi krajowemu, w sprawach zaś poruczonego zakresu działania stoi ona pod naczelnym Rządem krajowym.

Wydział krajowy czuwa nad tem, aby majątek miasta, niemniej majątek zakładów miejskich, w całości nienadwerężony był utrzymywanym.

§ 103.

Niniejszy statut zawiera postanowienia, w których sprawach gminy potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, lub ustawy krajowej.

§ 104.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba ustawy krajowej, mają być podawane do Wydziału krajowego, który je wraz ze swojem zdaniem sejmowi przedłoży.

§ 105.

Rekurs do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady miejskiej we wszystkich sprawach gminie od państwa nie poruczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawą dozwoloną lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony przez Magistrat w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

*

§ 106.

Władza dyscyplinarna nad Prezydentem i jego zastępcą.

Wydział krajowy może na Prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swój obowiązek w sprawach własnego zakresu działania gminy, nakładać karę do 200 złr. Kary te wpływają do kasy miejskiej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków może Prezydent lub jego zastępca, po uprzedniem przeprowadzeniu śledztwa dyscyplinarnego, być złożonym z urządu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§ 107.

Prawo rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą w tym kierunku, aby takowa swego zakresu działania nie przekraczała i nie działała wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna władza krajowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

§ 108.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do ministerstwa spraw wewnętrznych.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna naczelna polityczna władza krajowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§ 109.

Naczelna polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom Prezydenta i Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursu należy do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do naczelnej politycznej władzy krajowej.

§ 110.

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciężących, naczelna polityczna władza krajowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, naczelna polityczna władza krajowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§ 111.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo nałożyć na prezydenta lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 200 złr.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione Prezydentowi lub jego zastępcy bez narażenia dobra pu-

blicznego, i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas naczelna polityczna władza krajowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w § 110. należy postępować z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§ 112.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską.

Gminie służy rekurs do ministerstwa spraw wewnętrznych. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w 6 tygodni po rozwiązaniu nowy wybór rozpisany być musi.

Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwiania spraw aż do wprowadzenia nowej Rady miejskiej.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonanym będzie, Prezydent i Wicepre-

zydenci pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Rada miejska, którą Namiestnik rozwiązał, może, lecz tylko celem wniesienia rekursu zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Dział VIII.

Postanowienia przechodnie.

§ 113.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi dotychczasowy Burmistrz wybory nowej Rady miejskiej, a istniejąca Rada pełnić będzie przy tych wyborach czynności, w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów, skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych wybór przyjmą, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego Burmistrza poświadczenie padłego nań wyboru, który mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowowybranych radnych ustępuje dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem dotychczasowego Burmistrza.

Skoro ważność wyborów przynajmniej trzech czwartych części nowowybranych Radnych uznaną zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru Prezydenta, pierwszego Wice-Prezydenta i delegatów miejskich według postanowień niniejszego statutu.

§ 114.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i nowego regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy był w sprzeczności z niniejszym statutem, wyda Rada miejska natychmiast stosowne rozporządzenia.

B.

ORDYNACYA WYBORCZA

dla gminy król. stołecznego miasta Lwowa.

DZIAŁ I.

O wyborach członków Rady miejskiej.

Rozdział pierwszy.

O prawie wybierania i obieralności.

§ 1.

Prawo wybierania.

Prawo wybierania radnych miejskich mają następujące osoby, jeśli są obywatelami państwa austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.

2. Przynależni do gminy i uczestnicy (§ 3. ust. gmin.), o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną, lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 8 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek innych tytułów od roku przynajmniej 12 złr. stałego podatku rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

e) kaznodzieje lwowskiej ludności izraelickiej, jakoteż rabin, do prowadzenia metryk upoważniony;

f) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy dworu, państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych lub gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi, główni redakto-

rowie pism czasowych treści politycznej i naukowej;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących kosztem państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Państwo, kraj, tudzież te korporacye, zakłady i fundusze publiczne, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku stałego podatku bez dodatków przynajmniej 250 złr. rocznie.

4. Stowarzyszenia i spółki przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają stałego podatku bez dodatków najmniej 50 złr. rocznie.

§ 2.

Wyjątek.

Wyłączeni od prawa wybierania są:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem jednak rezerwistów niepowołanych;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§ 3.

Wykluczenie wskutek czynów karygodnych.

Ustawy karne orzekają, czy i na jak długo kondemnata Sądu karnego pociąga za sobą utratę prawa wybierania i obieralności.

Na teraz w myśl ustawy z dnia 15. listopada 1867. (Dz. p. p. nr. 131.) wykluczone są od prawa wybierania osoby, skazane na karę za zbrodnie, które nie są objęte drugim ustępem § 6. od 1. do 10. wspomnionej ustawy, albo za prze-

stępstwa, kradzieży, sprzeniewierzenia się, udziału w tychże i oszustwa (§§ 460, 461, 463, 494 ust. karn.), a to aż do ubiegu oznaczonego w ostatnim ustępie § 6 wyż-wspomnionej ustawy.

Prócz tych wykluczone są od prawa wybierania także osoby, zostające pod śledztwem z powodu czynów karygodnych w poprzednim ustępie wymienionych, przez czas trwania śledztwa.

§ 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego prawidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy.

2. Za żonę żyjącą z mężem głosuje mąż lub pełnomocnik, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw mogą głosować przez pełnomocników.

4. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są

w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich pełnomocnika.

§ 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§ 6.

Za korporacye, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawni, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§ 7.

Współposiadacze jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na ilość wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Współposiadacze jednego domu lub gruntu celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§ 8.

Warunki zastępstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem państwa austryackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest wyjętym lub wykluczonym od prawa wybierania (§§ 2. i 3.)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§ 9.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, jeżeli mają prawo wybierania, 30 rok życia ukończyli, i używają własnowolności.

§ 10.

Wyjątki.

Nie mogą być obranymi:

a) urzędnicy przełożonej władzy politycznej i urzędującej w gminie rządowej władzy policyjnej;

*

b) urzędnicy i słudzy miejscy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich wskutek stosunku służbowego zdawane;

c) osoby mające spór sądowy z gminą;

d) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają.

e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§ 11.

Wykluczenie wskutek czynów karygodnych.

Wykluczone są od prawa obieralności:

a) Według ustawy z dnia 15. listopada 1867. (Dz. u. p. nr. 131.) osoby skazane na karę za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwa kradzieży, sprzeniewierzenia się, udziału w tychże i oszustwa (§§ 460, 461, 463, 464, ust. karn.) a to aż do ubiegu czasu oznaczonego w drugim i ostatnim ustępie § 6. wspomnionej ustawy;

b) osoby, zostające pod śledztwem z powodu czynów karygodnych, w po-

przednim ustępie tego paragrafu wymienionych, przez czas trwania śledztwa;

c) osoby, do których majątku ogłoszono konkurs wierzycieli (upadłość), jak długo trwa rozprawa konkursowa;

d) osoby, które wskutek czynu popełnionego z chęci zysku, w drodze dyscyplinarnego postępowania zostały usunięte z urzędu lub ze służby publicznej, a to przez trzy lata po ich usunięciu.

Rozdział drugi.

O przygotowaniu do wyboru.

§ 12.

Spisy wyborców.

Dla wyboru Rady miejskiej winien Magistrat ułożyć dokładny spis wszystkich wyborców.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

§ 13.

Reklamacye.

Spisy wyborców mają być najpóźniej na sześć tygodni przed wyborami złożone w Magistracie. Każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych.

Wyłożenie spisów do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczonem, z oznaczeniem czternastodniowego terminu do wnoszenia reklamacyj.

Komisya, złożona z Prezydenta miasta, jako przewodniczącego i czterech członków, przez Radę miejską z swego grona wybranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygać reklamacye, przed upływem przepisanegó terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w spisach wyborczych poprawki przez nią za stosowne uznane.

Przeciw odmownej uchwale komisyi przysługa reklamującemu prawo odwołania się do Rady miejskiej.

Odwołanie takie winno być wniesione do komisyi w przeciągu trzech dni od uwiadomienia reklamacyjnego o uchwale

odmownej i ma być przez komisyę niezwłocznie przedłożone Radzie miejskiej.

Co do wyborów w toku będących, rozstrzygnienie Rady miejskiej jest stanowcze.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsięwziąść nie wolno. Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów.

§ 14.

Obwieszczeuie terminu wyborów.

Prezydent miasta rozpisuje wybory przynajmniéj na trzy tygodnie przed wykonaniem onych, i w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, oraz zawiadomi o tem równocześnie polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

Rozdział trzeci.

O przedsiębraniu wyborów.

§ 15.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z Prezydenta miasta lub jego zastępcy, jako przewodniczącego i z sześciu członków.

Członków komisyi wybiera Rada miejska, trzech z własnego grona, a trzech z wyborców warunki obieralności mających.

§ 16.

Jawność. Zagajenie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie. Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisyi wyłuszczy zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieralności w §§. 9. 10. i 11. niniejszej ordynacyi, objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, ażeby według własnego przekonania, niezawiśle od wszelkich pobocznych względów, i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§ 17.

Głosowanie.

Każda dzielnica miasta Lwowa może, jeśli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno. Najpierw głosują ci członkowie komisyi wyborczej, którzy są uprawnieni do wybierania, potem jeden z członków komisyi powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca, nieobecny podczas wywołania jego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisyi wyborczej.

W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych.

§. 18.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca ustnie głosujący ma wymienić nazwiska stu osób, których na radnych wybiera.

Wyborca głosujący pisemnie, poda na kartce spisane nazwiska stu osób mających według jego życzenia zostać radnymi.

Nazwiska przenoszące liczbę radnych nie będą uwzględnione przy obliczaniu głosów.

§ 19.

Zapisywanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienione.

Równocześnie wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane będą do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdem następnem tego nazwiska wymienieniem dodaną do niego będzie porządkowa liczba 2, 3 i t. d.

Przy głosowaniu kartkami trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczénia głosów zachowane w urnie, do której je wyborcy składają.

§ 20.

Zamknięcie głosowania, obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców przewodniczący w komisyi wyborczej ogłosi, że głosowanie jest ukończone, poczem komisya porówna co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy, — co do głosowania kartkami, liczbę oddanych kartek, z listą głosujących; komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości, powstałe z dostrzeżonych może pomyłek, i przystąpi do obliczenia głosów.

W celu obliczenia głosów, pisemnie podanych, jeden z członków komisyi odczyta nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś zapisze każde, pierwszy raz wymienione nazwisko, a za każdem powtórnem tego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 i t. p.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, którą przewodniczący i członkowie komisyi podpiszą.

§ 21.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wybor-

ców głosujących. Jeśliby takiej większości głosów za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru między osobami, które po wybranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata przedstawiony.

Głos dany osobie, nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

§ 22.

Zamknięcie czynności wyborczych; ukonstytuowanie Rady.

Skoro wybory dokonane zostały, przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami; — Prezydent miasta ogłosi ukończenie wyborów i na-

zwiska wybranych, których zarazem o tem zawiadomi.

Skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych wybór przyjmą, Prezydent zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej.

Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem dotychczasowego Prezydenta, który ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia wyboru nowego Prezydenta przewodniczyć będzie, wyjąwszy wypadek w § 26. przewidziany.

§ 23.

Sprawdzanie, unieważnianie i uzupełnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyborów, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyborów, do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory osób nie posiadających warunków obieralności. Przeciw takiemu unieważnieniu służy rekurs do minister-

stwa spraw wewnętrznych tak stronie, której wybór unieważniony jest jak i gminie.

Dla uzupełnienia miejsc opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyborów, rozpisze Prezydent niezwłocznie nowy wybór na podstawie spisów, dla poprzedniego wyboru sporządzonych.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawierać będzie regulamin wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§ 24.

Gdyby między wybranymi członkami Rady miejskiej nie znachodziło się najmniej ośmdziesięciu (80) radnych religii chrzescijańskiej, natenczas Prezydent miasta rozpisze niezwłocznie, na podstawie spisu wyborców chrześcijańskich, dla poprzednich wyborów Rady miejskiej sporządzonego, wybór tylu członków chrześcijańskich prawo obieralności mających, ile do uzupełnienia liczby ośmdziesięciu radnych brakuje, a ci nowowybrani tworzą natenczas z pierwej wybranymi radnymi chrześcijańskimi, Radę administracyjną chrześcijańską.

§ 25.

Po uznaniu ważności wyborów trzech czwartych części radnych, nowa Rada miejska przystępuje do wyboru Prezydenta miasta i pierwszego Wice-Prezydenta, a w razie § 32. przewidzianym, Rada administracyjna chrześcijańska do wyboru przewodniczącego.

Dział II.

O wyborze Prezydenta miasta, Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

§ 26.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie dotychczasowego Prezydenta zbiorą się w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie członkowie nowowybranej Rady miejskiej pod przewodnictwem najstarszego z nich wiekiem, w celu wybrania Prezydenta miasta, pierwszego Wice-Prezydenta i delegatów miejskich.

Wezwanie to powinno nastąpić w przeciągu dni ośmu po uznaniu ważności

wyborów trzech czwartych części członków nowowybranej Rady.

Do wyboru prezydenta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do tego wyboru nie przybył, lub przed tegoż ukończeniem się oddalił jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci swój mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

§ 27.

Duchowny jakiejkolwiek religii lub wyznania Prezydentem miasta być nie może.

§ 28.

Warunki ważności wyboru. Głosowanie.

Do ważności wyboru Prezydenta konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków Rady miejskiej i bezwzględna większość głosów całej ilości członków tejże Rady.

Głosowanie odbywa się kartkami.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy objęte §§ 19. i 20.

§ 29.

Jeżeii przy pierwszem głosowaniu nikt nie otrzymał większości, w § 28. wymaganej, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie; a jeżeli i przy powtórnem głosowaniu taka większość nie zostanie osiągniętą, należy przystąpić do ściślejszego wyboru między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzecim głosowaniu dany członkowi, do wykoru nie przedstawionemu, jest nieważny.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§ 30.

Nieważność wyboru.

Jeżeli Prezydentem wybrany został, kto według § 27. wybranym być nie może wybór jest nieważny, i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§ 31.

Wybór Wice-Prezydenta i Delegatów miejskich.

Po dokonanym wyborze Prezydenta, Rada miejska przystąpi do wyboru pierwszego Wice-Prezydenta i delegatów miejskich.

Pierwszego Wice-Prezydenta i delegatów miejskich wybiera Rada bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§ 32.

Gdyby wybrany Prezydent nie był religii chrześcijańskiej, natenczas przy obradach czy to Rady miejskiej, czy to Rady administracyjnej chrześcijańskiej, nad sprawami specyalnemi ludności chrześcijańskiej przewodniczy pierwszy Wice-Prezydent, a gdyby i ten nie był religii chrześcijańskiej, natenczas członkowie chrześcijańscy Rady miejskiej, a względnie członkowie Rady administracyjnej chrześcijańskiej, wybiorą w sposób dla wyboru Prezydenta przepisany z grona swojego przewodniczącego, który w sprawach specyalnych ludności chrześcijańskiej ma ten sam zakres działania, jak Prezydent w ogólnych sprawach gminy.

§ 33.

Ogłoszenie aktu wyborczego.

Wybór Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta ma być bezzwłocznie podany do wiadomości publicznej.

Spisany akt wyboru Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta, stwierdzony podpisami przewodniczącego przy wyborze, równie jak i wszystkich głosujących radnych, przechowany będzie w archiwum miejskiem.

Rezultat wyboru Prezydenta i pierwszego Wice-Prezydenta ma być podany do wiadomości naczelnej politycznej władzy krajowej i Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia 11. Kwietnia 1896, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy krajowej z dnia 14. Października 1870, Nr. 79. Dz. u. kr., nadającej statut miejski król. stoł. miastu Lwowu.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienia §§ 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 53, 63, 72 i 112 ustawy krajowej z dnia 14. Października 1870, Nr. 79. Dz. u. kr., nadającej statut miejski król. stoł. miastu Lwowu a mianowicie oddziału *A)* ustawy gminnej, zostają uchylone; w ich miejsce obowiązywać mają następujące postanowienia:

(Następują postanowienia §§. 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 42, 53, 63, 72 i 112 w brzmieniu powyżej podanem).

00037

Artykuł II.

Postanowienia tej ustawy wchodzą w życie z dniem jej ogłoszenia w dzienniku ustaw krajowych.

Wybory nowej Rady na lat sześć zarządzi jednak Prezydent dopiero z upływem obecnej kadencyi.

Artykuł III.

Postanowienia ordynacyi wyborczej miasta Lwowa dotyczące wyboru pierwszego Wiceprezydenta, zastosowane będą także do wyboru drugiego Wiceprezydenta.

Artykuł IV.

Pod powołaną w §§ 22. i 25. ordynacyi wyborczej miasta Lwowa ilością trzech czwartych części radnych rozumieć należy siedmdziesięciu pięciu radnych.

Przy wyborach co trzy lata się powtarzających, do liczby siedmdziesięciu pięciu należy policzyć tych radnych, których mandat jeszcze nie wygasł i taką ilość nowowybranych radnych, jaka się okaże potrzebną do uzupełnienia liczby siedmdziesięciu pięciu radnych.

Kram, Herzogtum				9.594		525.995	55	Weiß-Blau.	**Laibach** 45.139.									
Mähren, Markgrafschaft . .				22.221		2,622.271	118	Gold-Rot-Blau.	**Brünn** 130.932.						2. Ungarn, Königreich . . .		282.870	
Österreich o. d. E., Erzh. .				11.982		853.006	71	Rot-Gold-W.	**Linz** 70.489.						Kroatien u. Slavonien, Kgr. .		42.541	
3. Bosnien u. Herzegowina. Gemeinsames Verwaltungsgebiet.	—	—	—	51.199	1910: 1,931.802	37	1911: 67,260.054	1911: 67,605.358	—	—	—	—	1913: 1956	1911: 3269	1911: 185	—		
Panama, Republik	**Dr. Belis. Porras,** Präs. 1912—1916.	—	—	86.250	1911: 386.745	4·5	1913/14: 32,266.198	1913/14: 32,266.198	?	2 D. 802 t. 1 S. 864 t.	1911: 41,567.400	1911: 12,024.600	325	?	1911: 96	1 Balboa Gold à 100 Centavos = 8·396 M 1 Peso Silber à 50 Centavos = 4·198 M.		
Paraguay, Republik	**Ed. Schaerer,** Präsident 1912—1916.	—	—	253.100	1911: 800.000	3	1913: 19,541.418	1913: 21.606.812	1912: 189,088.263	—	1912: 21,514.338	1912: 17,180.860	1911: 373	1912: 4000	1912: 385	(Pw) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M.		
Persien, konstit. Kaiserreich .	**Ahmed Schah Kadschar,** Schahinschah, geb. 1898, s. 1909.	Mohammed Hassan Mirza, g. 1899.	Kadschar.	1,645.000	za. 9,000.000	5·5	1906/7: za. 29,970.000	1906/7: ?	1911: za. 95,360.000	1911: 1 S. 107 t.	1912/13: 174,899.000	1912/13: 165,807.000	13	10.670	160	(Gw.) 1 Toman à 10 Neukràn à 1 à 10 Bisti = 7·125 M. = 8·5		
Peru, Republik	**Dr. G. Billinghurst,** Präsident 1912—1916.	—	—	1,833.916	1913: 5,580.000	3	1914: 72,482.290	1914: 63,533.950	1913: 183,474.087	11: 60 S. 31.453 t. 11 D. 12.673 t.	1912: 105,575.825	1912: 192,830.210	12: 2766	1912: 15.000	1912: 781	(Gw.) 1 Sol à 100 Centavos = 4·05 M.		
Portugal, Republik (seit 5. Okt. 1910).	**Man. de Arriaga,** Präsident.	—	—	91.943	1911: 5,960.056	65	1913/1914: 291,433.786	1913/1914: 287,674.856	1912: 3.396,509.384	1911: 66 D. 70.193 t. 259 S. 43.844 t.	1911: 265,271.000	1911: 132,409.000	1913: 2983	1912: 7089	1911: 4081	(Gw.) 1 Krone à 10 Milreïs a Reïs = 45·36 M. = 53· 1 Tostão (Silber) à 100 I 1 Conto = 1000 Milreï		
Kolonien				2,092.806	9,280.000	4							1721	1911: 9128				
1. **Afrika:** (Capverden, Guinea, Angola, Moçambique etc.)				2,070.000	8,300.000	3							Angola 1036 Ostafr. 588	Angola 4236 Ostafr 4528				
2. **Asien:** (Goa, Damao, Diu, Macao, Timor)				22.806	980.000	40							Indien 82	Indien 203				
Rumänien, konst. Königreich	**Carl I.,** geb. 1839, seit 1866.	Ferdin., geb. 1865.	H. Hohenzollern.	139.690	1913: 7,601.664	54	1913/1914: 434,408.728	1913/1914: 434,408.728	1912: 1.329,125.516	532 S. 167.397 t. 117 D. 30.762 t.	1911: 461.957.373	1911: 560,293.531	1913: 3763	11/12: 7706	11/12: 2998	(Gw.) 1 Lèu à 100 Bani = 0·81 M. =		
Rußland, konstit. Kaisertum .	Zar **Nikolaj II.,** geb. 1868, seit 1894.	Großfürst Alexej geb. 1904.	Haus Romanow-Holstein-Gottorp.	22,556.520 (mit Seen)	1911: 169,334.200	7·5	1914: 7.721,427.453	1914: 7.721,427.453	1913: 19.186,540.887	1913: 1016 D. 486.914 t. 2577 S. 256.844 t.	1911: 2.520,850.000	1911: 3.453,362.000	1) 1913: 57.906 2) 1913 3763 3) 1913: 17.036	1911: 202.200	1) u. 3) 1911: 16.452 2) 1912: 2213	(Gw.) 1 Rubel à 100 Kopeken S 2·17 M. = 2·55 K. 1 Imperial à 1 Gold = 21·60 M. = 25·45		
1. Europäisches **Rußland** (mit Polen) . . . } verbunden durch Personal-union.				5,016.380	133,055.300	26				Finnland 1913: 485 D. 70.910 t. 2940 S. 321.498 t.	Finnland 1913: 380,619.000	Finnland 1912: 273,618.000				Finnland:		
2. **Finnland,** landständisches Großfürstentum }				373.604	3,115.197	9	Finnland 1912: 139,598.650	Finnland 1912: 134,672.236	Finnland 1913: 140,458.671							(Gw.) 1 Marka à 100 Penniä =		
3. **Asien** (Kaukasien, Sibirien, Zentralasien mit Transkaspien, Buchara, Chiwa)				17,166.540	30,863.700	1·8										= 0·95 K.		
Salvador, Republik	**C. Meléndez,** Präs. 1913—1915.	—	—	21.160	1913: 1,200.000	57	1912: 25,580.734	1912: 24,771.357	1913: 44,063.041	1911: 2 S. 326 t.	1913: 27,438.179	1913: 35,300.340	11: 291	1912: 3788	1912: 117	(Gw.) 1 Sucre à 100 Cent. = 4·05 M. =		
Samos, s 1912 v. d. Griechen besetzt.	—	—	—	468	1902: 53.424	114	1910: 657.299	1910: 652.949	462.690	368 Sch. 3691 t.	1911: 6,666.543	1911: 3,553.318	—	—	—	Türk. u. griech. Münze		
San Marino, Republik . .	**Zwei Capitani reggenti**	—	—	61	1913: 11.041	181	1912/13: 291.589	1912/13: 351.794	1907: 10,125.000	—	—	—	—	—	—	Italienische Münzen.		
Schweden, konst. Königreich	**Gustav V.,** geb. 1858, seit 1907.	Gustav Adolf, geb. 1882.	Haus Bernadotte.	448.091	1912: 5,604.192	13	1914: 307,957.163	1914: 307,957.163	1913: 677,474.654	1912: 1539 S. 154.968 t. 1219 D. 610.100 t.	1911: 783.694.000	1911: 746,523.000	1912: 14.272	1911: 20.983	1912: 3790	(Gw.) 1 Krone à 100 Öre = 1· = 1·32 K. 10 Kronenstück Gold = 11·2 = 13·23 K.		
Schweiz, republ. Bundesstaat (25 Kantone) . . .	**Dr. Artur Hoffmann,** Bundespräsident für 1914.	—	—	41.298	1910: 3,753.293	91	1911: 79,415.721	1911: 79,619.797	1912: 99,104.298	—	1912: 1.651,938.473	1912: 1.126,495.130	1912: 5112	1911: 3575 Staatsl.	1911: 1957	(Dw.) 1 Frank à 100 Cent (= Rappen) = 0·81 M. = 0·		
Serbien, konst. Königreich	**Peter I.,** geb. 1844, s. 1903.	Georg, geb. 1887.	Haus Kara-Georgewitsch.	87.358	1914: 4,446.293	51	1913: 105,919.418	1913: 105,919.418	1913: 529,780.905	—	1911: 93,494.000	1911: 94,702.000	1913: 1572	1912: 4403	1912: 1556	(Dw.) 1 Dinar à 100 Stolteki = 0·81 M. 1 Milan d'or à 20 Dinar = 16·20 M. =		
Siam, abs. Königreich . .	**Wajirawudh,** g. 81, s. 1910.	—	des Chakri.	600.000	1910/11: 8 149.487	13·5	1912/1913: 96,096.000	1912/1913: 119,823.522	1913: 157,342.367	1913: 33 D. 8621 t. 45 S. 3612 t.	1912/1913: 118,911.000	1912/1913: 127,875.000	1912: 1130	1912: 9457	1912: 223	(Gw.) 1 Tikal (Bat) Silber à 4 Salung = 2· 3 K. Goldmünz.: Tschang à 80 Batu, Tumbu		
Spanien, konst. Königreich .	**Alfonso XIII.,** geb. 1886, seit 1886.	Alfonso, g. 1907.	Haus Bourbon.	876.217	20,240.662	—	1913: 943,896.622	1913: 925,616.858	1913: 8.052,970.578	1913: 301 S. 44.325 t. 596 D. 761.281 t.	1912: 923,927.000	1912: 928,254.000	1912: 14.805	1912: 42.935	1912: 6041	(Dw.) 1 Peseta à 100 Céntir 0·81 M. = 0·95 K.		
1. Stammland in **Europa** . .				497.244	1910: 19,163.646	39												
2. **Afrika** (Canarien, Fernando Póo, Annobom, Rio Muni, Rio de Oro, Bes. in Nordafr., span. Marokko)				378.973	1,077.016	—							Afrika: 767					
Türkei, konst. Großsultanat .	**Mohammed V.,** geb. 1844, seit 1909.	—	Haus Osman.	1,794.900	20,600.000	11	1912/13: 562,681.092	1912/13: 637,849.945	1912: 2.189,664.770	1911: 963 S. 205.641 t. 120 D. 66.878 t.	1910/11: 784,732.300	1910/11: 407,149.900	1911: Europa 1994 Asien: 4666	Europa u. Asien: 1911: 48.026	Europa u. Asien: 1912: 1632	(Dw.) 1 türk. Piaster (Gersch Para in Gold = 18·44 P 21·69 Heller. 1 Medschidie (türk = 100 Piaster Gold. 1 Beute Keser) = 500 Piaster Gold. 1 medschidie = 19 Piaste		
1. **Europa** (unmittelb. Besitzgn.)				28.100	1,891.000	67												
2. **Asien**				1,766.800	18,709.000	10												
Kleinasien				501.400	10,940.765	21												
Armenien und Kurdistan .				186.500	2,357.436	13												
Syrien und Mesopotamien				637.800	5,361.203	8												
Arabien				441.100	1,050.000	2												
Uruguay, Republik	**J. Battle y Ordoñez** Präs. 1911/15	—	—	178.700	1912: 1,225.914	7	1912/1913: 152,869.266	1912/1913: 152,832.082	1912: 582,499.784	12: 165 S. 27.798 t. 46 D. 29.562 t.	1911: 206,242.000	1912: 213,260.000	1912: 2415	1912: 8600	1912: 1129	(Gw., fakt. Pw.) 1 Goldpeso à 100 Cent 4·35 Mark = 5·10 K.		
Venezuela, Vereinigte Staaten von, Föderativrepublik . .	General **J. V. Gómez,** Präsident 1910/14.	—	—	942.300	1913: 2,755.685	3	1913/14: 41,782.344	1913/14: 41,782.344	1912: 145,276.090	1911: 15 S. 2432 t. 8 D. 2046 t.	1912/13: 85,260.000	1912/13: 104,709.000	1911: 925	1911: 7889	1911: 284	(Dw.) 1 Venezuelano à 100 C = 0·81 M. = 0·95 K		
Vereinigte Staaten von Amerika, Föderativrepublik v. 48 Staaten, 2 Territorien und 1 Bundesdistrikt.	**Dr. Woodrow Wilson,** Präsident 1913—1917.	—	—	9,386.093	1913: 97,028.497	10	1911/12: 4.165,462.268	1911/12: 4.052,218.900	1913: 12.285,171.376 Schulden der Einzelstaaten 1910/12: 1.958,680.456	1912: 14.265 D. 5,179.858 t. 12.263 S. 2,526.528 t.	1912/13: 7.610,882.000	1912/13: 12 030,981.000	1912: 409.944	1902: 2,12 1.641	1911/12: 58.729	(Gw.) 1 Dollar à 100 Cents (Sta Silber-Dollar) = 4·198 M. = 4 1 Eagle = 10 Gold-Dollar = 4 = 49·35 K.		
Kolonien: Puertorico, Panama-Kanalzone, Philippinen, Guam, Samoa etc.				307.497	9,693.932	—												

		2. Ungarn, Königreich . . .	282.870	18,264.533	65	R.-Weiß-Grün.	**Budapest** (1910) 880.371.							
		Kroatien u. Slavonien, Kgr.	42.541	2,621.954	62	Weiß-Rot. *)	**Agram** (1910) 79.038.	*) Slavonien: Blau-Weiß-Grün.						

	—	—	1913: 1956	1911: 3269	1911: 185	—	—	—	—	—	—	Rot-Gelb	1910: **Sarajewo** 51.919. **Mostar** 16.392.
t. t.	1911: 41,567.400	1911: 12,024.600	325	?	1911: 96	1 Balboa Gold à 100 Centavos = 8·396 M. = 9·88 *K* 1 Peso Silber à 50 Centavos = 4·198 M. = 4·94 *K*	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Polizei 400 M.	?	Blau-Weiß-Rot.	**Panama** 37.505, Colón (Aspinwall) 17.748.
	1912: 21,5 4.338	1912: 17,180.860	1911: 373	1912: 4000	1912: 385	(Pw) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. za. 2600 M.	3 Sch za. 280 M.	Rot-Weiß-Blau.	**Asuncion** (1912) 75.000, Villarica 30.000, Concepcion 25.000.
t.	1912/13: 174,899.000	1912/13: 165,807.000	13	10.670	160	(Gw.) 1 Toman à 10 Neukrân à 10 Senaar à 10 Bisti = 7·125 M. = 8·376 K.	1 Miskal à 24 Nechud à 4 Gendum = 0·00459 *kg*.	1 Arschin à 4 Tscheharek à 8 Var = 1·13 *m*. 1 Zer-i-schachi = 1·04 *m*.	Getreide und Flüssigkeiten nach Gewicht.	Fr. 24.500 M. Kr. 91.334 M.	2 Sch. 5 Kan.	Grün-Gelb-Weiß.	**Teheran** 280.000, Täbris 200.000, Meschhed 130.000, Ispahan 70.000, Kerman 60.000.
53 t. 3 t.	1912: 105,575.825	1912: 192,830.210	12: 2766	1912: 15.000	1912: 781	(Gw.) 1 Sol à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. 4277. Kr. 89.423 M.	1909: 4 Sch.	Rot-Weiß-Rot.	**Lima** (1913): 150.000, Arequipa 35.000, Callao 34.436, Cuzco 30.000.
t. . t.	1911: 265,271.000	1911: 132,409.000	1913: 2983 1721 Angola 1036 Ostafr. 588 Indien 82	1912: 7089 1911: 9128 Angola 4236 Ostafr 4528 Indien 203	1911: 4081	(Gw.) 1 Krone à 10 Milreïs à 1000 Reïs = 45·36 M. = 53·32 K. 1 Tostão (Silber) à 100 Reïs. 1 Conto = 1000 Milreïs.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1908/9: Fr. 30.000 M. Kr. 149.115 M. 312 Kan. Kolonien 1907: 13.114 M.	1913: 28 Sch. 173 Kan. 1907: 6377 M.	Rot-Grün.	1911: **Lissabon** 435.359, Porto 194.009, Braga 30.436, Funchal (Madeira) 20.844.
97 t. 2 t.	1911: 461.957.373	1911: 560,293.531	1913: 3763	11/12: 7706	11/12: 2998	(Gw.) 1 Lêu à 100 Bani = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 105.702 M. Kr. 809.000 M.	1913: 31 Sch. 101 Kan. 2854 M.	Blau-Gelb-Rot.	1913: **Bukarest** 338.109, Jassy 75.882, Galatz 71.719, Braila 64.750, Ploesti 56.594, Krajova 51.973.
6 D. t. . t. 913: .	1911: 2.520,850.000 Finnland 1919: 380,619.000	1911: 3.453,362.000 Finnland 1912: 273,618.000	1) 1913: 57.906 2) 1913 3763 3) 1913: 17.036	1911: 202.200	1) u. 3) 1911: 16.452 2) 1912: 2213	(Gw.) 1 Rubel à 100 Kopeken Silber = 2·17 M. = 2·55 K. 1 Imperial à 10 Rubel Gold = 21·60 M. = 25·45 K. Finnland: (Gw.) 1 Marka à 100 Penniä = 0·81 M. = 0·95 K.	1 Pud à 40 Pfd. = 16·38 *kg*. 1 Berkowetz = 10 Pud. Finnland: 1 Ztr. à 5 Liespfund à 20 Skalpfund = 42·501 *kg*. (Seit 1898 ist die fakultative Anwendung der metrischen Maße und Gewichte gestattet.)	1 Arschin à 16 Werschok = 71 *cm*. 1 Fuß à 12 Zoll = 30 *cm*. 1 Saschene = 2·133 *m*. 1 Werst à 500 Saschenen = 1·0667 *km*. Finnland: 1 Stange à 10 Fuß = 2·969 *m*.	1 Tschetwert à 8 Tschetwerik = 209·91 *l*. 1 Last = 16 Tschetwert. 1 Botska à 40 Wedro = 491·95 *l*. 1 Tonne à 6·3 Kub.-Fuß à 10 Kannor = 164·88 *l*. Finnland: 1 Tonne à 63 Kan. = 164·89 *l*.	Fr. 1,384.000 M. Kr. 3,615.400 M.	1913: 398 Sch. 2748 Kan. 49.813 M.	Weiß-Blau-Rot. Weiß-Blau-Rot.	1. 1911: **St. Petersburg** 1,911.400, Moskau 1,505.500, Warschau 864.000, Odessa 498.100, Kijew 446.800, Lodz 403.720, Riga 327.940, Charkow 223.700, Ssaratow 202.330, Wilna 188.300, Kasan 182.540, Astrachan 149.830. 2. 1911: **Helsingfors** (Hauptstadt) 153.642, Åbo 50.994. 3. 1911: Baku 222.100, Taschkent 193.500, Tiflis 191.800, Kokand 115.000, Tomsk 108.800, Jekaterinodar 99.530.
3.	1913: 27,438.179	1913: 35,300.340	11: 291	1912: 3788	1912: 117	(Gw.) 1 Sucre à 100 Cent. = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. 3000 M. Miliz 18.000 M.	1 Sch.	Rot-Weiß-Blau.	**San Salvador** 60.000, Santa Ana 59.136.
	1911: 6,666.543	1911: 3,553.318	—	—	—	Türk. u. griech. Münzen.	Türk. u. griech. Gewichte u. Maße.			—	—	Rot-Blau.	**Vathi** 8000.
	—	—	—	—	—	Italienische Münzen.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	989 M. Miliz.	—	Blau-Weiß.	**Marino** 1600.
s. 00 t.	1911: 783.694.000	1911: 746,523.000	1912: 14.272	1911: 20.983	1912: 3790	(Gw.) 1 Krone à 100 Öre = 1·125 M. = 1·32 K. 10 Kronenstück Gold = 11·25 M. = 13·23 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 80.825 M. Kr. 350.000 M.	1913: 93 Sch. 452 Kan. 5132 M.	Blau-Gelb.	1912: **Stockholm** 350.955, Göteborg 173.875, Malmö 92.338 Norrköping 46.647.
	1912: 1.651,938.473	1912: 1.126,495.130	1912: 5112	1911: 3575 Staatsl.	1911: 1957	(Dw.) 1 Frank à 100 Centimes (= Rappen) = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Kein stehendes Heer Kr. 1913: 214.124 M. Landsturm 277.000 M.	—	Rot-Weiß.	1913: **Bern** 90.800, Zürich 200.600, Basel 137.500, Genf 135.000, St. Gallen 80.000, Lausanne 69.400.
	1911: 93,494.000	1911: 94,702.000	1913: 152	1912: 4493	1912: 1556	(Dw.) 1 Dinar à 100 Stolteki = 0·81 M. = 0·95 K. 1 Milan d'or à 20 Dinar = 16·20 M. = 19·05 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 38.383 M. Kr. 321.630 M.	—	Rot-Blau-Weiß.	1910: **Belgrad** 89.876, Monastir (1913) 59.856, Üskub (1913) 47.384, Nisch 24.919.
21 t. t.	1912/1913: 118,911.000	1912/1913: 127,875.000	1912: 1130	1912: 9457	1912: 223	(Gw.) 1 Tikal (Bat) Silber à 4 Salung = 2·554 M. = 3 K. Goldmünz.: Tschang à 80 Batu. Tumbung à 4 Bat.	1 Pikul à 50 Kättys à 16 Taëls = 60·475 *kg*.	1 Sen à 20 Wa à 4 Soc à 2 Kup = 39·6 *m*.	1 Koyang à 100 Thang à 20 Khanan = 1000 *l*.	Fr. 26.200 M. Kr. za. 30.000 M.	1913: 12 Sch. 61 Kan. za. 5000 M.	Weiß-Rot.	**Bangkok** 628.675, Tschantabun 30.000.
1 S. t. . t.	1912: 923,927.000	1912: 928,254.000	1912: 14.805 Afrika: 767	1912: 42.935	1912: 6041	(Dw.) 1 Peseta à 100 Céntimos = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 123.458 M. Kr. 337.680 M.	1913: 32 Sch. 337 Kan. 9264 M. Afrika: 4 Sch. 190 M.	Rot-Gelb.	1910: 1. **Madrid** (Hauptstadt) 599.807, Barcelona 587.411, Valencia 233.348, Sevilla 158 287, Malaga 136.365, Murcia 125.057, Zaragoza 111.704, Cartagena 102.519. 2. Santa Cruz de Tenerife 65.615.
t. t.	1910/11: 784,732.300	1910/11: 407,149.900	1911: Europa 1994 Asien: 4666	Europa u. Asien: 1911: 48.026	Europa u. Asien: 1912: 1632	(Dw.) 1 türk. Piaster (Gersch) à 40 Para in Gold = 18·44 Pf. = 21·69 Heller. 1 Medschidie (türk. Lira) = 100 Piaster Gold. 1 Beutel (Kis, Keser) = 500 Piaster Gold. 1 Silbermedschidie = 19 Piaster.	Metrisches Gewicht. Oka à 1000 Drachmen = 1 *kg*. Batman = 10 *kg*. Kantar = 1 Ztr. = 100 *kg*. Tscheki = 1000 *kg*.	Metrische Maße. Arschin = 1 *m*. Mil = 1 *km*. Farsang = 10 *km*. Djeril à 100 Evlek = 100 Ar.	Metrische Maße. Flüssigkeitsmaße: Öltschek = 1 *l*. Schinik = 10 *l*. Kile = 1 *hl*.	Fr. 360.000 M. 1912: Kr. 1,400.000 M.	1913: 34 Sch. 296 Kan. 14.369 M.	Dunkelgrün-Rot.	1. **Konstantinopel** 942.900, m.V. 1,200.000, Adrianopel 123.000. 2. Smyrna 250.000, Damaskus 250.000, Aleppo 200.000, Beirut 140.000, Bagdad 125.000, Erzerum 120.000, Aflun Karahissar 95.000, Magnesia 90.000, Jerusalem 84.000.
798 t. 2 t.	1911: 206,242.000	1912: 213,260.000	1912: 245	1912: 8600	1912: 1129	(Gw., fakt. Pw.) 1 Goldpeso à 100 Centimos = 4·35 Mark = 5·10 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße	10/11: Fr. 8365 M.	1912: 4 Sch. 660 M.	Weiß-Blau.	1912: **Montevideo** 352.487.
3. t.	1912/13: 85,260.000	1912/13: 104,709.000	1911 925	1911: 7889	1911: 284	(Dw.) 1 Venezuelano à 100 Centajos = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1904: Fr. 7600 M. Kr. za. 250 000 M.	1911: 3 Sch. 13 Kan. 360 M.	Gelb-Blau-Rot.	**Carácas** 73.000, Maracaibo 50.000, Valencia 40.000, Puerto Cabello 14.000.
. t. t. t.	1912/13: 7.610,882.000	1912/13: 12 030,981.000	1912: 409.94	1902: 2,12 1.641	1911/12: 58.729	(Gw.) 1 Dollar à 100 Cents (Standard-Silber-Dollar) = 4·198 M. = 4·94 K. 1 Eagle = 10 Gold-Dollar = 41·98 M. = 49·35 K.	1 Hundredweight à 4 Quarter à 25 Pfd. = 4·36 *kg* 1 Tonne (Shortton) à 2000 Pfd. = 907·18 *kg*.	1 Mile = 1609·3 *m*. 1 Yard à 3 Fuß à 12 Zoll = 0·9144 *m*. 1 Acre = 40·467 Are. 1 Township (Quadratmeile) = 93·236 km².	1 Bushel à 8 Gallons à 4 Quart = 35·24 *l*. 1 Gallon à 8 Pints = 3·79 *l*.	1913: Fr. 89.554 M. Miliz 121.852 M. Außerdem kriegstaugl. (1905): 10,845 268 M.	1913: 169 Sch. 1531 Kan. 50.442 M.	Rot-Weiß-Blau.	1910: **Washington** (Bundeshauptstadt) 331.069, New-York 4,766.883, Chicago 2,185.283, Philadelphia 1,549.008, St. Louis 687.029, Boston 670.585, Cleveland 560.663, Baltimore 558.485, Pittsburg 533.905, Detroit 465.766, Buffalo 423.715, San Francisco 416 912, Milwaukee 373.857, Cincinnati 363.591, Newark 347.469, New-Orleans 339.075, Los Angeles 319.198, Minneapolis 301.408, Jersey-City 267.779. **San Juan** 48.716, **Manila** (1909): 234.409, (1908) Bauan 39.091, Tondó 39.043.

Dänemark, konst. Königreich	**Christian X.** geb. 1870, seit 1912.	Friedrich, geb. 1899.	Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg	233.612	2,900.804	13	1913/1914:	1913/1914:	1913:	1913: 2062 S. 91.188 t.	1912:	1912:	1911:	1912/13:	1912/13:	
1. Eig. Dänemark m. Färöer				40.368	1911: 2,775.076	69				642 D.						
2. Island, Grönland . . .				192.885	98.642	—	126,241.774	117,904.876	402,796.038	415.436 t.	830,998.000	671,313.000	3691	3621	1137	
3. Westind. Inseln . . .				359	27.086	75										
Deutsches Reich. Bundesstaat v. 20 konst. u. 2 landständ. (11 u. 12) Monarchien, 3 Freien Städten u. 1 Reichsland	Kaiser **Wilhelm II.,** König von Preußen, geb. 1859, seit 1888.	Prinz Friedrich **Wilhelm,** geb. 1882.	Haus Hohenzollern.	540.858	1913: 65,835.000	123	1913/1914: 3.696,033.215	1913/1914: 3.696,033.215	1912: 5.082,242.000	1913: 2752 S. 498.228 t. 2098 D. 2.655.496 t. 77.746 M.	1912: Deutscher Zollverein. 11,017,132.000	1912: 9.099,529.000	1913: 63.018	1912: 232.090	1912: 41.192	

Land, Regierungsform.	Staatsoberhaupt.	Thronfolger.	Dynastie.	Flächeninhalt km^2.	Bevölkerung 1910.	Einw. auf 1 km^2	Staatsfinanzen. Einnahmen	Ausgaben	Staatsschuld (in deutschen Reichsmark.)	Landesfarben.
1. Anhalt, Herzogtum . . .	**Friedrich II.,** g. 1856, s. 1904	Erbpr. Eduard, g. 1861.	Askanisches Haus.	2.299	331.128	144	1913/1914: 33,679.805	1913/1914: 33,679.805	1912: 5,230.060	Rot-Grün-Weiß.
2. Baden, Großherzogtum . .	**Friedrich II.,** g. 1857, s. 1907.	—	Haus Zähringen.	15.251	2,142.833	141	1913: 221,471.475	1913: 223,701.043	1913: 556,096.086	Gelb-Rot-Gelb.
3. Bayern, Königreich . . .	**Ludwig III.,** g. 1845, s. 1913	Rupprecht, g. 1869.	Haus Wittelsbach.	75.870	6,887.291	91	1913: 691,930.633	1913: 691,930.633	1912: 2.478,426.945	Weiß-Blau.
4. Braunschweig, Herzogtum	**Ernst August,** g. 1887, s. 1913.	—	Braunschweig-Lüneburg	3.672	494.339	135	1913/1914: 19.574.303	1913/1914: 19,105.103	1913: 43,323.197	Blau-Gelb.
5. Bremen, Freie Stadt . .	**K. Stadtländer,** Bürgm.	—	—	256	299.526	1167	1912/1913: 53,094.031	1912/1913: 69,150.820	1913: 299,766.400	Rot-Weiß.
6. Elsaß-Lothringen, Reichsl.	**Karl** Graf v. **Wedel,** kais. Statthalter.	—	—	14.522	1,874.014	129	1913: 73,360.922	1913: 73,360.922	1913: 1,180.000	Schwarz-Weiß-Rot.
7. Hamburg, Freie Stadt . .	Dr. **C. A. Schröder,** 1. Bgm.	—	—	415	1,014.664	2448	1913: 170,774.860	1913: 218,861 145	1913: 774,792.838	Weiß-Rot.
8. Hessen, Großherzogtum .	**Ernst Ludw.,** g. 1868, s. 1892.	Georg, g. 1906.	Haus Brabant.	7.688	1,282.051	167	1913/1914: 86,435.476	1913/1914: 86,435.476	1912: 443,982 837	Rot-Weiß.
9. Lippe, Fürstentum . . .	**Fürst Leopold IV.,** g. 1871, s. 1904.	Ernst, g. 1902.	Haus Lippe.	1.215	150.937	124	1913/1914: 2,852.989	1913/1914: 2,616.283	1913: 1,278.391	Gelb-Rot.
10. Lübeck, Freie Stadt . .	Dr. **J. G. Eschenburg,** Bgm.	—	—	298	116.599	391	1913: 18,524.955	1913: 18.524,955	1913: 66,778.021	Weiß-Rot.
11. Mecklenburg-Schw., Grh.	**Frdr. Frz. IV.,** g. 1882, s. 1897.	Friedr. Frz. g. 1910.	H. Meckbg.-Schw.	13.127	639.958	49	1912/1913: 29.786.000	1912/1913: 29,702.400	1912: 150,838.100	Blau-Gelb-Rot.
12. „ -Strelitz, Großh.	**Adolf Frdr.,** g. 1848, s. 1904.	Adf. Fried., g. 1882.	H. Meckbg.-Strel.	2.930	106.442	36	1912/1913: 5,810.900	1912/1913: 5,264.400	1912: 2,630.200	Blau-Gelb-Rot.
13. Oldenburg, Großherzogtum	**August,** g. 1852, s. 1900.	Nikol., g. 1897.	Haus Oldenburg.	6.429	483.042	75	1913: 15,908.625	1913: 16,554.520	1913: 82,689.770	Blau-Rot.
14. Preußen, Königreich . .	**Wilhelm II.,** g. 1859, s. 1888.	Frd. Wilh., g. 1882	Haus Hohenzoll.	348.780	40,165.219	115	1913/1914: 4.595,736.227	1913 1914: 4.595,736.227	1914: 9.901,769.097	Schwarz-Weiß.

Land, Regierungsform.	Staatsoberhaupt.	Thronfolger.	Dynastie.	Flächeninhalt km^2.	Bevölkerung 1910.	Einw. auf 1 km^2	Staatsfinanzen. Einnahmen	Ausgaben	Staatsschuld (in deutschen Reichsmark.)	Landesfarben.
15. Reuß ält. L., Fürstentum	**Heinr. XXIV.,** g. 187									
16. Reuß jüng. L., Fürstent.	**Heinr. XIV.,** g. 1832									
17. Sachsen, Königreich . .	**Friedr. Aug. III.,** g. 18									
18. S.-Altenburg, Herzogtum	**Ernst II.,** g. 1871,									
19. S.-Coburg-Gotha, Hrzgt.	**Karl Ed.,** g. 1884,									
20. S.-Meiningen, Herzogtum	**Georg II.,** g. 1826,									
21. S.-Weimar, Großherzogt.	**Wilh. Ernst,** g. 187									
22. Schaumburg-Lippe, Fstt.	**Adolf,** g. 1883, s									
23. Schwarzburg-Rudolstadt, Fürstentum	**Günther,** g. 1852, s. 1909 in Personal									
24. Schwarzburg-Sondershausen, Fürstentum . . .										
25. Waldeck, Fürstentum . .	**Friedrich,** g. 1865,									
26. Württemberg, Königreich	**Wilhelm II.,** g. 1848									

Deutsche Schutzgebiete.				2,952.900	12,002.300	—	1913/1914:	1913/1914:			1911:	1911:	1912:		1910:	
1. Westafrika: (Togo, Kamerun, Neu-Kamerun, D.-SW.-Afrika)				1,712.300	3,662.800	2					178,984.000	126,780.000	4303		190	
2. Ostafrika: (Deutsch-Ostafrika)	—	—		995.000	7,521.000	7					1) 84,240.000	1) 59,142.000	2668	—	115	
3. Südsee: (Kaiser Wilhelmsland, Bismarck-Arch., nördl. Salomons-Ins., Marshall-Ins., Karolinen u. Marianen, Samoa-Ins.)				245.050	640.300	1·8	157,538.213	157,538.213	—	—	2) 45,892.000	2) 22,438.000	1199		40	
4. Ostasien: (Pachtgebiet von Kiau-tschou)				552	196.500	356					3) 12,081.000	3) 16,416.000	—		24	
											4) 36,771.000	4) 28,784.000	436		11	
Dominikanische Republik	**J. Bordas Valdes,** Präs.	—	—	48.577	724.500	15	12/3: 17,666.900	12/3: 17,666.900	10: 83,960.000	1911: 11 S. 1541 t.	1912: 34,499.000	1912: 51,992.000	282	1911: 2042	1911: 105	
Ecuador, Republik . . .	**L. Plaza,** Präs. 1912—1916	—	—	307.243	1910: 1,500.000	5	1913: 37,942.648	1913: 37,942.648	1913: 86,600.000	4 Sch. 1731 t.	1912: 46,480.266	1912: 52,231.428	10: 56	12: 5340	151	
Frankreich, Republik . .	**Raymond Poincaré,** Präs. gew. 1913—1920.			536.464	1911: 39,601.509	74	1913:	1913:	1913:	1912: 15.949 S. 624.521 t.	1912:	1912:	1912:	1911:	1911:	
Kolonien u. Schutzstaaten:				10,491.200	53,443.000	—	3.836,404.546	3.838,268.863	26.371,898.828	1780 D. 838.118 t.	6.440,229.000	5.375,484.000	51.188	161.436	14.379	
1. in Afrika: (Algerien, Tunis, Senegambien, Franz. Westafrika, Sahara, Congo-Franç., Réunion, Madagaskar etc.)				9,581.400	35,632.500	—	Algerien	Algerien		Algerien	Algerien	Algerien	Algerien	Algerien	Algerien	
2 in Asien: (Cochinchina, Pondichery, Annam, Tonking, Cambodscha)	—	—		803.560	17,272.600	—	1913: 127,352.521	1913: 127,329.551		Algerien 1912: 1012 Sch. 34.665 t.	1910: 414,693.270	1910: 415,746.270	1912: 3491	1911: 15.279	1911: 665	
3. in Amerika: (Westindien, Cayenne, St. Pierre und Miquelon etc.)				81.900	450.175	—										
4. in Ozeanien: (Neucaledonien, Tahiti-, Wallis-Inseln etc.)				24.220	87.157	—										
Griechenland, konst. Königr.	**Konstantin I.,** g. 1868, s. 1913	Georg, g. 1890	Haus Schleswig-Holst.-Sonderburg-Glücksburg.	115.975	1913: 4,256.000	37	13: 162,941.321	13: 205,704.807	12: 788,293.446	788 S. 136.689 t. 389 D. 433.663 t.	12: 124,956.000	12: 117,468.000	11: 1609	1911: 8155	1911: 1278	
Großbritannien u. Irland, konst. Königreich	**Georg V.,** geb. 1865, seit 1910.	Eduard Albert, Fürst von Wales, geb. 1894.	Haus Sachsen-Coburg und Gotha	314.377	1913: 46,184.500	147	1912/1913: 4.962,352.082	1912/1913: 4.962,352.082	1913: 13.529,492.267	1913: 8510 S. 903.000 t. 12.382 D. 10,992.000 t. 286.806 M.	1912: 16.632,218.900	1912: 13.562,090.400	1912: 41 980	1911/12: 99.930	1912: 24.387	
Kolonien und Besitzungen:				29,703.800	1909/12: 376,684.800	—							1911/12: Malta: 13	1911/12: Malta: 105	1911/12:	
1. Europa: Gibraltar und Malta				305	253.901	—										
2. Asien: Kaiserreich Indien, Ceylon, Straits-Settlements, Nordborneo, Brunei, Sarawak, Hongkong, Cypern etc.				5,258.082	324,601.218	—				Kolonien: 1911: 12.237 S. 874.000 t. 5755 D. 961.000 t.			Indien: 53.846	Indien: 129.625	Indien: 19.890	
3. Afrika: Gambia, Sierra Leone, Goldküste, Lagos, Britisch-Ostafrika, Kapkolonie, Oranjefluß-Kolonie, Transvaal-Kolonie, Natal, Sansibar etc. . . .				5,675.800	35,822.400	—							Afrika: 18.667	Afrika: 42.517	—	
4. Amerika: Kanada, Neufundland, Labrador, Brit. Honduras, Bahama-Inseln, Jamaica, Trinidad, Brit. Guyana etc.				10,499.600	9,529.100	—				Kanada 1911: 4644 S. 411.576 t. 3444 D. 358.870 t.			Kanada: 44.177	Kanada: 13.903	Kanada: 13.859	
5. Australien: Festland, Tasmania, Neuseeland, SO.-Neuguinea, Fidschi-Inseln etc. .				8,270.000	6,478.200	—							Australien: 33.491	Australien: 89.868	1910: Australien: 10.040	

Land, Regierungsform.	Staatsoberhaupt.	Thronfolger.	Dynastie.	Flächeninhalt.	Bevölkerung.	Auf 1 km^2.	Staatsfinanzen. Einnahmen.	Ausgaben.	Staatsschuld.	Handelsflotte.	Handel. Einfuhr.	Ausfuhr.	Eisenbahnen.	Telegraphen.	Postämter.
Guatemala, Republik . . .	**M. E. Cabrera,** Präs. 1911-1917.	—	—	113.030	1909: 1,991.261	18	1913/1914: ?	1913/1914: 15 414.652	1911: 127.317.013	1911: 5 S. 758 t.	1912: 41.254.340	1912: 55,257.460	1912: 722	1911: 6088	1911: 323	
Haïti, Republik	**M. Oreste,** Präs. 1913—19	—	—	28.676	1912: 2,500.000	87	1912/1913: 24,743.220	1912/1913: 26,541.171	1912: 115,901.464	1911: 5 D. 1410 t. 8 S. 1392 t.	1911/12: 38,435.840	1911/12: 74,214.640	1913: 208	1910: 198	1911: 88	
Honduras, Republik	Dr. **Fr. Bertrand,** pr. Präs. bis 1916.	—	—	114.670	1911: 566.017	5	1913/1914: 7,332.480	1913/1914: 7,332.480	1909/10: 474,700.189	1911: 2 D. 156 t. 3 S. 363 t.	1911/12: 12,562.944	1911/12: 11,704.678	1910: 100	1912: 491	1912: 278	
Italien, konst. Königreich . .	**Victor Emanuel III.,** geb. 1869, seit 1900.	Umberto, Prinz von Piemont, geb. 1904.	Haus Savoyen.	286.682	1911: 34,671.377	121	1913/1914: 2.152,166.736	1913/1914: 2.122,959.109	1912: 11.974,350.000	1912: 4713 S. 410.991 t. 757 D. 696.994 t.	1912: 2.940,308.000	1912: 1.974,691.000	1913: 17.634	1911: 51.172	1911: 11.089	
Besitzungen in Afrika: (Libyen, Erythräa, Somalia)				1,475.610	1,578.893	1·2										
Besitzung in Asien: Pachtgebiet v. Tientsin . . .				46	17.000	370	—	—	—		—	—	—	—	—	
Japan, konst. Kaiserreich . .	**Yoshihito Harunomiya,** g. 1879, s. 1912.	Prinz Hirohito Michinomiya, g. 1901.	—	382.415	1912: 52,985.442	139	1913/1914: 1.212,579.200	1913/1914: 1.212,579.200	1913: 5.153,539.081	1912: 3012 D. 1,442.566 t. 1909: 5 S. 495.322 t. 1909: 5 D. 4666 t.	1912: 1.302,940.888	1912: 1.147,486.375	1912: 9021	1911/12: 39.256	1911/12: 7790	
Kolonien: Formosa, Südsachalin, Kwantung, Vulkaninseln, Korea.				291.266	19,221.052	60	1913/1914: Korea: 119,829.730	1913/1914: 119,829.730	1912: 90,611 665		1912: 138,686.000	1912: 43,366.000	1913: 1345	1911/12: 5528	1911/12: 485	
Korea:				217.826	15,164.066	65										
Kreta	Seit 1913 mit Griechenland vereinigt.	—	—	8.618	1911: 344.001	40	1911: 4,927.471	1911: 7,179.833	1912: 3,738.724	—	1911: 17,301.000	1911: 12,661.000	—	1909: 368	1910/11: 28	
Liberia, Republik	**D. E. Howard,** Präs. 1912/16	—	—	95.400	1,500.000	16	1913/1914: 1,916.074	1913/1914: ?	1912: 7,225.000	1911: 2 Sch. 686 t.	1909: 4.527.100	1909: 4,124.625	—	—	—	
Liechtenstein, konst. Fürstent.	**Johann II.,** g. 1840, s. 1858.	—	H. Liechtenstein.	159	1911: 10.716	67	1912: 731.447	1912: 676 630	keine.	—	Im Zollverband mit Öst.-Ung.		—	—	—	
Luxemburg, konst. Großhrzgt.	**Marie Adelheid,** g. 1894, s. 1912.	—	Haus Nassau.	2.586	1910: 259.891	101	1913: 16,201.404	1913: 18,596.473	1907: 19,343.048	—	Im deutschen Zollverein.		1910: 525	1912: 701	1912: 134	
Marokko, abs. Sultanat, unt. franz. u. span. Schutzherrschaft	**Mulay Jussuf,** s. 1912.	?	—	439.240	3,464.000	8	—	—	—	400 Sch. zirka 18.800 t.	1912: 123,515.000	1912: 60,788.000	—	—	—	
Mexiko, Föderativ-Republik .	**Vict. Huerta,** Präs. 1913 bis 1916.	—	—	1,987.201	1912: 15,445.787	8	1913/1914: 248,880.000	1913/1914: 287,957.092	1912: 919,238.013	1911: 32 D. 16.648 t. 50 S. 8712 t.	1912/13: 399,375.000	1912/13: 612,828.000	1913: 25.398	1911/12: 74.899	1912/13: 2911	
Monako, konstit. Fürstentum	**Albert,** geb. 1848, seit 1889.	Louis, geb. 1870.	Haus Goyon de Matignon-Grimaldi	1·5	19.121	12.747	1904: 1,034.811	1904: 1,014.231	keine.	—	Im Zollverband mit Frankreich.		—	—	—	
Mongolei	Von China 1913 als selbstständiger Staat getrennt.	—	—	2,787.600	1,800.000	0·6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Montenegro, od. **Crnagora** konst. Königreich	**Nicolaus I.,** geb. 1841, seit 1860.	Danilo Alexander, geb. 1871.	Haus Petrowitsch-Njegosch.	14.180	435.000	31	1912: 3,067 650	1912: 3,559.057	1912: 1,409.013	1911: 22 S. 5030 t.	1909: 5,254.164	1909: 2,070.218	1910: 18	1905: 850	1905: 21	
Nepal, absol. Großfürstentum	Maharadscha Bir Bikrám geb. 1906, seit 1911.	?	Familie Sahi	140.000	zirka 5,000.000	36	za. 20,000.000	?	?	—	1912/1913: 30,251.220 mit Indien.	1912/1913: 61,877.951	—	—	—	
Niederlande, konst. Königreich	**Wilhelmina,** geb. 1880, seit 1890.	?	Ottonische Linie des Hauses Nassau-Oranien.	34.186	1912: 6,114.302	185	1914: 381,337.146	1914: 427,394.393	1914: 1.967,316.891	1913: 413 S. 40.697 t. 367 D. 576.299 t. Ostindien 1911: 9610 Sch. 208.928 t.	1912: 6.095,131.000	1912: 5.251,800.000	1913: 3216	1912: 7738	1912: 1525	
Kolonien:				2,045.647	38,106.300	19							Ostindien:			
1. Ostind. Besitzungen: Java, Sumatra, W.-, S.- u. O.-Borneo, Celebes, Molukken, Kl. Sundainseln etc.				1,458.036	37,608.498	26							1911: 5399	1911: 15.728	1911: 1717	
2. Westl. Neuguinea und Ternate				457.381	348.902	0·7							—	—	—	
3. Westind. Besitzungen: Kleine Antillen u. Surinam				130.230	148.861	1·1										
Nikaragua, Republik . . .	**Adolfo Díaz** prov. Präsid., 1913—1916.	—	—	128.340	600.000	5	1910: 5,010.330	1910: 3,977.440	1910: 36,310.526	1911: 1 D. 113 t. 6 S. 4029 t.	1910: 10,844.513	1910: 16,746.622	1912: 260	1912: 4095 (Drähte).	1912: 151	
Norwegen, konst. Königreich	**Hakon VII.,** geb. 1872, seit 1905.	Olaf, geb. 1903.	Haus Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg.	322.909	1910: 2,391.782	7	1911/12: 158,321.486	1911/12: 158,321.486	1912: 394,709.133	1912: 1170 S. 658.207 t. 1939 D. 987.833 t.	1912: 630,905.000	1912: 417,085.000	1912: 3085	1911/12: 11.365	1912: 3594	
Oman, absol. Sultanat . . .	**Seyid Timour,** g. 1886, s. 1913.	?	Nachkommenschaft des Ahmed bin Saleed.	194.200	500.000	2·6	—	—	—	—	1912/1913: 9,456.574	1912/1913: 6,150.142	—	—	—	
Österreich-Ungarn . .	Kaiser und König **Franz Josef I.,** geb. 1830, seit 1848. *Durch Personal- und Real-Union verbunden.	Erzherzog Franz Ferdinand, geb. 1863.	Haus Habsburg-Lothringen.	676.616	1910: 51,390.223	76	1913: 428,378.060	1913: 428,378.060	1913: 4.384,636.917	1913: 522 D. 554.851 t. 16.708 S. 50.700 t. 48.472 M.	1912: 3.040,130.000	1912: 2.329,820.000	1913: 47.037	1911/12: 76.547	1911/12: 16.330	
*1. Österreich, konst. Kaisertum				300.006	28,571.934	95	1913: 2.666,622.181	1913: 2.666,859.358	1913: 6.215,840.160		mit Bosnien.		1913: 23.200	1911: 47.076	1911: 9656	
*2. Ungarn, konst. Königreich				325.411	20,886.487	64	1913: 1.761,887.676	1913: 1.761,841.067	1911: 5.432,234.131				1913: 21.881	1912: 26.202	1912: 6489	

Land.	Flächeninhalt km^2.	Bevölkerung 1910	Einw. auf 1 km^2.	Landesfarben.	Hauptstadt mit Einwohnerzahl 1913:
1. Böhmen, Königreich . . .	51.947	6,769.548	130	Weiß-Rot.	**Prag** 231.313, 1910: m. V. 548.300.
Bukowina, Herzogtum . . .	10.441	800.098	77	Blau-Rot.	**Czernowitz** 92.976.
Dalmatien, Königreich . . .	12.831	645.666	50	Blau-Gold.	**Zara** 14.509.
Galizien u. Lodomerien, Kgr. .	78.500	8,025.675	102	Blau-Rot-Gold.	**Lemberg** 219.987.
Görz u. Gradisca, gef. Grfsch. .	2.918	260.721	90	Weiß-Rot *)	**Görz** 32.400. *) Görz: Weiß-Rot-Gelb-Blau.
Istrien, Markgrafschaft . . .	4.956	403.566	81	Gelb-Rot-Blau.	**Parenzo** 3502 (1900). *) Gradisca: Gelb-Blau-Weiß.
Kärnten, Herzogtum	10.326	396.200	38	Gold-R.-Weiß.	**Klagenfurt** 30.169.

Land.
Österreich u. d. E., E
Salzburg, Herzogtum
Schlesien, Herzogtum
Steiermark, Herzogtum
Tirol, gefürst. Grafscha
Triest, Stadt u. Gebiet
Vorarlberg, Land . .

1912: 671,313.000	1911: 3691	1912/13: 3621	1912/13: 1137	(Gw.) 1 Krone à 100 Öre = 1·125 M. = 1·32 K. 3. 1 Peso à 100 Cent. = 4·068 M. = 5·58 K.	1 Zentner à 100 Pfund à 100 Quintin = 50 *kg*. 1 Schiffspfund à 20 Liespfd. à 16 Pfd. = 160 *kg*.	1 Alen (Elle) à 2 Fod à 12 Tommer = 0·6277 *m*. 1 Fod = 0·3139 *m*. 1 Meile = 7·5325 *km*. 1 Tonne Land = 5516·3 m^2	1 Korntonne à 8 Scheffel = 144 Pott = 139·121 *l*. 1 Kanne = 2 Pott à 0·966 *l*.	1913: Fr. 14.193 M. Kr. 85.334 M. 80 Kan.	1913: 69 Sch. 90 Kan., 1325 M.	Rot-Weiß-Rot.	1911: **Kopenhagen** 462 161, mit Vorst. 588.508, Frederiksberg 97.237, Aarhuus 61.755, Odense 42.237; **Thorshavn** (Färöer) 900; **Reykjavik** (Island) 11.593; **Charlotte Amalie** (Westind.) 10.076.
1912: ollverein. .099,529.000	1913: 63.018	1912: 232.090	1912: 41.192	(Gw.) 1 Krone à 10 Mark à 100 Pfennige, 1 Mark = 1·176 österr. Kronen.	Metrische Gewichte.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 791.002 M. (dav. 30.029 Offiziere) Kr. 2,549.918 M. dazu Landsturm und Ersatzreserve: zirka 1,800.000 M. Zus. 4,350.000 M.	1913: 112 Sch., 2191 Kan. und 77.346 M.	Schwarz-Weiß-Rot.	**Berlin**, Sitz der Bundesregierung. (1910) 2,071.257, mit V. 3,702 962.

Land, Regierungsform.	Staatsoberhaupt.	Thronfolger.	Dynastie.	Flächeninhalt km^2.	Bevölkerung 1910.	Einw. auf 1 km^2.	Staatsfinanzen. Einnahmen (in deutschen Reichsmark.)	Staatsfinanzen. Ausgaben (in deutschen Reichsmark.)	Staatsfinanzen. Staatsschuld (in deutschen Reichsmark.)	Landesfarben.	Hauptstadt und wichtigste Orte mit Einwohnerzahl 1910:
euß ält. L., Fürstentum	**Heinr. XXIV.**, g. 1878, s. 1902.	Reg.: Heinr. XXVII., g. 1858.	Haus Reuß.	316	72.769	230	1913: 1,796.022	1913: 1,796.022	—	Schwarz-Rot-Gelb.	1. **Dessau** 56.605. 2. **Karlsruhe** 134.313, Mannheim 206.049. 3. **München** 607.592, Nürnberg 333.142, Augsburg 143.128. 4. **Braunschweig** 143.552. 5. **Bremen** (12) 260.166. 6. **Straßburg** 178.891, Mülhausen 105.448, Metz 68.598. 7. **Hamburg** (12) 986.804. 8. **Darmstadt** 87.039, Mainz 118.107. 9. **Detmold** 14.295. 10. **Lübeck** 109.106. 11. **Schwerin** 42.519, Rostock 65.383. 12. **Neu-Strelitz** 11.993. 13. **Oldenburg** 30.242. 14. **Berlin** 2,071.257, Köln 516.527, Breslau 514.979, Frankfurt a. M. 414.576, Düsseldorf 358.728, Charlottenburg 305.978, Hannover 302.375, Essen 294.653, Magdeburg 279.629, Königsberg 245.994, Stettin 237.399, Neukölln 237.289, Duisburg 229 483, Dortmund 214.226, Kiel 211.627, Halle a. S. 180.843, Schöneberg 172.823, Altona 172.628, Danzig 170.337, Elberfeld 170.195, Gelsenkirchen 169.513, Barmen 169.214, Posen 156.691, Aachen 156.143, Kassel 153.196, Bochum 136.931, Lichtenberg 133.141, Krefeld 129.406, Erfurt 123.548, Mülheim a. Ruhr 112.580, Wilmersdorf 109.716, Wiesbaden 109.002, Saarbrücken 105.089, Hamborn 101.703. 15. **Greiz** 23.245. 16. **Gera** 56.969. 17. **Dresden** 551.697, Leipzig 626.267, Chemnitz 287.807, Plauen i. V. 121.272. 18. **Altenburg** 39.976. 19. **Coburg** 23.789, Gotha 39.553. 20. **Meiningen** 17.131. 21. **Weimar** 34.582, Jena 40.930. 22. **Bückeburg** 5747. 23. **Rudolstadt** 12.937. 24. **Sondershausen** 7759. 25. **Arolsen** 2793. 26. **Stuttgart** 286.218, Ulm 56.109.
euß jüng. L., Fürstent.	**Heinr. XIV.**, g. 1832, s. 1867			827	152.752	185	1913: 2,779.301	1913: 2,779.301	1910: 1,040.550	Schwarz-Rot-Gelb.	
achsen, Königreich . .	**Friedr. Aug. III.**, g. 1865, s. 1904.	Georg, g. 1893.	Haus Wettin, Albertinische Linie.	14.993	4,806.661	321	1913: 453,222.642	1913: 453,222.642	1913: 861,109.900	Weiß-Grün.	
.-Altenburg, Herzogtum	**Ernst II.**, g. 1871, s. 1908.	Georg Moritz, geb. 1900.	H. Wettin, Ernest. Lin., Zweig Sachs.-Altenb.	1.324	216.128	163	1913: 5,198.910	1913: 5,198.910	1913: 887.450	Weiß-Grün.	
.-Coburg-Gotha, Hrzgt.	**Karl Ed.**, g. 1884, s. 1900.	Joh. Leop., g. 1906	H. Wettin, Ernest. Lin., Zw. Sachs.-Cob. u. G.	1.977	257.177	130	1913/1915: 8,689.715	1913/1915: 8,476.715	1913: 4,707.826	Grün-Weiß.	
.-Meiningen, Herzogtum	**Georg II.**, g. 1826, s. 1866.	Bernh., geb. 1851.	H. Wettin, Ernest. Lin., Zw. S.-Mein. u. Hildbh.	2.468	278.357	113	1914: 10,546.330	1914: 9,434.400	1912: 5,789.724	Grün-Weiß.	
.-Weimar, Großherzogt.	**Wilh. Ernst**, g. 1876, s. 1901.	Wilh. Ernst, g. 1912.	Haus Wettin, Ernest. Linie, Weimar. Ast.	3.610	417.554	116	1914: 14,263.043	1914: 14,263.043	1914: 1,672.620	Schwarz-Gold-Grün.	
chaumburg-Lippe, Fstt.	**Adolf**, g. 1883, s. 1911.	—	Haus Lippe.	340	46.652	137	1913: 942.000	1913: 942.000	1912: 332.957	Weiß-Rot-Blau.	
chwarzburg-Rudolstadt, Fürstentum	**Günther**, g. 1852, s. 1890. s. 1909 in Personal-Union.	Sizzo, geb. 1860.	Haus Schwarzburg.	941	100.702	107	1914: 3,377.718	1914: 3,377.718	1912: 4,603.000	Blau-Weiß.	
chwarzburg-Sondershausen, Fürstentum . . .		—		862	89.917	104	1914: 3,417.748	1914: 3,417.748	1913: 6,124.400	Weiß-Blau.	
Waldeck, Fürstentum . .	**Friedrich**, g. 1865, s. 1893.	Josias, geb. 1896.	Haus Waldeck.	1.121	61.707	55	1913: 1,518.017	1913: 1,518.017	1913: 1,418.400	Schwarz-Rot-Gelb.	
Württemberg, Königreich	**Wilhelm II.**, g. 1848, s. 1891.	—	H. Württemberg.	19.512	2,437.574	125	1913/1914: 119,411.573	1913/1914: 118,669.186	1913: 621,377.000	Schwarz-Rot.	

1911: 126,780.000	1912: 4303	—	1910: 190	—	—	—	—	1913: 1. 3737 M. 2. 2733 M. 3. 549 M. 4. 2375 M.	—	—	
	2668		115								
	1199		40								
	—		24								
	436		11								
912: 51,992.000	282	1911: 2042	1911: 105	(Sw.) 1 Peso nacional (Gourde) = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrische, altfranzösische, spanische u. engl. Maße und Gewichte.			zirka 4000 M.	1 Sch.	Blau-Weiß-Rot.	**Santo Domingo** 22.000, Santiago de los Caballeros 15.000.
12: 52,231.428	10: 565	12: 5340	151	(Sw.) 1 Sucre od. Peso à 100 Cent. = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. za. 4056 M. Nationalgarde 90.000 M.	3 Sch. 180 M.	Gelb-Blau-Rot	**Quito** 50 841, Guayaquil 75.000, Cuenca 30.000, Riobamba 18.000.
1912: .375,484.000 Algerien 1910: 415,746.270	1912: 51.188 Algerien 1912: 3491	1911: 161.436 Algerien 1911: 15.279	1911: 14.379 Algerien 1911: 665	(Dw. fakt. Gw.) 1 Franc à 100 Centimes (20 Sous) = 0·81 M. = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1912: Fr. 609.865 M. (29.700 Offiziere) 1894: Kr. 4,372.000 M.	1913: 382 Sch. 2919 Kan. 67.710 M.	Blau-Weiß-Rot.	1911: **Paris** 2,888.110, Marseille 550.619, Lyon 523.796, Bordeaux 261.678, Lille 217.807, Nantes 170.535, Toulouse 149.576, St. Etienne 148.656, Nizza 142.940, Le Hâvre 136.159, Rouen 124.987, Roubaix 122.723, Nancy 119.949, Rheims 115.178, Toulon 104.582. 1. **Algier** 172.397, Oran 123.086, Constantine 65.173, Tunis 164.608, Tananarivo 71.769 2. Cholon 191.655, Hanoi 103.238, Hué 50.000, Pnom-Penh 54.621, Saïgon 64.845. 3. Fort Royale 22.000, Cayenne 13.000, Basse Terre 8000. 4. Noumea 7000.
2: 117,468.000	11: 1609	1911: 8155	1911: 1278	(Dw.) 1 Neudrachme à 100 Lepta = 0·81 M. = 0·95 K.	1 Talent à 100 Minen = 150 *kg*	1 Stadion à 1000 Piki = 1000 *m*	1 Kiló à 100 Mistra = 100 *l*	1912: Fr. 25.227 M. Kr. 115.200 M.	1913: 24 Sch. 220 Kan. 3873 M.	Blau-Weiß.	1907: **Athen** 167.479, Saloniki 144.200, Piräus 71.505, Patras 37.724, Corfu 28 254, Volo 23.563.
1912: 13.562,090.400	1912: 41 980	1911/12: 99.930	1912: 24.387	(Gw.) 1 Pfd. Sterling à 20 Shilling à 12 Pence à 4 Farthings = 20·43 M. = 24·02 K. 1 Guinee = 21 Shilling = 21·45 M. = 25·22 K.	1 Hundredweight à 4 Quarters à 2 Stones à 14 Pfund à 16 Unzen à 16 Drachmen = 50·803 *kg*. 1 Troypfund à 12 Unzen à 20 Pfenniggewicht = 0·373 *kg*. 1 Tonne à 20 Hundredweight = 1016·05 *kg*.	1 Yard à 3 Fuß à 12 Zoll = 0·9144 *m*. 1 Elle = 1¼ Yard = 1·143 *m*. 1 Statute Mile à 1760 Yard = 1609·3 *m*. 1 Acre = 40·467 Are.	1 Quarter à 8 Bushels à 4 Pecks à 2 Gallons = 290·781 *l*. 1 Imperial Gallon à 4 Quarts à 2 Pints = 4·544 *l*.	1913/14: Fr. 254.646 M. Kr. 1,072.615 M. Indien 1912/13: eingeb. Truppen Fr. 176.160 M. Brit. Truppen 76.007 M. Kanada: Fr. 73.945 M. Reserve der Miliz 9338 M. Australien: Krieg: 173.967 M.	1912: 625 Sch. (115 Panzersch.) Kr. 209.197 M. Indien: 10 Sch., 32 Kan. Kanada 1911: 2 Sch. 51 Kan. Australien 1913: 15 Sch., 100 Kan. 4969 M.	Rot-Weiß-Blau.	1912: **London** 4,519.754, m. V. 7,251.358, Glasgow 784.455, Liverpool 752.055, Manchester 723.550, Birmingham 550.947, Sheffield 460.649, Leeds 447.724, Dublin 403.030, Belfast 385.492, Bristol 359.400, Edinburg 320.315, Bradford 289.618, Newcastle 269.193, Nottingham 262.563, Stoke on Trente 234.534, Portsmouth 236.731, Salford 232.726, Leicester 229.291. 2. 1911: **Calcutta** 896.067, m. V. 1,222.313, Bombay 979.445, Madras 518.660, Hayderabad (Dekan) 500.623, Rangun 293.316, Lucknow 259.798, Delhi 232.837, Lahore 228.687, Ahmedabad 215 835, Benares 203.304,. 3. **Kapstadt** m. V. 155.223, Sansibar 35.262, Pretoria 48.609, Johannesburg 119.953, Kimberley 13.598. 4. (1911) **Montreal** 470.480, Toronto 376.538, Winnipeg 136.035. 5. (1911) **Sydney** 632.624, Melbourne 588.971, Adelaide 189.982, Brisbane 139.480, Wellington (1910) 64.372, Hobart 41.757.
	1911/12: Malta: 13	1911/12: Malta: 105	1911/12:								
	Indien: 53.886	Indien: 129.625	Indien: 19.890								
	Afrika: 18.667	Afrika: 42.517	—								
	Kanada: 44.117	Kanada: 13.903	Kanada: 13.859								
	Australien: 33.491	Australien: 89.868	1910: Australien: 10.040								

el. Ausfuhr.	Eisenbahnen	Telegraphen.	Postämter.	Wert der Landesmünzen.	Gewichte.	Längen- und Flächenmaße.	Hohlmaße.	Armee.	Kriegsflotte.	Landesfarben.	Hauptstadt und wichtigste Orte mit Einwohnerzahl.
1912: 55,257.460	1912: 722	1911: 6088	1911: 323	(Dw.) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1896: Fr. 56.915 M. Kr. 86.354 M.	—	Rot-Weiß-Gelb-Blau.	**Guatemala** 80.000, Quezaltenango 30.000.
1911/12: 74,214.640	1913: 208	1910: 198	1911: 88	(Dw.) 1 Gourde à 100 Cents = 4·05 M. = 4·76 K.	Altfranz. Gewicht.	Altfranzös. Maße.	Altfranz. Maße.	Fr. 11: 14.060 M.	1909: 4 Sch.	Blau-Rot.	**Port-au-Prince** 1912: 105.000, Jérémie 35.000, Cap Haïtien 30.000.
191 /12: 11,704.678	1910: 10	1912: 491	1912: 278	(Dw.) 1 Peso à 100 Cent. = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. 2000 M. Kr. 49.131 M.	2 Sch. 8 Kan.	Blau-Weiß-Blau.	**Tegucigalpa** 1910: 22.137.
1912: 1.974,691.000 —	1913 17.634 —	1911: 51.172 —	1911: 11.089 —	(Gw.) 1 Lira à 100 Centesimi = 0·81 Mark = 0·95 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 304.620 M. Kr. 822.747 M. Res. 2,610.403 M.	1913: 329 Sch. 1848 Kan. Fr. 35.000 M.	Grün-Weiß-Rot.	1911: **Rom** (Hauptstadt) 542.123, Neapel 678.031, Mailand 599.200, Turin 427.106, Palermo 341.088, Genua 272.221, Florenz 232.860, Catania 210.703, Bologna 172.628, Venedig 160.719, Messina 126.557, Livorno 105.315, Bari 103.670. — **Tripolis** 50.000, Benghasi 30.000. **Massauah** 7800.
1912: 1.147,486.375 1913: 43,366.000	1912: 9021 1913: 1345	1911/12: 39.256 1911/12: 5528	1911/12: 7790 1911/12: 485	(Gw.) 1 Goldyen à 100 Sen = 2·092 M. = 2·46 K. (Gw.) 1 Yang à 10 Mun = za. 1 M. = 1·176 K.	1 Kwan à 1000 Momme = 3·750 *kg* 1 Kin = 0·60 *kg*. 1 Momme = 0·00375 *kg*. 1 Keun à 10 Nyang à 1000 Ri = 60·48 *dg*.	1 Ken = 1·91 *m*. 1 Shaku Kane = 0·304 *m*. 1 Tya à 10 Tschi à 10 Hpoun = 37—52 *cm*.	1 Schoo à 10 Go à 10 Sai à 10 Satsu = 1·804 *l*. 1 Mal à 10 Toi à 10 Hop = 50 *l*.	Fr. 250.000 M. Kr. 600.000 M.	1913: 117 Sch. 725 Kan. 76.322 M. —	Weiß-Rot. —	1908: **Tokyo** (Hauptstadt) 2,186 079, Osaka 1,226.647, Kioto 442.462, Yokohama 394.303, Nagoya 378.231, Kobe 378.197, Nagasaki 176.480, Hiroshima 142.763, Kanazawa 110.994, Kure 100.679, **Söul** 1911: 256.381.
1911: 12,661.000	—	1909: 368	1910/11: 28	Türkische Münzen.	Türkisches Gewicht.	Türkische Maße.	Türkische Maße.	788 M. Gendarmerie 1036 M. Miliz.	—	Blau-Weiß.	**Canea** 24.399, Candia 25 185.
1909: 4,124.625	—	—	—	(Gw., fakt. Pw.) nordamer., engl., deutsche und niederl. Münzen.	1 Unze à 16 Akis = 20·4 *gr*.	1 Pik = 1 *m*.	1 Ardeb à 10 Madega = 4·4 *l*	za. 2000 M.	—	Rot-Weiß-Blau.	**Monrovia** 6000.
mit Öst.-Ung.	—	—	—	(Gw.) 1 Krone à 100 Heller = 1 österr. Krone = 0·85 Mark.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Kein Militär.	—	Rot-Blau.	**Vaduz** 1911: 1376.
Zollverein.	1910: 525	1912: 701	1912: 134	Französ. u. deutsche Münzen.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße	Metrische Maße.	Fr. 323 M.	—	Rot-Weiß-Blau.	**Luxemburg** 1910: 20.848.
1912: 60,788.000	—	—	—	1 Mitskal à 10 Uckien = 0·704 M. = 0·83 K.	1 Kintar à 100 Artal od. Rottal = 50·8 *kg*.	1 Dhra à 8 Domin = 0·571 *m*.	1 Sah à 4 Muhd = 57·55 *l*. 1 Kula = 15·16 *l*.	18.000 M.	1909: 4 Sch.	Rot.	**Fes** 101.125, Marokko 87.120, Slâ-Rabât 60.200.
1912/13: 612,828.000	1913 25.393	1911/12: 74.899	1912/13: 2911	(Sw.) 1 Peso duro à 100 Centavos = 2·1 M. = 2·47 K. 1 Hidalgo à 10 Goldpesos = 41·306 M. = 48·56 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1912: Fr. 43 969 M. Kr. 83.500 M.	1912: 8 Sch. 1456 M.	Grün-Weiß-Rot.	1910: **Mexiko** 471 066, Guadalajara 119 468, Puebla 96.121, S. Louis Potosi 68.022, Monterey 78.528, Mérida 62.447, León 57.722, Aguascalientes 45.198, Chihuahua 39.061, Pachuca 39.009.
mit Frankreich.	—	—	—	Ital. u. franz. Münzen, eig. 100 Fres.-Stücke.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	86 M.	—	Rot-Weiß.	**Monako** 2410.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**Urga** 30.000, Maimatschiu 8000.
1909: 2,070.218	1910: 18	1905: 850	1905: 21	1 Perper à 100 Para = 0·85 Mark = 1 K.	Metrische Gewichte und Maße.			Kr. 37.200 M.	—	Weiß. Blau-Rot-	**Cetinje** 5300, Djakowitza 14.050, Podgoritza 10.053, Duleigno 5081, Nikšić 4972.
1912/1913: 61,877.951 ien.	—	—	—	—	—	—	—	za. 30.000 M. regul. 30.000 M. irregul.	—	—	**Katmandau** 50.000, Patan 30.000, Bhatgaon 30.000.
1912: 5.251,800.000	1913: 326	1912: 7738 Ostindien:	1912: 1525	(Gw.) 1 Gulden à 100 Cents = 1·687 M. = 1·98 K. 1 Tienguldenstuk (Gold) à 10 Gulden = 16·87 M. = 19·84 K. Auch altspan. Piaster, mexikan. Peso, Rupie.	Metrische Gewichte. Pond = *kg*. 1 Pikul à 100 Kätti à 16 Tehls = 61·52 *kg*.	Metrische Maße. Mijl = *km*. Elle = *m*. Duim = *cm*. 1 Dip à 2 Heloh à 2 Covid = 1·842 *m*.	Metrische Maße. Mud, Zak od. Vas = *hl*. Schepel = *dl*. Kop = *l*. 1 Coyang à 800 Kulah = 3303 *l*.	1909: Fr. 41.389 M. 1893: Kr. 184.361 M. Ostindien 1913: 32 940 M. Reserven: 4846 M.	1913: 85 Sch. 462 Kan. 1910: 6925 M. Ostindien (1913): 24 Sch. 189 Kan. 2864 M.	Rot-Weiß-Blau.	(1912) **Amsterdam** 587.876, Rotterdam 446.897, Haag 294.693, Utrecht 122.853, Groningen 78.276, Haarlem 70.491, Arnheim 64.823. Auf Java: 1905: **Batavia** 138.551, Surabaja 150.198, Surakarta 118.378. Auf Sumatra: Palembang 60.985. Auf Borneo: Bandjermassin 16.708. In Surinam: **Paramaribo** 1911: 34.898.
	1911: 5399	1911: 15.728	1911: 1717								
	—	—	—								
1910: 16,746.622	1912: 260	1912: 4095 (Drähte).	1912: 151	(Dw.) 1 Peso à 100 Centavos = 4·05 M. = 4·76 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	Fr. 4000 M. Kr. 40.000 M.	11 D.	Blau-Weiß-Blau.	**Managua** 40.000, Leon 60.000.
1912: 417,085.000	1912: 3085	1911/12: 11.365	1912: 3594	(Gw.) 1 Krone à 100 Öre = 1·125 M. = 1·32 öst. Kronen — 10 Kronenstück Gold = 11·25 M. = 13·23 öst. Kronen.	Metrische Gewichte und Maße.			1900: Fr. 30.900 M. Kr. za. 110.000 M.	1913: 59 Sch. 236 Kan. 1955 M.	Rot-Weiß-Blau.	1910: **Christiania** 241.834, Bergen 76.867, Trondhjem 45 335.
1912/1913: 6,150.142	—	—	—	Arab., pers., ind. Münzen, Mar.-Theresiental.	1 Kandi à 60 Maunds = 4·85 *kg*	1 Covid = 0·994 *m*.	1 Ferren à 34 Sidios = 30 *l*.	za. 10.000 M.	?	Rot	**Maskat** 24.000, Sôhâr 25.000.
1912: 2.329,820.000 snien.	1913: 47.037 1913: 23.200 1913: 21.881	1911/12: 76.547 1911: 47.076 1912: 26.202	1911/12: 16.330 1911: 9656 1912: 6489	(Gw.) 1 Krone à 100 Heller = 0·85 Mark. Früher (Sw.) 1 Gulden ö.W. à 100 kr. = 2 Kronen = 1·70 Mark. 1 öst. Dukaten = 9·60 M. 1 Maria Theresientaler (Silber) = 4·96 K.	Metrisches Gewicht.	Metrische Maße.	Metrische Maße.	1913: Fr. 424.258 M. 1896: Kr. 1,872.178 M.	1913: 204 Sch. 1577 Kan. za. 16.500 M.	Schwarz-Gelb Rot-Weiß-Grün.	**Wien** (1910) 2,031.498. **Budapest** (1910) 880.371.

(Seit 1897 ist auch das metrische Maß und Gewicht gesetzlich giltig.)

ohnerzahl	Land.	Flächeninhalt km^2.	Bevölkerung 1910	Einw. auf 1 km^2.	Landesfarben.	Hauptstadt mit Einwohnerzahl 1913:
	Österreich u. d. E., Erzh. .	19.825	3,531.814	178	Blau-Gold.	**Wien** 2,132.523.
	Salzburg, Herzogtum . . .	7.153	214.737	30	Schw.-G.-R.-W.	**Salzburg** 37.100.
	Schlesien, Herzogtum . .	5.147	756.949	147	Gold-Schwarz.	**Troppau** 32.052.
	Steiermark, Herzogtum . . .	22.425	1,444.157	64	Weiß-Grün.	**Graz** 155.859.
-Rot-Gelb-Blau.	Tirol, gefürst. Grafschaft . .	26.683	946.613	35	Weiß-Rot.	**Innsbruck** 56.733.
elb-Blau-Weiß.	Triest, Stadt u. Gebiet . .	95	229.510	2416	G.-R.-W.-Schw.	**Triest** 245.647.
	Vorarlberg, Land	2.602	145.408	57	Weiß-Schwarz.	**Bregenz** 7594 (1900).